

Aangenomen amendementen

Conceptverkiezingsprogramma TK2021

The logo for the Dutch political party D66, consisting of a green square with the white text "D66" inside.

D66

AMCVP.A007

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Verhogen en verzilveren studievoucher**

Indiener: Rijk van Nijmegen, thema-afd Onderwijs en Wetenschap

Woordvoerder: Dov Ballak

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 277

Voorgestelde tekst:

D66 verdubbelt het bedrag van de studievoucher voor studenten en geeft hen de mogelijkheid deze te verzilveren om de studieschuld te verlagen.

Toelichting:

Er is een groep studenten die niet optimaal heeft kunnen profiteren van de kwaliteitsmiddelen en tegelijkertijd geen studiefinanciering meer heeft ontvangen. Ze zijn tussen wal en schip belandt. Dit voorstel komt tegemoet aan hun terechte oproep voor compensatie in de vorm van de mogelijkheid hun studieschuld eenmalig te verlagen.

Pre-advies: Overnemen

Toelichting:

Er zijn meerdere amendementen ingediend om compensatie aan studenten te bieden die tussen de twee studiefinancieringstelsels in vallen. Dat vinden wij een begrijpelijke maatregel, waarvoor wij graag plek inruimen in het programma. Dit voorstel geeft een concrete, haalbare maatregel en kunnen we daarom steunen.

Via onderstaande link zijn de beraadslagingen in de insprekessie terug te zien:

<https://youtu.be/rj-cfRlyZNA?t=296>

AMCVP.A009

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **De Breidelaars: Voor een individueel investeringsbudget**

Indiener: Michiel Verkoulen

Woordvoerder: Michiel Verkoulen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 487

Huidige tekst:

We onderzoeken de mogelijkheid voor een individueel ontwikkelbudget.

Voorgestelde tekst:

Een basis investering in elk kind: een ontwikkelbudget D66 vindt het slim en rechtvaardig om te zorgen dat elk kind kan rekenen op een stevige basisinvestering in de eigen toekomst. Daarom willen wij verkennen hoe elk kind op haar 16e een ontwikkelingsbudget krijgt, te gebruiken voor onderwijs en in kansen op ontplooiing. Wanneer een kind een universitaire studie volgt blijft er nog een deel over. Andere kinderen stoppen eerder met school en starten eerder met werken. Voor hen blijft een groter deel van hun budget beschikbaar voor latere investeringen in erkende opleiding en ontplooiing. De mogelijkheid bestaat om het budget uit te breiden met private aanvullingen.

Toelichting:

Met een investeringsbudget helpen we mensen al vanaf de start van hun carrière te denken over investeren in hun leven, we geven mensen een duw in de rug wanneer ze nog geen eigen middelen hebben en we trekken kansen gelijk door dit voor iedereen te doen. Door een groter budget te geven aan mensen die in eerste instantie minder gebruik maken van publieke overheidsinvesteringen adresseren we de onrechtvaardigheid van hoge publieke investeringen in mensen die later als hoger opgeleiden ook gemiddeld weer meer gaan verdienen. Daarmee is dit een slimmere, socialere en rechtvaardigere investering dan een vast bedrag voor elke jongere. Dit voorstel bouwt op de voorstellen van het initiatief "Toekomst van de Arbeid". De exacte uitvoering moet uitgewerkt worden als vervolgstap op de herinrichting van de studiefinanciering.

Pre-advies: Overnemen

Toelichting:

Wij vinden dit een interessante richting om verder te onderzoeken.

Noot: Via onderstaande link zijn de beraadslagingen in de insprekessie terug te zien:

<https://youtu.be/rj-cfRlyZNA?t=2919>

AMCVP.A012

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Gekwalificeerde meerderheid voor belastingmaatregelen in EU**

Indiener: thema-afd Europa

Woordvoerder: Jan Paul Peters

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3947

Voorgestelde tekst:

Toevoegen na "belastingontduiking aanpakken": , om dit effectief te doen, is een einde aan unanimititeit bij dit soort belastingmaatregelen noodzakelijk en moeten belastingmaatregelen met een gekwalificeerde meerderheid genomen kunnen worden.

Toelichting:

Doordat belastingmaatregelen met unanimititeit moeten worden genomen is het niet mogelijk alle gaten in het net te dichten en blijft het nog steeds mogelijk voor bedrijven legaal belasting te ontwijken. Stemming met gekwalificeerde meerderheid zal hier een einde aan maken.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Wij vinden het inderdaad belangrijk dat er met gekwalificeerde meerderheid wordt gestemd bij maatregelen om belastingontwijking en -ontduiking aan te pakken. Noot: Via onderstaande link zijn de beraadslagingen in de insprekessessie terug te zien: https://youtu.be/rj-cfRlyZNA?t=3609

AMCVP.A017

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Realistische defensie-uitgaven (2)**

Indiener: thema-afd Internationale Veiligheid en Defensie

Woordvoerder: Frank Teunissen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 4347 t/m 4348

Huidige tekst:

We laten de uitgaven aan Defensie toegroeien naar het Europees gemiddelde van 1,43% van het BNP.

Voorgestelde tekst:

We laten de uitgaven aan Defensie toegroeien naar het Europees gemiddelde van het BNP. Tegelijkertijd gaat de Nederlandse regering een bottom-up analyse doen van wat er nodig is voor een adequate, slagvaardige defensie die zijn grondwettelijke taken kan vervullen, een afdoend antwoord geeft op de verslechterende veiligheidssituatie in en om Europa en in de verdere wereld. Hierbij nemen we de door de Minister van Defensie op 15 oktober 2020 gepubliceerde visie “Vechten voor een Veilige Toekomst” als leidraad.

Toelichting:

Het noemen van zowel het gemiddelde van de Defensie-uitgaven van de EU landen als het percentage van 1,43% van het BNP moet op een vergissing van de VPC berusten, want: -

Nederland geeft op dit moment (oktober 2020) 1,48% van het BNP uit aan defensie.

Het verkiezingsprogramma vraagt dus om een daling van de defensie-uitgaven. Dit is in het licht van de geopolitieke ontwikkelingen niet verdedigbaar en het zal door de NAVO-

bondgenoten ook niet geaccepteerd worden. - Het gemiddelde van de defensie-uitgaven

van de EU landen is niet 1,43%, maar 1,81% van hun BNP's. - Het noemen van een vast

percentage voor het gemiddelde van de defensie-uitgaven in 2024 of 2025 van de EU landen is

per definitie onmogelijk, maar het zal vrijwel zeker niet 1,43% zijn. Gezien de huidige

ontwikkelingen ligt het in de rede om te veronderstellen dat het niet ver van de 2% van het

BNP zal liggen. Overigens zijn wij van oordeel dat 2% niet per definitie maatgevend is voor wat

er nodig is voor een slagvaardige en adequate defensie. De Minister van Defensie heeft in

oktober 2020 een visie gepubliceerd die een leidraad biedt voor de wederopbouw van de

Nederlandse Defensie tot 2035. Het is nadrukkelijk niet een vastomlijnd plan, maar het biedt

een aantal uitgangspunten voor beleidsontwikkeling. Met dit plan als leidraad – maar dus niet

als rigide, vaststaand plan dat onverkort uitgevoerd moet worden – kan Nederland beleid

ontwikkelen dat op een evenwichtige manier voldoet aan de behoeften, ambities en

mogelijkheden.

Pre-advies: Overnemen

Toelichting:

Dit lijkt ons een goede aanpassing én een interessante toevoeging om op te focussen.

Noot: Via onderstaande link zijn de beraadslagingen in de inspreeksessie terug te zien:

<https://youtu.be/rj-cfRlyZNA?t=4874>

Indien het amendement 'Realistische defensie-uitgaven (1)' wordt aangenomen, dan vervalt dit amendement.

AMCVP.B009

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **verhuurderheffing - corporatiefonds**

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Michiel Steltman

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 905 t/m 906

Huidige tekst:

De helft van de opbrengsten van de verhuurderheffing geven we terug in een corporatiefonds.

Voorgestelde tekst:

De verhuurderheffing veranderen we in een verplichte bijdrage aan een corporatiefonds die gerelateerd is aan de gemiddelde huurprijzen in hun woningbestand.

Toelichting:

De verhuurderheffing was bedoeld om speculatie tegen te gaan, maar heeft als effect dat het de bouw van betaalbare huurwoningen en verduurzaming juist remt, Met name corporaties met voornamelijk sociale huurwoningen in hun bestand investeren niet genoeg, of berekenen de heffing (daarom) door aan hun huurders. De bijdrage aan het corporatiefonds moet afhankelijk worden van de gemiddelde huurprijs van de woningen. In het programma moet dat bewust ruim worden geformuleerd, om invulling "onderhandelbaar" te houden voor een regeerakkoord. Verder, is de argumentatie "de helft is ook nog steeds nodig voor de rijksbegroting" een zwakgebod als we tegelijk een enorm ambitieus doel hebben voor bouwen van woningen, dat is niet erg sterk en niet erg principieel. Die 50% , dat is al onderhandelen voor een mogelijk regeerakkoord, iet doen dus..

Pre-advies: Overnemen

Toelichting:

We nemen het signaal over om corporaties meer bestedingsruimte te geven, maar dan wel aan verduurzaming en daadwerkelijke bouw.

Indien het amendement 'verhuurdersheffing' of het amendement 'Ruimte voor corporaties om de opgaven te realiseren' of het amendement 'Voldoende financiële middelen om wooncrisis serieus aan te pakken' wordt aangenomen, dan vervalt dit amendement.

Noot: Via onderstaande link zijn de beraadslagingen in de inspreeksessie terug te zien:

<https://youtu.be/H8X9tzbVr5E?t=2155>

AMCVP.B015

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: Meer kansengelijkheid op de koopwoningmarkt

Indiener: Arnhem

Woordvoerder: Antoon Kanis

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 899

Voorgestelde tekst:

Wij schaffen de belastingvrijstelling op de schenkbelasting bij het kopen van een huis af. Met deze vrijstelling bevoordeelt de overheid kinderen van rijke ouders op anderen. Op een eerlijke woningmarkt met gelijke kansen hoort deze belastingvrijstelling niet thuis.

Toelichting:

Op dit moment kunnen ouders hun kinderen eenmalig ruim 100.000 euro belastingvrij schenken wanneer dit geld gebruikt wordt voor het kopen van een huis. Deze belastingvrijstelling maakt het voor rijke ouders en hun kinderen erg aantrekkelijk om op het moment dat een kind een huis koopt maximaal te schenken. Het geeft de kinderen een gigantische voorsprong op de huizenmarkt. Zij kunnen met dit geld makkelijk over de vraagprijs heen bieden, waar anderen dat niet kunnen, omdat zij voor dit bedrag geen hypotheek krijgen. Ook zonder deze belastingvrijstelling hebben kinderen van rijke ouders een voorsprong op de woningmarkt. Deze belastingvrijstelling maakt de kloof tussen mensen met en zonder rijke ouders alleen maar groter. D66 pleit voor kansengelijkheid en een eerlijke woningmarkt. Daarom schaffen we deze belastingvrijstelling af.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: De jubelton drijft huizenprijzen op en vergroot kansenongelijkheid. Noot: Via onderstaande link zijn de beraadslagingen in de inspreeksessie terug te zien: https://youtu.be/H8X9tzbVr5E?t=3982

AMCVP.B018

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Klimaatdoel naar 60% in lijn met EP**

Indiener: Peter Ras

Woordvoerder: Peter Ras

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 991 t/m 1001

Huidige tekst:

55%

Voorgestelde tekst:

60%

Toelichting:

Sinds ondertekening van het Klimaatakkoord van Parijs in 2015 publiceerde de VN diverse rapporten die uitwezen dat de wereld de afgesproken klimaatdoelen niet gaat bereiken, dat ambities fors omhoog moeten om dit alsnog te realiseren. O.a. IPCC-rapport van oktober 2018: meldt dat het verschil van impact tussen 2 graden en 1.5 temperatuurstijging zeer groot is voor o.a. biodiversiteit, Noordpool, koraalriffen, zeespiegelstijging, impact op kleine eiland-staten en deltagebieden. 10 cm minder zeespiegelstijging betekent dat 10 miljoen minder mensen gevaar lopen hierdoor. Koraalriffen: 99% vernietiging of 70-90%. Noordpool ijsvrij: eens in de 10 jaar of eens in de 100 jaar. Verschil tussen 2 en 1.5 graad stijging is verschil van 2 miljoen km² ontdooide permafrost. In een rapport van november 2019 (<http://productiongap.org/>) constateert UNEP dat er een gapend gat zit tussen de 2- en de 1.5 graad doelstelling t.a.v. de te verwachten productie van fossiele brandstoffen. Huidige exploitatieplannen leiden tot winning van 50% meer fossiele brandstoffen dan wat past in een 2 graden scenario en 120% meer dan wat past in een 1.5 graad scenario. Klimaatambities moeten dus flink omhoog. In oktober 2020 nam het EP op initiatief van Renew Europe (incl D66) de verhoogde klimaatdoelstelling van 60% emissiereductie in 2030 aan. <https://www.euractiv.com/section/energy-environment/news/eu-parliament-votes-for-60-carbon-emissions-cut-by-2030/>. Het is zinnig, logisch en strategisch als D66 hier niet onder gaat zitten. Vandaar dat in R 991 en 1001 de 'ambitieuze klimaatdoelen' voor 2030 opgehoogd dienen te worden van 55% naar 60%.

Pre-advies: Overnemen

Toelichting:

We volgen hierin de Europese fractie.

Indien het amendement 'Échte ambitieuze klimaatdoelen' of het amendement '65% CO2 reductie in 2030', dan vervalt dit amendement.

Noot: Via onderstaande link zijn de beraadslagingen in de inspreksessie terug te zien:

<https://youtu.be/H8X9tzbVr5E?t=4945>

AMCVP.B019

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Markerwadden**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Tom Kuhlman

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1316

Voorgestelde tekst:

De Markerwadden worden uitgebreid om de natuur- en waterkwaliteit van het Markermeer te versterken, waarbij tevens ruimte gevonden kan worden voor natuurinclusieve woningbouw tussen IJburg en Almere.

Toelichting:

De waterkwaliteit van het Markermeer is slecht. De Markerwadden zijn aangelegd om die te verbeteren. Door deze verder uit te breiden kan een verdere verbetering worden bereikt, die als compensatie kan dienen voor woningbouw elders in het meer. Deze compensatie is verplicht omdat het om een Natura2000-gebied gaat.

Pre-advies: Overnemen

Toelichting:

Dit is een mooi ambitieus idee om de natuur in de Markerwadden te versterken. En tegelijkertijd biedt het kansen om woningen te bouwen. Dit kan goed aansluiten op bouw van woningen op en OV naar Almere Pampus.

Noot: Via onderstaande link zijn de beraadslagingen in de inspreeksessie terug te zien:

<https://youtu.be/H8X9tzbVr5E?t=5409>

AMCVP.C010

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Eigen bijdrage WMO**

Indiener: thema-afd Senioren en Samenleving

Woordvoerder: Hein van der Reijden

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3506

Voorgestelde tekst:

De WMO stelt de zorgbehoefte expliciet centraal. D66 wil daarom dat kwetsbaren de zorg krijgen die zij nodig hebben, maar ook dat gemeenten aan die zorgbehoefte kunnen voldoen. De financiering van de WMO moet worden herbezien.

Toelichting:

De eigen bijdrage voor WMO is afgeschaft vanwege de financiële rompslomp en de administratieve kosten. Het afschaffen is geen bijdrage aan de problemen in de WMO. De tafelgesprekken hebben vaak een ondervragend en financieel karakter en leveren geen bijdrage aan het voldoen van een zorgbehoefte.

Pre-advies: Overnemen

Toelichting:

Dit is een verdere uitwerking van het punt dat in het programma over de WMO wordt gemaakt.

Noot: via deze link zijn de beraadslagingen tijdens de inspreeksessie terug te zien.

<https://youtu.be/VR2Q-FhYJ8k?t=3771>

Reactie op advies van indiener:

De oorspronkelijke tekst in de derde bullit betreft de zorgval in de ouderenzorg en meer specifiek de wijkverpleegkundige zorg. Dit valt merendeels onder de Wmo. Vandaar dat hier de benodigde zorgbehoefte centraal wordt gesteld en gemeenten, als gedecentraliseerde uitvoerders van de zorg thuis, financieel daartoe in staat dienen te worden gesteld.

AMCVP.D004

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: Een verzilverbare heffingskorting voor studenten

Indiener: Leonie Janssen

Woordvoerder: Leonie Janssen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 270

Voorgestelde tekst:

Trapsgewijs zullen we de studiefinanciering, bijstand en AOW door een verzilverbare heffingskorting vervangen. De eerste stap hierin is een verzilverbare heffingskorting in voor alle studenten, die vóór 2030 zal worden ingevoerd. Deze compenseert minimaal de aanvullende beurs en de weggefallen toeslagen. In plaats van allerlei verschillende beurzen, kredieten, toeslagen en aftrekposten met ingewikkelde voorwaarden krijgt de student één bedrag op z'n rekening gestort.

Toelichting:

Zoals in het amendement, 'op naar een NIB op bestaansminimum staat', willen we op termijn een volledige versie van de negatieve inkomstenbelasting invoeren. De studiefinanciering voor studenten vervangen is hierin nog de gemakkelijkste, en daarom de eerste, stap: dit amendement maakt het systeem van de aanvullende beurs en de toeslagen overbodig. Dit maakt het studiefinancieringssysteem onvoorstelbaar veel simpeler. De student krijgt één bedrag gestort, in plaats van allerlei verschillende beurzen, kredieten, toeslagen en aftrekposten met ingewikkelde voorwaarden. En die simpelheid maakt het voor de overheid ook nog eens goedkoper.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: (amendement hangt samen met amendement "op naar een NIB op sociaal minimum") Noot: via deze link zijn de beraadslagingen tijdens de inspreksessie terug te zien. https://youtu.be/rIUr_IBIZUA?t=316

AMCVP.D005

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **De bijstand als verzilverbare heffingskorting**

Indiener: Leonie Janssen

Woordvoerder: Leonie Janssen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 628

Voorgestelde tekst:

Zoals in het hoofdstuk 'Het einde van het toeslagenstelsel, naar een nieuwe start' staat, streven we ernaar om op termijn ook de bijstand te vervangen door een verzilverbare heffingskorting die het sociaal minimum garandeert. Zo maken we het systeem eenvoudiger, stoppen we met het complexe rondpompen van geld en zorgen we voor meer inkomenszekerheid voor iedereen.

Toelichting:

zie voor toelichting, amendement 'op naar een NIB op bestaansminimum'. Dit amendement zorgt ervoor dat ons voorstel integraal in het verkiezingsprogramma belandt.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:
Noot: via deze link zijn de beraadslagingen tijdens de inspreksessie terug te zien. https://youtu.be/rIUr_IBIZUA?t=316

AMCVP.D006

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Op naar een NIB op sociaal minimum**

Indiener: Leonie Janssen

Woordvoerder: Leonie Janssen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 703 t/m 705

Huidige tekst:

Als de effecten op bijvoorbeeld de economie, overheidsfinanciën en werkgelegenheid het toelaten, kijken we of het mogelijk is de verzilverbare heffingskorting te verhogen, om zo te zorgen voor meer inkomenszekerheid voor iedereen.

Voorgestelde tekst:

We streven er naar de negatieve inkomstenbelasting op termijn verder te verhogen en zo een steeds belangrijkere rol te geven in onze sociale zekerheid. Zo maken we het systeem eenvoudiger, stoppen we met het complexe rondpompen van geld en zorgen we voor meer inkomenszekerheid voor iedereen. We kijken, zodra de effecten op overheidsfinanciën en economie dit toelaten en er geen grote negatieve effecten op werkgelegenheid zijn, hoe de verzilverbare heffingskorting kan worden verhoogd tot uiteindelijk het bestaansminimum, zodat bijvoorbeeld de studiefinanciering, de bijstand en de AOW er toenemend in kunnen opgaan.

Toelichting:

De verzilverbare heffingskorting van het plan van Van Weyenberg is een goed streven. Laten we ook de verdere stappen zetten naar een negatieve inkomstenbelasting die ons een alternatief biedt voor het huidige systeem van sociale zekerheden. Dit amendement pakt armoede aan en geeft elke Nederlander bestaanszekerheid, maar laat werk nog steeds lonend zijn. In 1984 heeft D66 zich voor het eerst uitgesproken voor het basisinkomen. De tijd van uitstellen is voorbij: laten we nu al de concrete stappen zetten om een negatieve inkomstenbelasting te hebben gecreëerd die iedereen helemaal vrijlaat, én niemand laat vallen.

Pre-advies: Overnemen

Toelichting:

Met de verzilverbare heffingskorting hebben wij een ambitieus plan dat meer inkomenszekerheid biedt via een forse vereenvoudiging van het belasting- en toeslagenstelsel. Dit amendement biedt voor de toekomst een goed perspectief op een verdere vereenvoudiging.

Indien het amendement 'Met het basisinkomen naar meer vrijheid en bestaanszekerheid' wordt aangenomen, dan vervalt dit amendement.

Noot: via deze link zijn de beraadslagingen tijdens de inspreksessie terug te zien.

https://youtu.be/rIUr_IBIZUA?t=316

AMCVP.D007

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **De AOW als verzilverbare heffingskorting**

Indiener: Leonie Janssen

Woordvoerder: Leonie Janssen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 805

Voorgestelde tekst:

Zoals in het 'Het einde van het toeslagenstelsel, naar een nieuwe start' staat, streven we ernaar om op termijn ook de AOW-uitkering te vervangen door een verzilverbare heffingskorting die het sociaal minimum garandeert. Zo maken we het systeem eenvoudiger, stoppen we met het complexe rondpompen van geld en zorgen we voor meer inkomenszekerheid voor iedereen.

Toelichting:

zie voor toelichting, amendement 'op naar een NIB op bestaansminimum'. Dit amendement zorgt ervoor dat ons voorstel integraal in het verkiezingsprogramma belandt.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: (hangt samen met amendement "op naar een NIB op sociaal minimum") Noot: via deze link zijn de beraadslagingen tijdens de inspreksessie terug te zien. https://youtu.be/rIUr_IBIZUA?t=316

AMCVP.D010

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: Pensioenen die van waarde blijven

Indiener: thema-afd Senioren en Samenleving

Woordvoerder: Hein van der Reijden

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 822

Voorgestelde tekst:

We zetten alles op alles om te zorgen dat al in de transitiefase op een generatie-evenwichtige manier enige (na)indexatie kan worden gerealiseerd en in ieder geval niet te korten bij beperkte onderdekking zolang de premie niet kostendekkend is.

Toelichting:

Het gaat nog steeds volgens de Pensioenwet om achterstallig salaris. Echter in recente brieven van SZW over het nieuwe pensioenstelsel en de transitie worden steeds verdergaande voorstellen opgenomen om de premie gefaseerd in te voeren of tijdelijk niet naar het vereiste niveau op te hogen dan wel rekening te houden met een “verwachte” projectierente (brief SWZ 28 september 2020). Kennelijk is er geld genoeg om al deze ‘leuke’ voorstellen te financieren. De indexatie wordt vaak afgedaan als onhaalbare belofte uit het verleden. Dat is onjuist. In de pensioenovereenkomst voor overheidspersoneel van 2020 wordt aan na-indexatie voorrang gegeven. Door hier ook als partij achter te staan kan voorkomen worden dat de goodwill die D66 als pensioenpartij in het verleden zowel bij de jongeren als bij de ouderen aan het verdwijnen is.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit lijkt ons een goede ambitie en een evenwichtige voorwaarde. Noot: via deze link zijn de beraadslagingen tijdens de inspreeksessie terug te zien. https://youtu.be/rIUr_IBIZUA?t=2943

Reactie op advies van indiener:

Hoewel het amendement geen tijdslijn aangeeft, is de redenering in het preadvies alleszins begrijpelijk. Om die reden stellen wij dan ook voor het dictum van onze motie Na-indexatie te volgen:

“D66 zal alles op alles zetten om te zorgen dat al in de transitiefase naar het nieuwe pensioenstelsel op een generatie-evenwichtige manier enige (na)indexatie kan worden

gerealiseerd en in ieder geval niet te korten bij onderdekking zolang de premie niet kostendekkend is.”

AMCVP.D012

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **De Breidelaars: Voor progressieve(re) vermogensbelasting**

Indiener: Michiel Verkoulen

Woordvoerder: Michiel Verkoulen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 722 t/m 724

Huidige tekst:

We gaan vermogen in box 3 rechtvaardiger belasten. Zolang een heffing op het daadwerkelijk rendement niet uitvoerbaar is, kiezen wij voor meer progressiviteit in de tarieven. Voor het vermogen hoger dan 1 miljoen voeren we een vermogensheffing in van 1 procent.

Voorgestelde tekst:

We gaan vermogen in box 3 rechtvaardiger belasten, bóvenop de bestaande heffingen. Zolang een heffing op het daadwerkelijk rendement niet uitvoerbaar is, kiezen wij voor meer progressiviteit in de tarieven in box 3. Voor het vermogen hoger dan 1 miljoen voeren we in elk geval een extra vermogensheffing in van 1 procent. Daarnaast werken we actiever aan een gecoördineerde aanpak van vermogensbelasting binnen de Europese Unie.

Toelichting:

Om de vermogensongelijkheid effectiever aan te pakken voegen we progressieve stappen toe aan de vermogensheffingen voor zeer grote vermogens. Dit past binnen de richtingwijzer 'beloon prestatie en deel de welvaart'. We geven de tweede kamerfractie de ruimte om precies in te vullen wat de exacte heffingstarieven zouden moeten worden, maar we geven aan dat het heffen niet stopt bij 1 miljoen euro vermogen. Om belastingvlucht tegen te gaan dient het belasten van vermogens meer gecoördineerd plaats te vinden binnen Europa.

Pre-advies: Overnemen

Toelichting:

Dit is een goede verduidelijking van ons standpunt.

Noot: via deze link zijn de beraadslagingen tijdens de insprekessie terug te zien.

https://youtu.be/rIUr_IBIZUA?t=4091

AMCVP.E003

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **mogelijkheid stoppen opslag data EU burgers in VS**

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Micha Beekman

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2086

Voorgestelde tekst:

Volgens het Europees Hof zijn er in de VS onvoldoende waarborgen tegen oneigenlijk gebruik van data door de inlichtingendiensten. Zolang hier geen zicht op concrete verbetering is, wil D66 de opslag en verwerking van data van Europese burgers in de VS na een redelijke overgangsperiode op termijn helemaal stoppen.

Toelichting:

Er is al jarenlang een juridisch steekspel gaande tussen privacy-activisten en de Europese Commissie over de opslag en verwerking van data van Europese burgers in de VS. In 2015 verklaarde het Europees Hof een besluit van de Europese Commissie ongeldig dat toestond dat Europese gegevens in de VS werden opgeslagen en verwerkt, omdat volgens het Hof de gegevensbescherming in de VS onvoldoende waarborgen kent. Na onderhandelingen met de VS is in 2016 een tandeloze ombudsman opgericht die in de VS moet toezien dat o.a. de NSA onze grondrechten respecteert. Het Europees Hof verklaarde dat resultaat in juli 2020 wederom ongeldig, omdat de nieuwe ombudsman een papieren tijger is. Tot nu toe lijken Europese regeringsleiders de bestaande situatie wel best te vinden en willen vooral een verstoring van digitale dienstverlening voorkomen. Onder andere Nederland blijkt achter de schermen aan te sturen aan op een nieuwe juridische kunstgreep door de Europese Commissie. Daarom is het belangrijk dat D66 binnen een volgend kabinet hier een duidelijk standpunt inneemt om onze grondrechten te beschermen: zonder materiële verbeteringen in de VS gaan we helemaal gaan stoppen met data-overdracht naar de VS. Onze gegevens moeten niet zonder goede waarborgen in handen van Amerikaanse inlichtingendiensten kunnen komen. Dit heeft tot gevolg dat de grote Amerikaanse tech bedrijven data van EU burgers in de EU (of een beperkt aantal andere landen met erkende waarborgen, zoals Zwitserland) moeten opslaan en verwerken. Economisch draagt dit bij aan de boodschap uit dit hoofdstuk, omdat Amerikaanse techbedrijven dan niet oneigenlijk hun schaalvoordelen uit Amerika kunnen inzetten in hun concurrentie met Europese bedrijven voor diensten aan Europese consumenten.

Pre-advies: Overnemen

Toelichting:

Dit is In lijn met de huidige uitspraak van het Europees Hof: zolang privacy niet gewaarborgd is geen delen van data met V.S.

Noot: via deze link zijn de beraadslagingen tijdens de inspreksessie terug te zien.

<https://youtu.be/Cnj70DXtTHY?t=1169>

AMCVP.S005

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Gespecialiseerd personeel in de kinderopvang**

Indiener: Bunnik, Houten, Wijk Bij Duurstede

Woordvoerder: Lydia Bosman-Van Der Linden

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 16 t/m 17

Huidige tekst:

De huidige opvang, voorschoolse educatie en peuterspeelzaal worden samengevoegd tot één kinderopvang van hoge kwaliteit.

Voorgestelde tekst:

De huidige opvang, voorschoolse educatie en peuterspeelzaal worden samengevoegd tot één kinderopvang van hoge kwaliteit, waarbij gespecialiseerd personeel al in een heel vroeg stadium ontwikkelingsachterstanden en -voorsprongen herkent.

Toelichting:

Voor leerlingen met beperkingen en (zeer) makkelijk lerende leerlingen is het blijkens onderzoek uiterst belangrijk dat hun bijzondere ontwikkeling al heel vroeg wordt herkend. Alleen dan kan de speel-/leeromgeving in opvang en onderwijs tijdig daaraan worden aangepast.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S007

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Voeding en onderwijs 2**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Marlise Vroom

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 30

Voorgestelde tekst:
en gezond op te groeien.

Toelichting:

Preventie is beter dan genezen. We worden steeds jonger chronisch ziek. We gaan naar 50% diabetes en er zijn kinderen die doorslaan naar bijv. anorexia. Kinderen bewegen structureel te weinig en/of krijgen rugklachten door het vele zitten achter hun mobiel. Voor een groot aantal kinderen is er nauwelijks geld/tijd om goed te eten. Met het bevorderen van gezonde leefstijl kun je niet vroeg genoeg beginnen. Dit mist nog in dit hoofdstuk dat zich beperkt tot talenten ontwikkelen of ontdekken.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S009

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Vakdocenten voor gelijke kansen en hoge kwaliteit van onderwijs**

Indiener: Zwolle

Woordvoerder: Sander van Dijk

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 34 t/m 37

Voorgestelde tekst:

We bieden elk kind de kans om mee te doen aan sport, cultuur, muziek of het ontdekken van techniek en natuur. Scholen krijgen middelen om hiervoor vakdocenten in te zetten en werken ook nauw samen met plaatselijke verenigingen en bibliotheken. We geven ook elk kind het recht op een gezonde lunch. Alle activiteiten worden zoveel mogelijk op en via de school en de opvang aangeboden.

Toelichting:

Ten behoeve van de kwaliteit van al het onderwijs op een rijke schooldag is het belangrijk voldoende middelen beschikbaar te stellen om het voor elke school mogelijk te maken vakdocenten in te zetten voor sportonderwijs, muziekonderwijs, dramales etc. We zitten met een lerarentekort, maar wanneer het gaat om vakdocenten, knelt het niet bij het vinden van docenten, maar bij de financiering. Nauw samenwerken met plaatselijke verenigingen kan van toegevoegde waarde zijn maar is niet afdoende als basis voor sport-, cultuur- en muziekonderwijs. Dat zou zelfs kansongelijkheid vergroten. Tussen verenigingen in bijvoorbeeld een klein dorpje in een krimpregio of juist de verenigingen in een grote stad zitten grote verschillen, zowel kwalitatief als kwantitatief. Dit amendement beoogt het bieden van gelijke kansen voor elk kind en een hoge kwaliteit van onderwijs door het inzetten van vakdocenten.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S011

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Schoolfruit**

Indiener: Casper Jongeling

Woordvoerder: Casper Jongeling

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 36 t/m 37

Huidige tekst:

"We geven ook elk kind recht op een gezonde lunch"

Voorgestelde tekst:

"We geven ook elk kind recht op een gezonde lunch en fruit"

Toelichting:

Fruit op school is belangrijk om ook een alternatief voor ongezonde tussendoortjes te bieden aan de leerlingen. Gezond eten zal de prestaties van leerlingen verbeteren en zal de ongelijkheid doen verkleinen. Het is ook in lijn met de rest van het verkiezingsprogramma waar gezonde lunch en fruit vaak samen worden genoemd.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S013

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Voeding en onderwijs 3**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Mighael Vroom

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 38

Voorgestelde tekst:

- We stimuleren gezonde leefstijl en daarmee gezond opgroeien.

Toelichting:

Preventie is beter dan genezen. We worden steeds jonger chronisch ziek. We gaan naar 50% diabetes en er zijn kinderen die doorslaan naar bijv. anorexia. Kinderen bewegen structureel te weinig en/of krijgen rugklachten door het vele zitten achter hun mobiel. Voor een groot aantal kinderen is er nauwelijks geld/tijd om goed te eten. Met het bevorderen van gezonde leefstijl kun je niet vroeg genoeg beginnen. Dit mist nog in dit hoofdstuk dat zich beperkt tot talenten ontwikkelen of ontdekken.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit doen we bijvoorbeeld met de gratis lunch.

AMCVP.S014

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Kleine klassen**

Indiener: thema-afd Onderwijs en Wetenschap

Woordvoerder: Hidde van der Vlist

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 41 t/m 42

Voorgestelde tekst:

Leraar en leerlingen gedijen beter in kleinere klassen. Er dient een meerjarenplan te komen om de (maximale) klassengrootte substantieel te verlagen naar 23 leerlingen per klas.

Toelichting:

De doelen die D66 zich stelt voor het basis- en voortgezet onderwijs, bijv. goed leren lezen, schrijven en rekenen, inclusie, maatwerk, geduld zijn gediend met een leraar die de volle aandacht voor elke leerling kan hebben en leerlingen die in rust kunnen leren. Dat vraagt om kleinere klassen. Hiertoe moet een meerjarenplan ontwikkeld worden. Daarin beginnen we met kleinere klassen op scholen met kwetsbare leerlingen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Het is goed en belangrijk om deze lange lijn te benoemen.

AMCVP.S017

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Naast cognitieve vaardigheden, rusten we onze kinderen ook uit met een goede basis van sociale vaardigheden (deel 1)**

Indiener: Haarlemmermeer

Woordvoerder: Gerard Jaegers

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 53

Voorgestelde tekst:
en sociale vaardigheden (EQ)

Toelichting:

Je hebt niet zo veel aan je cognitieve kennis als je ze niet kunt toepassen in de praktijk. Daar spelen sociale vaardigheden een heel belangrijke rol in. Bovendien denk ik dat voor de toekomstige uitdagingen als klimaatverandering en duurzaamheidsvraagstukken, sociale vaardigheden als samenwerken nog belangrijker worden

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S019

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Lezen weer aantrekkelijk**

Indiener: thema-afd Onderwijs en Wetenschap

Woordvoerder: Bruce Siemens

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 58

Voorgestelde tekst:

Om laaggeletterdheid aan te pakken, kiest D66 er voor het schoolvak Nederlands aan te passen. De huidige wet- en regelgeving moet zo worden aangepast dat het bevorderen van de leesvaardigheid belangrijker wordt dan het trainen voor het examenprogramma.

Toelichting:

Naar aanleiding van de uitzending Zondag Met Lubach van 27 september jl dit amendement. D66 zet zich in om laaggeletterdheid aan te pakken en het vak Nederlands zou hierin een sleutelrol kunnen spelen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S020

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Investeren in schrijf- en leesvaardigheid van de Nederlandse taal**

Indiener: thema-afd Onderwijs en Wetenschap

Woordvoerder: Bastiaan van de Loo

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 58

Voorgestelde tekst:

Om laaggeletterdheid aan te pakken, kiest D66 er voor om te investeren in schrijf- en leesvaardigheid van de Nederlandse taal op zowel basis- als middelbare scholen.

Toelichting:

1. Kennis van de landstaal is fundamenteel voor iedere burger: individueel, maar ook voor het functioneren van de samenleving. De Nederlandse taal is daarin hét bindmiddel en de sleutel tot de kennis van een gemeenschappelijk verleden. 2. Volgens het Taalunie-rapport Talenbeleid in Europa investeert de overheid in Zweden – omgerekend – 11 eurocent per inwoner, in Hongarije 15 cent, in Portugal 2,80 euro en in Duitsland 5,30 euro per inwoner om taal en cultuur van die landen buiten de landsgrenzen te promoten. Nederland en Vlaanderen? Slechts 7,5 eurocent per inwoner. (Taalunie-rapport Talenbeleid in Europa)

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S025

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Digitaal toegankelijke leermiddelen en -methoden**

Indiener: Wouter Bolier

Woordvoerder: Wouter Bolier

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 64

Voorgestelde tekst:

Deze digitale leermiddelen en -methoden zijn ook digitaal toegankelijk voor leerlingen met een beperking, bijvoorbeeld een visuele beperking of een motorische beperking.

Toelichting:

Digitale vaardigheden worden steeds belangrijker, voor iedereen in Nederland. Voor leerlingen met een beperking is het noodzakelijk dat digitale leermiddelen en -methoden wel digitaal toegankelijk voor hen zijn. Zodat zij ook digitale vaardigheden kunnen opdoen en kunnen profiteren van digitale leermiddelen en -methoden.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S033

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Geen blauwdruk voor MBO**

Indiener: Rijk van Nijmegen

Woordvoerder: Michiel Scheffer

Doel amendement: Schrappen van tekst

Regelnummer: 91 t/m 92

Huidige tekst:

De entreeopleiding en MBO2 worden op termijn geïntegreerd in de middelbare schoolomgeving.

Toelichting:

Dit is nou typisch Haags blauwdrukdenken waar op pagina 10 VP afstand wordt genomen.

Deze zin is bovendien strijdig met veel betere tekst op regels 439-457. het kan voor sommige jongeren/opleidingen een goede oplossing zijn, voor anderen niet.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: op voorwaarde van aannemen amendement "Mogelijk entree of niveau 2 op middelbare school"

AMCVP.S034

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Mogelijk entree of niveau 2 op middelbare school**

Indiener: thema-afd Onderwijs en Wetenschap

Woordvoerder: Ingrid Timmer-Dingemans

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 91 t/m 92

Huidige tekst:

De entreeopleiding en mbo-2 worden op termijn geïntegreerd in de middelbare schoolomgeving.

Voorgestelde tekst:

Mogelijkheden om entreeopleidingen en mbo niveau 2 opleidingen te integreren binnen de middelbare schoolomgeving kunnen worden verkend, waarbij de behoefte van de leerling centraal moet staan.

Toelichting:

De oorspronkelijke tekst is nogal 'dwingend', wij willen de mogelijkheid bieden voor leerlingen. Dus het hoeft niet voor alle leerlingen/studenten van toepassing te zijn. De huidige tekst is teveel in een blauwdruk denken, wat in Winschoten moet, hoeft niet perse in Zaandam te gebeuren. Daarnaast ontnemen je hiermee voor specialistische opleidingen met dure faciliteiten de doorstroming van MBO 2 naar 3/4.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit is een goede nuancering van de tekst.

AMCVP.S037

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Passend en speciaal onderwijs**

Indiener: thema-afd Onderwijs en Wetenschap

Woordvoerder: Rob van Seters

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 100 t/m 105

Huidige tekst:

"100. Elk kind heeft recht op de toegang tot onderwijs. Dat leerrecht leggen we vast in de wet. Er mogen geen drempels worden opgeworpen voordat een leerling naar school mag. Daarom hebben scholen de plicht om leerlingen te accepteren en onderwijs op maat aan te bieden. 103.... 105. Het ontbreken van een lift of welke andere noodzakelijke voorziening dan ook mag voor geen enkele leerling een belemmering zijn om naar een reguliere school te gaan. Schoolgebouwen worden aangepast als dat nodig is."

Voorgestelde tekst:

"100. Iedereen heeft recht op de toegang tot onderwijs. We zorgen dat dat is vastgelegd in de wet. Er mogen in de schoolgebouwen geen fysieke belemmeringen zijn voor een leerling of student om onderwijs te kunnen volgen, maar mogen ook geen beperkende fysieke voorwaarden vooraf aan de leerling of student gesteld worden. Scholen worden gestimuleerd en gefaciliteerd om dit onderwijs aan te laten aansluiten op de leerbehoeftes en mogelijkheden van de leerling/student. 103.... 105. Omdat maatwerk om unieke aanpassingen van een schoolgebouw kan vragen, zorgt de overheid er voor dat in de regio van de leerling/student een reguliere school en voor studenten een reguliere opleiding gevonden kan worden om het onderwijs te volgen. Door deze regionale aanpak zijn deze voorzieningen betaalbaar en organiseerbaar. Voor nieuwbouw van onderwijsgebouwen dient toegankelijkheid te worden opgenomen in de regels van het bouwbesluit."

Toelichting:

Ons probleem met de huidige tekst is de vraag over welke beperkingen wij het hebben en hoe realistisch is het dat elk schoolgebouw dus kennelijk alle mogelijke voorzieningen heeft t.b.v. alle mogelijke beperkingen die leerlingen eventueel zouden kunnen hebben? Dat leerrecht lijkt ons terecht, in wederkerigheid tot de leerplicht, maar dat hoeft niet in elk schoolgebouw te kunnen. Het is niet realistisch op elke school (dure) voorzieningen te maken voor soms maar één leerling. En als de leerling de school verlaat, wordt de voorziening daarna nooit meer gebruikt. Het is dus logisch dat leerlingen soms moeten reizen om naar een school te kunnen waar dergelijke voorzieningen zijn. Onduidelijk is trouwens in de huidige tekst of het hier gaat om belemmeringen door de gebouwen of door de fysieke of mentale mogelijkheden van de leerling of student zelf. Dat is nogal verwarrend. Daarom is de tekst nu duidelijker geworden.

De huidige teksten zijn veel te absoluut en ongenueanceerd en wekken op zijn minst de indruk dat het speciaal onderwijs wordt afgeschaft. Bovendien lijkt de huidige tekst alleen over het funderend onderwijs te gaan.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S038

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Ontschotten middelen voor Onderwijs en Jeugdzorg**

Indiener: thema-afd Onderwijs en Wetenschap

Woordvoerder: Johan Magre

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 102

Voorgestelde tekst:

Daarnaast moeten de middelen voor onderwijs en voor ondersteuning en zorg in onderwijs ontschot worden. Zodat er één grote pot komt waaruit het passend onderwijs voor elke leerling vergoed kan worden.

Toelichting:

• Elk kind heeft recht op een optimale ontwikkeling en het beste onderwijs; • Een deel van de kinderen heeft ondersteuning en zorg nodig om dit recht op ontwikkeling en onderwijs te kunnen uitoefenen; • De overheid deze middelen, benodigd voor ondersteuning en zorg, strikt scheidt van die voor onderwijs; • Sinds 2015 komt het onderwijsgeld via 75 samenwerkingsverbanden bij honderden schoolbesturen terecht. Het zorggeld komt nu van 350 gemeenten, de zorgverzekeraars en het rijk. Krijg dan nog maar eens maatwerk voor elkaar. • Die scheiding ervoor zorgt dat het kansen van kinderen actief in de weg staat en voor een zware bureaucratische last zorgt voor ouders, leraren, schoolleiders en andere betrokkenen;

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S040

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Speciaal onderwijs versterken**

Indiener: thema-afd Onderwijs en Wetenschap

Woordvoerder: Maya de Waal

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 104

Voorgestelde tekst:

Daarnaast versoepelen we de toegang tot speciaal onderwijs, door de bureaucratie te verminderen en plaats in deze onderwijsvorm te garanderen. Wachttijden voor de toegang tot het speciaal onderwijs zijn onacceptabel.

Toelichting:

Passend onderwijs voor elk kind betekent voor sommige kinderen het speciaal onderwijs. Denk daarbij bijvoorbeeld aan doofblinde kinderen, kinderen met zeer specialistische zorgbehoeften, kinderen met specifieke vormen van autisme, etc. Voor deze kinderen dient het onderwijs apart ingericht te worden, maar wel zoveel mogelijk in de nabijheid van reguliere scholen zodat op momenten dat het mogelijk is kinderen zoveel mogelijk met elkaar in aanraking komen. De procedures rondom SO dienen te worden vereenvoudigd en de wachttijden verkort.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S041

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Samenwerking onderwijs en jeugdzorg**

Indiener: Arnhem

Woordvoerder: Mattijs Loor

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 110

Voorgestelde tekst:

De organisatie van het zorgteam laten we nauw aansluiten bij de gemeentelijke organisatie van de jeugdzorg.

Toelichting:

Het is goed dat de zorg en hulpverlening binnen de school een eigen plek krijgt. We moeten echter voorkomen dat gemeentelijke wijkteams jeugd en het zorgteam van een school langs elkaar heen werken of elkaar zelfs tegenspreken, of dat de zorgteams op school als een extra verwijzer naar de jeugdzorg gaan optreden. Een intensieve samenwerking moet leiden tot de meest passende oplossing en snel en effectief handelen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S044

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Integratieklassen**

Indiener: Den Haag

Woordvoerder: Fonda Sahla

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 113

Voorgestelde tekst:

Intensieve samenwerkingen van speciaal en reguliere scholen kan worden aangegaan met behoud van eigen brinnummer.

Toelichting:

Naar voorbeeld van de beleidsregel experimenten regulier en speciaal onderwijs. Op dit moment is de regel dat na vier jaar samenwerken de 2 scholen op moeten gaan als 1 geïntegreerde instelling.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S051

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Minder en kleiner = meer**

Indiener: thema-afd Onderwijs en Wetenschap

Woordvoerder: Bruce Siemens

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 158 t/m 159

Huidige tekst:

Leraren krijgen door minder regels en minder lesuren meer ruimte om het beste onderwijs aan onze kinderen te geven.

Voorgestelde tekst:

Leraren krijgen minder regels, kleinere klassen en minder lesuren en daardoor meer ruimte om het beste onderwijs aan onze leerlingen / studenten te geven.

Toelichting:

De beste lessen komen pas als een docent de lessen goed kan voorbereiden, maar ook juist voldoende aandacht aan een leerling kan besteden. Dus de docent differentieert in plaats van dat de docent plenair/frontaal les geeft. Het risico is, vanwege het lagere aantal beschikbare uren per docent, dat de klassen groter moeten worden. Door het op deze manier vast te leggen, spreken wij dus indirect uit dat het aantal docenten moet stijgen, niet het aantal per leerlingen per klas. 'Leerlingen / studenten' ipv van 'kinderen', omdat kinderen verwijst naar po, terwijl het ook van toepassing is op vo, mbo en hoger onderwijs.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S055

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **LOF voor de leraar**

Indiener: Rudy Jonker

Woordvoerder: Rudy Jonker

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 181

Voorgestelde tekst:

Het Lerarenontwikkelfonds moet als structureel onderwijsinnovatiefonds ingesteld worden.

Toelichting:

In 2015 is het Lerarenontwikkelfonds ingesteld. Een fonds waarin door leraren aangedragen innovaties ondersteund worden om zo onderwijsinnovaties mogelijk te maken, maar ook de professionalisering van de innoverende leraren en daarmee de beroepsgroep te versterken. Het Lerarenontwikkelfonds heeft sindsdien meer dan 600 leraren de mogelijkheid geboden met subsidie op de eigen school aan innovaties te werken en zichzelf daarbij te ontwikkelen. Naast deze innovatiesubsidie worden er vanuit het lerarenontwikkelfonds ook leraar-onderzoekers ondersteund die deze innovaties en daarmee de effectiviteit van het Lerarenontwikkelfonds onderzoeken. De afgelopen jaren was er steeds in de Tweede Kamer brede steun om het Lerarenontwikkelfonds incidenteel te verlengen. De onzekerheid over toekomstige subsidiemogelijkheden voor innovaties komen de continuïteit van het Lerarenontwikkelfonds, de innovaties en de mogelijke professionalisering niet ten goede, en maakt innovatie in het onderwijs tot een politieke speelbal.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S061

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Onderwijs – versterking positie ouders**

Indiener: Marco Frijlink

Woordvoerder: Marco Frijlink

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 203

Voorgestelde tekst:

Zoals hierboven gesteld zijn ouders (en hun kinderen) de belangrijkste belanghebbenden bij goed onderwijs. Ouders krijgen op dit moment echter te weinig ondersteuning. Daarom komt er extra budget voor ouderorganisaties die zich richten op ondersteuning van ouders met voorlichting en bij de versterking van hun positie in de medezeggenschaps- en ouderraden.

Toelichting:

Besturen hebben bijna onbeperkte middelen tot hun beschikking, leerkrachten worden gesteund door de vakbonden én worden financieel gefaciliteerd doordat het vakbondslidmaatschap bruto-netto kan worden betaald, wat de maatschappij miljoenen kost. Daar steekt de ondersteuning van ouders heel schril bij af (er gaat een krappe miljoen per jaar naar de stichting Ouders Onderwijs, die is opgericht toen in 2014 door het tweede kabinet Rutte met 1 zetel meerderheid werd besloten om de subsidie van de bestaande ouderorganisaties stop te zetten). Mede hierdoor is de cruciale rol van ouders de afgelopen jaren uitgehold. Dit amendement herstelt, samen met de versterking van de positie van de medezeggenschap, de belangrijke positie van ouders in de schoolorganisatie en zorgt er ook voor dat ouders hun stem kunnen laten klinken op landelijk, beleidsniveau.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S062

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Onderwijs – aanpak onnodige reserves**

Indiener: Marco Frijlink

Woordvoerder: Marco Frijlink

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 203

Voorgestelde tekst:

Het komt voor dat schoolbesturen onverklaarbaar hoge reserves opbouwen en aanhouden. De Inspectie van het Onderwijs gaat dit meenemen in de beoordeling van scholen en krijgt de bevoegdheid om dwingende aanwijzingen te geven met betrekking tot het niveau tot waar de reserves dienen te worden afgebouwd. Hetzelfde geldt voor de samenwerkingsverbanden.

Toelichting:

De oorspronkelijke tekst (Geld naar de klas) lijkt althans deels ingegeven door frustratie over schoolbesturen die geld oppotten in plaats van te besteden aan goed onderwijs. Dit amendement adresseert dat probleem zonder een systeemwijziging door te voeren met vergaande en ongewenste consequenties (in combinatie met amendement 82 'Onderwijs – duidelijke verantwoordelijkheden'). Het opent ook de mogelijkheid om niet alle besturen over een kam te scheren, maar per bestuur te beoordelen of de reserves uitlegbaar en verantwoord zijn of niet.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S065

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Schoolleiders als professionals**

Indiener: thema-afd Onderwijs en Wetenschap

Woordvoerder: Miriam Krol

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 207 t/m 208

Huidige tekst:

Schoolleiders zijn hoogopgeleide professionals die een passend salaris verdienen. Dit vergt een aparte opleiding op masterniveau.

Voorgestelde tekst:

Leidinggevend in het onderwijs zijn hoogopgeleide professionals die een passend salaris verdienen en de ruimte krijgen om zich te blijven ontwikkelen. Het volgen van specifieke onderwijsleiderschaps-opleidingen in de betreffende sector zijn hierbij essentieel.

Toelichting:

Het aanmoedigen van onderwijsmanagement-opleidingen in de betreffende sector wordt in de nieuwe tekst beter verwoord.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Indien het amendement "professionalisering van schoolleiding" is aangenomen vervalt dit amendement.

AMCVP.S067

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Waar gaat de schoolleider over**

Indiener: Rijk van Nijmegen

Woordvoerder: Hans Driessen

Doel amendement: Schrappen van tekst

Regelnummer: 210

Huidige tekst:

De schoolleider onderhoudt de contacten met de gemeente, andere scholen, de opvang en zorg

Toelichting:

Een landelijk verkiezingsprogramma is niet de plek om een functiebeschrijving van de schoolleider vast te leggen. Dat moet in het overleg tussen (G)MR en schoolbestuur gebeuren. Daar is men goed in staat om dat te doen. Het maken van overkoepelende afspraken tussen scholen, gemeenten en zorginstellingen kan overigens beter gebeuren op een schaal die het niveau van een individuele school overstijgt. Het moet ook voor gemeenten en zorginstellingen werkbaar blijven. Voor werkafspraken rondom individuele leerlingen is de schoolleider wel aan zet.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S069

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Bevordering doorstroming voor alle niveau's zodat er daadwerkelijk meer kansen zijn voor alle studenten**

Indiener: Rijk van Nijmegen

Woordvoerder: Eline Plate

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 238

Voorgestelde tekst:

Toevoegen na "Bacheloropleidingen": schakelprogramma's, (pre-masters) en masteropleidingen

Toelichting:

Momenteel houdt het verkiezingsprogramma alleen rekening met de bacheloropleiding terwijl het probleem van buitenproportionele toelatingseisen voor de selectie van studenten ook plaatsvindt bij de masteropleidingen en in de doorstroom van HBO bachelor naar een WO (pre-)master/master. Hierdoor wordt het civiele effect van een eerder behaald diploma verzwakt. Zo zijn deze studenten vaak verplicht om een GPA te hebben van 7.5 en daarnaast nog meerdere toetsen waaronder bijvoorbeeld (VWO)-certificaten (bv. wiskunde, Nederlands), Engels certificaten, of de GMATT. 1. Een GPA van 7.5 is moeilijk haalbaar in HBO onderwijs met de Nederlandse cijfer cultuur. Vaak is een 8 het hoogst haalbare voor papers, presentaties, scripties, verslagen en projecten. Terwijl HBO onderwijs zich precies op deze vorm van toetsing richt. 2. Alle andere vereiste toetsen kosten vaak gemiddeld al meer dan 200 euro om af te nemen en dit is dan exclusief oefenmateriaal. Sommige instanties eisen zelfs meer dan 2 toetsen/certificaten. De student die de ambitie heeft om door te studeren moet vanwege deze eisen in een financieel gunstige situatie zitten waarin de student de tijd heeft om na of naast het afronden van een bachelor te leren voor deze toetsen en het geld heeft om te kunnen betalen voor de toetsen en oefenmateriaal. Hierdoor zijn de masters momenteel vooral bereikbaar voor geprivilegieerde studenten waarin de ouders kunnen helpen. Het hebben van toelatingseisen zoals de Engelse taalvaardigheid (mits de master in het Engels is), HBO-Bachelor die aansluit bij de WO (pre-master) master is logisch. Het cijfergemiddelde en dergelijke wiskundige, Nederlands toetsen niet. In plaats van de toetsen zou er binnen de pre-master ruimte gemaakt dienen te worden als de instantie een hoger niveau van deze vaardigheden nodig acht voor het halen van de masters. Betreft het cijfergemiddelde zou er meer ruimte moeten zijn voor beroep en motivatie. Bijvoorbeeld met een 7.5 is de student automatisch toelaatbaar tot de pre-master/master, zonder 7.5 kan de student met motivatie en/of aanbevelingsbrief alsnog toelaatbaar zijn. Ook zou de student het recht moeten hebben om in beroep te kunnen gaan tegen de beslissing van de instantie over toelating. Het is een onjuiste opvatting dat studenten die niet aan de toelatingseisen kunnen voldoen onserieus aan het WO pre-master en master traject zouden beginnen. De studenten die het WO pre-

master/master traject willen zijn juist gemotiveerd en hebben de ambitie om zich verder te ontwikkelen, wij zouden deze ambitie niet in de weg moeten zitten met allemaal ingewikkelde extra toelatingseisen en hoge cijfergemiddelden.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Vanuit kansengelijkheidsgedachte en prestatiedruk in het onderwijs is het goed om ook deze eis te schrappen.

AMCVP.S070

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Numerus fixus: laat de arbeidsmarkt niet mijn studiekeuze sturen**

Indiener: Ingrid Weerts

Woordvoerder: Ingrid Weerts

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 239 t/m 240

Huidige tekst:

Bijvoorbeeld als de studie populair is of omdat de arbeidsmarkt beperkt plek biedt.

Voorgestelde tekst:

bijvoorbeeld als studentenaantallen onverwacht harder groeien dan de capaciteit toelaat.

Toelichting:

De originele tekst is te lezen als “wanneer er geen banen zijn in een bepaalde sector, stellen we voor opleidingen in die sector een numerus fixus in”. Dat is niet alleen onwenselijk m.b.t. vrije studiekeuze, maar ook strijdig met de bullet op regel 288 over unieke opleidingen. Bij navraag bleek echter dat deze regel doelt op de beschikbaarheid van stageplaatsen bij verplichte stages. De nieuwe versie neemt de ambiguïteit weg en is nog steeds toepasbaar op het capaciteitsprobleem bij stageplekken.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: De arbeidsmarktfixus hoeft wat ons betreft niet per se te worden genoemd als voorbeeld.

AMCVP.S072

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Overstap mbo-hbo-wo, effectieve leerroutes**

Indiener: thema-afd Onderwijs en Wetenschap

Woordvoerder: Miriam Krol

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 247 t/m 248

Huidige tekst:

We stimuleren instellingen om overstappen tussen mbo, hbo en wo makkelijker te maken. Schakeltrajecten maken we onderdeel van de normale financiering.

Voorgestelde tekst:

We stimuleren instellingen om overstappen tussen vo, pro/vso, mbo, hbo en wo makkelijker te maken. Schakeltrajecten maken we onderdeel van de normale financiering. Daarnaast worden er passende en effectieve leerroutes ingericht tussen vo(pro/vso)-mbo en bijvoorbeeld hbo-mbo. Dit door het verlenen van vrijstellingen van bijvoorbeeld havo of hbo studenten bij een mbo opleiding. De student en leerroute staan centraal en financiën volgen, hiervoor is ontschotting tussen de leerdomeinen noodzakelijk.

Toelichting:

In de inleiding van het onderdeel 'meer kansen voor alle studenten' wordt aangegeven dat er meer maatwerk en passende leerroutes moeten komen voor studenten. De werkgroep mbo wil graag een concreet voorbeeld toevoegen aan de tekst. Hierdoor is het voorstel niet alleen financieel, maar wordt er ook meteen een effectieve leerroute beschreven. Daarnaast merkt de werkgroep mbo dat er vanuit zowel havo als het hbo veel studenten instromen in het mbo, hiervoor is het nog niet altijd mogelijk om vrijstellingen te verlenen, dit zouden we graag mogelijk maken, waardoor deze routes ook aantrekkelijker worden.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S074

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Positie mbo student versterken en kwetsbare studenten tegemoet komen**

Indiener: thema-afd Onderwijs en Wetenschap

Woordvoerder: Miriam Krol

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 251

Voorgestelde tekst:

Daarnaast verlagen we voor kwetsbare studenten de drempel naar het mbo door kosten, zoals de aanschaf van boeken en een laptop, deels te ondersteunen.

Toelichting:

Een aanvulling op het verstrekken van de positie van de student is het versterken van de mogelijkheden van kwetsbare studenten, door bijvoorbeeld het ondersteunen en tegemoetkomen van kosten voor boeken en/of laptops. Hierdoor kunnen meer studenten doorstromen naar het mbo en versterken we dus kansengelijkheid.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Goed om te bestaande regeling uit te bouwen.

AMCVP.S076

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Meer kansen en kwaliteit in het onderwijs**

Indiener: Haarlem

Woordvoerder: Ji Hee De Valk

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 258

Voorgestelde tekst:

Het krijgen van of de zorg voor kinderen mag de onderwijskansen niet in de weg staan. D66 pleit daarom voor landelijke regels voor zwangerschap in alle onderwijsvormen. Zo worden niet alleen MBO'ers, maar ook studenten op het HBO, WO en andere langdurige onderwijsvormen in staat gesteld om te kunnen en blijven studeren.

Toelichting:

In het MBO valt 50% van de studerende moeders en zwangere studenten voortijdig uit tijdens de studie en in het HBO en WO is dit 75%. Studerende ouders en zwangere studenten lopen groot risico op vertraging en/of uitval tijdens de studie, wat vaak gepaard gaat met een studieschuld. Aanvullend zouden er zelfs gevallen bekend zijn van ouders en zwangere personen die zijn geweigerd voor deelname aan een opleiding. Dit staat in groot contrast met regelingen die zijn getroffen voor bijvoorbeeld topsporters of personen met een beperking. Uit onderzoek blijkt dat onderwijsinstellingen te weinig specifieke regelingen hebben voor studerende ouders en zwangere studenten, zoals zwangerschapsverlof of flexibele roostering en tentamendata. De landelijke wettelijke regelingen die er wel zijn, zijn lang niet door alle instellingen geïmplementeerd. Studerende ouders en zwangere studenten zijn dan steeds afhankelijk van de welwillendheid van een studiebegeleider of docent. Het is voor hen vaak onzeker of en op welke regeling zij zich kunnen beroepen. De onderwijsinstellingen vinden vaak dat de zwangerschap een 'eigen keus' is en stellen daarmee ook dit als hun eigen verantwoordelijkheid. Wanneer voor zwangere studenten en studerende ouders de toegang tot onderwijs wordt belemmerd en hen mogelijkheden om een opleiding af te ronden en een diploma te halen worden beperkt, is er volgens diverse organisaties als Clara Wigchmann sprake van strijd met het recht op onderwijs. Bovendien is er tevens een sprake van discriminatie op grond van geslacht, omdat alleen vrouwen hierdoor benadeeld kunnen worden. Aansluitend kan de huidige praktijk met betrekking tot studerende ouders en zwangere studenten mogelijk in strijd zijn met Europese en internationale wet- en regelgeving. Dit wordt nu door het Steunpunt Studerende Moeders, PILP en het Clara Wichmann Proefprocessenfonds onderzocht. Voor studenten in het MBO is een formeel recht op zwanger- en bevallingsverlof in de wet vastgelegd. Dit recht is niet van toepassing voor het Hoger onderwijs en andere langdurige vormen van onderwijs. De reden hiervoor zou zijn dat er voldoende middelen beschikbaar zijn om deze studenten te faciliteren en dat er geen aanwezigheidsplicht aanwezig is. Echter komt uit onderzoek naar voren dat het uitval van

studerende ouders nog hoger in het Hoger onderwijs (75%) aanwezig is, dan in het MBO (50%). Daarbij zijn er consequenties voor deze studerende ouders en zwangere personen als: - Fors extra in de schulden als hierdoor studievertraging opgelopen word en waar het huidig leenstelsel aan toevoegt. - De aanwezigheid van het bindend studieadvies dat een advies is om door te gaan of te stoppen met de opleiding. Als het advies negatief is, dan moet de student met de opleiding stoppen. - Er bestaat voor een significant aantal onderwijsvakken wel degelijk een aanwezigheidsplicht. Bronnen

https://research.vu.nl/ws/portalfiles/portal/39019614/zwanger_en_student.pdf

<https://pilpnjcm.nl/dossiers/studerende-moeders/>

<https://www.scienceguide.nl/2020/03/zwangere-studenten-in-het-hoger-onderwijs-krijgen-geen-steun-van-de-minister/> <https://www.erasmusmagazine.nl/2020/03/04/minister-wil-geen-wet-voor-zwangere-studenten-in-hbo-en-wo/> <https://studerendemoeders.nl/oproep/> <https://studerendemoeders.nl/zwangerschapstudie/>

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S079

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Geef verenigingen de mogelijkheid mbo'ers en kunstacademiestudenten toe te laten**

Indiener: Ingrid Weerts

Woordvoerder: Ingrid Weerts

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 292

Voorgestelde tekst:

We zetten in op studenten(sport)verenigingen die voor alle studenten uit de stad toegankelijk zijn. Obstakels die verenigingen ervaren bij het toelaten van diverse groep studenten, zoals het gebrek aan financiering voor mbo-studenten of kunstacademiestudenten, halen we uit de weg.

Toelichting:

Op dit moment worden verenigingen (studentenverenigingen, sportverenigingen, culturele verenigingen en overige verenigingen gericht op studenten) gefinancierd vanuit onderwijsinstellingen. In veel gevallen willen zij wel open staan voor een breed publiek, maar ervaren zij hierbij drempels. Zij ontvangen namelijk alleen budget van onderwijsinstellingen wanneer een groot deel (70-80% van de leden) aan de financierende onderwijsinstellingen studeert. Mbo'ers en kunstacademiestudenten vallen daardoor vaak buiten de boot. Dit amendement stelt dat een deel van de financiering van verenigingen op gemeenteniveau moet plaatsvinden, waardoor elke student vertegenwoordigd is in de financiering.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S080

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **arbeidsrechtelijk kader internationale stages**

Indiener: België Luxemburg

Woordvoerder: Gosse Vuijk

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 297 t/m 300

Huidige tekst:

We geven elke student – ongeacht richting of niveau – de mogelijkheid om minimaal één stage of semester in het buitenland te volgen. Bijvoorbeeld door het verbeteren van de toegang tot het Europese uitwisselingsprogramma Erasmus+. We enthousiasmeren studenten die daar nu weinig gebruik van maken, zoals mbo'ers.

Voorgestelde tekst:

We geven elke student – ongeacht richting of niveau – de mogelijkheid om minimaal één stage of semester in het buitenland te volgen. Bijvoorbeeld door het verbeteren van de toegang tot het Europese uitwisselingsprogramma Erasmus+. We enthousiasmeren studenten die daar nu weinig gebruik van maken, waaronder mbo'ers en kwetsbare leerlingen. Via bi- of multilaterale afspraken zorgen we ervoor dat het arbeidsrechtelijk kader internationale stages niet in de weg staan.

Toelichting:

Mbo'ers zijn niet de enige kwetsbare groep die minder deelneemt aan Erasmus+.

Internationale stages in het beroepsonderwijs worden vaak onmogelijk gemaakt door variatie in de positie van stagiaires in nationale arbeidswetgeving, die drempel moeten we wegnemen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S081

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Aanvullend bijlenen voor stage of studie in 't buitenland**

Indiener: thema-afd Onderwijs en Wetenschap

Woordvoerder: Guido van Garderen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 298 t/m 300

Huidige tekst:

Bijvoorbeeld door het verbeteren van de toegang tot het Europese uitwisselingsprogramma Erasmus+. We enthousiasmeren studenten die daar nu weinig gebruik van maken, zoals mbo'ers.

Voorgestelde tekst:

Bijvoorbeeld door het verbeteren van de toegang tot het Europese uitwisselingsprogramma Erasmus+ en de mogelijkheid om aanvullend te lenen, om de extra kosten van een studie of stage in het buitenland deels te dekken. We enthousiasmeren studenten die van deze opties nu weinig gebruik van maken, zoals mbo'ers.

Toelichting:

Studeren in het buitenland gaat vaak gepaard met hogere kosten voor huisvesting en vervoer, waaronder de reis naar de bestemming. De mogelijkheid tot bijlenen verlaagt de drempel naar het buitenland en geeft meer zekerheid in een situatie die van te voren niet geheel is te voorzien.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S082

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: Engelstalig onderwijs

Indiener: Zwolle

Woordvoerder: Rob Wertheim

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 305 t/m 306

Huidige tekst:

We stellen als voorwaarde dat de opleiding goed moet verantwoorden waarom dat van meerwaarde is.

Voorgestelde tekst:

We stellen als voorwaarde dat Engelstalig onderwijs van meerwaarde is. Financiële prikkels om op Engelstalig onderwijs over te stappen worden zo veel mogelijk uit de bekostiging van het onderwijs gehaald.

Toelichting:

D66 is dé onderwijspartij van Nederland. Steeds meer opleidingen worden in Nederland in het Engels aangeboden en niet meer in het Nederlands. In 2018 was 28% van de wo- bachelors (en 76% van de wo-masters) alleen in het Engels te volgen. Zoals ook de Raad van State eerder al heeft gesteld

(<https://www.raadvanstate.nl/actueel/abonnementenservice/samenvattingen/samenvatting/@114907/w05-19-0100/>), gaf vaak de wijze waarop de op het aantal studenten gebaseerde bekostiging is ingericht, een prikkel tot het werven en toelaten van veel buitenlandse studenten. Veel studenten komen na hun studie in een Nederlandstalige omgeving te werken. Engels kan nuttig zijn, maar onderwijs in het Nederlands blijft belangrijk. Voorkomen moet worden dat studenten die bijvoorbeeld talent hebben voor techniek, maar minder voor taal, vanwege de onderwijstaal op een te laag niveau gaan studeren.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Het bekostigingsmodel dient geen perverse prikkels te bevatten.

AMCVP.S083

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Zoveel huizen in mijn stad? Dat moeten dan wel luchtkastelen zijn.**

Indiener: Ingrid Weerts

Woordvoerder: Ingrid Weerts

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 308 t/m 309

Huidige tekst:

Universiteiten hebben ook een plicht om internationale studenten te helpen bij het vinden van een studentenkamer.

Voorgestelde tekst:

Onderwijsinstellingen stellen samen met de gemeente een streefgetal voor het maximumaantal internationale studenten vast, gebaseerd op de capaciteit aan huisvesting en voorzieningen. De instellingen worden geacht internationaal promotiebeleid te voeren dat hierbij past. Zij hebben ook een plicht om internationale studenten gratis te helpen bij het vinden van een studentenkamer.

Toelichting:

De originele tekst poogt tekorten m.b.t. de huisvesting van internationale studenten op te lossen door instellingen hiervoor verantwoordelijk te maken. Hier zijn enkele problemen mee: * Niet alleen universiteiten trekken internationale studenten aan; * Instellingen die hulp bieden bij huisvesting vragen hier soms hoge bedragen voor, zonder dat zij garanties bieden; * De prikkel om internationale studenten aan te trekken is hoog, waardoor studentenaantallen sneller groeien dan de huisvestingscapaciteit toelaat. Dit amendement pakt al deze problemen aan, zonder het een maximum aan de instroom van internationale studenten te stellen. Dat laatste is immers voor studenten uit de EER niet mogelijk en bovendien onwenselijk m.b.t. de in dit hoofdstuk gestelde internationaliseringsdoelen. Door dit amendement groeit het aantal internationale studenten mee met de huisvestingscapaciteit.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Kennisinstellingen en regio's hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om voldoende studentenhuishuisvesting te verzorgen.

AMCVP.S085

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Structureel vertrouwen in het hoger onderwijs**

Indiener: thema-afd Onderwijs en Wetenschap

Woordvoerder: Sjoerd Kalisvaart

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 318 t/m 320

Huidige tekst:

Het budget dat bij de invoering van het leenstelsel is toegevoegd aan de verbetering van de kwaliteit van onderwijs blijft behouden voor het hoger onderwijs. We geven vertrouwen aan studenten, docenten en onderwijsbestuurders om gezamenlijk het budget in te zetten.

Voorgestelde tekst:

Het budget dat bij de invoering van het leenstelsel is toegevoegd aan de verbetering van de kwaliteit van onderwijs blijft structureel behouden voor het hoger onderwijs. D66 neemt zich voor ook toekomstige investeringen bij de onderwijsinstellingen structureel te maken. Daarbij geven we vertrouwen aan studenten, docenten en onderwijsbestuurders om gezamenlijk het budget in te zetten.

Toelichting:

Op dit moment vinden veel investeringen in het hoger onderwijs plaats op incidentele basis. Daaromheen is veelal een uitgebreide rapportagecyclus gebaseerd op wantrouwen voorgeschreven. Daardoor kunnen studenten en docenten niet in volledige vrijheid kiezen waar de middelen aan besteed kunnen worden. Op het moment dat er structureel geïnvesteerd wordt opent dat mogelijkheden om personeel structureel aan de onderwijsinstellingen te binden. Dit vermindert werkdruk en verhoogt de kwaliteit.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S086

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Oh oh, er is al een landelijk kader, wat nu?**

Indiener: Ingrid Weerts

Woordvoerder: Ingrid Weerts

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 322 t/m 323

Huidige tekst:

Studenten in de studentenraad horen goede ondersteuning, faciliteiten en tijd te krijgen. We pleiten daarom voor een landelijk kader voor de ondersteuning.

Voorgestelde tekst:

Medezeggenschappers van opleidingscommissie tot centrale (studenten)raad horen goede ondersteuning, faciliteiten en tijd te krijgen. We pleiten daarom voor een landelijk kader voor de ondersteuning. In dat kader wordt tenminste een hoger minimumaantal uren voor alle medezeggenschapslagen, een minimumbudget voor scholing en een minimumbedrag om studievertraging te compenseren vastgelegd. Ook worden onderwijsinstellingen geacht de medezeggenschap te informeren over deze faciliteiten.

Toelichting:

Een landelijk kader is er al. Het probleem is vooral dat het kader te beperkt is en dat met name medezeggenschappers lager in de keten (lees: opleidingscommissies) niet weten welke rechten en faciliteiten zij hebben. Deze tekst geeft meer invulling aan waar we naartoe willen.

Bovendien: denk niet dat docenten in de medezeggenschap beter op de hoogte zijn van kennis uit scholing en faciliteiten. Juist docenten en juist leden van opleidingscommissies hebben vaak gapende gaten in hun kennis.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S087

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Medezeggenschap is voor studenten én medewerkers**

Indiener: Charlotte de Roon

Woordvoerder: Charlotte de Roon

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 322 t/m 323

Huidige tekst:

Studenten in de studentenraad horen goede ondersteuning, faciliteiten en tijd te krijgen. We pleiten daarom voor een landelijk kader voor de ondersteuning.

Voorgestelde tekst:

Studenten en medewerkers in de medezeggenschapsraad horen goede ondersteuning, faciliteiten en tijd te krijgen. We pleiten daarom voor een landelijk kader voor de ondersteuning.

Toelichting:

Naast een studentenraad bestaat er vaak ook een ondernemingsraad, en soms bestaan er zelfs enkel ongedeelde raden. Niet alleen studenten nemen dus deel aan medezeggenschap, ook medewerkers spelen daarin een belangrijke rol. Gezien de hoge werkdruk moeten juist zij ook goed worden ondersteund en gefaciliteerd.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S090

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Raad (van Toezicht) eens uit wie ons controle-orgaan bestaat?**

Indiener: Ingrid Weerts

Woordvoerder: Ingrid Weerts

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 326

Voorgestelde tekst:

Wij zorgen ervoor dat Raden van Toezicht meer binding hebben met onderwijs en/of onderzoek. Minstens de helft van de leden wordt daarom geselecteerd uit het veld. Aan universiteiten telt de Raad van Toezicht dus vooral academici, aan het mbo vooral betrokkenen bij mbo-onderwijs. Ook wordt er aan elke Raad van Toezicht een student toegevoegd, waardoor de studentenstem bij cruciale (financiële) overwegingen niet verloren gaat.

Toelichting:

Op dit moment wordt een groot gedeelte van Raden van Toezicht gevormd door leden uit het bedrijfsleven. Dat is enorm nuttig voor de bedrijfsvoering van onderwijsinstellingen, maar kan kennisgedreven onderwerpen wel ondergeschikt maken aan belangen vanuit de arbeidsmarkt. Dit amendement vindt daar een mooie balans in. Het toevoegen van een student aan de RvT is reeds kortgesloten met de Tweede Kamerfractie en mist in dit verkiezingsprogramma.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S092

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Meer onderzoeksgeld, minder circus**

Indiener: thema-afd Onderwijs en Wetenschap

Woordvoerder: Jeroen van Houwelingen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 350

Voorgestelde tekst:

Toevoegen na "onderzoeksinstellingen": Samen met instellingen maken we plannen om te voorkomen dat dit leidt tot extra druk op het subsidiesysteem.

Toelichting:

Geweldig dat we meer geld geven aan onderzoeksinstellingen! De druk en verleiding op de instellingen is groot om daar simpelweg meer senior onderzoekers mee aan te stellen. Dit jaagt het 'zinloze aanvraagcircus' verder aan, terwijl we daar vanaf willen (zie regel 362). Door de instellingen om andere plannen te vragen voorkom je dat. Het geld kan bijvoorbeeld ook goed gebruikt worden om de basisfinanciering voor onderzoeksgroepen te verhogen en daarmee de bestaande onderzoekers meer ruimte te geven.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S093

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Laat de groei niet stoppen bij de postdoc/assistant professor**

Indiener: Ingrid Weerts

Woordvoerder: Ingrid Weerts

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 386

Voorgestelde tekst:

Aan universiteiten worden loopbaanpaden naar onderwijsgerichte hogeraarschappen uitgestippeld.

Toelichting:

Wie promotie wil maken aan de universiteit, moet publiceren, geciteerd worden en beurzen binnenhalen. Elke student kent de cliché van de docent die aan de universiteit werkt om onderzoek te doen en ongemotiveerd voor de collegezaal staat. Docenten die het tegendeel bewijzen en fantastische colleges geven, kunnen op dit moment niet doorgroeien. Het zou prachtig zijn als we ook hogeraars kunnen aanstellen met bijzonder oog voor onderwijs.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S095

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Meer baanzekerheid voor jonge wetenschappers**

Indiener: thema-afd Onderwijs en Wetenschap

Woordvoerder: Carmen Rietdijk

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 388

Voorgestelde tekst:

Ook verdienen jonge onderzoekers (postdocs) meer baanzekerheid wanneer zij na hun promotie aan de universiteit blijven werken. We roepen universiteiten op om jonge onderzoekers (postdocs) langere contracten te bieden, en eerder een vast contract aan te bieden. Daarom geven wij universiteiten meer zekerheid over hun budget vanuit de hogere uitgaven voor wetenschap.

Toelichting:

Wetenschappers die hun promotie hebben afgerond zijn meestal ~30j oud, een moment in het leven om een gezin te beginnen en een huis te kopen. Helaas zijn zij vaak nog jaren aan het 'jobhoppen' en verhuizen tussen verschillende universiteiten en steden. Contracten van 1 of 2 jaar zijn niet ongebruikelijk. Dit moet verbeteren, zodat deze jonge onderzoekers de keuzes in hun privéleven niet meer beperkt zien door onzekerheid over hun werk. Zodat hun aandacht op werk uit kan gaan naar de inhoud in plaats van naar het zoeken naar de volgende aanstelling.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: De huidige situatie omtrent het grote aandeel tijdelijke contracten is zorgelijk. Dit is in lijn met de inzet.

AMCVP.S097

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Herstel de relatie onderwijs en onderzoek**

Indiener: thema-afd Onderwijs en Wetenschap

Woordvoerder: Maya de Waal

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 390 t/m 392

Huidige tekst:

Voor docenten komt er een (onderwijsgebonden) onderzoeksaanstelling van minimaal één dag per week. Hiermee garanderen we dat onderwijs en onderzoek verweven is.

Voorgestelde tekst:

Meer docenten op zowel hogescholen als universiteiten krijgen een onderzoeksaanstelling van minimaal één dag per week. We stimuleren dat zowel hoogleraren als lectoren minimaal één dag per week doceren. Hiermee bevorderen we dat onderwijs en onderzoek verweven zijn.

Toelichting:

De relatie tussen onderwijs en onderzoek is ook voor het HBO belangrijk. Er dient daarom voldoende ruimte te zijn voor docenten op hogescholen om zelf praktijkgericht onderzoek uit te voeren. Op het hbo willen we het carrièrepad van de docentonderzoeker versterken.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Wij delen het enthousiasme voor meer toegepast onderzoek bij alle hogescholen, hoewel we ook beseffen dat dit nog niet bij elke hogeschool kan worden gerealiseerd.

AMCVP.S099

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Vertrouwen in onderzoekers**

Indiener: thema-afd Onderwijs en Wetenschap

Woordvoerder: Jeroen van Houwelingen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 413 t/m 414

Huidige tekst:

Daardoor komt de onafhankelijkheid van de wetenschap in het geding. We kijken daarom kritisch waar een bijdrage van private partijen echt wenselijk is.

Voorgestelde tekst:

We kijken kritisch waar een bijdrage van private partijen echt wenselijk is.

Toelichting:

Wat citaten uit het conceptprogramma: 'We stimuleren bedrijven en maatschappelijke organisaties om meer te investeren in onderzoek en innovatie'.(354) 'De betrouwbaarheid van onderzoekers wordt [ongegrond]in twijfel getrokken' & 'We staan pal voor alle disciplines en vormen van onderzoek'.(360) We hebben veel vertrouwen in onze onderzoekers en moedigen ze aan om samen met bedrijven te zorgen dat hun onderzoek tot nog meer innovatie in de maatschappij leidt. Maar in deze ene zin in het programma zeggen we tegen al die onderzoekers ook dat ze dan niet onafhankelijk meer zijn, en blijkbaar hun integriteit verliezen zodra ze met bedrijven werken. Dat is een enorm en ongegrond wantrouwen naar onderzoekers. Het is goed om kritisch te kijken waar een bijdrage van private partijen nodig is, maar het is onnodig en zelfs in tegenspraak met ons eigen programma om daar een dergelijk wantrouwen aan toe te voegen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S100

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Onderzoeksprogramma's en private partijen**

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Jeroen van Houwelingen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 413 t/m 414

Huidige tekst:

Daardoor komt de onafhankelijkheid van de wetenschap in het geding. We kijken daarom kritisch waar een bijdrage van private partijen echt wenselijk is.

Voorgestelde tekst:

We kijken kritisch waar een bijdrage van private partijen echt wenselijk is.

Toelichting:

Wat citaten uit het conceptprogramma: 'We stimuleren bedrijven en maatschappelijke organisaties om meer te investeren in onderzoek en innovatie'.(354) 'De betrouwbaarheid van onderzoekers wordt [ongegrond]in twijfel getrokken' 'We staan pal voor alle disciplines en vormen van onderzoek'.(360) We hebben veel vertrouwen in onze onderzoekers en moedigen ze aan om samen met bedrijven te zorgen dat hun onderzoek tot nog meer innovatie in de maatschappij leidt. Maar in deze ene zin in het programma zeggen we tegen al die onderzoekers ook dat ze dan niet onafhankelijk meer zijn, en blijkbaar hun integriteit verliezen zodra ze met bedrijven werken. Dat is een enorm en ongegrond wantrouwen naar onderzoekers. Het is goed om kritisch te kijken waar een bijdrage van private partijen nodig is, maar het is onnodig en zelfs in tegenspraak met ons eigen programma om daar een dergelijk wantrouwen aan toe te voegen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S101

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Waarborgen kennis en vaardigheden nodig voor transitie naar circulaire en duurzame economie en samenleving (deel 1)**

Indiener: Haarlemmermeer

Woordvoerder: Gerard Jaegers

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 419

Voorgestelde tekst:

Toevoegen na "nieuwe technologieën"; en door vraagstukken als klimaatverandering, duurzaamheid, uitputting van de aarde en de transitie naar een circulaire en duurzame economie/samenleving

Toelichting:

Ik mis bij het hele hoofdstuk over onderwijs en in het bijzonder bij deze toekomstparagraaf het aansluiten bij de ecologische vraagstukken waar we (nu al) mee te maken hebben. Ik denk hier aan kennis, houding en vaardigheden die we nodig hebben voor de overgang naar een circulaire en duurzame economie/samenleving. Waar/hoe wordt de kennis, houding en vaardigheden die hiervoor nodig zijn gewaarborgd? Deze vraag geldt dus deels ook voor de overige hoofdstukken van deze Onderwijsparagraaf. Waar leert een kind dat het leven op aarde cyclisch is en bestaat uit evenwichten. Dat grondstoffen eindig zijn. Waar worden de vaardigheden nodig voor circulair (ver)bouwen en denken onderwezen. Waar waarborgen we dat de verschillende universiteiten hun kennis en kunde op deze terreinen uitbreiden en met elkaar gaan delen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S102

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Loopbaanontwikkeling, om- en bijscholing**

Indiener: thema-afd Senioren en Samenleving

Woordvoerder: Hein van der Reijden

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 423 t/m 424

Voorgestelde tekst:

.....op de arbeidsmarkt. De veranderende leeftijdsopbouw van de beroepsbevolking, de toenemende flexibilisering van loopbanen en arbeidsvraag vraagt om betere mogelijkheden voor en verdere stimulering van loopbaanontwikkeling / om- en bijscholing om duurzame inzet van (ook oudere) werknemers mogelijk te maken.

Toelichting:

Om de gevolgen van de vergrijzing van de beroepsbevolking op te vangen is het nodig dat oudere werknemers niet alleen flexibel worden ingezet maar dat ze door om- en bijscholing, zeker voor lichamelijk en mentaal zware beroepen, duurzaam inzetbaar blijven.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S103

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Kansen bieden**

Indiener: thema-afd Onderwijs en Wetenschap

Woordvoerder: Ingrid Timmer-Dingemans

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 432

Voorgestelde tekst:

We willen scholen ruimte bieden om maatwerk te bieden, zodat scholen de mogelijkheid krijgen om alles in het werk te zetten om tot een studiesucces te komen. Een bindend studieadvies is hierbij niet passend en wordt afgeschaft.

Toelichting:

In kader van gelijke kansen en kansen bieden past het niet om na leerjaar 1 te bepalen of een student wel of niet geschikt is om de opleiding te vervolgen of succesvol te kunnen afronden. Net zoals de ene student sneller het onderwijsprogramma moet kunnen volgen, moet er ook de mogelijkheid zijn tot een langzamer traject . Daarbij staat een bsa haaks op het toelatingsrecht en het weghalen van het diplomarendement.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Het amendement versterkt de tekst.

AMCVP.S104

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Regionale dekking: MBO entree en niveau 2 diploma behalen**

Indiener: thema-afd Onderwijs en Wetenschap

Woordvoerder: Miriam Krol

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 441 t/m 442

Huidige tekst:

Voor deze jongeren moet er een aanbod zijn waarbij ze tot 17 jaar op één school zowel een vmbo als een mbo 1/2 diploma halen.

Voorgestelde tekst:

Voor deze jongeren moet er een aanbod zijn waarbij op één school zowel een vmbo als een mbo entree of niveau 2 diploma halen.

Toelichting:

In de tekst staat nu mbo 1/2 diploma behalen. Dit lijkt erop als of er een half procent diploma wordt gehaald. Graag van maken entree of niveau 2 diploma, zoals het in het mbo ook wordt genoemd. Daarnaast graag weglaten tot 17 jaar. Voor sommige studenten die 18 zijn is dit ook een passende leerroute.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S105

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Alle vakken in het mbo door gekwalificeerde docenten laten verzorgen.**

Indiener: thema-afd Onderwijs en Wetenschap

Woordvoerder: Miriam Krol

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 446

Huidige tekst:

Op mbo-niveau moeten de theoretische vakken door een vakdocent worden gegeven.

Voorgestelde tekst:

Op het mbo moeten alle vakken worden gegeven door een gekwalificeerde docent. De weg naar kwalificatie staat open voor zij-instromers en hybride docenten.

Toelichting:

In de huidige tekst lijkt het net alsof alleen theoretische (beroepsgerichte) vakken moeten worden gegeven door vakdocenten. Dit moet juist ook voor vakken als burgerschap, Nederlands en rekenen. Vandaar dat de werkgroep mbo de tekst graag aanpast naar het bovenstaande.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S106

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Alleen bevoegd burgerschap geven**

Indiener: Arnhem

Woordvoerder: Susan van Ommen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 446

Voorgestelde tekst:

- Ook voor het vak burgerschap wordt op het mbo een bevoegdheid een vereiste. Dat kan zijn een bevoegdheid voor maatschappijleer, geschiedenis, of omgangskunde. Voor docenten die al burgerschap geven en dat willen blijven doen, wordt een versneld maatwerktraject om de bevoegdheid te halen, mogelijk.

Toelichting:

In het verkiezingsprogramma wordt op verschillende plekken (terecht) veel waarde gehecht aan burgerschap. Het moet een vast permanent onderdeel worden van elk curriculum. Het vak moet dan ook kwalitatief gelijk zijn aan andere vakken. Dat is nu niet zo; burgerschap is het enige generieke vak op het mbo wat je mag geven zonder daarvoor een bevoegdheid te hebben. Dat heeft ertoe geleid dat het vak een slechte status heeft, zowel bij studenten als docenten. Het is vaak het sluitstuk van het PVI; docenten geven het vak 'erbij' naast hun eigen vak. Terwijl ze het al zo druk hebben. Ze zien het nut van burgerschap niet in en kijken erop neer. Datzelfde geldt voor studenten. En dat in een tijd waarin het nut van burgerschap juist meer en meer duidelijk wordt. Daarom moet het gegeven worden door docenten met passie, en kennis van zaken, die dat kunnen overbrengen op de studenten. Dit biedt tegelijk een kans voor de leraren maatschappijleer en geschiedenis, die nu moeilijk aan een baan komen. Voor docenten die al burgerschap geven en dat willen blijven doen, kan het halen van de extra bevoegdheid makkelijker gemaakt worden door bv. een maatwerktraject aan te bieden, wat weer kan worden ingezet als deskundigheidsbevordering.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S107

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Loslaten urennorm MBO**

Indiener: thema-afd Onderwijs en Wetenschap

Woordvoerder: Bruce Siemens

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 449 t/m 451

Huidige tekst:

In overleg met de sector worden regels geruimd en wordt ruimte en vertrouwen geboden op basis van beperkte maar strenge kwaliteitseisen.

Voorgestelde tekst:

De urennorm wordt losgelaten en in overleg met de sector worden regels geruimd. Hierin staat de autonomie van de school(leider) voorop om binnen duidelijke kwaliteitseisen de ruimte te krijgen te handelen in het belang van de studenten.

Toelichting:

Om de urennorm te kunnen halen, worden er vaak lessen ingeroosterd zodat de studenten op school hun huiswerk kunnen maken. Voor de groep staan mensen die niet bevoegd zijn om les te geven (en dus inhoudelijk ook niets mogen vertellen of helpen) en vaak zitten er meerdere klassen (pre corona) in 1 ruimte om dat te kunnen doen, waardoor er vaak een grote chaos bestaat en de studenten bij wijze van spreken alles doen behalve daadwerkelijk studeren. Het schiet dus zijn eigen doel voorbij en zadelen de scholen de studenten op met in feite een "ophokuur". Daarbij is zo'n uur ook funest voor de concentratie en dat kan ook zo z'n gevolgen hebben voor de lessen die erop volgen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Goede toevoeging.

AMCVP.S109

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Beroepsgericht onderwijs**

Indiener: thema-afd Senioren en Samenleving

Woordvoerder: Hein van der Reijden

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 456 t/m 457

Voorgestelde tekst:

....kans hebben op werk. Beroepsgericht onderwijs zal moeten inspelen op de veranderende samenstelling van de beroepsbevolking en moet zich ook richten op bekwaamheden en persoonlijke ontwikkeling, om in een veranderende arbeidsmarkt een flexibel carrièrepatroon te kunnen volgen.

Toelichting:

Door de vergrijzing van de beroepsbevolking moet in het beroepsonderwijs worden geanticipeerd op veranderende carrièrepatronen en daarbij behorende veranderende competenties.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Goede toevoeging.

AMCVP.S111

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Trots op onze vakmensen**

Indiener: Zeeland

Woordvoerder: Marian Gaanderse - Schoof

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 477

Voorgestelde tekst:

- We versterken het imago van vakopleidingen, zodat meer jongeren bewust kiezen voor een vak.
- We maken een einde aan de ongelijkheid in de uitkering van kindertoeslag aan ouders van kinderen van 16 jaar en ouder. Ouders van jongeren die vanaf hun zestiende in het kader van een vakopleiding gaan werken, behouden de kindertoeslag.

Toelichting:

Vakmensen zoals schilders, timmerlieden, loodgieters, electriciens en verpleegkundigen houden de economie draaiend. Het bedrijfsleven schreeuwt om goede vakmensen. Het imago van het volgen van een vakopleiding verdient versterking. Ouders van jongeren die in het kader van een vakopleiding op hun zestiende gaan werken verliezen de kindertoeslag, terwijl ouders van minderjarige studenten met een bijbaan die evenveel verdienen deze wel behouden. Aan deze ongelijkheid moet een einde worden gemaakt.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Eens met het voorgestelde, maar de tweede bullet is echter al verwezenlijkt met ingang van 2020, dus deze zullen wij niet opnemen in het programma.

AMCVP.S112

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Gevolgen van Corona epidemie voor scholieren en studenten moeten hersteld worden.**

Indiener: Marty Smits

Woordvoerder: Marty Smits

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 477 t/m 478

Voorgestelde tekst:

Scholieren en studenten worden hard geraakt door de Corona epidemie. Zij krijgen onder andere te maken met minder contacturen, beperkte stagemogelijkheden en verminderde internationale kansen. Er zijn beperkte mogelijkheden voor herstel of reparatie binnen de beperkingen van studiejaren en budgetten. Wanneer de corona crisis voorbij is wil D66 dat getroffen scholieren de mogelijkheid in regels en budgetten krijgen om de verloren tijd en kansen in te halen

Toelichting:

de exacte schade is nu nog niet in te schatten, maar we mogen er van uit gaan dat deze jongeren achterstand oplopen, met gevolgen voor hen en voor de samenleving. Laten we nu al duidelijk maken dat we gericht willen optreden om dit te herstellen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S115

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Leven lang ontwikkelen**

Indiener: Leonie Janssen

Woordvoerder: Leonie Janssen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 494

Voorgestelde tekst:

Hoewel het individu verantwoordelijk is voor zijn eigen ontwikkeling, heeft de overheid hierin wel een faciliterende rol. De overheid moet zorgen voor een overzichtelijk en gestroomlijnd aanbod aan voorzieningen en regelingen met betrekking tot een leven lang ontwikkelen.

Daarnaast moet de overheid met name bij praktische banen zorgen voor bewustwording van de noodzaak van een leven lang ontwikkelen.

Toelichting:

Op dit moment zijn er allerlei regelingen vanuit de overheid om je hele leven lang te blijven ontwikkelen. Helaas mist vaak nog het overzicht. Waar heb ik precies recht op en hoe kan ik daar aanspraak op maken, blijft voor veel mensen vaak nog de vraag. De overheid moet er alles aan doen om dit overzicht meer te gaan bieden. Daarnaast moet de overheid zich vooral gaan focussen op de praktische geschoolden. Uit onderzoek blijkt dat juist deze groep baat heeft bij een leven lang ontwikkelen. Door de modernisering van de arbeidsmarkt verdwijnen juist dergelijke banen. Het is echter ook deze groep die nog het minst bezig is met het onderwerp leven lang ontwikkelen. Daar moet snel verandering in komen en daar heeft overheid een actieve rol in.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S120

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **De Fair Practice Code; wie A zegt, moet ook B zeggen**

Indiener: Jelt Pekaar

Woordvoerder: Jelt Pekaar

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 538

Voorgestelde tekst:

Toevoegen na "subsidieaanvragen.": We maken hier ook extra financiële middelen voor vrij, zodat de implementatie niet ten koste gaat van het aanbod.

Toelichting:

Je kunt werknemers in deze sector niet vrij laten door hen eerlijk te belonen, maar hen vervolgens laten vallen door hier zelf geen financiële middelen voor vrij te maken. D66 moet verantwoordelijkheid nemen tegenover de sector waar de partij een groot hart voor zegt te hebben. De huidige tekst miskent dat voor een deel van de organisaties het naleven van de Code een gat zal slaan in hun huidige begroting. Om te voorkomen dat het culturele aanbod verkleint of dat de toegangsprijzen voor bezoekers van instellingen zullen stijgen, is het daarom van belang dat de overheid instellingen financieel tegemoet komt.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S121

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Geefwet**

Indiener: Krista Jansen

Woordvoerder: Krista Jansen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 543 t/m 544

Huidige tekst:

We behouden de geefwet. Hiermee is het aantrekkelijk om kunst te doneren of sponsoren. We gaan de huidige bureaucratie die doneren moeilijk maakt tegen.

Voorgestelde tekst:

We behouden de geefwet, als onderdeel van de giftenaftrek. Hiermee is het aantrekkelijk om kunst te doneren of sponsoren. We gaan de huidige bureaucratie die doneren moeilijk maakt tegen. Het stelsel van giftenaftrek zullen we waar mogelijk verbeteren, zodat donaties van burgers en bedrijven aftrekbaar blijven.

Toelichting:

De geefwet is onderdeel van de giftenaftrek. Daarom is het onvoldoende om alleen te pleiten voor behoud van de geefwet, maar moet de brede giftenaftrek in zijn geheel geborgd en verbeterd worden, zodat donaties van burgers en bedrijven aftrekbaar blijven.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S122

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Muziekscholen terug in de samenleving**

Indiener: Zwolle

Woordvoerder: Sander van Dijk

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 561

Voorgestelde tekst:

We willen muziekscholen weer terug in onze samenleving. Wanneer ingebed in onze cultuur, in onze regio's, steden of dorpen, zoals bijvoorbeeld sportscholen of bibliotheken dat zijn, is voor ieder kind of volwassene de drempel weer laag om zich te verrijken met het leren bespelen van een instrument.

Toelichting:

Het concept verkiezingsprogramma zet in op muziekonderwijs in de klas. Wanneer gegeven door vakdocenten en niet volledig afhankelijk van plaatselijke verenigingen kan dat bijdragen aan kansgelijkheid. Onderdeel van muziekonderwijs is het leren bespelen van een instrument. Dat kan een leven verrijken en op veel vlakken bijdragen aan ontwikkeling. Hiervoor is ook 1 op 1 begeleiding door een professional nodig. Vroeger kon je daarvoor naar de muziekschool, nu moet je een zelfstandig werkende docent vinden. Ook droeg de aanwezigheid en actieve zichtbaarheid van muziekscholen bij aan een lage drempel voor het leren bespelen van een instrument. Bijna een vanzelfsprekendheid zoals we dat kennen van een sport gaan beoefenen of zo nu en dan boeken halen bij de bibliotheek. Dat cultureel maatschappelijk ingebedde verdwijnt helaas meer en meer als het gaat om het leren bespelen van een instrument. Hier nog enkele argumenten waarom we muziekscholen terug moeten willen in de samenleving; - Muziekscholen bieden een omgeving waar veel verschillende docenten en instrumenten samenkomen. Of zelfs meerdere kunstdisciplines. Dit is een omgeving waar samenspel, samenwerking, interdisciplinaire projecten, cross-overs kunnen ontstaan. Dit draagt bij aan een veelzijdige muzikale en culturele ontwikkeling. - Muziekscholen kunnen een belangrijke schakel vormen, de basis, in een piramide van beginner tot professioneel musicus. Top musici vormen zich niet in een paar jaar conservatorium studie, maar vaak door van jongs af aan bezig te zijn met muziek en hun instrument door alle lagen van de piramide. - In veel dorpen, en kleinere steden is men voor het beoefenen van amateurmuziek aangewezen op muziekverenigingen. Meestal is dit een plaatselijke fanfare, harmonieorkest of brassband. Hier geven dikwijls professionele docenten les. Maar de samenstelling van deze orkesten is eenzijdig; geen strijkers, geen klavieren, niets vocaals. Hierdoor komt men buiten de grote steden nauwelijks of niet in contact met klassieke stijlen of het hele pallet aan instrumenten.

Pre-advies: Overnemen

Toelichting:

AMCVP.S123

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Iedere Nederlander toegang heeft tot de bibliotheek en internet**

Indiener: Amsterdam Afdeling

Woordvoerder: Renée de Zwart

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 563 t/m 565

Huidige tekst:

D66 wil dat elke Nederlander toegang heeft tot een openbare bibliotheek. Een bibliotheek stimuleert geletterdheid, taalvaardigheid, leesvaardigheid en digitale vaardigheden. De bibliotheek is een essentieel onderdeel van de ontwikkeling van kinderen.

Voorgestelde tekst:

D66 wil dat iedere Nederlander toegang heeft tot de bibliotheek en internet. Een bibliotheek stimuleert geletterdheid, taalvaardigheid, leesvaardigheid en digitale vaardigheden van volwassenen en kinderen. De bibliotheek is een essentieel onderdeel van de ontwikkeling van kinderen. Voor mensen in kansarme wijken is de bibliotheek een broodnodige informatievoorziening en geeft de bibliotheek toegang tot internet.

Toelichting:

In arme wijken wonen mensen met een laag inkomen en mensen met schulden. Mensen met schulden kunnen vaak internetabonnement niet betalen, als de pc stuk is geen nieuwe kopen. Burgerzaken en zaken met de Dienst Werk, Participatie en Inkomen van de gemeente moeten allemaal digitaal geregeld worden. Voor gezinnen in armoede is de administratie vaak een probleem. Zou zelfs willen pleiten voor vrije toegang tot internet voor iedereen en om die reden voor uitbreiding van de mediatheken.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Goed om te benadrukken wat het belang van de bibliotheek is.

AMCVP.S125

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Bijstand niet verlagen**

Indiener: Amsterdam Afdeling

Woordvoerder: Niels Ras

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 630

Voorgestelde tekst:

Toevoegen na "deels meestijgen": en zullen we niet laten verlagen.

Toelichting:

Volgens een rapport van het CPB en SCP zal de armoede de komende jaren met een kwart stijgen. Dit is niet een natuurlijk verschijnsel, maar komt door beleid dat tijdens Rutte-I is bepaald. Van 2021 tot 2035 zal de bijstandsuitkering telkens verlaagd worden. Om werken lonender te maken is het een goed idee om het minimumloon meer te verhogen dan de bijstandsuitkering. Maar dat heeft weinig zin als de bijstandsuitkering eerst wordt verlaagd om later te verhogen. D66 moet kansengelijkheid als hoge prioriteit zien en deze maatregel zo snel mogelijk terugdraaien.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit is in lijn met het voorstel uit het programma.

AMCVP.S131

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Recht op onbereikbaarheid (werk-prive balans)**

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Ivo Thijssen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 661

Voorgestelde tekst:

Het thuiswerken, maar ook de continue bereikbaarheid door de opkomst van mobiele apparaten heeft een keerzijde. Privé en werk lopen steeds meer door elkaar, werken mensen vaker extra uren en hebben steeds minder ongestoorde vrije tijd. Om te voorkomen dat werknemers, met name jongeren, stressklachten of een burn-out krijgen, wil D66 het recht op onbereikbaarheid beter verankeren. De inspectie SZW moet erop toezien dat werkgevers en werknemers goede afspraken maken over de bereikbaarheid buiten werktijd.

Toelichting:

Deze modernisering is nodig om de werk-privébalans van de huidige generatie werknemers te verbeteren.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Goede toevoeging

AMCVP.S132

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Het recht op thuiswerken**

Indiener: Marnix ten Brinke

Woordvoerder: Marnix ten Brinke

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 664 t/m 665

Voorgestelde tekst:

We pleiten voor afspraken tussen werkgevers en werknemers om in toekomstige CAO's het recht op thuiswerken op te nemen, waar dit kan.

Toelichting:

Het recht op thuiswerken vergroot niet alleen de keuzevrijheid voor het individu, het zorgt ook nog eens voor minder auto's op de weg en dus minder files. Hiermee behaal je niet alleen 'persoonlijk geluk', maar ook nog eens resultaat voor het milieu.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S134

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **vergrootte aandacht sociale werkvoorzieningen**

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Sybrand de Vries

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 683

Voorgestelde tekst:

Ook ondersteunen we de versterking van de sociale werkvoorziening als zelfstandige werkplaats voor de specifieke groep mensen die niet binnen de geboden structuur aan een andere werkplek geholpen kan worden.

Toelichting:

Er is een groep mensen voor wie de vroegere sociale werkplaatsen een werkplek boden waar zij zich binnen een beschermde werkomgeving konden ontplooien en, op deze manier, aan de maatschappij konden deel nemen en bijdragen. De afbouw hiervan heeft voor veel mensen geleid tot een situatie waar zij geen deel meer (kunnen) uitmaken van de arbeidsmarkt. De mogelijke extra investering die deze vorm van participatie met zich meebrengt kan worden gedekt door de besparingen die voortvloeien uit de verbetering van de (geestelijke) gezondheid en het daarmee samenhangende verminderde beroep op de (geestelijk) gezondheidszorg voor deze groep mensen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: . We zijn er voorstander van om de structuur van de oude SW bedrijven zo mogelijk overeind te houden, om ook nieuwe doelgroepen (bijvoorbeeld nieuw beschut) te bedienen. We willen gemeenten hier zoveel mogelijk zelf keuzes in laten maken. We maken hier extra geld voor beschikbaar, al gaat dit strikt genomen niet naar de SW, maar naar de gemeenten.

AMCVP.S136

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Verduidelijking progressiviteit box 3**

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Ivo Thijssen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 724

Voorgestelde tekst:

Toevoegen na "voeren we": bovendien

Toelichting:

Hiermee verduidelijken we dat 'meer progressiviteit in de tarieven' niet uitsluitend bestaat uit een vermogensheffing voor miljonairs.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S137

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Niet alle aanmerkelijk belanghouders zijn rijk en vermogend**

Indiener: Zeeland

Woordvoerder: Philip de Vroe

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 725 t/m 728

Huidige tekst:

We willen het vermogen van de rijkste 1 procent, de zogenaamde aanmerkelijk belanghouders in box 2, eerlijker belasten. Hun totale vermogen is niet alleen enorm (€ 400 miljard) ook werken de huidige mogelijkheden tot belastinguitstel en andere fiscale voordelen belastingontwijking in de hand.

Voorgestelde tekst:

We willen aanmerkelijk belanghouders in box 2 eerlijker belasten. Hun totale vermogen is enorm (€ 400 miljard), maar binnen de populatie van aanmerkelijk belanghouders zeer scheef verdeeld. De huidige mogelijkheden tot belastinguitstel en andere fiscale voordelen werken belastingontwijking in de hand.

Toelichting:

Niet alle aanmerkelijk belang houders zijn rijk en vermogend. De definitie van een aanmerkelijk belanghouder volgens de Belastingdienst is: "U hebt een aanmerkelijk belang als u, eventueel samen met uw fiscale partner, direct of indirect, minimaal 5% hebt van de aandelen, winstbewijzen, genotsrechten of opties op aandelen in een binnen- of buitenlandse vennootschap". Als aanmerkelijk belanghouder kun je aandelen hebben in een startup, die op dit moment noch omzet noch winst maakt, maar een groot potentieel heeft wat betreft innovatie en werkgelegenheid. Je kunt aanmerkelijk belanghouder zijn in een (bijna) failliete onderneming, waar jarenlang bloed, zweet en tranen aan besteed is, maar die financieel niet levensvatbaar bleek. Of een bedrijf waar het soms goed en soms wat minder gaat, inherent aan het ondernemerschap. En ja, je kunt ook een aanmerkelijk belanghouder zijn in een bijzonder succesvol, mega-winstgevend bedrijf, die best meer van zijn of haar welvaart kan delen met anderen. De verdeling van het totale vermogen van aanmerkelijk belanghouders volgt een Pareto-distributie (80% van de welvaart in handen van 20% van de personen), het is onbehoorlijk om alle aanmerkelijk belanghouders te bestempelen als puissant rijken.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S138

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Verwijdering duplicering van regels 880-884**

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Micha Beekman

Doel amendement: Schrappen van tekst

Regelnummer: 729 t/m 732

Huidige tekst:

We bouwen de subsidiëring van de eigen woning via de hypotheekrenteaftrek volledig af.

Hiermee kan ook de eis om 100 procent van de hypotheek af te lossen worden beperkt tot 50 procent, waarmee voor nieuwe huizenkopers de maandlasten netto aanzienlijk afnemen. Wie meer dan 50 procent heeft afgelost, moet gemakkelijker weer kunnen bijlenen.

Toelichting:

Deze tekst is inhoudelijk gelijk aan de tekst in het hoofdstuk woningmarkt op regels 880 – 884. De tekst past ook niet echt bij het kopje over ‘belasten van vermogen’. Dit amendement om de tekst hier geheel te schrappen beoogt op zichzelf geen inhoudelijke wijziging, maar wel een meer gebundelde behandeling van andere inhoudelijke amendementen over hypotheek bij het hoofdstuk woningmarkt.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S140

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Reduceren van vermogensongelijkheid**

Indiener: Utrecht Afdeling

Woordvoerder: Lennart van Doremalen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 741

Voorgestelde tekst:

Vermogensongelijkheid moet bij het maken van overheidsbeleid goed in de gaten gehouden worden. Daarom willen we dat in de rijksbegroting het meerjareneffect van het overheidsbeleid op vermogensongelijkheid wordt weergegeven. Zo kan bijgestuurd worden wanneer het lopende beleid niet toereikend is om de vermogensongelijkheid te reduceren.

Toelichting:

Nederland behoort tot de landen met de hoogste vermogensongelijkheid ter wereld. We moeten deze vermogensongelijkheid reduceren en goed in de gaten houden of ons beleid dit bereikt. Daarom moet in de rijksbegroting een doorrekening komen van het effect van het overheidsbeleid op vermogensongelijkheid. Zo kan tijdig bijgestuurd worden als het beleid de vermogensongelijkheid nog niet genoeg reduceert.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit sluit aan bij de probleemanalyse vermogensongelijkheid in het conceptprogramma. Goed om bij de vormgeving van beleid naast inkomensongelijkheid ook structureler de vermogensongelijkheid te monitoren.

AMCVP.S143

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Brede schulden aanpak en laaggeletterdheid**

Indiener: Thierry van Vugt

Woordvoerder: Thierry van Vugt

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 779

Voorgestelde tekst:

We zetten in op het tegengaan van laaggeletterdheid, als een belangrijk instrument om schulden tegen te gaan.

Toelichting:

Laaggeletterdheid krijgt maar heel weinig aandacht in het Verkiezingsprogramma, maar is een groot probleem in Nederland. 2,5 miljoen Nederlanders (18%) hebben moeite met lezen, schrijven en/of rekenen. Laaggeletterdheid is een bron voor verdergaande maatschappelijke problematiek, zoals het ontstaan van schulden en werkloosheid. Bestrijding van laaggeletterdheid, onder zowel personen met een migratieachtergrond als met een Nederlandse achtergrond verdient een prominente plek hier.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit past in de wens om meer te doen op het gebied van preventie van armoede en schulden.

AMCVP.S147

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **De mens achter de schulden centraal**

Indiener: Henk Pragt

Woordvoerder: Henk Pragt

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 785 t/m 787

Huidige tekst:

Mensen met schulden moeten binnen drie maanden weten waar ze aan toe zijn: een overeenkomst met schuldeisers of een traject in de wettelijke schuldhulpverlening. In principe moet je na drie jaar uit de schulden kunnen zijn.

Voorgestelde tekst:

We onderzoeken een samenvoeging van het minnelijke- en wettelijke traject. We streven naar een regeling die geldt voor alle schulden, bindend is voor schuldeisers en wordt uitgevoerd door de gemeente. Er wordt alleen getoetst door de rechter indien strikt noodzakelijk. De mens achter de schulden staat centraal! Mensen met schulden kunnen zich melden bij één loket bij de gemeente. Moeten binnen drie maanden weten waar ze aan toe zijn en de duur van deze schuldenregeling is in principe 18 maanden tot maximaal 36 maanden. Van aanmelding bij het gemeentelijke loket tot schone lei.

Toelichting:

De mens achter de schulden centraal! Ondanks alle incidentele maatregelen die er de afgelopen jaren genomen zijn, lukt het onvoldoende om mensen die (vaak buiten hun schuld) in de schulden terecht komen adequaat te helpen. De brede aanpak schuldenproblematiek zoals de afgelopen jaren door het kabinet is gepresenteerd klinkt prachtig, maar er is meer nodig. De aansluiting tussen minnelijke en wettelijke schuldenregeling (WSNP) zou beter kunnen volgens de nationale ombudsman, maar zou het niet veel beter zijn om het minnelijke- en wettelijk traject gewoon samen te voegen? Dit is mogelijk door de gemeente in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening de bevoegdheid te geven om schuldeisers een dwingend akkoord op te leggen in plaats van per definitie naar de rechter te moeten voor een dwangakkoord of een wettelijke schuldenregeling, zoals nu het geval is. In het huidige systeem moet de rechter zich daar altijd over buigen, terwijl het beter zou zijn om de bewijslast om te draaien. Schuldeisers die van mening zijn dat de gemeente hun rechten ongemotiveerd schaadt, kunnen alsnog naar de rechter gaan. Hiervoor moet een laagdrempelige procedure worden ingericht, waarbij de schuldeiser die gelijk krijgt van de rechter volledig wordt gecompenseerd door de gemeente. Het doel moet zijn een menswaardig traject voor schuldhulpverlening, waarbij de mens achter de schulden en het belang voor de maatschappij als geheel centraal staan. Dit voorstel zal leiden tot:

- Meer geslaagde schuldenregelingen;
- Minder juridische procedures

(subsidiariteitsbeginsel); • Minder werkdruk bij de rechtbanken; • Minder kosten voor de maatschappij; • Sneller duidelijkheid voor alle partijen in het proces (schuldenaar, schuldeiser en schuldhelpverlener en de maatschappij als geheel); • Eén regisseur (gemeente); • Kortere trajecten (18 maanden tot max 36 maanden ipv min 5 jaar zoals nu het geval is) • Toekomstperspectief voor de schuldenaar; Corona Zeker nu we weten dat de komende jaren door corona een nog grotere groep burgers in de problemen gaat komen is de noodzaak voor één duidelijk, in tijd te overzien en helder traject alleen maar urgenter geworden. Men verwacht een tsunami van schuldenproblematiek die op ons af komt. Hoe bereiden wij ons als maatschappij daar op voor? Nog meer symptoombestrijding of gaan we nu echt werken aan een vaccin?

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S148

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Armoede aanpakken**

Indiener: Utrecht Afdeling

Woordvoerder: Anne-Marijke Podt

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 794

Voorgestelde tekst:

We willen dat armoederegelingen voor mensen toegankelijk en begrijpelijk zijn en zo min mogelijk papierwerk vragen. We hebben speciale aandacht voor kinderarmoede en de kansengelijkheid van kinderen uit arme gezinnen.

Toelichting:

Een concrete uitwerking van 'wij willen het aantal mensen in armoede de komende kabinetsperiode met tenminste de helft verminderen' ontbreekt nog in de voorstellen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S149

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Eerlijke kans na aflossen schulden**

Indiener: Hendri Nortier

Woordvoerder: Hendri Nortier

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 794

Voorgestelde tekst:

We willen ervoor zorgen dat mensen die voor het eerst schuldenvrij zijn na een periode van 3 jaar ook weer de mogelijkheid krijgen om een hypotheek aan te gaan. Dit willen wij voor elkaar krijgen door de negatieve BKR-registratie, na het doorlopen van het wettelijke of het minnelijke traject, de eerste keer automatisch te laten vervallen. Om de kans om weer een huis te kopen te vergroten.

Toelichting:

Iedereen verdient een 2e kans. Daarbij blijft na een schuldtraject het lange tijd nog moeilijk om een hypotheek aan te gaan en soms zelfs onmogelijk. Om ook weer echt mee te doen in de maatschappij voelt het ook fijn als je toch weer je eigen stekje kan kopen. Ik pleit daarom voor het mogelijk maken van het vervallen van de BKR-registratie nadat het wettelijk of minnelijk traject is afgerond en diegene schuldenvrij is verklaard. Nu blijft een negatieve BKR-registratie vaak 5 jaar staan nog en dit is onevenredig hard nadat je een zwaar minnelijk of wettelijk traject hebt doorlopen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit is een goed voorstel dat mensen helpt om na een dergelijk traject het leven snel weer op te kunnen pakken.

AMCVP.S157

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Nieuwbouwversnelling miljoen huizen van 2035 naar 2030**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam, thema-afd Ruimte en Mobiliteit

Woordvoerder: Remko Zuidema

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 824

Huidige tekst:

Wij willen voor 2035 meer dan een miljoen huizen bouwen.

Voorgestelde tekst:

Wij willen vóór 2030 meer dan een miljoen huizen bouwen.

Toelichting:

Doelstelling ministerie van BZK is al 845.000 nieuwe woningen gebouwd vóór 2030; Verwacht woningtekort in 2030 is ruim een miljoen stuks; De doelstelling voor 2035 van bijna 70.000 woningen per jaar haalt de achterstand niet in.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Goed om de doelstelling, gelijk aan het kabinet, bij te stellen.

AMCVP.S158

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Nieuwe impuls voor naoorlogse flatwijken**

Indiener: Utrecht Afdeling, thema-afd D66 Duurzaam, thema-afd Ruimte en Mobiliteit

Woordvoerder: Wouter Moorlag

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 842

Voorgestelde tekst:

Daarnaast willen we de naoorlogse wijken een nieuwe sociale en economische impuls geven door projectontwikkelaars en gemeenten meer ruimte te geven voor het ontwikkelen en bouwen van hoogwaardige woningen en (groen)voorzieningen waar de hele buurt van kan profiteren.

Toelichting:

Goed voor de leefbaarheid van de buurt en de woningnood. Denk aan wijken zoals Overvecht.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Naoorlogse wijken (zowel flats als andere bouw) kunnen een nieuwe impuls hard gebruiken. Hier kan verdichting helpen om wijken er op vooruit te laten gaan.

AMCVP.S159

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Stikstof laten dalen met sprookjesidealen**

Indiener: Leonie Janssen

Woordvoerder: Hugo Tirion

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 847 t/m 849

Huidige tekst:

D66 is bereid om waar nodig de uitstoot van landbouw, industrie of verkeer terug te dringen om woningbouw mogelijk te maken. Daartegenover staat wel dat de bouw emissieloos moet plaatsvinden

Voorgestelde tekst:

D66 is bereid om waar nodig de uitstoot van landbouw, industrie of verkeer terug te dringen om woningbouw mogelijk te maken, waarbij deze bouw wel zo duurzaam mogelijk gedaan dient te worden.

Toelichting:

Door expliciet de voorwaarde van emissieloos bouwen te hanteren wordt de woningbouw onevenredig gehinderd. Het stellen van uitstootnormen en stimuleren van schone bouw is van belang, maar volledig emissieloos is voorlopig een onrealistisch doel. Volgens het Adviescollege Stikstofproblematiek veroorzaakt de bouwsector minder dan 1% van de stikstofuitstoot in Nederland. Het grootste deel van deze uitstoot komt uit fossiele brandstoffen voor de motoren van bouwapparatuur en vrachtwagens. Het verminderen van deze emissies moet gestimuleerd worden, maar de geringe stikstofuitstoot van de bouw moet geen struikelblok worden op weg naar 1 miljoen nieuwe woningen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Deze maatregel moet de bouw op gang helpen. Te hard inzetten op onrealistische doelen voor totaal emissieloze bouw zit dat streven in de weg.

AMCVP.S172

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Eerlijke woningmarkt – schaf kostendelersnorm af**

Indiener: Wouter Bolier

Woordvoerder: Wouter Bolier

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 899

Voorgestelde tekst:

Mensen met een beperking of chronische ziekte wonen vaak samen met anderen, die voor hen (mantel)zorgen. Door het samenwonen krijgen mensen minder bijstandsuitkering vanwege de kostendelersnorm. Zij worden financieel gestraft, omdat zij samenwonen vanwege de (mantel)zorg die nodig is. D66 wil daarom de kostendelersnorm afschaffen voor huishoudens waar huisgenoten, partners of familieleden (mantel)zorgen.

Toelichting:

Mensen met een beperking of chronische ziekte wonen vaak samen met anderen, die voor hen (mantel)zorgen. De redenen hiervoor kunnen verschillen, maar een van de oorzaken is het tekort aan toegankelijke woningen. Door het samenwonen krijgen mensen minder bijstandsuitkering vanwege de kostendelersnorm. Zij worden financieel gestraft, omdat zij samenwonen vanwege de (mantel)zorg die nodig is of omdat er geen toegankelijke woning beschikbaar is. Afschaffing van de kostendelersnorm is een redelijke oplossing voor een financiële straf op noodgedwongen samenwonen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: In de Tweede Kamer zetten we ons in om de kostendelersnorm af te schaffen voor mantelzorgers. Dit is namelijk een perverse straf op mantelzorg.

AMCVP.S173

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **afschaffen verhuurderheffing**

Indiener: Michiel Steltman

Woordvoerder: Michiel Steltman

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 905 t/m 907

Huidige tekst:

We geven woningcorporaties financiële ruimte om extra te bouwen. De helft van de opbrengsten van de verhuurderheffing geven we terug in een corporatiefonds. Corporaties kunnen hiermee nieuwe woningen bouwen en bestaande woningen verduurzamen.

Voorgestelde tekst:

We geven woningcorporaties financiële ruimte om extra te bouwen. De verhuurderheffing veranderen we in een verplichte bijdrage aan een corporatiefonds die gerelateerd is aan de gemiddelde huurprijzen in hun woningbestand. Corporaties kunnen hiermee nieuwe woningen bouwen en bestaande woningen verduurzamen.

Toelichting:

De verhuurderheffing was bedoeld om speculatie tegen te gaan, maar heeft als effect dat het de bouw van betaalbare huurwoningen en verduurzaming juist remt. Met name corporaties met voornamelijk sociale huurwoningen in hun bestand investeren niet genoeg, of berekenen de heffing (daarom) door aan hun huurders. De bijdrage aan het corporatiefonds moet afhankelijk worden van de gemiddelde huurprijs van de woningen. In het programma moet dat bewust ruim worden geformuleerd, om invulling "onderhandelbaar" te houden voor een regeerakkoord.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: We nemen het signaal over om corporaties meer bestedingsruimte te geven, maar koppelen dit dan wel aan verduurzaming en daadwerkelijke bouw.

AMCVP.S180

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Infrastructuur wijken**

Indiener: thema-afd Senioren en Samenleving

Woordvoerder: Hein van der Reijden

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 931 t/m 933

Huidige tekst:

Wonen, werken, horeca, groen en voorzieningen moeten veel meer samenkomen voor levendige en leefbare buurten.

Voorgestelde tekst:

Wonen, werken, horeca, groen en voorzieningen, waaronder openbaar vervoer en zorg en welzijn, moeten veel meer samengebracht worden voor levendige en leefbare buurten, ook met het oog op een vergrijzende samenleving.

Toelichting:

In de komende decennia zal het aantal ouderen sterk toenemen en met name de groep 80-plus. Dit zal betekenen dat een steeds grotere groep inwoners minder mobiel wordt en behoefte heeft aan voorzieningen dichtbij.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: In lijn met ons verhaal over wijken met goede voorzieningen.

AMCVP.S181

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Stimuleren bio-based bouwmaterialen**

Indiener: Utrecht Afdeling, thema-afd D66 Duurzaam, thema-afd Ruimte en Mobiliteit

Woordvoerder: Wouter Moorlag

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 948

Voorgestelde tekst:

Toevoegen na "belangrijkste bouwmaterialen.": We zullen bouwmaterialen uit hernieuwbare bio-based bronnen (zoals hout en CLT) stimuleren.

Toelichting:

Met de komst van CLT (cross laminated timber) kan hout toegepast worden op plekken die traditioneel in staal of beton gemaakt worden. Dit betekent een significante reductie van de CO2-footprint van een gebouw. Daarnaast is er (ook in een 100% circulaire economie) in Nederland door de enorme bouwopgave, nog steeds behoefte aan primaire grondstoffen*. Laten we dan eerst kijken naar materialen uit een hernieuwbare bron, voordat we een beroep doen op de vervuilende beton- en staalindustrie. Doordat CLT nog relatief nieuw is in Nederland, is er op de korte termijn hulp van de overheid nodig, om deze transitie op gang te brengen, te investeren in kennisontwikkeling en tegenwicht te bieden aan de sterke lobby van vervuilende industrieën als beton en staal.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Mooi om houtbouw te noemen.

AMCVP.S183

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Klimaatadaptatie**

Indiener: thema-afd Ruimte en Mobiliteit

Woordvoerder: Theo Fambach

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 957

Voorgestelde tekst:

* We voeren de bebouwde leefomgeving zoveel mogelijk 'klimaatbestendig' uit, door klimaat-adaptieve maatregelen te nemen, waaronder wij zeker verstaan het vergroenen van de leefomgeving en het zoveel mogelijk afkoppelen van hemelwaterafvoeren van het rioolstelsel, zeker in de buitenwijken.

Toelichting:

Het amendement beoogt in te spelen op de overlast van de klimaatverandering en hiervoor adequate verbeterpunten voor de leefomgeving te implementeren. - Tegenwoordig staan in haast iedere stad de straten blank, de rioleringsstelsels kunnen de grote hoeveelheden regenwater niet meer verwerken; - In de buitenwijken en daar waar mensen tuinen hebben kan het regenwater beter direct in de bodem afgevoerd worden middels infiltratiekorven; - De verstening van tuinen dient zoveel mogelijk te worden tegengegaan door goede voorlichting.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit is in lijn met tekst later in het programma om Nederland 'klimaat-klaar' te maken.

AMCVP.S184

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Natuurinclusief en natuurexclusief bouwen**

Indiener: Astrud Wildschut

Woordvoerder: Astrud Wildschut

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 957

Voorgestelde tekst:

Bij de bouw van nieuwe projecten en bij renovatieprojecten wordt actief rekening gehouden met de leefgebieden van dieren in en rondom gebouwen.

Toelichting:

Door natuurinclusief, maar ook natuurexclusief, te bouwen en te ontwerpen is het mogelijk om dieren op een natuurlijke manier te weren van plaatsen waar je ze liever niet wilt hebben en stuur je ze naar die plekken waar ze wel gewenst zijn. Dat houdt in dat je niet alleen moet kijken naar de gebouwen zelf, maar ook naar de aangrenzende omgeving en de leefgebieden van dieren. Hierdoor creëer je nieuwe leefgebieden in de bebouwde omgeving en voorkom je overlast die mensen soms van dieren kunnen ervaren.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit amendement sluit aan bij onze inzet op groene en gezonde leefomgevingen.

AMCVP.S186

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **8 provincies zijn de nieuwe groeigebieden.**

Indiener: Carla Soesbergen-Kuipers

Woordvoerder: Carla Soesbergen-Kuipers

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 958

Huidige tekst:

Aandacht voor krimpgebieden

Voorgestelde tekst:

Van Krimpgebieden naar nieuwe groeigebieden

Toelichting:

Nederland moet beseffen dat we 12 provincies hebben, met elk hun eigen economische potenties en nieuwe verdienmodellen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Deze titel geeft positieve aandacht aan krimpgebieden en hun toekomst.

Reactie op advies van indiener:

AMCVP.S189

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: 60% CO2-reductie in 2030

Indiener: Melle van der Geest

Woordvoerder: Melle van der Geest

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 999 t/m 1001

Huidige tekst:

* We hebben met de Europese Green Deal ruimte voor aanvullend klimaatbeleid, op basis van internationale afspraken. Wij willen dat in Nederland en de hele EU de CO2-uitstoot in 2030 met tenminste 55 procent is verminderd ten opzichte van 1990.

Voorgestelde tekst:

* We hebben met de Europese Green Deal ruimte voor aanvullend klimaatbeleid, op basis van internationale afspraken. Wij willen dat in Nederland en de hele EU de CO2-uitstoot in 2030 met tenminste 60 procent is verminderd ten opzichte van 1990.

Toelichting:

Inmiddels heeft de D66-fractie in het Europees Parlement gestemd voor het verhogen van het emissiereductiedoel voor 2030 van 55 naar 60 procent. Het is niet meer dan logisch dat we in ons verkiezingsprogramma ook inzetten op een CO2-reductie van 60% in 2030 voor Nederland.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: We volgen hierin de Europese fractie.

AMCVP.S190

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Het oprichten van een Klimaatautoriteit.**

Indiener: Riezwaan Dinmahomed

Woordvoerder: Riezwaan Dinmahomed

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1008

Voorgestelde tekst:

Een Klimaatautoriteit draagt bij aan een langetermijnvisie voor het opgestelde klimaatbeleid en -verdragen. Deze autoriteit onderzoekt patronen binnen de overheid die klimaatdoelstellingen, die door de overheid zijn opgesteld, tegenspreken of dwarsbomen. De Klimaatautoriteit moet toezien op de uitvoering van de klimaatmaatregelen. Hiermee worden de checks en balances op het gebied van klimaatbeleid verbeterd.

Toelichting:

De Wetenschappelijke Raad van het Regeringsbeleid heeft in 2016 in haar rapport aanbevolen om een Klimaatautoriteit in te stellen, zodat de overheid wordt getoetst op het behalen van haar doelstellingen. Dit onafhankelijke instituut kan het klimaatdebat depolitiseren en steviger verankeren in het overheidsbeleid. Motivatie: Het Nederlandse klimaatbeleid is teveel gericht op de korte termijn. Door middel van een klimaatwet moet de politiek zich binden aan een langetermijndoelstelling voor de reductie van broeikasgassen. Er moet ook een Klimaatautoriteit komen die de oriëntatie op de lange termijn bewaakt. Dat stelt de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) in Klimaatbeleid voor de lange termijn. <https://www.wrr.nl/publicaties/policy-briefs/2016/10/13/klimaatbeleid-voor-de-lange-termijn-van-vrijblijvend-naar-verankerd>

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Het is wenselijk om een onafhankelijke autoriteit in te stellen, die toeziet op de Klimaatdoelen en op de maatregelen die zijn voorgesteld tot het halen hiervan. Dat kan het Planbureau voor de Leefomgeving aanvullen en tegenspreken. Tevens sluit het aan bij een advies van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid.

AMCVP.S197

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: Een progressief CO2-tarief

Indiener: Leonie Janssen

Woordvoerder: Leonie Janssen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1016 t/m 1028

Huidige tekst:

We scherpen de nationale CO2-belasting aan en voeren een generieke heffing in voor de industrie. We belasten ook de uitstoot van andere luchtvervuiling. Met de opbrengst verlagen we de belasting op werk. We willen weglek naar het buitenland voorkomen en ondersteunen het bedrijfsleven bij het investeren in technieken om uitstoot te verminderen. We bouwen vrijstellingen en uitzonderingen op de energiebelasting af, net als subsidies op fossiele projecten. De belasting op aardgas gaat verder omhoog ten opzichte van elektriciteit, zodat de energiebelasting meer in lijn komt met de veroorzaakte klimaat- en milieuschade. In Brussel zetten we in op het afschaffen van gratis emissierechten. Meer sectoren gaan onder het emissiehandelssysteem vallen. Verder willen we een jaarlijks oplopende minimumprijs voor CO2 om bedrijven zekerheid te geven hoeveel ze besparen door te verduurzamen. De boetes op overschrijding van uitstootrechten moeten omhoog. We steunen de invoering van een CO2-tarief aan de Europese grens, zodat bedrijven van buiten de EU op dezelfde klimaatvoorwaarden concurreren op de Europese markt.

Voorgestelde tekst:

We scherpen de nationale CO2-heffing stapsgewijs, volgend aan de verhoogde klimaatdoelstelling aan tot minimaal 150 euro per ton CO2 in 2030 en we voeren een generieke heffing in voor de industrie van minimaal 10 euro per ton CO2 die jaarlijks oploopt. Verder zal ook de uitstoot van andere luchtvervuiling belast worden. Met de opbrengst verlagen we de belasting op werk en financieren we CO2-reducerende technieken in de industrie. We willen weglek naar het buitenland voorkomen en ondersteunen het bedrijfsleven bij het investeren in technieken om uitstoot te verminderen. We bouwen vrijstellingen en uitzonderingen op de energiebelasting af, net als subsidies op fossiele projecten. De belasting op aardgas gaat verder omhoog ten opzichte van elektriciteit, zodat de energiebelasting meer in lijn komt met de veroorzaakte klimaat- en milieuschade. In Brussel zetten we in op het afschaffen van gratis emissierechten. Meer sectoren gaan onder het emissiehandelssysteem vallen. Ook zetten we in op een ambitieuze Europese CO2-heffing die op termijn de nationale CO2-heffing zal vervangen. De boetes op overschrijding van uitstootrechten moeten omhoog. We steunen de invoering van een CO2-tarief aan de Europese grens, zodat bedrijven van buiten de EU op dezelfde klimaatvoorwaarden concurreren op de Europese markt.

Toelichting:

D66 wil de opwarming van de aarde onder de anderhalve graad houden. Dat is een goed streven, maar de maatregelen die tot nu toe in het verkiezingsprogramma staan zullen bij lange na niet genoeg zijn om dit doel te behalen. Drissen en Vollebergh hebben berekend dat om de temperatuurstijging alleen al onder de 2 graden te houden, er vanaf 2018 al een CO2-heffing van 100 euro per ton moest zijn. (zie 'op weg naar een wijze CO2-prijs', CPB) Deze belasting is het meest effectief op Europees niveau. Dit amendement volgt het systeem dat in 'Groene keuzes gaan lonen' wordt uitgelegd: Als er Europese afspraken over ambitieuze heffingen worden gemaakt, kunnen die nationale belastingen vervangen. Maar wachten op Europa is geen excuus om niet nu alvast een CO2-heffing op te voeren.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit is een nuttige verduidelijking van het programma. Het geeft een heldere inzet voor de bedragen die we willen rekenen voor CO-2uitstoot.

AMCVP.S198

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Afschaffing lager tarief grootverbruikers**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Sybren Bosch

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1020 t/m 1021

Huidige tekst:

We bouwen vrijstellingen en uitzonderingen op de energiebelasting af, net als subsidies op fossiele projecten.

Voorgestelde tekst:

We bouwen vrijstellingen en uitzonderingen op de water- en energiebelasting af, net als subsidies op fossiele projecten.

Toelichting:

De huidige grootverbruikerskorting op de energie- en waterbelasting is geïnitieerd om Nederland aantrekkelijk te maken voor industriële partijen. Deze korting maakt echter dat investeringen in energie- en waterbesparing zich vaak nauwelijks terugverdienen, en dat in de praktijk MKB-bedrijven meer belasting betalen dan grotere bedrijven. Daarnaast is een besparingsprikkel nodig om toe te werken naar een meer duurzame economie, waarin we ook onnodig hoog verbruik van water en energie voorkomen. Omdat de huidige tekst ruimte biedt voor interpretatie en de waterbelasting ontbreekt, het voorstel om deze aan te scherpen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Amendement pleit om afbouw van vrijstellingen in de waterbelasting toe te voegen. Dit onderschrijven wij, omdat de Belasting op leidingwater nu heel regressief is.

AMCVP.S200

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Eerlijker energiebelasting**

Indiener: Delft

Woordvoerder: Huub Halsema

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1021

Voorgestelde tekst:

Toevoegen tussen "bouwen we" en "en streven": ongelijkheid tussen groot- en kleinverbruikers van energiebelasting af

Toelichting:

Huishoudens betalen per kWh tot 100 keer meer belasting dan de grootste verbruikers. Bovendien is er nu een rondpompsysteem waar de CO2-blindheid van de energiebelasting gecorrigeerd wordt met SDE en belastingvoordelen (postcoderoos). Dat moet beter kunnen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit is in lijn met onze inzet vervuiling en vermogen zwaarder te belasten. We willen grootverbruik en fossiele energie eerlijker belasten.

AMCVP.S202

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Versneld afbouwen rechten**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Joost Gerdes

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1023

Huidige tekst:

In Brussel zetten we in op het afschaffen van gratis emissierechten.

Voorgestelde tekst:

In Brussel zetten we in op het versneld en volledig afbouwen van gratis emissierechten.

Toelichting:

De tekst lijkt te suggereren dat er nog geen sprake is van afbouw van gratis rechten. Dat is er echter al wel, tot 30% in 2020 (sectoren met meer concurrentie van buiten de EU krijgen meer dan andere bedrijven). Voor sectoren die minder zijn blootgesteld aan internationale concurrentie gaan die gratis rechten naar 0 in 2030, wel blootgestelde sectoren blijven 100% gratis rechten houden (bron: https://ec.europa.eu/clima/policies/ets/allowances/industrial_en)

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Een nuttige verduidelijking, in lijn met wat we met de tekst bedoelen.

AMCVP.S203

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Landbouw in het emissiehandelsysteem**

Indiener: Arjan de Boer

Woordvoerder: Arjan de Boer

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1023 t/m 1024

Huidige tekst:

Meer sectoren gaan onder het emissiehandelssysteem vallen.

Voorgestelde tekst:

Meer sectoren gaan onder het emissiehandelssysteem vallen, waaronder de landbouw.

Toelichting:

De landbouw is verantwoordelijk voor belangrijk deel van de wereldwijde CO₂-uitstoot. Het is belangrijk dat deze sector geëxpliciteerd wordt zodat deze ook meegenomen wordt in het emissiehandelssysteem.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit is inderdaad een van de sectoren die hier bedoeld wordt.

AMCVP.S204

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Een werkelijk internationaal emissie-handelssysteem**

Indiener: Sjoerd Kalisvaart

Woordvoerder: Sjoerd Kalisvaart

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1027 t/m 1028

Voorgestelde tekst:

D66 gelooft dat de toekomst van het duurzaamheidsbeleid werkelijk mondiaal is. We willen daarom onderzoeken of het huidige Europese emissie-handelssysteem verbonden kan worden met soortgelijke cap-and-trade systemen buiten de EU zoals in de staat Californië.

Toelichting:

Het huidige EU ETS is het grootste succes van het Europese klimaatbeleid. De opstartproblemen zijn inmiddels aangepakt, waardoor de markt nu efficiënt opereert. Het is tijd om nog ambitieuzer te worden en derde landen of staten binnen derde landen met forse klimaatambities mee te laten doen. Zo vergroten wij het marktvolume en de effectiviteit van de markt.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: CO2-uitstoot is een wereldwijd probleem, dat we dus op termijn het liefst op mondiale schaal aanpakken.

AMCVP.S211

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Opschalen elektrificatie industrie**

Indiener: Isja Dominicus

Woordvoerder: Isja Dominicus

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1037 t/m 1054

Voorgestelde tekst:

We investeren in opschalen van elektrificatie en hybride systemen in de industrie voor grootschalige productie van hoge temperatuur warmte en opwaarderen van restwarmte.

Toelichting:

Elektrificeren van warmteproductie in de industrie is technisch mogelijk en wordt in Scandinavische landen volop gedaan, bijvoorbeeld voor warmteproductie in de papierindustrie. De SDE++ subsidie voor elektrificatie gaat uit van slechts 2000 draaiuren en stimuleert daarmee alleen elektrische boilers die naast een bestaand gasgestookt systeem opereren en alleen aan staan als de elektriciteitsprijs laag is (veel wind en zon, weinig vraag). Een robuust warmtesysteem in de industrie moet echter 8000 uur draaien. Hiervoor is de subsidie ontoereikend. Daarnaast zijn elektriciteitsnetten binnen het industrieterrein hiervoor nog niet geschikt en is de capaciteit van de aansluiting naar het landelijke net vaak te klein. Als we grootschalig willen elektrificeren moet hier verandering in komen. Elektriciteit kan dan direct worden ingezet in plaats van via (nu nog dure) groene waterstof. Hiermee worden conversieverliezen voorkomen. Ook zijn er nog volop mogelijkheden om restwarmte beter in te zetten en op te waarderen met (chemische) warmtepompen. Dit gebeurt nu nog op te kleine schaal. Versnellen met elektrificeren is noodzakelijk om inzet van minder wenselijke brandstoffen als biomassa te beperken.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: We staan voor duurzame bedrijven en steunen dus de omslag naar elektrische productie.

AMCVP.S213

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Toevoeging onderscheid pionierende projecten en bewezen technologieën duurzame energie**

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Sijmen Duineveld

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1042 t/m 1043

Huidige tekst:

We investeren in pionierende projecten, zoals voor het opwekken van groene waterstof, elektrificatie van industriële processen en het afvangen, opslaan en hergebruiken van CO₂.

Voorgestelde tekst:

• We stimuleren pionierende projecten, zoals voor het opwekken van groene waterstof en de elektrificatie van industriële processen. • We investeren in technieken die de CO₂-uitstoot op korte termijn verlagen, zoals afvang en opslag van CO₂, bijvoorbeeld bij de productie van blauwe waterstof.

Toelichting:

Er dient een onderscheid gemaakt te worden tussen: • “pionierende projecten”, waarbij in kleinschalige projecten ervaring wordt opgedaan met nieuwe technologieën. Zoals bijvoorbeeld de opwekking van groene waterstof. • Investerings in bestaande, bewezen technologieën die de CO₂-uitstoot verlagen. Die dienen op grote schaal toegepast te worden. In de huidige tekst wordt dit onderscheid niet gemaakt.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Goed om hier tussen te differentiëren en blauwe waterstof hier expliciet te benoemen.

AMCVP.S214

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Geen decennium vastzitten voor afnemers, wel investeringen in energietransitie.**

Indiener: Delft

Woordvoerder: Huub Halsema

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1044 t/m 1045

Huidige tekst:

We leggen afspraken met energieleveranciers, netwerkbeheerders en afnemers tot wel tien jaar vast, zodat zij zekerheid hebben om hun investeringen terug te verdienen.

Voorgestelde tekst:

We passen wetten en regels aan die partijen hinderen in het tijdig investeren voor de energietransitie.

Toelichting:

Het is in de oorspronkelijke tekst onduidelijk welke afspraken 'we' voor tien jaar gaan maken met leveranciers, netwerkbeheerders en afnemers. Het risico van een wurgcontract voor afnemers doemt op.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: De voorgestelde tekst voorkomt misverstanden over de wat we hier bedoelen: de industrie helpen om tijdig te investeren..

AMCVP.S215

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Er is meer dan waterstof alleen [1/3]**

Indiener: Annabel Broer

Woordvoerder: Cees Haringa

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1046 t/m 1047

Huidige tekst:

De industrie moet samenwerken om de omslag naar elektriciteit, waterstof en CO₂-afvang te maken.

Voorgestelde tekst:

De industrie moet samenwerken om de omslag te maken naar elektriciteit, afvang van CO₂, en de inzet van beiden voor de productie van basischemicaliën zoals waterstof, methanol en mierenzuur.

Toelichting:

Veel belangrijke materialen zijn gebaseerd op koolstof, momenteel veelal afkomstig uit fossiele grondstof. Hergebruik van afgevangen CO₂ is een mogelijke koolstofbron, echter wordt momenteel alleen de afvang zelf, en niet het gebruik genoemd. Van de afgevangen CO₂ kan bijvoorbeeld (samen met waterstof) methanol en mierenzuur worden gemaakt, op hun beurt weer grondstoffen voor complexer materialen (alsmede mogelijke energiedragers). Ook dit zijn belangrijke technieken om te ontwikkelen; Om duidelijk aan te geven dat D66 zich inzet voor een groenere industrie in de bredere zin dan waterstof alleen, stel ik voor ze expliciet mee te nemen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Prima om deze technieken hier te noemen.

AMCVP.S217

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **medicijnresten in water**

Indiener: Elske Schreuder

Woordvoerder: Elske Schreuder

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1083

Voorgestelde tekst:

Medicijnresten moeten afgevangen worden.

Toelichting:

Een toename van medicijngebruik heeft groot effect op waterkwaliteit en daarmee ook op waternatuur. Restanten van geneesmiddelen kunnen leiden tot grote effecten op waterorganismen, zoals geslachtsverandering en misvormingen. Er is nog veel onderzoek nodig om uit te zoeken wat een efficiënte aanpak is om die medicijnresten uit het water te halen of te voorkomen dat ze erin komen. Als gevolg van een motie van Sienot (D66) is een Ketenaanpak Medicijnresten uit Water, met aandacht voor meerjarige maatregelen op alle plaatsen in de keten tot stand gekomen. De ketenaanpak is goed maar nog niet op alle onderdelen zo effectief al gewenst. Versterking van de keten vraagt blijvende aandacht.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit voorstel sluit aan bij onze inzet op schoon water.

AMCVP.S220

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Strijden voor beter klimaat (2)**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Marlise Vroom

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1097

Voorgestelde tekst:

- We zetten in op kringlooplandbouw.

Toelichting:

Landbouw wordt in dit hoofdstuk helemaal niet genoemd terwijl landbouwtransitie wel degelijk nodig is voor beter klimaat.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Nuttig om hier kort te benoemen.

AMCVP.S222

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Onzekerheidsfactor mobiliteitsdruk**

Indiener: thema-afd Ruimte en Mobiliteit

Woordvoerder: Jannick van der Hooft

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1100 t/m 1101

Huidige tekst:

Files nemen explosief toe en het openbaar vervoer barst uit zijn voegen. We moeten anders, slimmer naar vervoer kijken.

Voorgestelde tekst:

We moeten anders en slimmer naar alle modaliteiten (auto, fiets, OV) van vervoer kijken, zodat we ook in de nieuwe realiteit op een duurzame en verantwoorde manier onze bestemmingen kunnen bereiken.

Toelichting:

Te grote onzekerheidsfactor in deze uitspraken vanwege het coronavirus. OV wordt sinds het begin van de crisis veel minder vaak gebruikt en ook autoverkeer zou normaal gesproken lager moeten zijn op het moment dat veel mensen thuiswerken. Logischer is het om na te denken hoe we op een verantwoorde manier ons OV kunnen inrichten om het te stimuleren.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Goed om bewoording aan te passen aan de situatie tijdens corona.

AMCVP.S223

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Landelijk beter openbaar vervoer**

Indiener: Wilfried de Jong

Woordvoerder: Wilfried de Jong

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1111 t/m 1112

Huidige tekst:

In de Randstad-Plus - tot aan Zwolle en Eindhoven - gaan treinen en trams vaker rijden

Voorgestelde tekst:

In heel Nederland - van Groningen tot Maastricht - gaan treinen, trams en (elektrische) bussen vaker rijden

Toelichting:

De aantrekkelijkheid van een gebied wordt mede bepaald door de OV-voorzieningen. Door niet alleen in de Randstad-plus tot Zwolle en Eindhoven hierop in te zetten, maar in het gehele land, blijven ook onze landsdelen buiten dit de Randstad-plus aantrekkelijk en bereikbaar en wordt de bijdrage aan een schonere lucht vergroot. Daarnaast kan daarmee de woningdruk in de randstad-plus verminderen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Het is niet de bedoeling verdeeldheid te kweken met de tekst.

AMCVP.S224

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **De Nedersaksenlijn**

Indiener: Joey Koops

Woordvoerder: Joey Koops

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1117 t/m 1119

Voorgestelde tekst:

We investeren in goede OV-verbindingen naar nieuw te bouwen woonwijken, een snelle trein naar Duitsland en snellere verbindingen naar Noord-, Oost- en Zuid-Nederland, zoals de Nedersaksenlijn.

Toelichting:

De Nedersaksenlijn is een vlotte en rechtstreekse treinverbinding tussen stadsregio Groningen – Assen en netwerkstad Twente, via een nog aan te leggen schakel tussen Emmen en Stadskanaal. De verbinding kan voor belang zijn voor de bereikbaarheid, leefbaarheid en sociaaleconomische ontwikkeling van Noordoost Overijssel en Zuidoost Drenthe. Verder verbindt het de universiteitssteden Enschede en Groningen, is de Nedersaksenlijn geschikt als omleidingsroute bij calamiteiten op het traject Zwolle – Meppel en is het bovendien een logische goederenspoorverbinding tussen Veendam en Emmen/Coevorden (Twente/Duitsland/Coevorden/Emmen – Eemshaven/Veendam). Er zijn verder raakvlakken met de spoorambities Neuenhaus - Coevorden en de ambitie voor hogere treinfrequenties tussen Emmen en Zwolle.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit past in onze ambities om overal een goede OV-verbinding te verzorgen.

AMCVP.S225

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **We scherpen de normen voor geluid en trillingen trein railinfra met name binnen de bebouwde kom aan.**

Indiener: thema-afd Ruimte en Mobiliteit

Woordvoerder: Jan-Bert Vroege

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1122

Voorgestelde tekst:

¶ We scherpen de normen voor geluid en trillingen trein railinfra met name binnen de bebouwde kom aan.

Toelichting:

Geluid- en trillingshinder van treinen (en andere mobiliteit) veroorzaakt steeds meer gezondheids- en leefbaarheidsklachten. Zwaardere normen zullen leiden tot minder hinder ook bij meer treinverkeer.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit is in lijn met onze ambitie voor een betere leefkwaliteit.

AMCVP.S226

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: Investeren in hoogwaardig regionaal niveau ov

Indiener: Utrecht Afdeling
Woordvoerder: Susanne Schilderman

Doel amendement: Wijzigen van de tekst
Regelnummer: 1123 t/m 1129

Huidige tekst:

We willen de metro's in Amsterdam en Rotterdam automatiseren. Hiermee kunnen twee keer zo veel passagiers worden vervoerd. Knelpunten op het spoor worden opgelost door een extra spoor aan te leggen. Dat doen we tussen Leiden en Dordrecht om meer sprinters te laten rijden. We willen investeren in een metrolijn tussen Amsterdam en Almere. Zowel hier als bij de sprinterlijnen tussen Leiden en Dordrecht komt ruimte voor nieuwe woonwijken die daardoor gelijk aangesloten zijn op een snelle verbinding met grote steden in de Randstad.

Voorgestelde tekst:

We willen meer investeren in regionaal openbaar vervoer. Waar vervoersregio's nu veel moeite hebben om bij nieuwe ontwikkelingen hoogwaardig openbaar vervoer aan te leggen willen we dat hiervoor makkelijker geld beschikbaar komt vanuit het rijk ook uit het MIRT. Daarnaast willen we het voor gemeenten mogelijk maken om investeringen in openbaar vervoer afdwingbaar te maken net zoals de parkeernorm bij nieuwe ontwikkelingen. We willen de metro's in Amsterdam en Rotterdam automatiseren. Hiermee kunnen twee keer zo veel passagiers worden vervoerd. We willen investeren in een light railnetwerk in de regio Utrecht en andere grote verstedelijkingsgebieden. We willen investeren in een metrolijn tussen Amsterdam en Almere. Zowel hier als bij de sprinterlijnen tussen Leiden en Dordrecht komt ruimte voor nieuwe woonwijken die daardoor gelijk aangesloten zijn op een snelle verbinding met grote steden in de Randstad. Knelpunten op het spoor worden opgelost door een extra spoor aan te leggen. Dat doen we tussen Leiden en Dordrecht om meer sprinters te laten rijden

Toelichting:

In de huidige tekst stonden punten over regionaal OV en spoor door elkaar heen. In de nieuwe tekst wordt een ambitie uitgesproken op regionaal OV en worden ambities op regionaal OV geclusterd terwijl de bestaande ambities aangevuld worden.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: De voorgestelde tekst geeft een heldere indeling en de aanvullende ambities passen binnen onze inzet.

AMCVP.S229

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Ik zie dubbel (spoor)**

Indiener: Jeroen Salden

Woordvoerder: Jeroen Salden

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1125 t/m 1126

Huidige tekst:

Knelpunten op het spoor worden opgelost door een extra spoor aan te leggen. Dat doen we tussen Leiden en Dordrecht om meer sprinters te laten rijden.

Voorgestelde tekst:

Knelpunten op het spoor worden opgelost door extra spoor aan te leggen. Dat doen we tussen Leiden en Dordrecht om meer sprinters te laten rijden en tussen Leiden en Utrecht om naast een intercity ook een sprinter te laten rijden.

Toelichting:

'een extra spoor' is onlogisch. Er zijn ook spoorverdubbelingen nodig van 2 naar 4 sporen. Daarnaast stopt de trein tussen Leiden en Utrecht op stations die geen intercitystations hoeven te zijn (zoals Leiden Lammeschans, Bodegraven en Alphen aan de Rijn). Een spoorverdubbeling daar zou een sprinter tussen Leiden en Utrecht mogelijk maken en zo zou de intercity niet meer op deze stations hoeven te stoppen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Op de drukke spoorverbinding Leiden-Utrecht stopt de intercity op onnodig veel plaatsen; een extra sprinter zorgt dus voor betere doorstroom.

Reactie op advies van indiener:

Ik wil graag het Landelijk Bestuur bedanken voor hun pre-advies en alle leden oproepen om voor deze motie te stemmen.

AMCVP.S230

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Sprinters Haarlem Dordrecht**

Indiener: thema-afd Ruimte en Mobiliteit

Woordvoerder: Hein Struben

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1125 t/m 1126

Huidige tekst:

Dat doen we door tussen Leiden en Dordrecht om meer sprinters te laten rijden.

Voorgestelde tekst:

Dat doen we door tussen Haarlem- Leiden en Dordrecht om meer sprinters te laten rijden.

Toelichting:

Door het hele traject Haarlem - Dordrecht te nemen wordt zowel NH als ZH in de Randstad beter op elkaar aangesloten.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Een logische aanvulling van dit traject.

AMCVP.S231

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Doortrekken van de Noord-Zuidlijn naar Station Hoofddorp**

Indiener: Haarlemmermeer

Woordvoerder: Gerard Jaegers

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1129

Voorgestelde tekst:

Station Amsterdam Zuid en Station Hoofddorp ... We Trekken de Noord-Zuidlijn door via Schiphol naar Station Hoofddorp.

Toelichting:

Het gaat om de samenhang tussen drie OV-knooppunten Station Zuid -Schiphol en Station Hoofddorp. Daardoor ontstaat een sterke knoop met goede bereikbaarheid van verschillende kanten uitbreiding mogelijkheden voor de toekomst en ontlasting van Station Schiphol. Ook sluit dit aan bij de grote woningbouwplanning aan de westflank in Haarlemmermeer. Eerder heeft dit zowel in provinciale programma gestaan als ook in het programma van Haarlemmermeer. Dit aanpassen maakt D66 ook consequent.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Door de Noord-Zuidlijn door te trekken buiten Amsterdam is het mogelijk nieuwe groeikernen aan te sluiten.

AMCVP.S232

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Meer spoor, meer beter!**

Indiener: Jeroen Salden

Woordvoerder: Jeroen Salden

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1130 t/m 1131

Huidige tekst:

D66 wil de OV-reis Amsterdam-Groningen en Utrecht-Breda sneller maken. Daarbij kijken we naar alle mogelijkheden, zoals de Lelylijn.

Voorgestelde tekst:

D66 wil de OV-reis Amsterdam-Groningen en Utrecht-Breda sneller maken. Daarom zal D66 zich inzetten voor het bouwen van de Lelylijn en het bouwen van een spoorlijn Breda-Utrecht.

Toelichting:

De bereikbaarheid van Noord-Nederland nu is zeer slecht. Het bouwen van een nieuwe snellere spoorlijn naar Groningen zou dit aanzienlijk kunnen verbeteren, wat goed zou zijn voor de lokale economie en forensen tussen Groningen en Amsterdam mogelijk zou maken. Daarnaast is het van groot belang dat er een spoorlijn Breda-Utrecht komt, omdat de reis tussen die twee steden met het openbaar vervoer nu erg lang duurt en een van de grootste gaten in ons spoornetwerk is. Een spoorlijn Breda-Utrecht zou de druk op de A27 verlichten en 45.000 nieuwe reizigers aantrekken.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: De tekst verwoordt de keuze voor deze OV-verbindingen in helderdere woorden.

Reactie op advies van indiener:

Ik wil graag het Landelijk Bestuur bedanken voor hun pre-advies en alle leden oproepen om voor deze motie te stemmen.

AMCVP.S233

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Lelylijn**

Indiener: Smallingerland, thema-afd Ruimte en Mobiliteit

Woordvoerder: Tom Rustebiel

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1130 t/m 1131

Huidige tekst:

D66 wil de OV-reis Amsterdam-Groningen en Utrecht-Breda sneller maken. Daarbij kijken we naar alle mogelijkheden, zoals de Lelylijn.

Voorgestelde tekst:

D66 wil betere en snellere ov-verbindingen voor de routes Amsterdam-Groningen en Utrecht-Breda. We zetten ons in voor de aanleg van de Lelylijn, om zo de reistijd tussen de Randstad en het Noorden drastisch te verkleinen.

Toelichting:

De Lelylijn verbindt Amsterdam met het Noorden van Nederland, verkort drastisch de reistijd en biedt de mogelijkheid om in de Randstad te werken, en in het Noorden te wonen - en vice versa.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: De tekst verwoordt de keuze voor de Lelylijn in helderdere woorden. . De tekst verwoordt de keuze voor de Lelylijn in helderdere woorden.

AMCVP.S234

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Nachtnet van treinen**

Indiener: Rob van der Tweel

Woordvoerder: Rob van der Tweel

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1131

Voorgestelde tekst:

Bij een goede ontsluiting van de plek waar je woont en de plek waar je werkt, hoort wat D66 betreft ook een uitbreiding van het Nederlandse nachtnet van treinen. We kijken hierbij sowieso naar plekken als Almere en Lelystad om aan te sluiten, maar ook naar steden buiten de randstad zoals Groningen.

Toelichting:

Dit amendement wordt ingediend door de afdeling Almere conform de AAV van 03-10-2020 en heeft dus verder geen ondersteuningsverklaringen nodig. Deze wens uit het vorige verkiezingsprogramma is helaas niet gerealiseerd, maar niet minder relevant. Veel inwoners uit Almere en Lelystad werken buiten hun stad in Amsterdam, Schiphol of verder. Nu kunnen zij na hun nachtdienst of voor hun vroege dienst niet met het openbaar vervoer hun werk bereiken.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Een toegankelijk OV-systeem betekent dat je ook 's nachts op pad moet kunnen en thuis kan komen.

AMCVP.S236

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Vervoersautoriteit**

Indiener: thema-afd Ruimte en Mobiliteit

Woordvoerder: Jan-Bert Vroege

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1134

Huidige tekst:
vervoerregio's

Voorgestelde tekst:
vervoersautoriteiten

Toelichting:
Juiste terminologie.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S238

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Toegankelijkheid OV**

Indiener: thema-afd Ruimte en Mobiliteit

Woordvoerder: Milou Peters

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1140

Voorgestelde tekst:

Het is van belang dat het Openbaar Vervoer en de daarbij horende voorzieningen voor iedereen in Nederland toegankelijk.

Toelichting:

Focus ligt nu alleen op stations. D66 zou de ambitie moeten hebben dat het hele OV en de daarbij horende voorzieningen voor iedereen toegankelijk is.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: D66 heeft zich in de afgelopen periode sterk ingezet voor toegankelijk openbaar vervoer.

AMCVP.S239

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Beter Openbaar Vervoer**

Indiener: Gabriël van der Heijde

Woordvoerder: Gabriël van der Heijde

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1145

Voorgestelde tekst:

Het (internationaal) vervoer van gevaarlijke stoffen dient plaats te vinden over tracés die daarvoor geschikt en bestemd zijn. D66 wil geen vervoer van gevaarlijke stoffen door woonkernen en een dedicated spoortraject of zone in West-Brabant voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Toelichting:

Al 20 jaar wordt ook door lokale D66 afdelingen gepoogd het vervoer van gevaarlijke stoffen (giftige, zeer explosieve, ontplofbare stoffen en gassen) niet meer door woonkernen te laten vervoeren. Hiervoor is een investeringsbesluit nodig om in de toekomst (10 jaar) dit te realiseren. Het betreft hier de Noord - Zuid verbinding tussen Rotterdam en Antwerpen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Goederenverkeer per spoor kan onze wegen ontlasten. Op deze route is dat zeer van belang.

AMCVP.S240

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Gevoeligheid autoluw maken binnensteden**

Indiener: thema-afd Ruimte en Mobiliteit

Woordvoerder: Jannick van der Hooft

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1147 t/m 1148

Huidige tekst:

Als we in steden meer gaan lopen, fietsen of met het OV reizen en minder auto's nodig hebben, houden we ruimte over voor groen en speeltuinen. D66 wil toe naar autovrije binnensteden en autoluwe woonwijken.

Voorgestelde tekst:

Als we in steeds drukker steden meer gaan lopen, fietsen of met het OV reizen en minder ruimte voor (stilstaande) auto's benutten komt kostbare ruimte vrij voor een veilige omgeving met ruimte voor spelen en groen. D66 wil toe naar meer autovrije binnensteden en autoluwe woonwijken, maar laat dit niet ten koste gaan van de bereikbaarheid.

Toelichting:

Voor een verkiezingsprogramma gaat er erg weinig aandacht uit naar het doel van deze ontwikkelingen: dat is dat hierdoor tal van zaken positief verbeterd worden. Zeker bij een onderwerp dat gevoelig ligt (autoluw maken klinkt voor veel mensen niet fijn), lijkt het me handig om de doelen voorop te stellen. Een duurzame en schone omgeving, veilig voor kinderen om te spelen, een stimulans voor de gezondheid van mensen: kortom, een stad met een hogere leefbaarheidsfactor.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Nuttig de doelen van dit gevoelige punt extra te benoemen.

AMCVP.S241

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Veilig fietsen**

Indiener: Ingrid van Wifferen

Woordvoerder: Ingrid van Wifferen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1155

Voorgestelde tekst:

Fietsers zijn kwetsbaar in het verkeer en tienduizenden raken jaarlijks gewond en honderden overlijden door ongelukken. Tegelijkertijd wordt er binnen steden zeer weinig gehandhaafd op snelheidsovertredingen, dit komt omdat het te moeilijk is om flitskasten geplaatst te krijgen. Gemeenten krijgen daarom veel meer zeggenschap over het plaatsen van mobiele flitspalen.

Toelichting:

Fietsen is goed voor de gezondheid, luchtkwaliteit en fietsers nemen in de openbare ruimte veel minder plek in dan auto's. Een nadeel van fietsen is de kwetsbaarheid in het verkeer, vooral door te hard rijdende automobilisten. Snelheidscontroles door middel van al dan niet mobiele flitspalen vinden nu amper plaats in stedelijk gebied omdat het openbaar ministerie en de politie hier lang niet altijd voor open staan. Het tegengaan van hoge snelheid door verkeerstechnische maatregelen is niet altijd mogelijk, omdat hulpdiensten en openbaar vervoer de wegen ook moet kunnen gebruiken. Dit kan geen vrijbrief zijn voor hardrijders en daarom is een effectieve verkeerscontrole noodzakelijk. Gemeentes moeten meer zeggenschap krijgen over de verkeerscontroles door middel van het plaatsen van flitspalen, om zo hardrijders de pas af te kunnen snijden.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Verkeersveiligheid is een nuttige toevoeging op deze paragraaf.

AMCVP.S242

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Doorfietsroutes**

Indiener: thema-afd Ruimte en Mobiliteit

Woordvoerder: Jannick van der Hooft

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1157 t/m 1159

Huidige tekst:

We leggen meer Snelfietsroutes aan, waardoor je comfortabel de fiets pakt voor kortere afstanden.

Voorgestelde tekst:

We leggen meer Doorfietsroutes aan, waardoor je per (elektrische) fiets comfortabeler kunt reizen over korte en middellange afstanden.

Toelichting:

Veel mensen gebruiken de fiets al voor de korte afstanden, maar Doorfietsroutes zijn juist een mooie gelegenheid om reizigers te laten kiezen voor de (elektrische) fiets over afstanden langer dan vijftien kilometer. De groeiende populariteit van e-bikes en racefietsen kunnen door middel van de aanleg van Doorfietsroutes een perfect alternatief vormen voor autovervoer, waar het dat op de korte afstand dus al was.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S243

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **parkeerruimte voor fietsen**

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Ivo Thijssen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1158

Voorgestelde tekst:

Toevoegen na 'de auto': Fietsenstallingen krijgen daarom vaker prioriteit boven parkeerplaatsen voor auto's, ook in woonwijken.

Toelichting:

Op één parkeerplaats voor auto's kun je tien fietsen stallen. Te vaak wordt van fietsers nog verwacht dat ze 'wild parkeren' en daarmee niet de mogelijkheid krijgen hun fiets goed op slot te zetten (aan een stalling vast te maken).

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: In lijn met de rest van het programma.

AMCVP.S248

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **CO2 uitstoot reisadvies**

Indiener: Gouda

Woordvoerder: Bram Talman

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1165 t/m 1169

Huidige tekst:

We steunen de ontwikkeling van apps voor actueel reisadvies via meerdere vervoersmiddelen waar je gelijk kan reserveren, boeken en betalen. We willen dat alle vervoerders hun data hiervoor beschikbaar stellen, met inachtneming van privacy en vertrouwelijkheid. Daar moet de Autoriteit Consument en Markt dan wel meer ruimte voor bieden. Vervoerders mogen hun eigen dienst niet bevoordelen in hun app.

Voorgestelde tekst:

We steunen de ontwikkeling van apps voor actueel reisadvies via meerdere vervoersmiddelen waar je gelijk kan reserveren, boeken, betalen en de CO2 uitstoot van de reis wordt getoond. We willen dat alle vervoerders hun data hiervoor beschikbaar stellen, met inachtneming van privacy en vertrouwelijkheid. Daar moet de Autoriteit Consument en Markt dan wel meer ruimte voor bieden. Vervoerders mogen hun eigen dienst niet bevoordelen in hun app.

Toelichting:

De opgave om de CO2 uitstoot te verminderen geldt ook voor alle vormen van vervoer. Door de CO2 uitstoot te tonen krijgt de reiziger de mogelijkheid om naast prijs en reisduur ook de CO2 uitstoot te overwegen bij het maken van een keuze.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Met informatie over de CO2-uitstoot van reisopties kunnen reizigers een bewustere beslissing maken. Dit sluit aan op onze inzet om groene keuzes gemakkelijk te maken.

AMCVP.S249

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Fietssnelwegen**

Indiener: Utrecht Afdeling, thema-afd Ruimte en Mobiliteit

Woordvoerder: Susanne Schilderman

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1170

Voorgestelde tekst:

We zetten in op meer fietskilometers, zeker met de elektrische fiets. Daarom zetten we in op een landelijk netwerk van fietssnelwegen waar de fiets voorrang heeft, je zo veel mogelijk ononderbroken door kan fietsen en er voorzieningen zijn zoals bankjes en fietspompen.

Toelichting:

De invulling hiervan kan goed gedaan worden samen met provincies en gemeenten maar het begint met landelijke ambitie.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit is in lijn met onze inzet op fietsverkeer.

AMCVP.S250

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Doorfietsroutes**

Indiener: thema-afd Ruimte en Mobiliteit

Woordvoerder: Susanne Schilderman

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1170

Voorgestelde tekst:

* We zetten in op meer fietskilometers, zeker met de elektrische fiets. Daarom zetten we in op een landelijk netwerk van Doorfietsroutes waar de fiets voorrang heeft, je zo veel mogelijk ononderbroken door kan fietsen en er voorzieningen zijn zoals bankjes en fietspompen.

Toelichting:

De invulling hiervan kan goed gedaan worden samen met provincies en gemeenten maar het begint met landelijke ambitie.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: In lijn met onze ambities voor fietsen.

AMCVP.S251

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Verkeersveiligheid**

Indiener: thema-afd Ruimte en Mobiliteit

Woordvoerder: Milou Peters

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1170

Voorgestelde tekst:

* D66 wil verkeersveiligheid prioriteit geven. Conform Strategisch Plan Verkeersveiligheid is de ambitie om in 2050 tot nul verkeersdoden te komen. Dit vraagt om meer sturing van rijk en investeren in veilige (fiets)infrastructuur, verkeershandhaving en veilig gedrag in het verkeer.

Toelichting:

Verkeersveiligheid is één van de speerpunten van de Mobiliteitsalliantie, het zou naar mijn inzicht goed zijn om dit punt ook als D66 uit te dragen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Verkeersveiligheid verdient hier een plaats.

AMCVP.S252

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: Van 50 km/uur naar 30 km/uur voor veiligheid en vrijheid

Indiener: Haarlem

Woordvoerder: An-Jes Oudshoorn

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1170

Voorgestelde tekst:

In dorpen en steden verlagen we de algemene snelheidslimiet van 50 naar 30 km/uur, zodat straten veiliger worden voor fietsers en voetgangers. Wegen met een snelheidslimiet van 50 of 70 km/uur worden de uitzondering binnen de bebouwde kom

Toelichting:

Dorpen en steden zijn veilig en leefbaar. Een plek waar mensen verblijven, ondernemen en elkaar ontmoeten. Waar je je vrij voelt om te fietsen en te lopen. Ook als je nog heel jong bent, kwetsbaar bent of een fysieke beperking hebt. Dat kan alleen als gemotoriseerd verkeer snelheid mindert en meer ruimte geeft aan langzaam verkeer. Binnen de bebouwde kom geldt al sinds 1957 een algemene snelheidslimiet van 50 km/uur, tenzij anders is aangegeven. Deze algemene snelheidslimiet - de 'standaardsnelheid' - dient verlaagd te worden naar 30 km/uur. 50 km/uur of harder wordt dan de uitzondering, niet de regel. Door de algemene snelheidslimiet te verlagen benadrukken we dat gemotoriseerd verkeer in onze steden en dorpen te gast is. Een snelheid van 30 km/uur heeft, vergeleken met 50 km/uur, een positief effect op de verkeersveiligheid. Bij een snelheid van 30 km/uur of lager is de kans op een dodelijk ongeval relatief klein. Ook ontstaat er bij 30 km/uur ruimte om straten anders in te richten. Met minder asfalt, meer groen, bredere stoepen en ruimte voor terrassen en bedrijvigheid. De landelijke wet- en regelgeving en de huidige richtlijnen voor wegontwerp maken het momenteel complex om lokaal de algemene snelheidslimiet te verlagen naar 30 km/uur. Daarom kan deze opgave niet uitsluitend lokaal belegd worden - bij de gemeenten - maar is actie vanuit het rijk vereist.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Zover het Rijk hier invloed op heeft steunen we dit zeker.

AMCVP.S253

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Uitfaseren voertuigen met emissies van broeikasgassen en vervuiling**

Indiener: Den Haag, thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Caroline de Jong-Boon

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1173

Voorgestelde tekst:

Toevoegen na "gaat gebeuren.": Dat geldt ook voor andere emissievrije vervoermiddelen, zoals emissievrije bromfietsen. D66 zorgt ervoor dat het gebruik van alle niet-emissievrije voertuigen snel wordt teruggebracht.

Toelichting:

Snorfietsen, brommers, scooters en motoren zullen nog vele jaren zorgen voor emissies. Erger nog, ze veroorzaken ernstige luchtverontreiniging (fijnstof) op fietspaden, schadelijk voor de gezondheid. D66 wil het fietsen bevorderen, maar hierdoor wordt helaas het plezier in het fietsen juist vergald. Er is een redelijk alternatief, voer dat snel in!

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Goed om dit breed op te pakken.

AMCVP.S257

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Vasthouden aan je idealen? 100 km/uur achter het stuur**

Indiener: Leonie Janssen

Woordvoerder: Annabel Broer

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1184

Huidige tekst:

De maximumsnelheid op snelwegen blijft voorlopig 100 km per uur.

Voorgestelde tekst:

De maximumsnelheid op snelwegen wordt niet hoger dan 100 km per uur.

Toelichting:

Omdat 's nachts nog 130 wordt gereden, klopt de concepttekst niet. 'Voorlopig' impliceert verder dat D66 zowel een verhoging als verlaging van de maximum snelheid voor mogelijk houdt. Een snelheidsvermindering van 130 naar 100 km/uur: - Vermindert het aantal files - Is gezonder (er komt minder luchtverontreiniging en geluidsoverlast vrij) - Is veel veiliger (het aantal ongelukken met ernstig letsel of een dodelijke afloop op snelwegen kan door een lagere snelheid halveren) - Milieuschade wordt beperkt (minder CO2 uitstoot en minder stikstofuitstoot). Het tijdsverlies en de economische schade blijven beperkt en wegen ruimschoots op tegen de voordelen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Voorgestelde tekst is helderder. Bovendien: stikstofuitstoot stopt 's avonds niet.

Reactie op advies van indiener:

Laten we de tekst in elk geval verduidelijken. Voor een ambitieuzere doelstelling moedig ik u aan om voor AMCVP.S256 te stemmen.

AMCVP.S260

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **geluidsmetingen voor gemotoriseerd verkeer**

Indiener: Amsterdam Afdeling

Woordvoerder: Renée de Zwart

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1188

Voorgestelde tekst:

D66 wil geluidsmetingen voor gemotoriseerd verkeer in de grote steden en overtredingen van de geluidsnorm aanpakken.

Toelichting:

In mijn deel van de stad worden vinden autoparades en wedstrijden plaats die meer geluidsoverlast geven dan het vliegverkeer. Ook de herrie van motoren is verschrikkelijk.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S261

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Verkeersveiligheid**

Indiener: Den Haag

Woordvoerder: Robert van Asten

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1188

Voorgestelde tekst:

- Om ervoor te zorgen dat de geldende maximumsnelheid niet kan worden overschreden kunnen gemeenten verplichte snelheden aan het gemotoriseerd vervoer uitgerust met een Intelligent Speed Adaptation systeem opleggen.

Toelichting:

De maximumsnelheid wordt te vaak overschreden door gemotoriseerd vervoer. Het is onmogelijk om overal flitspalen te plaatsen dan wel radarcontroles uit te voeren. Met de Intelligent Speed Adaptation systemen die in de meeste nieuwe auto's al is ingebouwd kan de maximum snelheid van een auto worden begrensd afhankelijk van wat de snelheid op een wegdeel is. Door gemeenten de mogelijkheid te geven de snelheid op te leggen aan de weggebruikers maken we echt werk van een verkeersveilig Nederland.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit programma kan extra aandacht voor verkeersveiligheid gebruiken.

AMCVP.S263

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Ontwikkelingsbudget Hyperloop; een alternatief voor vliegreizen**

Indiener: Amsterdam Afdeling

Woordvoerder: Guido van Garderen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1189 t/m 1191

Huidige tekst:

Europa met de trein We willen betere verbindingen en maken overstappen tussen vliegtuig en trein gemakkelijker.

Voorgestelde tekst:

Europa met de trein en hyperloop We willen betere verbindingen en maken overstappen tussen vliegtuig en trein gemakkelijker. Bovendien investeren we in de ontwikkeling van een Hyperloop, als duurzaam, snel en geluidsarm alternatief voor Europese vliegreizen.

Toelichting:

Een hyperloop is een duurzaam, snel en geluidsarm alternatief voor vliegreizen binnen Europa. We moeten daarom nu inzetten op de verder ontwikkeling van een hyperloop. Dit biedt bovendien kansen voor de Nederlandse industrie en verstevigd de Nederlandse positie als Internationale hub.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: De Tweede Kamer-fractie heeft eerder de hyperloop meegenomen als alternatief voor lange vluchten en kijkt met een positieve blik naar de ontwikkelingen en onderzoeken die worden gedaan.

AMCVP.S268

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Doortrekken van de Noord-Zuidlijn naar Station Hoofddorp**

Indiener: thema-afd Ruimte en Mobiliteit

Woordvoerder: Hein Struben

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1199

Huidige tekst:

We trekken de Noord-Zuidlijn door via Schiphol.

Voorgestelde tekst:

We trekken de Noord-Zuidlijn door via Schiphol naar Station Hoofddorp.

Toelichting:

Op deze wijze ontstaat samenhang tussen drie OV-knooppunten Station Zuid -Schiphol en Station Hoofddorp. Een sterkte knoop ter versterking ontwikkelingen in de regio en een goede bereikbaarheid van Schiphol vanuit verschillende kanten met een uitbreiding van incheck mogelijkheid voor de toekomst en ontlasting van Station Schiphol.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Door de Noord-Zuidlijn door te trekken buiten Amsterdam is het mogelijk nieuwe groeikernen aan te sluiten.

AMCVP.S270

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Toevoeging prikkel innovatie luchtvaart**

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Ivo Thijssen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1201

Huidige tekst:

Alleen voor volledig emissievrije vliegtuigen geldt deze belasting niet.

Voorgestelde tekst:

Deze belasting daalt naar gelang vliegtuigen hun emissie reduceren.

Toelichting:

Een dalende belasting is een betere prikkel tot innovatie.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Goede inzet, we zullen alleen moeten kijken of het uitvoerbaar is.

AMCVP.S272

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Vliegroutes**

Indiener: Vechtdal

Woordvoerder: Hadriaan van Nes

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1202 t/m 1203

Huidige tekst:

De Europese luchtvaartautoriteit krijgt bevoegdheden om luchtruimen te sluiten als zij dit nodig acht.

Voorgestelde tekst:

De Europese luchtvaartautoriteit krijgt bevoegdheden om luchtruimen te sluiten als zij dit nodig acht ter bescherming van de reizigers en vliegtuigbemanningen. De beweegredenen rondom sluiting van bepaalde luchtruimen zal tijdig en openbaar beschikbaar gesteld worden zodat reizigers een weloverwogen besluit kunnen nemen over hun reis.

Toelichting:

Via programma's als Flightradar24 kunnen reizigers al een idee vormen welke routes er globaal gevlogen worden. Pas laat in het proces zijn de uiteindelijke vliegplannen bekend die gevlogen worden om deze optimaal te kunnen laten zijn qua brandstofverbruik, slottijden en overvlieggkosten. Plus dat er door vliegers naar een vliegplan gekeken moet worden, zij zijn de eindverantwoordelijken voor een veilige vluchtuitvoering. Het vooraf al vastzetten van de te vliegen route levert ook een gevaar op voor reizigers en bemanningen, immers de route is al bekend, ook voor kwaadwillenden.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit amendement geeft de nadruk beter weer: reizigers moeten op basis van gedegen informatie een keuze kunnen maken om een vlucht te nemen of niet.

AMCVP.S273

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Ambtelijk Vliegende Hollanders?**

Indiener: Delft

Woordvoerder: Melanie Oderwald-Ruijsbroek

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1211

Voorgestelde tekst:

De overheid als werkgever geeft voor dienstreizen binnen Europa het goede voorbeeld met de trein.

Toelichting:

In regel 1203 en 1204 staat “De minister verantwoordelijk voor mobiliteit gaat zich met buurlanden inzetten om gecombineerde trein-vliegreizen aan te bieden in reisplanners en boekingssystemen.” Het boekingssysteem van de Rijksoverheid (onder meer EZK en BuZa) voor dienstreizen geeft treinverbindingen nauwelijks aan als alternatief voor vliegen. Dat terwijl andere treinreisplanners geschikte alternatieve trajecten aanbieden. De overheid als werkgever kan pas voor dienstreizen binnen Europa het goede treinreisvoorbeeld geven als het ook voor de eigen reisinkoopssystemen verbetert. Ook moeten ambtenaren meer steun krijgen vanuit hun werkgever wanneer een treinreis net iets meer tijd kost dan vliegen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: De overheid dient een goed voorbeeld te geven met duurzame dienstreizen.

AMCVP.S275

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Motorrijtuigenbelasting en tolheffing vervangen door rekeningrijden**

Indiener: Zeeland

Woordvoerder: Ton Veraart

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1216

Voorgestelde tekst:

Toevoeging: tussen “.....motorrijtuigenbelasting” en “door.....” : EN TOLHEFFING

Toelichting:

Een extra suggestie is om ook toe te voegen “rechtvaardige” kilometerheffing. Dit amendement stelt dat niet voor, omdat het de discussie kan bemoeilijken en aandacht afleidt van de simpele doelstelling TUNNEL TOLVRIJ. Rechtvaardigheid zal ook bij kilometerheffing extra discussies uitlokken. Tolheffing in de Westerscheldetunnel kan overigens niet onder een spitsheffing (zoals die wordt voorgesteld in het conceptprogramma), omdat er geen sprake is van files of doorstroom-problemen als gevolg van enige spits. Alle argumenten voor een tolvrije Westerscheldetunnel zijn in Zeeland bekend en staan in diverse documenten van de Provincie Zeeland en de pamfletten waarmee veel Zeeuwen hiervoor pleiten en actievoeren. Die hoeft ik hier niet te herhalen, maar voor een kansrijke behandeling op de ALV is het wel nodig om D66ers in de rest van Nederland hierop te attenderen, uiteraard te beginnen met de programmacommissie die dit zou kunnen overnemen (dat zou het beste scenario zijn). Daar ligt een taak voor ons regio en afdelingsbestuur.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: D66 is tegen tolheffing in de Scheldetunne.

AMCVP.S279

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Aansluiting kopje bij tekst**

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Ivo Thijssen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1228

Huidige tekst:

De luchtvaart richt zich op vluchten die de Nederlandse economie steunen

Voorgestelde tekst:

Veilig vliegen tegen een eerlijke prijs

Toelichting:

Het kopje sluit niet aan op de tekst. De tekst gaat niet over het steunen van de Nederlandse economie. De tekst gaat de leefomgeving, veiligheid en fiscale prikkels bij vliegverkeer.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: De voorgestelde titel dekt de inhoud van de tekst in deze paragraaf beter.

AMCVP.S280

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Luchtvaart - Expliciete aandacht voor gezondheidsschade luchtvaart**

Indiener: Annette Pietersen

Woordvoerder: Annette Pietersen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1230

Huidige tekst:

Maar de keerzijde van het vliegen voor het milieu en omwonenden wordt steeds zichtbaarder.

Voorgestelde tekst:

Maar de keerzijde van het vliegen voor het milieu en voor de gezondheid van omwonenden wordt steeds zichtbaarder.

Toelichting:

Naast het milieuaspect moet de negatieve impact van luchtvaart op de gezondheid van omwonenden van luchthavens expliciet worden benoemd. Geluidshinder en onderbroken nachtrust leveren gezondheidsschade op. Dit leidt overigens via verlies aan arbeidsproductiviteiten ook weer tot economische schade.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Het mag duidelijk zijn dat omgevenden gezondheidsschade hebben van een vliegveld in de buurt.

AMCVP.S281

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Luchtvaart - Focus op herstel van de balans tussen economische belangen, leefomgeving en gezondheid**

Indiener: Annette Pietersen

Woordvoerder: Annette Pietersen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1234 t/m 1237

Huidige tekst:

Vliegvelden kunnen alleen groeien als dit samen gaat met een aantoonbaar lagere totale uitstoot van broeikasgassen door een dalend CO₂-plafond op alle vliegvelden. Ook willen we heldere en handhaafbare grenzen voor geluidsbelasting en luchtvervuiling. Er moet een systeem komen om dit transparant te meten en handhaven.

Voorgestelde tekst:

Ons luchtvaartbeleid richt zich op herstel van de balans tussen economie en leefomgeving. De impact van de luchtvaart op het klimaat en op de gezondheid van omwonenden moet worden ingeperkt. Daarom komen er heldere, handhaafbare en strengere grenzen voor uitstoot van CO₂, voor geluidsbelasting en voor luchtvervuiling. Uit deze normen volgen de plafonds voor het aantal vliegbewegingen op Nederlandse luchthavens. We laten transparant en onafhankelijk meten en handhaven.

Toelichting:

In de paragraaf Leefomgeving staat een ambitie om gezondheidsschade door geluid en luchtvervuiling te halveren voor 2030 (regel 1085-1087). De concepttekst onder de luchtvaartparagraaf bevat geen uitspraak over terugdringen van geluidsbelasting of vervuiling. Met dit amendement sluiten de ambities in de luchtvaartparagraaf beter aan op de ambities in de paragraaf over leefomgeving.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit legt onze inzet duidelijker om de negatieve gevolgen van de luchtvaart tegen te gaan sterker vast.

AMCVP.S282

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **De luchtvaart ...**

Indiener: Haarlemmermeer

Woordvoerder: Gerard Jaegers

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1236

Voorgestelde tekst:

Toevoegen achter grenzen: en verbeterdoelstellingen

Toelichting:

De gehinderden hebben recht op verbetering.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Een nuttige toevoeging. Problemen moeten niet alleen gesignaleerd worden, maar ook aangepakt worden. Dit amendement vervalt indien het amendement "luchtvaart - via halvering nachtvluchten op weg naar nachtsluiting Schiphol" en het amendement "wees eenduidig" worden aangenomen.

AMCVP.S283

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Luchtvaart - Halvering nachtvluchten Schiphol**

Indiener: Annette Pietersen

Woordvoerder: Annette Pietersen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1237

Voorgestelde tekst:

- Om de overlast en gezondheidsschade voor omwonenden van Schiphol terug te dringen halveren we het aantal nachtvluchten naar maximaal 14.000 per jaar.

Toelichting:

Nachtvluchten resulteren in grote ervaren geluidsoverlast en in gezondheidsschade.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Het is goed om nachtvluchten expliciet te noemen, gezien de overlast.

AMCVP.S285

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Luchtvaart - Eigen verantwoordelijkheid reductie stikstofuitstoot en -depositie**

Indiener: Annette Pietersen

Woordvoerder: Annette Pietersen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1237

Voorgestelde tekst:

- De totale stikstofuitstoot en -depositie van de luchtvaartsector moet beter in kaart worden gebracht en dient door de sector eerlijk en evenredig zelf te worden verminderd.

Toelichting:

Het verkiezingsprogramma benoemt dat het stikstofprobleem moet worden opgelost. Sectoren moeten daar evenredig aan bijdragen. De stikstofuitstoot (NO_x) van de luchtvaart wordt op dit moment alleen voor het vliegen onder 3000 voet (914 m) in modellen en rapportages meegenomen. Om een eerlijke en evenredige bijdrage te kunnen vragen van de luchtvaartsector is het nodig om de werkelijke stikstofuitstoot van de luchtvaart en daaruit voortkomende stikstofdepositie in beeld te brengen en te verwerken in modellen, rapportages en maatregelen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit is in lijn met de rest van de paragraaf en een nuttige toevoeging: ook stikstofuitstoot moet worden aangepakt.

AMCVP.S287

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Beperking korte afstand vluchten**

Indiener: De Ronde Venen

Woordvoerder: Gert Jochems

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1248

Voorgestelde tekst:

Zodra het mogelijk is gemaakt om slots te verdelen op basis van bestemming, reduceren we het aantal korte afstandsvluchten, waarbij de prijsstelling voor de beschikbare landingsrechten zo mogelijk wordt verhoogd met een gradueel stijgende korte-afstandsheffing. Hierdoor wordt gestimuleerd, dat een adequate bereikbaarheid per trein van een aantal belangrijke bestemmingen wordt gestimuleerd, waardoor de trein een redelijk alternatief kan worden voor deze korte afstandbestemmingen.

Toelichting:

We willen graag, dat, op kortere afstanden de trein de voorkeur heeft boven vliegen. Echter, zolang korte afstand vluchten massaal beschikbaar zijn, zal de ontwikkeling van efficiënte treinverbindingen op diezelfde op korte afstand bereikbare locaties belemmert blijven; Het opbouwen van een adequate bereikbaarheid per trein van een aantal belangrijke bestemmingen kan ook nog enige jaren kan duren, waardoor de trein in veel gevallen nog geen redelijk alternatief kan zijn voor deze korte afstandbestemmingen. Om dit te doorbreken, zal het beschikbaar aantal korte afstand vluchten moeten worden teruggebracht: pas zo ontstaat er een eerlijk speelveld tussen trein en vliegtuig. Een beperking van vliegverkeer op korte afstand kan niet alleen aan KLM worden opgelegd zonder diens concurrentiepositie te beperken, sterker nog, doordat niet gebruikte landingsrechten, ter beschikking moeten komen aan andere luchtvaartmaatschappijen, zal een opgelegde beperking aan KLM er niet toe leiden dat er daadwerkelijk minder korte afstand vluchten zullen plaatsvinden. Het bepalen van het aantal landingsrechten is een verantwoordelijkheid van de Minister, de daadwerkelijke uitgifte ervan wordt uitgegeven door de slotcoördinator, de Stichting Airport Coordination Netherlands; en Schiphol bepaalt de voorwaarden.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit amendement geeft een duidelijk plan van aanpak om voor reizen tot 700 kilometer de trein een echt alternatief te maken voor het vliegtuig. Bovendien doet het recht aan de complexiteit daarvan.

AMCVP.S288

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Vliegtaks hoger bij langere afstand**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Hans Vlemmings

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1248

Huidige tekst:

De vliegtaks wordt hoger voor bestemmingen waar de trein een geschikt alternatief is.

Voorgestelde tekst:

Voor de korte afstand krijgt de vliegtaks een verhoging, vanuit het idee dat schonere alternatieven een betere kans moeten krijgen. Daarna geldt het normale tarief, dat oploopt op basis van afstand, zodat de vluchten met de hoogste CO₂-uitstoot ook de hoogste vliegtaks kennen.

Toelichting:

Een vliegtaks die bestaat uit een vast bedrag boven op de ticketprijs heeft geen relatie met de specifieke klimaatimpact.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Een goede uitwerking; ons doel is om uitstoot te verminderen.

AMCVP.S289

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Middelen zijn geen doelen [1/2]**

Indiener: Leonie Janssen

Woordvoerder: Cees Haringa

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1249 t/m 1251

Huidige tekst:

In 2030 moet op Nederlandse luchthavens ten minste twintig procent schone brandstof bijgemengd worden.

Voorgestelde tekst:

In 2030 moet de uitstoot van vluchten van en naar Nederlandse luchthavens tenminste met 20% zijn gereduceerd.

Toelichting:

Duurzame brandstoffen zijn geen doel op zichzelf, maar een middel om uitstoot te verlagen. Daarnaast is het onduidelijk wat een 'duurzame brandstof' is. Voor biobrandstoffen maakt het voor de uitstoot hoe deze exact is geproduceerd. Tot slot kan een limiet op 'duurzame brandstoffen' tot perverse prikkels leiden om koste wat het kost aan deze limiet te voldoen. Laten we richten op het doel, de verlaging van uitstoot, en de manier waarop aan de markt laten. Dat past ook een stuk beter bij een liberale partij: stel duidelijke doelen, maar laat de markt vrij met welke middelen ze deze behalen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Met deze tekst sturen we duidelijker op doelstellingen in plaats van middelen.

AMCVP.S290

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Luchtvaart – Versnellen van innovatie**

Indiener: Annette Pietersen

Woordvoerder: Annette Pietersen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1251

Voorgestelde tekst:

- Met onderzoeksinstituten, luchtvaartindustrie en luchthavens investeren we in het vliegen op waterstof en/of e-fuels (bijv. synthetische kerosine), zodat er versneld een basis wordt gelegd voor duurzame luchtvaart en de Nederlandse luchtvaart internationaal een voortrekkers rol kan vervullen.

Toelichting:

Vliegen op synthetische kerosine behoort tot de technische mogelijkheden. Vliegen op waterstof is wellicht dichterbij dan we denken. Er is veel kennis bij Nederlandse onderzoeksinstituten en luchtvaartindustrie om luchtvaart te verduurzamen. Door nu versneld te investeren in duurzame luchtvaart kan Nederland (weer) voorop lopen in de luchtvaartsector. Investeren in innovatie in de luchtvaart past bij de paragraaf Gericht investeren in innovatie (regel 1934 en verder)

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Het is goed om verduurzaming van de luchtvaart ook positief te stimuleren.

AMCVP.S291

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Luchtvaart - Een veilig Schiphol**

Indiener: Annette Pietersen

Woordvoerder: Annette Pietersen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1251

Voorgestelde tekst:

- De adviezen van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid ten aanzien van Schiphol moeten worden opgevolgd. Toezicht op de veiligheid en handhaving na incidenten door de Inspectie Leefomgeving en Transport gebeurt strikt en transparant.

Toelichting:

Een veilige luchtvaart in de lucht en op de grond is van levensbelang voor reizigers en omwonenden van luchthavens. In 2018 en 2019 hebben meerdere veiligheidsincidenten plaatsgevonden. Schiphol kende in 2019 grote organisatorische problemen (bagageafhandeling 1 juli, brandstof 24 juli), waarnaar diverse externe onderzoeken worden gedaan. In de bedrijfsvoering van Schiphol bleek bij organisatorische problemen geen back up aanwezig, zelfs de Koninklijke Marechaussee moest worden ingeroepen om reserveonderdelen in te vliegen. Door de ligging van Schiphol leiden de organisatorische problemen ook tot problemen en zelfs gevaarlijke situatie buiten Schiphol. De Onderzoeksraad voor de Veiligheid constateerde in haar rapport van 3 september 2019 ernstige tekortkomingen: "Op Schiphol is een patroon zichtbaar dat de betrokken partijen eerst nieuwe veiligheidsrisico's accepteren en vervolgens maatregelen nemen om de negatieve gevolgen voor de veiligheid te beperken." Schiphol voegde nog tijdens het lopende OVV-onderzoek 9400 vluchten toe in het al drukke vakantie seizoen 2019.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Deze aandacht voor vliegveiligheid is op zijn plaats.

AMCVP.S292

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Duurzame scheepvaart**

Indiener: Voorne

Woordvoerder: Jan Bakker

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1257 t/m 1272

Huidige tekst:

Duurzame Scheepvaart Steeds meer van onze goederen komen van fabrieken aan de andere kant van de wereld. De havens van Rotterdam, Amsterdam, Zeeland, Noord-Holland en Groningen zijn van grote waarde voor onze economie. De scheepvaart groeit enorm en daarmee de uitstoot. Om een verdienmodel voor de toekomst te scheppen zijn investeringen in verduurzaming nodig. • We subsidiëren schonere scheepsmotoren voor binnenvaartschepen. • We zetten ons in voor een wereldwijde minimum accijns op brandstoffen voor scheep- en luchtvaart. Als genoeg landen dat toepassen, kunnen boten minder makkelijk over de grens tanken. • Zo lang er geen wereldwijde oplossing is, moeten we in Europa het voortouw nemen. Voor schepen luchtvaart tussen landen binnen de EU wordt een accijns ingevoerd ter hoogte van de milieu- en klimaatschade. • We passen afspraken met de Rijnlanden aan om accijns te kunnen heffen op binnenvaart en een prijs te vragen voor (lucht)vervuiling. Daarnaast gaan schepen verplicht duurzame brandstoffen bijmengen, tot 15 procent in 2030.

Voorgestelde tekst:

Duurzame maritieme sector (zeevaart, binnenvaart en havens). Steeds meer van onze goederen komen van fabrieken aan de andere kant van de wereld. De Nederlandse havens zijn van grote waarde voor onze economie. De scheepvaart groeit enorm en daarmee de uitstoot. (overheids)investeringen in een emissieloze maritieme sector zorgen voor vermindering van de broeikasuitstoot en stikstof- en fijnstofdepositie met behoud van een internationale concurrentiepositie. Dat doen we door in te zetten op alternatieve brandstoffen en energiedragers. • We subsidiëren schonere scheepsmotoren voor binnenvaartschepen. • We realiseren walstroomvoorzieningen voor zee en binnenvaart schepen op strategisch logische plekken in Europa. • In lijn met de Green Deal zeevaart, binnenvaart en havens zetten we in op de versnelling van de maritieme energietransitie met de overheid als launching customer voor de Koninklijke Marine en Rijksrederij nieuwe onderzoeksgelden en financieringsregelingen maken het mogelijk om in 2030 30 emissieloze schepen te hebben varen en zeker 5 bestaande schepen duurzaam om te bouwen. • We zetten ons in voor een wereldwijde minimum CO2 toeslag op brandstoffen voor scheep- en luchtvaart. Als genoeg landen dat toepassen, kunnen schepen minder makkelijk over de grens bunkeren. Zo lang er geen wereldwijde oplossing is, nemen we in Europa het voortouw waarbij we innovatie in de scheepvaart aanjagen door middelen vrij te maken voor verduurzaming. Voor schepen en

luchtvaart tussen landen binnen de EU wordt een CO2 toeslag ingevoerd ter hoogte van de milieu- en klimaatschade. • We passen afspraken met de Rijnlanden aan om accijns te kunnen heffen op binnenvaart en een prijs te vragen voor (lucht)vervuiling. Schepen gaan door inzet van alternatieve brandstoffen en -energiedragers steeds minder uitstoten.

Toelichting:

Ingediend door D66 Voorne na unanieme acceptatie door de ALV. Is mede ingediend door de ondersteuningsgroep Maritiem die de 2eK leden van advies voorziet op maritiem gebied. --- Het versneld verduurzamen van de maritieme sector is óók een maatschappelijke opgave en kan niet enkel vanuit de markt worden opgelost. Tegelijkertijd vanuit de publieke sector de ontwikkeling en inzet van innovatieve technologieën te stimuleren en uitstoot op wereldwijd niveau te beprizen, zorgt niet alleen voor een schone scheepvaart, het versterkt ook de economische ruggengraat van het maritieme cluster. Alleen beprizen holt het innovatieve karakter van de sector uit en daarmee riskeren we niet alleen verlies van bedrijven en banen, maar ook van de slagkracht van het cluster dat zorgt voor droge voeten en de aanleg van windmolenparken

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Om de scheepvaart te verduurzamen kunnen we niet alleen streng zijn, maar is ook ondersteuning nodig.

AMCVP.S294

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Middelen zijn geen doelen [2/2]**

Indiener: Leonie Janssen

Woordvoerder: Cees Haringa

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1270 t/m 1271

Huidige tekst:

Daarnaast gaan schepen verplicht duurzame brandstoffen bijmengen, tot 15 procent in 2030.

Voorgestelde tekst:

Daarnaast verplichten we in de binnenvaart een verlaging van de CO2-uitstoot van tenminste 40% per kilometer in 2030.

Toelichting:

Duurzame brandstoffen zijn geen doel op zichzelf, maar een middel om uitstoot te verlagen. Daarnaast is het onduidelijk wat een 'duurzame brandstof' is. Voor biobrandstoffen maakt het voor de uitstoot hoe deze exact is geproduceerd. Tot slot kan een limiet op 'duurzame brandstoffen' tot perverse prikkels leiden om koste wat het kost aan deze limiet te voldoen. Laten we richten op het doel, de verlaging van uitstoot, en de manier waarop aan de markt laten. Dat past ook een stuk beter bij een liberale partij: stel duidelijke doelen, maar laat de markt vrij met welke middelen ze deze behalen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Deze formulering stuurt duidelijker op doelen. In de invulling kan daarbij onder andere via schone brandstoffen op worden gestuurd. De doelstelling van 40% reductie in 2030 is in lijn met de Nederlandse Green Deal Zeevaart, Binnenvaart en Havens.

AMCVP.S296

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Groene ruilverkaveling**

Indiener: Arjan de Boer

Woordvoerder: Arjan de Boer

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1309

Voorgestelde tekst:

D66 wil kijken naar de mogelijkheden voor een groene ruilverkaveling. Daarbij willen we boerenbedrijven zonder opvolger opkopen en deze doorverkopen aan boeren die rond Natura 2000-gebieden worden uitgekocht.

Toelichting:

Een groen ruilverkaveling kan zowel de opvolgingscrisis als de stikstofcrisis het hoofd bieden. Hierbij creëren we perspectief voor de boeren zonder opvolger en voor boeren die verder willen maar naast een natuurgebied boeren.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Zo zetten de wijziging van gronden in om boeren een toekomst te geven.

AMCVP.S297

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Inzet Grondbank**

Indiener: Maartje Lof

Woordvoerder: Maartje Lof

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1310 t/m 1311

Voorgestelde tekst:

Het bestaande wettelijke instrumentarium, zoals de WILG wordt hiervoor ingezet.

Toelichting:

Nu wordt alleen gesproken van een grondbank en onteigening. Om de grondbank effectief in te zetten, is inzet van het grondinstrumentarium nodig, zoals de Wet Inrichting Landelijk Gebied en passief grondbeleid. Juist de combinatie is effectief.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Door middel van de WILG kunnen gronden worden geruild. Zo kan de aanleg van nieuwe natuur samen gaan met verplaatsing van boeren naar geschiktere landbouwgrond. Dit vult de huidige inzet in het programma dus aan.

AMCVP.S298

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Biodiversiteit**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Marleen van der Meulen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1316

Voorgestelde tekst:

Niet alleen het Deltaplan Biodiversiteitsherstel en de Bossenstrategie worden omarmd en uitgevoerd, maar D66 zet zich in voor wereldwijde bindende biodiversiteitsdoelstellingen in navolging van het Parijsakkoord, een 'Parijs' akkoord voor de natuur. In dit akkoord wordt opgenomen dat in 2030 de wereldwijde achteruitgang van biodiversiteit gestopt moet zijn.

Toelichting:

Biodiversiteit is een mondiaal en urgent probleem. D66 kijkt altijd verder dan de grenzen van ons land.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit is in lijn met onze ambities om natuur te versterken en over de landsgrenzen te verbinden.

AMCVP.S299

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Bescherming Waddenzee**

Indiener: Astrud Wildschut

Woordvoerder: Astrud Wildschut

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1316

Voorgestelde tekst:

In programma's voor grote wateren nemen we prioriteit en middelen voor natuurbehoud- en verbetering mee, ook met het oog op klimaatverandering. Met ons werelderfgoed Waddenzee zijn we voorzichtig. Economische activiteiten tasten de natuur en het open landschap niet aan. Intensieve visserij en mijnbouw bouwen we af. We willen een helder beleidskader waaraan het beoogde natuurherstel kan worden getoetst en waarop kan worden gehandhaafd.

Toelichting:

De Waddenzee verdient als werelderfgoed en 's lands grootste natuurgebied een plek in het verkiezingsprogramma van D66. De natuurkwaliteit is niet goed en verbeterdoelstellingen worden al vele jaren niet gehaald. Menselijke activiteiten laten sporen na in en rond de zee en natuurdoelen delven te vaak het onderspit. De omgevingsvisie en het N2000-predikaat bieden onvoldoende houvast voor adequate bescherming.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: D66 zet zich al jaren sterk in voor de Waddenzee. Daar is ook in dit programma plek voor.

AMCVP.S300

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **We creëren grotere natuurgebieden**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Marlise Vroom

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1330

Voorgestelde tekst:

En we stimuleren huiseigenaren om hun tuinen te vergroenen in plaats van te verstenen.

Toelichting:

De rol van huiseigenaren mist in deze tekst terwijl die bij het gewenste vergroenen ook hun steentje bij kunnen dragen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Een goede toevoeging: een groene omgeving begint bij de inzet van mensen zelf.

AMCVP.S301

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Meebewegen met het opkomende water**

Indiener: Zeeland

Woordvoerder: Jeffrey van Doorenmalen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1335

Voorgestelde tekst:

- We bereiden ons voor op het scenario waarbij de zeespiegel verder stijgt en de huidige kustbescherming niet langer voldoet. We starten daarom proefprojecten voor nieuwe vormen van kustbescherming, zoals een brede dijk en eilanden met verschillende functies voor de Zeeuwse kust.

Toelichting:

Nederland doet het, zeker vergeleken met de andere laaggelegen delta's, heel goed met het Deltaprogramma. Het ophogen van dijken is echter eindig en ook de houdbaarheid van bijvoorbeeld de Oosterscheldekering staat ter discussie. Nederland is altijd koploper geweest op het gebied van watermanagement. Na tien jaar Deltaprogramma en Deltacongres, met alle zorgvuldige onderzoeken en rapporten, is het tijd voor een groot innovatief plan in uitvoering. Ervoor zorgend dat we de komende decennia veilig kunnen wonen in ons eigen land en bij voorkeur met iets meer ruimte, ook voor natuur. We bewegen hiervoor mee met de natuur en het water. In Nederland en in de provincie Zeeland in het bijzonder, is het bedrijfsleven, de kennis en ervaring aanwezig om met concrete projecten aan de slag te gaan.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Het programma kan een aanvulling gebruiken op mitigerende maatregelen tegen de gevolgen van zeespiegelstijging.

AMCVP.S303

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Massale aanplant van gewassen, fruitbomen, notenbomen, en klein-fruit.**

Indiener: Carla Soesbergen-Kuipers

Woordvoerder: Carla Soesbergen-Kuipers

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1350

Voorgestelde tekst:

Aanleg van voedselbossen in wijken, parken, bermen, op daken, tuinen, balkons, en in buitengebieden. D66 gaat de aanplant van klein-fruit, gewassen en productieve fruitbomen en notenbomen met bij-vriendelijke randen rondom zulke projecten, actief stimuleren en activeren op lokaal niveau.

Toelichting:

D66 stimuleert dat er op zo veel mogelijk plekken, ook dicht bij de woonomgeving van mensen, voedselbossen worden aangeplant. Dat heeft een enorme educatieve en recreatieve waarde voor kinderen en volwassenen. Daarnaast neemt elke gewas, dus ook de productieve bomen en planten in het voedselbos, CO2 op. Bovendien stimuleert een voedselbos in de buurt gezonde voeding en zorgt het voor verbinding in dorpen en wijken.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Een mooi initiatief.

AMCVP.S304

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Natuurvolgend bosbeheer.**

Indiener: Apeldoorn
Woordvoerder: Philip Claringbould

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst
Regelnummer: 1350

Voorgestelde tekst:

05. De Nederlandse bossen worden voortaan als permanente bosecosystemen natuurvolgend beheerd. Daarmee worden de biodiversiteit vergroot, de vegetatie, bosbodem en het bodemleven beschermd en nemen vastgelegde hoeveelheid CO2 en natuurbeleving toe. Houtexploitatie door kaalkap doet dat allemaal niet en wordt daarom afgeschaft. Exploitatie van bos vindt voortaan uitsluitend plaats door middel van selectieve uitdunning, het zogenoemde uitkapbeheer. De Wet Natuurbescherming wordt daartoe aangepast.

Toelichting:

Bosexploitatie door kaalkapooft leidt tot verlies aan biodiversiteit en vastgelegde CO2 uit bodem en bomen. Bovendien verstoort het de natuurbeleving. De bodemvruchtbaarheid neemt af en de exploitatiekosten zijn hoog. Dit in tegenstelling tot uitkapbeheer. Er zijn nu genoeg volwassen bossen om dit mogelijk te maken. Door houtooft te beperken tot selectief uitdunnen van het bos, het zogenoemde uitkapbeheer, blijft het bosecosysteem permanent in takt.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Kaalkap is schadelijk voor bosecosystemen. Verder geeft selectieve uitkap ook voor productiebossen een betere houtooft.

AMCVP.S306

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Landbouw algemeen 1**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Marleen van der Meulen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1351 t/m 1371

Huidige tekst:

We ontketen een revolutie in de landbouw. Boeren zorgen voor ons eten. Vaak zijn boerenbedrijven innovatieve bedrijven die het goede voorhebben met mens en dier. Maar we moeten ook eerlijk zijn: de huidige manier van landbouw in Nederland is onhoudbaar. Het gebruikt te veel grondstoffen als diervoer, bestrijdingsmiddelen, kunstmest en is desastreus voor de biodiversiteit. In kringlooplandbouw staat een efficiënte en duurzame omgang met de aarde centraal. Alleen zo kunnen we een groeiende wereldbevolking voeden binnen de grenzen van de aarde. Dit vergt een andere visie op voer, mest, bodem en dierenwelzijn. We gaan de grond beter inzetten: meer grond voor plantaardig voedsel voor mensen, meer restproducten gebruiken voor veevoer en minder vlees consumeren. We gaan de uitstoot van mest in ons milieu tegen. We produceren met vruchtbare bodem in plaats van met chemie. En we gaan veel beter om met dieren. Voor een duurzame kringloop van mest en voedsel is het nodig dat het aantal kippen en varkens in Nederland halveert en het aantal koeien substantieel afneemt. We brengen kringlooplandbouw in de praktijk. De gehele landbouwsector verduurzaamt. De sector moet nieuwe verdienmodellen ontwikkelen. We ondersteunen boeren die de transitie maken naar kringlooplandbouw. Met natuur- en landschapsbeheer, de keuze voor bijzondere producten, zorgtaken, recreatie en boerderijeducatie kunnen nieuwe inkomstenbronnen worden aangeboord. Door hergebruik van grondstoffen en samen te werken met de natuur hoeven boeren bovendien minder kunstmest, antibiotica en landbouwgif in te kopen. We helpen boeren naar het gebruik van kringloopwaardig veevoer, reductie van kunstmest en bestrijdingsmiddelen en mestverbetering.

Voorgestelde tekst:

Er komt een revolutie in de landbouw. Boeren zorgen voor ons eten. Veel boeren hebben innovatieve bedrijven. Maar we moeten ook eerlijk zijn: de meerderheid van de huidige land- en tuinbouw in Nederland is onhoudbaar. Er wordt te veel diervoer van ver geïmporteerd, er worden te veel gewasbeschermingsmiddelen en kunstmest gebruikt en het niveau van biodiversiteit is desastreus. Voor het grootste deel van de voedselproductie moet een grote systeemverandering worden doorgevoerd. In kringlooplandbouw staat een efficiënte en duurzame omgang met de aarde centraal. Alleen zo kan een groeiende wereldbevolking binnen de grenzen van de aarde gevoed worden. Dit vergt een andere visie op voer, mest, bodem en dierenwelzijn. Landbouwgrond moet in de kringloopgedachte benut worden: meer grond voor plantaardig voedsel voor mensen, meer restproducten gebruiken voor veevoer en minder vlees

consumeren. De stikstofuitstoot van mest in ons milieu moet verminderen en een vruchtbare bodem is de basis van voedselproductie in plaats van chemie. De standaard voor het houden van dieren gaat omhoog. Voor een duurzame kringloop van mest en voedsel is het nodig dat het aantal kippen en varkens in Nederland halveert en het aantal koeien substantieel afneemt. Kringlooplandbouw wordt in de praktijk gebracht Boeren die niet volgens het kringloopprincipe werken moeten geholpen worden de omslag te maken. Daar horen nieuwe verdienmodellen bij. Boeren moeten beloond worden voor zaken als natuur- en landschapsbeheer en waterberging. Idealiter zou ook de landbouwsector meedoen bij de CO2-beprijzing; belonen van het vasthouden van CO2 en betalen voor de uitstoot van CO2. Daarnaast kan gedacht worden aan de keuze voor andere inkomstenbronnen, zoals zorgtaken, recreatie en boerderijeducatie. Als kringlooplandbouw wordt doorgevoerd zullen de uitgaven aan kunstmest, antibiotica en gewasbeschermingsmiddelen drastisch dalen • We helpen boeren de omslag te maken naar kringlooplandbouw; het gebruik van kringloopwaardig veevoer, reductie van kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen en mestverbetering.

Toelichting:

In het voorwoord van Sigrid Kaag wordt gesproken van saamhorigheid en verbinden. Dat moet je dan ook in een verkiezingsprogramma uitstralen. Daarnaast heeft onze tekst meer aandacht en respect voor de grote diversiteit binnen de landbouw.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: De voorgestelde tekst is respectvoller en op onderdelen helderder.

AMCVP.S307

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Inkrimpen van de veestapel en Nederland als stikstofkoploper**

Indiener: Arjan de Boer

Woordvoerder: Arjan de Boer

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1362

Voorgestelde tekst:

Daarbij gaat Nederland wereldwijd voorop lopen in het doelmatiger gebruiken van stikstof om de uitstoot daarvan terug te dringen.

Toelichting:

Wereldwijd loopt onze voedselproductie tegen de planeetgrenzen aan. We gebruiken nu 120 megaton stikstofkunstmest terwijl de planeetgrens op 80 megaton ligt. Ons gebruik van stikstofkunstmest kan oplopen tot 360 megaton in 2050. Minder vlees eten helpt maar is onvoldoende. We zullen niet alleen minder eiwit moeten consumeren maar deze eiwitten zullen we ook met een twee keer betere stikstofefficiëntie moeten produceren in 2040. Nederland is bij uitstek het land met de kennis om deze mondiale stikstoftransitie in gang te zetten en een stikstofcrisis met voedseltekorten en andere verregaande consequenties van dien te voorkomen. Hiermee kunnen we ook voorkomen dat een krimp van de veestapel in Nederland leidt tot overlast in het buitenland.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit is een mooie doelstelling die hard nodig in ons dichtbevolkte land. Het sluit aan op onze inzet om stikstof snel terug te dringen.

AMCVP.S308

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Revolutie in de landbouw**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Marlise Vroom

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1369

Voorgestelde tekst:

De opkomst van korte ketens zorgt voor minder voedselkilometers.

Toelichting:

De rol van korte ketens als het om voedselkilometers gaat ontbreekt nog in de zin ervoor.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: We stimuleren de komst van korte ketens. Die zijn beter voor dieren en bieden kansen voor samenwerking in een kringloop.

AMCVP.S309

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Revolutie in de landbouw**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Marlise Vroom

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1372

Voorgestelde tekst:

, in het onderwijs en via nascholing en we bevorderen dat kennis en ervaringen ook digitaal toegankelijk en makkelijk te vinden zijn.

Toelichting:

Onderwijs (!!) en online databank zijn (ook) onontbeerlijk.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit ondersteunt de kennisontwikkeling van kringlooplandbouw.

AMCVP.S310

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **We brengen kringlooplandbouw in de praktijk**

Indiener: Raquel Garcia Hermida-Van Der Walle

Woordvoerder: Raquel Garcia Hermida-Van Der Walle

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1373 t/m 1374

Huidige tekst:

We zorgen voor verbeterde transparantie in de voedingsindustrie en supermarkten, zodat het gehele assortiment duurzaam en diervriendelijk wordt, inclusief een eerlijke prijs voor boeren.

Voorgestelde tekst:

We zorgen voor duurzaamheidsvoorwaarden in de voedingsindustrie en supermarkten, zodat het gehele assortiment milieu- en diervriendelijk wordt, inclusief een eerlijke prijs voor boeren.

Toelichting:

Supermarkten en de voedingsindustrie in bredere zin, hebben een grote marktpositie en zijn daarmee bepalend voor een succesvolle transitie naar kringlooplandbouw. Immers, de boer kan nog zo duurzaam en diervriendelijk produceren maar als de consument ongezonde en onduurzame producten blijft kopen, dan valt het verdienmodel weg. Inzet op enkel transparantie is onvoldoende om het aanbod en assortiment te verduurzamen. Aanvullende voorwaardelijke afspraken zijn noodzakelijk, bijvoorbeeld over het meer in lijn brengen van het assortiment met de Schijf van Vijf, duurzame inkoop etc.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit is een ambitieuze missie

AMCVP.S311

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Landbouw algemeen 2**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Marleen van der Meulen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1391 t/m 1393

Huidige tekst:

We gaan meer restproducten gebruiken als diervoer, we maken van mest een rijp product en werken met de bodem in plaats van met chemie. Dat kan de boer ook nog geld besparen als die minder voer, kunstmest en landbouwgif hoeft te kopen.

Voorgestelde tekst:

Er worden meer restproducten gebruikt als veevoer en nog hoogwaardiger toepassingen, er wordt gewerkt met rijpe mest in plaats van rotte mest en met de bodembioïlogie in plaats van met chemie. Onderzoek en praktijk laten al zien dat dit goedkoper is.

Toelichting:

Het woord 'we' suggereert een top-down benadering. . De laatste zin in het concept-programma kan als denigrerend ervaren worden door boeren: alsof zij zelf niet snappen dat ze geld kunnen besparen. Het is juist de bedoeling het samen met boeren te doen. Zie ook het voorwoord van Sigrid Kaag.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Een verduidelijking van de tekst.

AMCVP.S312

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Efficiënter gebruiken van reststromen**

Indiener: Arjan de Boer

Woordvoerder: Arjan de Boer

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1395

Voorgestelde tekst:

Daarbij stimuleren we dat deze restproducten efficiënter worden ingezet.

Toelichting:

De Nederlandse veestapel wordt al voor een groot deel gevoed door restproducten zoals bierbostel en perspulp. Het efficiënter gebruiken van deze reststromen door deze te bewerken kan voor een betere benutting zorgen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Prima toevoeging.

AMCVP.S313

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: Een optimale inzet van bodembioïologie

Indiener: Arjan de Boer

Woordvoerder: Arjan de Boer

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1415

Voorgestelde tekst:

Het verminderen van bodembewerking, meer diversiteit van planten door ruimere gewasrotaties, gebruik van groenbemesters en de bodem altijd bedekt houden vormen belangrijke uitgangspunten. Gewassen voeden hierbij het bodemleven en omgekeerd.

Toelichting:

Het conceptverkiezingsprogramma is nog vrij algemeen over het verbeteren van de bodembioïologie. De toevoegingen in deze tekst zorgen voor een concrete aanknopingspunten om het bodemleven en de groei van gewassen te verbeteren. Het verminderen van bodembewerking zorgt voor minder erosie door wind en water, meer bodemleven, betere bodemstructuur, betere benutting van nutriënten, meer water infiltratie, betere draagkracht van de bodem en toename van organische stof in de bodem. Met dit laatste wordt ook CO₂ in de vorm van organische stof in de bodem vastgelegd. .

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Goed om de focus op bodembioïologie beeldend te maken.

AMCVP.S314

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Scheurverbod op grasland**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Tiny van den Eijnden

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1418

Voorgestelde tekst:

Dit vermindert de uitstoot van broeikasgassen, en leidt tevens tot minder verontreiniging (eutrofiëring) van het grondwater, tot meer opslag van koolstof in de bodem en tot versterking van het bodemleven.

Toelichting:

Het belangrijkste effect van het niet scheuren van grasland is op de kwaliteit van het grondwater en het gehalte organische stof in de bodem. Het klimaateffect is eerder indirect en secundair.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Een nuttige toevoeging. Een scheurverbod heeft meer voordelen dan klimaatbestendigheid alleen.

AMCVP.S315

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Pacht**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Marleen van der Meulen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1419

Voorgestelde tekst:

- Verpachting van grond in eigendom van het Rijk moet onder voorwaarde van duurzaam bodembeheer, bijvoorbeeld via een bodempaspoort. Contracten moeten worden afgesloten voor een langere termijn.

Toelichting:

Het Rijk heeft veel grond in eigendom, waarvan een deel aan boeren wordt verpacht. Dat gebeurt nu op basis van commerciële overwegingen: hoe de grond het meest kan opleveren. Voor de samenleving is het beter als de overheid bij de verpachting maatschappelijke doelen nastreeft. Hiervoor zijn eenjarige pachtcontracten ongeschikt, omdat de boer geen belang heeft bij het verbeteren van de bodemgezondheid als hij geen langetermijnperspectief heeft voor de pachtgrond.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Al verpacht het Rijk weinig grond: goed voorbeeld doet volgen.

AMCVP.S318

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Revolutie in de landbouw**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Marlise Vroom

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1433

Huidige tekst:

Hier ligt een opgave voor de Wageningse biologen en ecologen in de Foodvalley.

Voorgestelde tekst:

Hier ligt een opgave voor o.a. de Wageningse biologen en ecologen.

Toelichting:

Het is onterecht dat hier (alleen) Wageningen wordt genoemd. Er zijn meer universiteiten en andere organisaties die zich richten op bodem en het bevorderen van bodemvitaliteit en beschikken over uitstekende onderzoeksfaciliteiten en ecologen en biologen. Voorbeelden: universiteit Utrecht, Rijksuniversiteit Groningen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Een nauwe focus op deze partijen is onnodig.

AMCVP.S319

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Innovatie voedselproductie op zee**

Indiener: Den Haag

Woordvoerder: Bruce Siemens

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1434

Voorgestelde tekst:

- Innovatie in de voedselproductie hoeft echter niet alleen op het land te liggen. Ook op zee zijn er, en zeker met de windmolenparken die er zijn en bijkomen, legio van mogelijkheden om bijvoorbeeld voedsel te kweken en verbouwen.

Toelichting:

Windmolenparken is een verboden vaargebied. Bij uitstek de beste plek dus om daar bijvoorbeeld aan zeewierproductie, mosselbanken e.d. te gaan werken, aangezien het daar in relatieve rust kan groeien. Daarbij: er komt steeds meer ruimte om zulke initiatieven te starten, aangezien wij meer windmolenparken willen. Energie + voedsel en andere grondstoffen, een geweldige combinatie!

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Een aardige toevoeging op het programma.

AMCVP.S321

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Water en nitraat**

Indiener: Elske Schreuder

Woordvoerder: Elske Schreuder

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1434

Voorgestelde tekst:

Mede met behulp van bovenstaande maatregelen is het mogelijk de Nederlandse Nitraatrichtlijn in lijn te brengen met de normen van de Europese Kaderrichtlijn Water.

Toelichting:

Met de huidige Nitraatrichtlijn mag water $\pm$ vier keer zoveel nitraat bevatten (11 mg/l) als volgens de Europese Kaderrichtlijn Water (maximaal 2 à 4 mg/l). Dat is dweilen met de kraan open en een bedreiging voor de kwaliteit van grondwater, oppervlaktewater (ook zwemwater) en biodiversiteit. Dat moet anders, niet alleen met maatregelen, maar ook met regels en normen. Dit amendement strekt er toe dat vast te leggen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit sluit aan bij onze ambities voor een gezondere leefomgeving.

AMCVP.S323

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Dieren moeten een zo goed mogelijk leven leiden**

Indiener: Raquel Garcia Hermida-Van Der Walle

Woordvoerder: Raquel Garcia Hermida-Van Der Walle

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1439

Voorgestelde tekst:

en diens natuurlijk gedrag. Het houden van dieren in kooien wordt uitgefaseerd.

Toelichting:

Het houden van dieren in kooien belemmert dieren ernstig in hun natuurlijk gedrag en hun behoefte en past niet in de diervriendelijke kringloopvisie waar D66 naar streeft. Het merendeel van de dieren in de Nederlandse veehouderij wordt al reeds in groepshuisvesting gehouden. Het uitfasen van kooihuisvesting is daarmee haalbaar en realistisch.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: We ondersteunen het uitfasen van kooien in de veehouderij.

AMCVP.S325

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Pak misstanden slachterijen aan**

Indiener: Leonie Janssen

Woordvoerder: Thomas Vissers

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1442

Voorgestelde tekst:

We pakken misstanden in de dieren slachterij aan. We versterken de NVWA door het aantal inspecteurs te verhogen, te kijken naar de strenge sollicitatie-eisen en de integriteit van de autoriteit te waarborgen. Daarbovenop kijken we naar het verhogen van boetes voor misstanden en het toepassen van (tijdelijk) cameratoezicht in slachterijen.

Toelichting:

In Nederlandse dierslachterijen gaat het regelmatig flink mis. Dieren worden geslacht bij bewustzijn, geslagen met een scherp voorwerp en levend in gloeiendheet water verdronken. Onder andere de NVWA (Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit) trekt hierover aan de bel, maar het gebeurt ongetwijfeld nog veel vaker dan een instantie met te weinig capaciteit en enige integriteitsmisstanden nu aangeeft. Dit is een moreel absoluut onacceptabel gegeven, waarbij volgens experts een integraal pakket van maatregelen nodig is om de situatie te verbeteren. Wij achten dergelijk leed als iets waar wij een oplossing voor moeten bieden in ons programma.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit sluit aan bij onze inzet op strengere controle door de NVWA.

AMCVP.S326

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Verhoog capaciteit dierenpolitie**

Indiener: Charlotte de Roon

Woordvoerder: Charlotte de Roon

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1442

Voorgestelde tekst:

We breiden de capaciteit van de dierenpolitie uit.

Toelichting:

Nu al kunnen lang niet alle meldingen inzake schendingen van dierenwelzijn worden opgepakt door de taakaccenthouders handhaving dierenwelzijn en opsporing dierenleed bij de politie. De verwachting is dat door toegenomen bewustzijn het aantal meldingen verder zal stijgen. De capaciteit bij de politie dient mee te stijgen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Bij hogere ambities op dierenwelzijn horen ook grotere capaciteiten om dat te bereiken.

AMCVP.S327

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Dieren moeten een zo goed mogelijk leven leiden**

Indiener: Raquel Garcia Hermida-Van Der Walle

Woordvoerder: Raquel Garcia Hermida-Van Der Walle

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1443

Voorgestelde tekst:

Uiteindelijk zullen we overgaan naar het transporteren van vlees en karkassen in plaats van het vervoeren van levende dieren.

Toelichting:

De inzet op vlees en karkassen zal leiden tot efficiëntere en minder transportstromen, met voordelen voor de uitstoot en het milieu. Daarbij leidt het tot minder risico's voor aantasting van welzijn voor en na transport.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: In lijn met actieplan Dierenwelzijn, dat na het concept-programma is gepresenteerd.

AMCVP.S329

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Positieflijsten voor geschikte huisdieren**

Indiener: Paul van der Wielen

Woordvoerder: Paul van der Wielen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1451

Voorgestelde tekst:

We brengen de positieflijst voor zoogdieren in de praktijk en ontwikkelen positieflijsten voor reptielen, amfibieën en vogels om te voorkomen dat ongeschikte dieren als huisdier worden gehouden.

Toelichting:

In het huidige Regeerakkoord 'Vertrouwen in de Toekomst' staat dat verantwoordelijk bewindsvoerder (LNV) een lijst maakt met zoogdiersoorten die geschikt zijn als huisdier te houden in Nederland, de zogenaamde positieflijst. De lijst is - naderende het einde van de Regeerperiode - nog altijd niet gereed. Daarom is het belangrijk hier in ons verkiezingsprogramma een regel aan te wijden. D'66 blijft het - met het merendeel van de NL'se bevolking - belangrijk vinden dat diersoorten die een risico vormen voor de volksgezondheid, die onherroepelijk lijden in gevangenschap, of diersoorten die bij ontsnapping / vrijlating de inheemse fauna bedreigen, niet door eenieder kunnen worden gehouden. Na de lijst met geschikte zoogdiersoorten volgen lijsten voor reptielen, amfibieën en vogels.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Een aansprekend amendement om duidelijker te maken welke dieren ongeschikt zijn als huisdier.

AMCVP.S331

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Inzet op preventie in plaats van schadebestrijding**

Indiener: Astrud Wildschut

Woordvoerder: Astrud Wildschut

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1451

Voorgestelde tekst:

Jaarlijks worden er grote hoeveelheden dieren gedood uit naam van schadebestrijding. We zetten in op de preventie van schade om te voorkomen dat we achteraf dieren moeten doden. Er wordt intensief samengewerkt met diverse kennisinstituten op het gebied van dierplaagbeheersing om de overlast en dierenleed te voorkomen. Het gebruik van gif wordt zoveel mogelijk teruggebracht om te voorkomen dat dit ons ecosysteem belast.

Toelichting:

We kunnen diergedrag sturen om overlast die door mensen wordt ervaren, voor te zijn. Door bijvoorbeeld bepaalde gewassen niet te verbouwen op locaties waar ganzen ongewenst zijn, zoals rond luchthavens, en gebieden dusdanig aantrekkelijk inrichten waar de dieren dan wel gewenst zijn. We besteden nu nog veel teveel aandacht aan het gevolg (overlast) en kijken veel te weinig naar hoe we kunnen proberen de overlast te voorkomen (preventie).

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Een nuttige aanvulling.

AMCVP.S332

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Verduurzaming met gas**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Frans van Dijk

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1475

Huidige tekst:

Als huizen van het gas afgaan, gelijke maandlasten.

Voorgestelde tekst:

Als huizen worden verduurzaamd,

Toelichting:

Het kan maar zo zijn dat voor bepaalde delen groen gas een oplossing is. Zelfs het huidige gas kan nog lange tijd een optie zijn. Niet zo sterk de focus op van het gas af. Liever meer focus op isolatie.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Gas is inderdaad niet de enige stap in verduurzaming van huizen.

AMCVP.S335

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Real time stroomprijzen**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Sijmen Duineveld

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1481

Voorgestelde tekst:

We laten vraag en aanbod van elektriciteit zo goed mogelijk op elkaar aansluiten door het afrekenen van stroom met real time prijzen te stimuleren.

Toelichting:

Om pieken en dalen in stroomverbruik zoveel mogelijk op te vangen, is het belangrijk dat aanbieders en afnemers een prikkel krijgen om elektriciteit te leveren wanneer de prijs hoog is, en af te nemen wanneer de prijs laag is.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Flexibiliteit van energiegebruik wordt belangrijker bij flexibel aanbod van duurzame energie.

AMCVP.S338

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Investeer in goedkope stationaire batterijen**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Evert du Marchie Van Voorthuysen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1484

Voorgestelde tekst:

- We gaan investeren in grootschalige opslag in batterijen door het basisbedrag in de SDE++ voor leveringszekere groene stroom te verhogen.

Toelichting:

Zoals zon-PV en wind vrijwel rendabel zijn geworden dankzij het feed-in systeem (in Nederland d.m.v. de SDE) wordt het tijd om goedkope batterijen te ontwikkelen, die niet zijn geoptimaliseerd op kWh/kg gewicht, maar op kWh / geïnvesteerde euro.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S339

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **toevoeging kosteneffectiviteit energietransitie**

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Sijmen Duineveld

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1485

Voorgestelde tekst:

[bulletpoint] De energietransitie vergt grote investeringen, waarbij kosteneffectiviteit voor D66 dus een belangrijke aspect is.

Toelichting:

Gezien de grote financiële lasten van de energietransitie is sturen op kosteneffectiviteit belangrijk, maar dit wordt nog nergens in het verkiezingsprogramma genoemd.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Kosteneffectiviteit is een belangrijk aspect, dat zeker genoemd mag worden.

AMCVP.S344

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Meer steun en erkenning voor wind op land**

Indiener: Jorick Messink

Woordvoerder: Jorick Messink

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1495 t/m 1503

Huidige tekst:

We willen dat mensen grip kunnen hebben op hun energierekening, door schone energieopwekking dichtbij huis te stimuleren. Geen dak blijft onbenut voor zonnepanelen. Zelf thuis zonne-energie opwekken zal nog niet de totale energievraag dekken. Daarom geven we ruimte aan de ontwikkeling van alle vormen van schone energie. De vraag naar schone energie is te belangrijk om met strenge regels te verhinderen. • We willen dat mensen zoveel mogelijk in de gelegenheid zijn om zelf schone energie op te wekken. We zien een rol voor energiecollectieven en buurtwindmolens. Meepraten en meeprofitieren van bewoners staat centraal. Zo moeten provincies ook kunnen eisen dat mensen die in de buurt wonen van een windmolen meeprofitieren van de opbrengsten.

Voorgestelde tekst:

We willen dat mensen grip kunnen hebben op hun energierekening, door schone energieopwekking dichtbij huis te stimuleren. Geen dak blijft onbenut voor zonnepanelen. Zelf thuis zonne-energie opwekken zal nog niet de totale energievraag dekken. Daarom geven we ruimte aan de ontwikkeling van alle vormen van schone energie. Nieuwe grootschalige zonne- en windenergieprojecten op land zijn nog steeds belangrijk om de duurzaamheidsdoelstellingen te kunnen halen. Het is van belang om procedures voor de aanleg van windparken te versnellen en minder complex te maken. De vraag naar schone energie is te belangrijk om met strenge regels te verhinderen. Van de zonne- en windenergiesector wordt verwacht dat ze omwonenden betrekken bij de komst van zonne- en windmolenparken en dat ze rekening houden met de natuur bij de ontwikkeling van zonne- en windparken. We willen dat mensen zoveel mogelijk in de gelegenheid zijn om zelf schone energie op te wekken. We zien een rol voor energiecollectieven en buurtwindmolens. Meepraten en meeprofitieren van bewoners staat centraal. Zo moeten provincies, gemeentes en het Rijk ook kunnen eisen dat mensen die in de buurt wonen van een windmolen meeprofitieren van de opbrengsten. Omwonenden kunnen bijvoorbeeld deelnemen aan een lokale energiecoöperatie en meedelen in de opbrengst van een windmolenpark. Ook zijn andere manieren van financiële participatie mogelijk, zoals windparkfondsen, obligaties en omwonendenregelingen.

Toelichting:

In het verkiezingsprogramma is onzes inziens te weinig steun en waardering voor grootschalige windenergie op land. Windenergie op land is van groot belang om de duurzaamheidsdoelstellingen te behalen. Het Nederlandse potentieel voor windenergie is enorm. Windenergie op land en zee kan gezien worden als de krachtbron voor de energietransitie. De afgelopen jaren heeft windenergie op land en zee hebben zich ontwikkeld tot de meest efficiënte en goedkoopste bron van duurzame elektriciteitsopwekking. Windenergie is betrouwbaar, betaalbaar, veilig en duurzaam. De windsector blijft zich innoveren om efficiënter te worden (meer duurzame opwek per windturbine) en de impact op de omgeving te verkleinen (zoals geluidshinder en impact op natuur). Zo worden veel natuurinclusieve maatregelen getroffen om de impact op natuur te beperken, wordt er ingezet op procesparticipatie (vroegtijdig informeren van de omgeving en deelnemen aan het proces) en is financiële participatie zo goed als de standaard geworden binnen de windsector. Daarnaast zet de windenergiesector zich al jaren in om de acceptatie (in de omgeving) van windparken te versterken. Steeds meer omwonenden worden lid van lokale energiecoöperaties die (mede)eigenaar zijn van windparken. Hiermee wordt de acceptatie vergroot. Ook zorgt de windsector voor veel (groene) werkgelegenheid. Het (concept)verkiezingsprogramma heeft veel aandacht voor windenergie ('Volop wind op zee'). Het is goed dat hierop in wordt gezet. Echter kan de focus op wind op zee zorgen voor een negatieve ontwikkeling voor wind op land. Tegenwoordig wordt 'wind op zee' al door veel tegenpartijen, omwonenden en gemeentes als een belangrijk argument tegen wind op land gebruikt. De vraag die vaak wordt gesteld is: Waarom zetten we windparken niet alleen op zee? Het antwoord hierop, mede onderschreven door de NWEA, is als volgt: Windenergie op zee maakt forse investeringen in het netwerk nodig om de stroom te kunnen vervoeren van de kust naar de diverse locaties in het land. Bovendien: om voldoende duurzame energie te produceren in de toekomst hebben we zowel windmolens op land als op zee nodig. Het is dus niet of-of, maar en-en. Windparken op land kun je echter niet verstoppen en de landschappelijke impact is groot. De één vindt het mooi, de ander niet. Grotere windturbines (tiphoogte van ca. 230 meter) zijn veel efficiënter dan kleinere windturbines (tiphoogte van ca. 150 meter). Een windturbine die 1,5 keer groter is, heeft een opbrengst die twee keer zo hoog is. Maar windparken op land zijn noodzakelijk om de duurzaamheidsdoelstellingen te halen. Des te mooier als dit op een sociaal- en natuurinclusieve manier kan gebeuren. Daarom vragen we meer aandacht voor windenergie op land in het verkiezingsprogramma.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit amendement versterkt zowel onze grote ambities op zon en wind op land, als het belang van samenwerken met omwonenden om draagvlak te creëren.

AMCVP.S348

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Participatie Energietransitie Krachtiger Ondersteunen**

Indiener: Joris Benninga

Woordvoerder: Joris Benninga

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1500 t/m 1504

Huidige tekst:

We willen dat mensen zoveel mogelijk in de gelegenheid zijn om zelf schone energie op te wekken. We zien een rol voor energiecollectieven en buurtwindmolens. Meepraten en meeprofitieren van bewoners staat centraal. Zo moeten provincies ook kunnen eisen dat mensen die in de buurt wonen van een windmolen meeprofitieren van de opbrengsten.

Voorgestelde tekst:

We willen dat mensen zoveel mogelijk in de gelegenheid zijn om zelf schone energie op te wekken. In het klimaatakkoord is al afgesproken dat we streven naar minimaal 50% lokale eigendom voor duurzame opwekking op land. Dat streven gaan we met extra financiering en bindende afspraken nog steviger verankeren zodat inwoners en energiecoöperaties nog beter in staat zijn om het streven naar lokale eigendom waar te maken.

Toelichting:

Het huidige artikel is goed bedoeld, maar “een rol zien voor energie collectieven”, is onnodig zwak en vaag uitgedrukt. Het streven naar minimaal 50% lokale eigendom van duurzame opwekking staat al in het Klimaatakkoord en dat is niet voor niets. De Radboud Universiteit heeft in 2019 alle grotere windenergieprojecten op land onderzocht en daaruit bleek dat coöperatieve projecten 2 keer zo snel worden ontwikkeld en 2 keer zo vaak tot realisatie komen als projecten zonder coöperatieve grondslag. Bovendien zijn er in Nederland al meer dan 400 energie coöperaties waarvan er al enkele tientallen zeer professioneel opereren, daarbij steeds beter gesteund door hun nationale koepelorganisatie. Het streven naar 50% lokale eigendom en de groei van energiecoöperaties zijn dus al een succesverhaal, maar het kan nog beter. Je ziet op dit moment dat de afspraken over minimaal 50% lokale eigendom (vaak) nog niet goed zijn geborgd in regionaal en lokaal beleid. Dit vergt vooral politiek commitment, is goed te regelen/stimuleren, en kost verder niets. Daarnaast zou het goed zijn om de meer ervaren coöperaties en hun koepels in staat te stellen om kleinere, minder ervaren coöperaties te helpen professionaliseren. Dat maakt ze tot betere partners voor gemeenten, inwoners en commerciële ontwikkelaars. Daarvoor is wel geld nodig, maar die bedragen zijn in verhouding erg laag. Zo’n aanjaag programma kost in totaal voor 5 jaar circa 30-45 miljoen euro voor alle 30 energie-regio’s in Nederland samen. Door een bewezen succesvol proces te

stimuleren jagen we (met 0,1% subsidie van de totale investeringssom) 30-50 miljard aan investeringen in duurzame opwekking aan. Dat is krachtig, concreet en slim.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit amendement geeft een duidelijkere doelstelling, in lijn met onze inzet.

AMCVP.S349

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Ook wooncorporaties vergroenen en -duurzamen**

Indiener: Den Haag

Woordvoerder: Bruce Siemens

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1503

Voorgestelde tekst:

- Wij verwachten van wooncorporaties dat zij hun daken verduurzamen met zonnepanelen en, waar dat mogelijk is, vergroenen door het aanleggen van een groen dak.

Toelichting:

Vaak doen wooncorporaties weinig met hun (vaak platte) daken en leggen zij er kiezelstenen op. Hoogstwaarschijnlijk is dat de goedkoopste optie, maar dat draagt niet bij aan onze duurzame ambities.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit is in lijn met het corporatiefonds voor verduurzaming van woningen.

AMCVP.S350

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Stimuleren Buurtwindmolens**

Indiener: Maartje Lof

Woordvoerder: Maartje Lof

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1503

Voorgestelde tekst:

We stimuleren energiecoöperaties die lokaal grootschalig duurzame energie-opwek realiseren.

Toelichting:

Door deze extra zin toe te voegen, geven we ook stimulans aan buurtwindmolens. In de huidige tekst lijkt het alsof we vooral ontwikkeling van grote, geclusterde windmolenparken stimuleren. Dit staat echter haaks op onze wens dat zoveel mogelijk bewoners meeprofiteren.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Goed om de coöperatieve gedachte extra te benoemen.

AMCVP.S351

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Zonne-energie voor bedrijven**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Lennart van Doremalen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1515

Voorgestelde tekst:

Voor bedrijven die hun dak niet op korte termijn hoeven te renoveren wordt het verplicht om zonnepanelen op hun dak te installeren. Hiervoor nemen we ‘zon op bedrijfsdaken’ met 7 jaar terugverdientijd op in de erkende maatregelenlijst onder de Wet Milieubeheer.

Toelichting:

De Nederlandse Vereniging voor Duurzame Energie (NVDE) geeft als aanbeveling om ‘zon op bedrijfsdaken’ met 7 jaar terugverdientijd op te nemen in de erkende maatregelenlijst onder de Wet Milieubeheer. Het benutten van bedrijfsdaken voor duurzame energieopwekking kan een goede stap zijn in de energietransitie.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Rendabele investeringen in duurzame energie moeten we niet laten liggen.

AMCVP.S353

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Flexibel nettarief stuurt afnemers, niet zon en wind.**

Indiener: Delft

Woordvoerder: Huub Halsema

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1538 t/m 1539

Huidige tekst:

En om een flexibel nettarief toe te passen, zodat zij vraag en aanbod kunnen beïnvloeden.

Voorgestelde tekst:

En om een flexibel nettarief toe te passen, zodat de elektriciteitsgebruikers geprikkeld worden om gelijkmatiger over het etmaal af te nemen.

Toelichting:

Het aanbod wordt weersafhankelijk, het nettarief is niet bedoeld om zon of wind te weren. Het gaat om het verminderen van de piekcapaciteit van de vraag, door deze gelijkmatiger over het etmaal te spreiden.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S354

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Voorkomen onnodige overbelasting stroomnet**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Jan Engels

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1545

Voorgestelde tekst:

- We willen mogelijkheden creëren voor energie-uitwisseling in de wijk. Waar nodig passen we wetgeving daarvoor aan.

Toelichting:

Een van de redenen waarom netbeheerders aangeven dat het stroomnet verzwakt moet worden, is de huidige centralistische inrichting van het net. Terecht wordt er in regel 1540 aandacht gevraagd voor energieopslagsystemen. Naast stroom zou dat ook over warmte- en koeling moeten gaan. Opslag vermindert piekbelasting. Dat geldt niet alleen op individueel niveau (huishouden), maar zeker ook op wijkniveau. Dat kan gaan over deelauto's (laadplein!), maar ook over uitwisseling van stroom / warmte / koeling tussen huishoudens en zeker ook tussen woonhuizen en utiliteitsbouw. Dat vraagt wel een andere benadering in de relevante wetgeving.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit kan investeringen in het stroomnet verlichten.

AMCVP.S355

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Europese Commissie goed citeren over elektriciteitsmarkt**

Indiener: Delft

Woordvoerder: Huub Halsema

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1553 t/m 1554

Huidige tekst:

Wij willen de bestaande doelstelling van 15 procent handel in elektriciteit op de Europese energiemarkt in 2030 verder verhogen naar 25 procent. Meer handel van energie tussen EU-lidstaten zorgt dat energie wordt opgewekt waar dat het goedkoopst is en dat er altijd een stabiel aanbod is.

Voorgestelde tekst:

We willen de bestaande doelstelling van 15 procent interconnectie (elektriciteitstransport) tussen lidstaten in 2030 verhogen naar 25 procent. Meer interconnectie tussen EU-lidstaten helpt om stabiel elektriciteit op te wekken waar dat het goedkoopst is.

Toelichting:

De EC heeft een 15% doelstelling voor interconnectie (niet handel), zie o.a. persbericht Europese Commissie van 9 november 2017. De handel is per definitie gelijk aan of hoger dan 100% van de productie als de producent niet de afnemer is.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: De voorgestelde formulering is correcter.

AMCVP.S356

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Europa was en is de motor achter de energiemarkt**

Indiener: Delft

Woordvoerder: Huub Halsema

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1557 t/m 1560

Huidige tekst:

Er zijn Europese regels nodig voor de handel in (duurzame) energie om de uitwisseling van energie tussen lidstaten te bevorderen. We willen de regulering van elektriciteit en gas optillen naar Europees niveau. Net als in de bankensector moet de Europese toezichthouder steeds meer taken van nationale toezichthouders gaan overnemen.

Voorgestelde tekst:

De afgelopen decennia is gebleken dat alleen met Europese regels de energiemarkt goed op gang komt. Het Europese samenwerkingsverband tussen nationale toezichthouders (ACER) moet worden gepromoveerd tot formele Europese toezichthouder.

Toelichting:

De Europese Commissie heeft als geen ander de afgelopen decennia met succes gestreden voor een Europese energiemarkt en daartoe vele richtlijnen en verordeningen uitgebracht. De oorspronkelijke tekst doet daar geen recht aan.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: De voorgestelde tekst doet meer recht aan de stappen die afgelopen jaren al zijn gezet.

AMCVP.S357

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Er is meer dan waterstof alleen [3/3]**

Indiener: Annabel Broer

Woordvoerder: Cees Haringa

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1562 t/m 1563

Huidige tekst:

We zien kansen voor Europese investeringen in het opwekken van zonne-energie en waterstof in Noord-Afrika en vervoer naar het Europese continent.

Voorgestelde tekst:

We zien kansen voor Europese investeringen in het opwekken van zonne-energie en productie van energiedragers (zoals waterstof of ammoniak) in Noord-Afrika en vervoer naar het Europese continent.

Toelichting:

Er zijn naast waterstof vele methoden voor het opslaan van duurzame energie in ontwikkeling, zoals Ammoniak, ijzerpoeder, waterbatterijen, en anderen. Het is geen uitgemaakte zaak dat waterstof de meest geschikte energiedrager is voor transport en opslag op langere termijn, vanwege de vluchtigheid van waterstof - vloeibare alternatieven zoals ammoniak zouden een belangrijke rol kunnen spelen. Daarom heeft het de voorkeur de tekst algemeen te houden in plaats van uit te spreken voor een bepaalde techniek, en/of om duidelijk te maken dat de genoemde techniek een voorbeeld betreft.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit is een geschikte plaats om ook andere energiedragers te noemen.

AMCVP.S359

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Eén Europese Energie Unie**

Indiener: Heerenveen

Woordvoerder: Dirk van den Berg

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1563

Voorgestelde tekst:

Voorgesteld wordt hiernaar een haalbaarheidsonderzoek in te stellen waarbij ook wordt gekeken naar mogelijkheden van samenwerking met andere Europese landen.

Toelichting:

Er is een hoge urgentie met betrekking tot het verduurzamen van de energievoorziening van Nederland. Naast of in plaats van kernenergie kan waterstof een belangrijk alternatief zijn. Levering van waterstof uit Noord Afrika kan een belangrijke bijdrage leveren aan de beoogde opzet van Nederland als waterstofrotonde van Europa. Tevens kan het opwekken van zonne-energie en waterstof in Noord Afrika een belangrijke bijdrage leveren in de sfeer van Ontwikkelingssamenwerking.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Goed om deze mogelijkheden te verkennen.

AMCVP.S360

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Eerlijke afhandeling van alle mijnbouwschades**

Indiener: Sjoerd Kalisvaart

Woordvoerder: Sjoerd Kalisvaart

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1585 t/m 1590

Huidige tekst:

Nieuwe mijnbouw mag alleen als het geen schade doet aan natuur en bewoners. Onder beschermde natuurgebieden en Unesco-erfgoed is dat dus uitgesloten. Kleine gasvelden mogen veilig en verantwoord worden benut. Nederlanders verdienen bescherming bij mijnbouw, zoutwinning of opslag onder de grond. Omwonenden hebben het recht op transparante informatie, nulmetingen van woningen, onafhankelijk advies over mogelijke schadelijke gevolgen en ruimhartige vergoeding van eventuele schade door de exploitant.

Voorgestelde tekst:

Nieuwe mijnbouw mag alleen als het geen schade doet aan natuur en bewoners. Onder beschermde natuurgebieden en Unesco-erfgoed is dat dus uitgesloten. Kleine gasvelden mogen veilig en verantwoord worden benut. Nederlanders verdienen bescherming bij mijnbouw, zoutwinning of opslag onder de grond. Omwonenden hebben het recht op transparante informatie, nulmetingen van woningen, onafhankelijk advies over mogelijke schadelijke gevolgen en ruimhartige vergoeding van eventuele schade door de exploitant. Daarbij dient wat D66 betreft voor alle vormen van mijnbouwschades een omkering van de bewijslast te gelden, waar de situatie in het gebied daar aanleiding toe geeft. Op deze manier staat vertrouwen in de inwoners centraal.

Toelichting:

De ervaringen met de gaswinning uit het Groningenveld hebben laten zien hoe belangrijk het is om burgers bij de afwikkeling van hun schades zoveel mogelijk te ontzorgen. De Minister van EZK is bezig om binnen de nieuw opgerichte Commissie Mijnbouwschade tot een afhandeling van alle vormen van mijnbouwschade onder publieke regie te komen. Daarbinnen geldt echter geen omkering van de bewijslast, zoals deze wel geldt voor de afhandelingen van schades bij het Instituut Mijnbouwschade Groningen. Dat is krom. Bij alle vormen van mijnbouwschade staat de burger immers tegenover een deskundiger en (vele malen) kapitaalkrachtigere mijnbouwonderneming. Door voor alle vormen van mijnbouwschade de bewijslast standaard om te keren, voorkomen we rechtsongelijkheid en stelt de overheid zich behulpzaam op tegenover alle burgers.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Om de zwaktste partij in mijnbouwconflicten (de burger) te beschermen is het belangrijk de bewijslast om te draaien.

AMCVP.S361

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **nuancering productie klimaatneutrale waterstof**

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Sijmen Duineveld

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1598

Huidige tekst:

We schalen de productie van groene waterstof snel op. We bestemmen nieuwe windmolenparken op zee voor waterstof en subsidiëren meer onrendabele draaiuren.

Voorgestelde tekst:

We breiden de productie van klimaatneutrale waterstof uit. In de toekomst gebruiken we daar overschotten duurzame energie voor. Tot die tijd zetten wij in op de productie van blauwe waterstof, waarbij vrijgekomen CO2 wordt opgeslagen.

Toelichting:

Zolang er nog een structureel tekort aan groene stroom is, zal de (netto) CO2 uitstoot toenemen als we waterstof maken met groene stroom. We dienen de volgende situaties te vergelijken: 1. Groene stroom wordt direct aan afnemers geleverd. Waterstof wordt in de chemische industrie met een hoog rendement gemaakt; 2. Groene stroom wordt gebruikt voor het maken van waterstof. Gas- en kolencentrales moeten extra stroom leveren. Gascentrales hebben een laag rendement (kleiner dan 60%). In situatie 2 is de uitstoot van CO2 hoger, en die situatie zal naar verwachting nog 10 jaar aanhouden.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: In lijn met onze inzet op blauwe waterstof (uit aardgas).

AMCVP.S363

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Groene waterstof**

Indiener: Joost Gerdes

Woordvoerder: Joost Gerdes

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1598 t/m 1599

Huidige tekst:

We schalen de productie van groene waterstof snel op. We bestemmen nieuwe windmolenparken op zee voor waterstof en subsidiëren meer onrendabele draaiuren.

Voorgestelde tekst:

We schalen de productie van groene waterstof zo snel mogelijk op, maar niet zo snel dat het leidt tot hogere CO₂-uitstoot door de gehele elektriciteitsproductie. We bestemmen nieuwe windmolenparken op zee deels voor waterstof en subsidiëren meer onrendabele draaiuren.

Toelichting:

Bij de huidige samenstelling van de elektriciteitsproductiemiddelen (kolen-, gas- en kerncentrales, wind, zon) leidt het produceren van groene waterstof (m.b.v. elektrolyse) per saldo tot een hogere CO₂-uitstoot. Dat komt doordat de CO₂ die wordt voorkomen door de inzet van groene waterstof meer dan wordt gecompenseerd door de uitstoot van de extra elektriciteit die m.b.v. aardgas moet worden geproduceerd voor de bestaande elektriciteitsvraag. De productie van groene waterstof moet dus niet sneller toenemen dan de groei van hernieuwbare elektriciteitsproductie toelaat.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Goede nuancering en waarschuwing voor tegengestelde effecten van de productie van groene waterstof.

AMCVP.S365

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Ruimtegebruik kernenergie noemen**

Indiener: Delft

Woordvoerder: Huub Halsema

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1610

Huidige tekst:

Kernenergie heeft een zeer lage CO2-uitstoot, maar ook maatschappelijke nadelen.

Voorgestelde tekst:

Kernenergie heeft een zeer lage CO2-uitstoot en gebruikt per MWh weinig ruimte, maar heeft ook maatschappelijke nadelen.

Toelichting:

Het beperkte ruimtegebruik is waarom kernenergie überhaupt wordt geopperd, het zou vreemd zijn dat weg te laten.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Ruimte voor energie opwek is een belangrijk aspect.

AMCVP.S373

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Subsidie voor huisisolatie**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Lennart van Doremalen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1631

Voorgestelde tekst:

Om isolatie van woningen te stimuleren behouden we de subsidie voor woningeigenaars en VvE's voor isolatie. We kijken naar mogelijkheden om de subsidiebedragen per verduurzamingsmaatregel te verhogen zodat deze betaalbaarder worden, waarbij het ook belangrijk is dat de kosten voor verduurzaming omlaag blijven gaan. We maken het aanvragen van de subsidie eenvoudiger en toegankelijker voor mensen.

Toelichting:

Subsidie voor woningisolatie wordt nu niet duidelijk genoemd in het programma. Deze subsidie is een belangrijke stimulans om te verduurzamen voor woningeigenaars en VvE's en willen we behouden. Zelfs met de huidige subsidie zijn verduurzamingsmaatregelen vaak nog te duur daarom is het goed om te kijken naar ruimte om subsidie voor isolatie te verhogen en de aanvraag toegankelijker te maken.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: De Tweede Kamer fractie heeft met verschillende moties in de Tweede Kamer aandacht gevraagd voor het belang van isolatie. Dit amendement sluit daar op aan.

AMCVP.S381

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Biedt ruimte voor open warmtenetten**

Indiener: Delft

Woordvoerder: Huub Halsema

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1638 t/m 1640

Huidige tekst:

Om de klant te bedienen wil D66 het monopolie van warmtebedrijven doorbreken door transparantie te geven over de aanbesteding en de kostprijzen. Het warmtetarief bestaat uit de kostprijs plus een redelijk rendement, dat de ACM bepaalt.

Voorgestelde tekst:

Om de klant te bedienen wil D66 het monopolie van warmtebedrijven doorbreken door een open warmtenet mogelijk te maken als alternatief voor een gesloten warmtenet. Bij gesloten warmtenetten bestaat het integrale warmtetarief uit de kostprijs plus een redelijk rendement, dat de ACM bepaalt.

Toelichting:

Laten we zowel open als gesloten warmtenetten een kans geven. (In de concept Warmtewet wordt een open warmtenet verboden)

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Technische verbetering van de tekst.

AMCVP.S383

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Schone en betaalbare warmte 2**

Indiener: Haarlemmermeer

Woordvoerder: Gerard Jaegers

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1645

Voorgestelde tekst:

Restwarmte moet beschikbaar gesteld worden aan warmtenetten, tegen een redelijke vergoeding.

Toelichting:

Het is zonde om restwarmte ongebruikt te laten.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: We zijn helemaal voor het ontsluiten van restwarmte!

AMCVP.S385

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Warmte- en koudeopslag**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Jan Engels

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1645

Voorgestelde tekst:

- Door de klimaatverandering is er in woningen en kantoren steeds meer warmte over. We willen stevig inzetten op warmte- en koudeopslag. Zo voorkomen we dat er in warme perioden veel onnodige energie nodig is voor koeling, en benutten we die warmte voor de koudere perioden.

Toelichting:

Het energieverbruik tijdens een hittegolf ligt 30% hoger dan normaal. Door koeling. Het IAE concludeert (2019): “koeling is een cruciale blinde vlek in het huidige klimaatdebat”. Vanuit elektriciteitsgebruik. Maatregel één in Drawdown? Koelmiddelen (want: broeikasgassen). De klimaatverandering begint net. De verkoop van airco's begint net. Huizen isoleren we steeds beter: dan gaat de warmtevraag sterk omlaag, en de koeltebehoefte sterk omhoog. Ons veranderend klimaat zorgt dus voor een wezenlijke verandering van onze energiebehoefte: een paradigma-shift. Koeling en verwarming dient integraal benaderd te worden om verkeerde investeringen te voorkomen. Er is steeds meer warmte beschikbaar, laten we daarom investeren in warmteopslag.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Goed om in een apart programmapunt aandacht te vragen voor de uitdagingen van koeling.

AMCVP.S390

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Aardgasleidingen**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Sijmen Duineveld

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1655

Voorgestelde tekst:

We wijzigen de wet, zodat ongebruikte aardgasleidingen niet meer verwijderd hoeven te worden.

Toelichting:

Deze wetgeving is verouderd. Het is niet meer nodig om aardgasleidingen die niet meer gebruikt worden te verwijderen. Met deze wetswijzigingen voorkomen we dat de aardgasinfrastructuur vernietigd wordt, terwijl die later nog goed gebruikt kan worden voor het vervoer van groene gassen, zoals waterstof.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Een terecht aandachtspunt; we willen kapitaalvernietiging voorkomen.

AMCVP.S391

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Kleine onjuistheid**

Indiener: thema-afd Ruimte en Mobiliteit

Woordvoerder: Aart Karssen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1668

Huidige tekst:
vaak

Voorgestelde tekst:
soms

Toelichting:

Meestal is er heel constructief overleg tussen rijk en medeoverheden. Als ze het niet met elkaar eens zijn komt dat wel in de publiciteit. Meestal komt dat dan ook nog door verwarrende en tegenstrijdige standpunten van het rijk, die ook nog altijd op het laatste moment zijn.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S397

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Geen beperkingen op aanleg betere OV-verbindingen**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Caroline de Jong-Boon

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1681 t/m 1682

Huidige tekst:

Hier zorgen we dat nieuwe wijken een goede OV-verbinding hebben en er geen nieuwe (OV-)verbindingen worden aangelegd zonder combinatie met nieuwbouw.

Voorgestelde tekst:

Hier zorgen we dat nieuwe wijken een goede OV-aansluiting hebben.

Toelichting:

"Hier zorgen we dat nieuwe wijken een goede OV-aansluiting hebben" is voldoende, de daarop volgende zin is overbodig. Die sluit namelijk uit dat er nieuwe verbindingen komen in bestaande gebieden, verbindingen die een verbetering vormen omdat ze sneller zijn (metro), of verbindingen waar deze nu ontbreken.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Het voorstel voorkomt dat onze intentie verkeerd wordt begrepen.

AMCVP.S399

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Recreatie niet ten koste van natuur**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Caroline de Jong-Boon

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1699

Voorgestelde tekst:

We waken ervoor dat recreatie niet ten koste gaat van natuur.

Toelichting:

Na: ...kunt komen." Onlangs zijn in het Natura 2000 gebied Meijndel aan de rand van Den Haag een aantal onnodige nieuwe paden voorgesteld die een ernstige bedreiging zouden vormen voor de natuur. Natuur die een Natura 2000 gebied juist beoogt te beschermen. Gelukkig is het voorstel ingetrokken, maar waakzaamheid blijft geboden. Ook elders in het land zijn voorbeelden. Belangrijk bijv. te zoneren, recreatie aan de randen te houden, waardoor rust voor de natuur in de kern van een gebied wordt behouden.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Een nuttige toevoeging.

AMCVP.S400

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Meervoudig ruimtegebruik bij bedrijfsclusters**

Indiener: Arnhem

Woordvoerder: Mattijs Loor

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1717

Voorgestelde tekst:

Op bestaande bedrijventerreinen en in de nieuwe bedrijfsclusters verplichten we efficiënt en meervoudig ruimtegebruik. Bijvoorbeeld door parkeerruimte onder gebouwen, of groen en energieopwekking op gebouwen. Zo houden we de ruimtebehoefte zo veel mogelijk beperkt en zijn ook bedrijventerreinen meer natuurinclusief.

Toelichting:

De concept-tekst maakt nieuwe bedrijfsclusters mogelijk, vanwege de economische noodzaak daarvan. Om de noodzaak voor nieuwe clusters (en verdozing van het landschap) tot een minimum te beperken, kan gekozen worden efficiënter en meervoudig ruimtegebruik verplicht te stellen. Daardoor is er meer ruimte op bestaande terreinen, en hoeven nieuwe clusters niet te uitgestrekt te zijn.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Gezien de schaarse is het belangrijk ruimte slim in te delen en zo mogelijk functies te combineren.

AMCVP.S404

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Kwaliteit garanderen bij aanbesteding**

Indiener: Hendri Nortier

Woordvoerder: Hendri Nortier

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1743

Voorgestelde tekst:

zonder dat dit ten koste van duurzaamheid en kwaliteit gaat.

Toelichting:

Ook al is snellere besluitvorming een goed instrument voor het stimuleren van het bedrijfsleven, het moet niet ten koste gaan van de kwaliteit en de duurzaamheidseisen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Het belang van duurzaamheid en kwaliteit kan niet genoeg genoemd worden.

AMCVP.S405

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Volwaardige plaats toerisme als economische sector in toekomstig
regeringsbeleid**

Indiener: Zeeland

Woordvoerder: Rutger Schonis

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1756

Voorgestelde tekst:

Toerisme krijgt een volwaardige plaats binnen het economisch beleid. Om problemen met massatoerisme in stadscentra en kustplaatsen te verhelpen, moet toerisme meer over Nederland worden gespreid. Een landelijke aanpak is nodig omdat gemeenten en provincies beperkte middelen hebben om hierop te sturen.

Toelichting:

Het besef hoe belangrijk en kwetsbaar toerisme is, is door corona sterker dan ooit. Tegelijkertijd maakte de coronacrisis ook zichtbaar hoe overtoerisme de lokale welvaart positief en negatief beïnvloed. Het is primair aan regionale overheden om lokale keuzes te maken over toerisme. Tegelijkertijd is de sector erg gegroeid en inmiddels zo groot en belangrijk voor onze economie dat landelijke coördinatie wenselijk is. Ook raakt toerisme diverse andere beleidsterreinen, zoals transport, natuur en leefbaarheid. Dit vraagt om integrale afwegingen. Door toerisme centraal te stellen in vraagstukken, ontstaan er meer kansen voor toerisme om zich duurzaam te ontwikkelen met oog voor de leefomgeving van bewoners. Toerisme vraagt om visie en sturing, naast regionaal ook landelijk.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Gezien groeiende toeristencijfers en de impact van de coronacrisis op de sector is het goed hier structureel aandacht aan te geven.

AMCVP.S407

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Zorgplicht bedrijven**

Indiener: thema-afd Internationale Samenwerking

Woordvoerder: Alexander Kohnstamm

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1771 t/m 1773

Huidige tekst:

We vragen alle grote bedrijven uiterlijk in 2025 de OESO-richtlijnen voor internationale ondernemingen, waarin de richtlijnen voor goed maatschappelijk ondernemen zijn vastgelegd, te onderschrijven.

Voorgestelde tekst:

We vragen alle in Nederland actieve bedrijven met internationale aanvoerketens uiterlijk in 2025 de OESO-richtlijnen voor internationale ondernemingen, waarin de richtlijnen voor goed maatschappelijk ondernemen zijn vastgelegd, te implementeren.

Toelichting:

Onderschrijven van deze richtlijnen is iets van twintig jaar geleden, alle grote bedrijven doen dat al en de meeste gaan al veel verder. Ook het MKB valt gewoon onder de OESO-richtlijnen. Met voldoende ruimte voor proportionaliteit, dus ook voor hen is het goed te doen. Ook daar zijn al heel veel goede voorbeelden. Om de vele bedrijven die al 'waardenvol' ondernemen een gelijk speelveld te bieden, moeten we van de achterlopers vragen dat zij niet alleen iets zeggen, maar ook iets doen. Implementeren dus, niet onderschrijven.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: De toevoeging van 'aanvoerketens' is nuttig en 'implementeren' dekt beter de lading.

AMCVP.S408

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Overheidsgeld en bedrijven**

Indiener: thema-afd Internationale Samenwerking

Woordvoerder: Alexander Kohnstamm

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1783

Voorgestelde tekst:

Waar mogelijk moeten bedrijven met internationale aanvoerketens, die in aanmerking willen komen voor overheidssteun of publieke aanbestedingen, voldoen aan de OESO-richtlijnen voor internationale ondernemingen.

Toelichting:

Bedrijven die om welke reden dan ook belastinggeld ontvangen, zouden zich in principe toch minimaal aan de basis-spelregels voor fatsoenlijk ondernemen moeten houden. Waar het om ondernemen in Nederland of de EU gaat, is er voldoende wetgeving om dat te waarborgen. Maar bedrijven die in ontwikkelingslanden met zwakke wetten hun producten laten produceren, moeten via de OESO-regels laten zien hoe zij daarin hun verantwoordelijkheid nemen. Dat mogen de overheid en de belastingbetaler van hen verwachten.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Met een verplichting bij overheidsaanbestedingen zetten we zachte druk op bedrijven om de OESO-richtlijnen te implementeren. Dit gebeurt ook al bij enkele ministeries.

AMCVP.S411

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: EU en/of ACM toezicht op structureel marktfalen

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Stijn Huijts

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1853

Voorgestelde tekst:

Wij steunen daarom het Europese initiatief tot een nieuwe bevoegdheid om te interveniëren tegen structureel marktfalen, ook wanneer daar geen kartel of misbruik van machtspositie aan ten grondslag ligt (de 'New Competition Tool'). We verkennen bovendien of die bevoegdheid ook nationaal aan de ACM kan worden verleend.

Toelichting:

De Europese Commissie heeft een aanzet gedaan tot het instellen van een nieuw instrument in het mededingingsrecht, waarmee de Commissie kan ingrijpen om structurele problemen in een markt recht te zetten. Het Verenigd Koninkrijk heeft al zo'n bevoegdheid en heeft daar positieve ervaring mee. Tegen het Europese initiatief wordt echter ook al hard gelobbied door bepaalde sectoren. Het is daarom belangrijk dat nationale overheden zich er positief over uitlaten en dat ze ook bekijken of eenzelfde instrument op nationaal gebied kan worden geïntroduceerd.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: De digitale economie heeft nieuwe kenmerken die competitie verstoren werken. De gereedschappen van mededingingsautoriteiten moeten daarop aangepast worden.

AMCVP.S414

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Duurzame financiële sector**

Indiener: Peter Ras

Woordvoerder: Peter Ras

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1859

Voorgestelde tekst:
'duurzame'.

Toelichting:

Vanzelfsprekend hecht D66 waarde aan het belang van een duurzame financiële sector, die bijdraagt aan het tegengaan van klimaatverandering en verlies aan biodiversiteit. Beide zijn ook risicovol zijn voor financiële instellingen, zoals het concept-programma terecht vaststelt in R 1864, 1865. In navolging van de DNB, die eveneens hamert op de risico's hiervan voor de financiële sector. Financiële instellingen kunnen via hun investeringen duurzame ontwikkeling bevorderen of juist vertragen. Met positieve versus negatieve impact voor mens, dier, milieu en klimaat. De D66 Kamerfractie was niet voor niets één van de initiatiefnemers van de Initiatiefnota "van oliedom naar gezond verstand: verduurzaming van de financiële sector" in 2020. D66 hecht veel belang aan een duurzame financiële sector en spant zich hier voor in. Dan moet dit ook worden opgenomen in de tekst die samenvat wat voor financiële sector de partij voorstaat.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: De financiële sector dient net als anderen te verduurzamen. D66 heeft hier ook acties toe ondernomen.

AMCVP.S415

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **nuancering eenvoudig overstappen met behoud rekeningnummer**

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Sebastiaan Lambalk

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1870

Voorgestelde tekst:
voor niet adviesgevoelige productgroepen.

Toelichting:

Standaardproducten zijn onderzocht (door ACM, etc.) en blijken geen positief effect te hebben. Daarnaast is er een onwenselijk effect dat met name voor adviesgevoelige producten er een situatie ontstaat waar het lijkt of de overheid een 'basis' advies doet wat de positie van de adviseur nog verder ondermijnt. Verstandig dus om deze reeds negatief beoordeelde suggestie te schrappen

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Goede nuancering, standaardproducten zijn niet altijd een oplossing maar kunnen voor sommigen producten wel echt goed werken.

AMCVP.S417

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **ondersteuning Fintech bedrijven**

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Sebastiaan Lambalk

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1872

Voorgestelde tekst:

door actievere ondersteuning en meer te experimenteren met proportioneel toezicht.

Toelichting:

De ondersteuning van Fintechs op dit moment is beperkter dan in landen zoals de UK waar actief beleid wordt gevoerd om Fintechs te begeleiden met juridisch advies, tijdelijke vergunning aanvragen, etc.. Ook kan men meer mbv regelgeving meer stimuleren zoals bv met de Bank referral Scheme in de UK (deze wet houdt in dat de grote Britse banken verplicht worden om klanten uit het MKB, waarvan ze de kredietaanvraag hebben afgewezen (50% van de gevallen), actief door te verwijzen naar door de BBB goedgekeurde alternatieve financieringsaanbieders (over het algemeen Fintechs). Tevens blijft de proportionaliteit van toezicht met name voor kleine startende partijen een belangrijk punt van aandacht (met name op het vlak van reporting, data gebruik en verschillende interpretaties)

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Het ondersteunen van Fintechs is inderdaad goed.

AMCVP.S418

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Bescherming polishouders/klanten bij overnames (bijv. door Private Equity)**

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Sebastiaan Lambalk

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1874

Voorgestelde tekst:

Ook bij andere privatiseringen of acquisities in de financiële sector (van met name Private Equity partijen) dient de toezichthouder meer middelen te krijgen om het belang van de polishouder/klant te borgen.

Toelichting:

Bij recente acquisities (zoals het Leven deel van Vivat door Athora) ziet men dat forse portefeuilles (1m+ klanten) in handen vallen van Private Equity partijen. Zij zijn in staat een hogere prijs te bieden door later kapitaal te onttrekken en/of zo scherp mogelijk aan de wind te varen op het vlak van solvabiliteit en rendement. Dit is een niet te stoppen trend op. De toezichthouder heeft om dit moment geen gronden om dergelijke overnames af te keuren of om een andere voorkeur uit te spreken terwijl het gevoel leeft dat dit wel zou moeten vanuit het belang van de klant/polishouder. Wij willen dat er gekeken gaat worden of er binnen NL/EU regels ruimte is om de belangen van de klant beter te borgen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Nuttige toevoeging.

AMCVP.S419

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **nuancering verhoging buffers in financiële sector**

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Micha Beekman

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1878 t/m 1879

Huidige tekst:

D66 is voorstander van de verdere verhoging van buffers in de financiële sector, met name wat betreft risicodragend eigen vermogen.

Voorgestelde tekst:

D66 is voorstander van de verdere verhoging van kapitaalbuffers in de financiële sector, en om die in een crisis meer te kunnen gebruiken om de rest van de economie te ondersteunen.

Toelichting:

Een verdere verhoging van kapitaalbuffers in de financiële sector is nodig. Dat moet gepaard gaan met een beter wettelijk kader om buffers ook echt te kunnen gebruiken in tijden van crisis, anders hebben we er niets aan. In maart zagen we dat dit kader nu lacunes vertoont. Voor banken heeft DNB bijvoorbeeld in antwoord op de coronacrisis de systeemrisicobuffer verlaagd, terwijl het systeemrisico niet echt gedaald is. Er moeten daarom grotere en beter voorspelbare contracyclische elementen in het bufferraamwerk komen, waarbij in goede tijden buffers worden opgebouwd die in een crisis kunnen worden vrijgegeven. Het amendement versimpelt de overige tekst door het alléén over kapitaalbuffers te hebben als meer gebruikelijke term dan “risicodragend eigen vermogen”. De oorspronkelijke tekst is daarin onduidelijk. Enerzijds werd door de “met name” formulering de suggestie gewekt dat er ook andere soorten buffers verhoogd zouden moeten worden. Daar is nu geen duidelijke roep om. Anderzijds suggereert de in deze context ongebruikelijke term “risicodragend eigen vermogen” een ongewoon ruime definitie van kapitaalbuffer. Converteerbare obligaties (coco’s) tellen bijvoorbeeld meestal wel als “eigen vermogen” maar mogen niet meetellen voor de kapitaalbuffereisen. Het verkiezingsprogramma TK 2017 gebruikte ook “kapitaalbuffer”.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Een goede nuancering. Wat met de originele tekst bedoeld werd, namelijk dat het gaat om het ophogen van de harde buffers die banken aanhouden, blijft gelden na het amendement.

AMCVP.S420

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Duurzaamheidheffing op vlees dubbel**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Guido Israëls

Doel amendement: Schrappen van tekst

Regelnummer: 1900 t/m 1902

Huidige tekst:

We voeren een verbruiksbelasting op vlees in. Met de opbrengsten stimuleren we de transitie naar kringlooplandbouw en een gezond voedingspatroon door stimulering van schoolfruit en gezonde schoollunches.

Toelichting:

Dubbel met regel 1029.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Het is onnodig om dit punt dubbel te maken.

AMCVP.S424

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **De overheid hoeft niet alles op te lossen**

Indiener: Joyce Murre

Woordvoerder: Joyce Murre

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1924 t/m 1926

Huidige tekst:

zorgt de overheid dat er een aanbod komt. Zoals we eerder deden bij het opzetten van zorgverzekeraars en waterbedrijven.

Voorgestelde tekst:

onderzoekt de overheid of en hoe het moet ingrijpen in de markt.

Toelichting:

Het verkiezingsprogramma beschrijft dat voor D66 er een goede balans moet zijn tussen markt en algemene belang. Zo is de markt een effectief middel om vrijheid en ondernemerschap te stimuleren. In het geval van producten en diensten met een groot maatschappelijk of publiek belang, moet een balans gevonden worden tussen de kracht van het private initiatief en het waarborgen van het algemeen maatschappelijk belang. Dit komt ook naar voren in het verkiezingsprogramma. Zo onderschrijft D66 onder de noemer van 'meer betaalbare huurwoningen' het maatschappelijk belang van betaalbare huurwoningen. Een dienst die de maatschappij wilt, maar onder marktwerking niet goed genoeg van de grond komt. Daarom doet D66 voorstellen (regels 905-927) die voor aanbod moeten zorgen. Ook doet D66 een voorstel om te zorgen voor meer aanbod van duurzaam voedsel (regel 1029-1032) via een duurzaamheidsheffing. Naar deze diensten was vraag in een maatschappij. D66 heeft hierover nagedacht en komt hiervoor met opties om in dit aanbod te voorzien. Het standpunt dat de overheid moet zorgen dat er een dienst komt wanneer de maatschappij dat wilt maar de markt het niet kan of wil betalen, kan op veel manieren geïnterpreteerd worden. Zo kan de maatschappij behoefte hebben aan goedkope elektrische auto's voor iedereen. Volgens de tekst uit het verkiezingsprogramma zou de overheid dan autofabrikanten moeten subsidiëren om goedkope elektrische auto's te leveren of zelf elektrische auto's produceren en tegen lage prijzen aanbieden. Beiden zijn opties, maar een alternatief zou ook kunnen zijn om OV te stimuleren. Het is verstandiger om per geval te onderzoeken wat de behoefte is, waarom dit nu niet van de grond komt en of deze behoefte op een andere manier kan worden bevredigd. Elke markt is namelijk anders en de overheid hoeft niet de oplossing te zijn van elk probleem.

Pre-advies: Overnemen

Toelichting:

De voorgestelde tekst is helderder over de rol van de overheid.

AMCVP.S430

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **verbreding belasting inzet naast innovatiebox**

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Marianne Rots

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1956 t/m 1958

Huidige tekst:

Algemene innovatiesubsidies, zoals de Innovatiebox en WBSO, worden effectiever ingezet, zodat niet de grote winstgevende bedrijven maar juist het innovatieve mkb, start-ups en scale-ups hiervan profiteren.

Voorgestelde tekst:

Geld voor belastingmaatregelen zoals de innovatiebox komt vooral de grote winstgevende bedrijven ten goede. We gaan dat geld effectiever voor het stimuleren van innovatie inzetten zodat juist het innovatieve mkb, start-ups en scale-ups hiervan profiteren.

Toelichting:

De huidige tekst suggereert dat de verbetering gevonden moet worden binnen de innovatiebox en WBSO. De voorgestelde tekst maakt duidelijk dat het geld ook op andere manieren ingezet kan worden. Het bezwaar dat in de huidige tekst wordt verwoord, geldt vooral voor de innovatiebox. Dat instrument draagt niet effectief en efficiënt bij aan innovatie (ref. CPB 2020). De WBSO wordt ook door het mkb gebruikt en positief gewaardeerd. Daarom is het beter de innovatiebox en de WBSO niet op een lijn te zetten.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Indiener heeft gelijk de WBSO hierbij niet expliciet te betrekken.

AMCVP.S434

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Digitaal expertisecentrum**

Indiener: Delft

Woordvoerder: Melanie Oderwald-Ruijsbroek

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2025 t/m 2026

Huidige tekst:
expertisecentrum

Voorgestelde tekst:
expertisetoegangscentrum ter advisering over de digitalisering in de samenleving en
bijbehorende technologie.

Toelichting:
“Besluiten over technologie” is een te breed begrip. Het gaat om digitale technologie zoals open data, algoritmen, cybersecurity en eHealth. Eén expertise centrum kan nooit alle kennis in huis hebben. Bovendien is digitalisering volop in ontwikkeling. Politici moeten goede ondersteuning krijgen en toegang hebben tot expertise-organisaties die naast kennis van de betreffende technologie ook kennis hebben van de maatschappelijke impact. Daarom moet er voor politici een expertisetoegangscentrum komen ter advisering over de digitalisering in de samenleving en bijbehorende technologie.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Een nuttige toevoeging op de tekst; digitalisering is breder dan technologie alleen.

AMCVP.S438

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **toevoeging volledige uitrol internet en 5G i.p.v. bijv. 97%**

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Michiel Steltman

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2040

Huidige tekst:

We zorgen voor een snelle uitrol van 5G en glasvezel.

Voorgestelde tekst:

Goede toegang tot het internet is een basisbehoefte. We zorgen er daarom voor dat elke consument of organisatie toegang heeft tot betaalbaar vast en mobiel internet van voldoende kwaliteit en snelheid, op elke locatie waar dat nodig is. Dat betekent een snelle uitrol van 5G en glasvezel.

Toelichting:

"Uitrol van 5G en glasvezel" wordt door de telecom bedrijven te vaak uitgelegd als : "97% dekking is wel voldoende". dat betekent dat 1 op de 30 Nederlanders het niet heeft, en dat is niet langer acceptabel. Iedereen heeft internet nodig om in de samenleving te kunnen participeren, te communiceren met overheid, thuis te werken en te leren, et cetera. Daarnaast is Internet access nodig voor nieuwe digitale toepassingen , ook die van de overheid zelf, denk aan het IOT. Daarom moet Internet access worden beschreven als een nutsfunctie. Wel moet er nog enige ruimte zijn voor de markt rond de begrippen "voldoende" en "nodig" , vandaar de toevoeging "waar dat nodig is".

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Een snelle internetverbinding in het hele land is belangrijk voor het vestingklimaat en onze concurrentiepositie.

AMCVP.S441

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Versterken digitale weerbaarheid en digitale autonomie**

Indiener: thema-afd Digitaal66

Woordvoerder: Michiel Steltman

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2047 t/m 2048

Huidige tekst:

We kijken kritisch naar buitenlandse invloed in de digitale netwerken. Overnames kunnen bij gevaar voor de nationale veiligheid of continuïteit worden tegengehouden.

Voorgestelde tekst:

We zorgen voor weerbaarheid en autonomie van onze digitale netwerken. We zien er op toe dat de bedrijven die ze beheren zich voldoende inspannen om invloeden en bedreigingen van statelijke actoren of cybercriminelen af te wenden. De overheid moet ze hierbij hepen door beschikbare informatie over cyberrisico's ook met hen te delen. Het Digital Trust Center moet daartoe worden versterkt.

Toelichting:

De 2e zin in de huidige tekst is overbodig, want de WOZT (wet ongewenste zeggenschap Telecommunicatie) voorziet in genoemde mogelijkheid om overnames tegen te houden. Die wet is in mei 2020 door de 1K aangenomen. Wel is het zo dat netwerken hun weerbaarheid op orde moeten hebben. Belangrijk is dan dat het NCSC en DTC ze daarbij helpen, door informatie te delen – die nu alleen met overheid, en vitale processen (zoals elektriciteit, water, de haven) mogen worden gedeeld.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit amendement sluit aan op de lijndie we nemen. De overheidsrol in de beveiliging van bedrijfsnetwerken is onderontwikkeld en daarin speelt het DTC de belangrijkste rol.

AMCVP.S443

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Een vrij en open internet is niet vanzelfsprekend.**

Indiener: Leonie Janssen

Woordvoerder: Bastiaan Smit

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2049 t/m 2050

Huidige tekst:

We beschermen de vrije toegang tot informatie op het internet. We staan niet toe dat andere landen in de fundamenteën van het internet ingrijpen.

Voorgestelde tekst:

Onze vrije en open toegang tot het internet is niet vanzelfsprekend. We staan daarom niet toe dat websites en diensten door buitenlandse overheden worden geblokkeerd. Ook beschermen we de netneutraliteit, waardoor internetaanbieders geen onderscheid mogen maken in internetverkeer uit commerciële overwegingen.

Toelichting:

De fundamenteën van het internet” is een loze term. In ons land kennen we open toegang tot websites en online diensten, vrij van (buitenlandse) blokkades. Daarnaast respecteren we de netneutraliteit. Dat betekent dat internetaanbieders geen onderscheid mogen maken tussen internetverkeer. Anders zou Netflix dankzij een miljardendeal sneller mogen laden op je televisie dan Videoland, of zou jouw aanbieder jouw WhatsApp-verkeer mogen vertragen om je terug aan het SMS'en te krijgen. Dat het open internet moet worden beschermd blijkt helaas uit talloze voorbeelden. Ook in het Westen. Zo dreigen de Verenigde Staten verschillende online platforms te blokkeren, en staan meerdere internetaanbieders voor het Europese Hof van Justitie terecht vanwege hun pogingen de hier geldende netneutraliteit-wetten te omzeilen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: D66 heeft zich sterk ingezet voor een open internet en netneutraliteit. Dat willen we blijven doen.

AMCVP.S444

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **verlagen drempels EU en mondiale markt voor digitale ondernemers**

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Michiel Steltman

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2036

Voorgestelde tekst:

We zorgen daarbij voor versterking van onze digitale autonomie door Nederlandse digitale ondernemers te helpen bij hun expansie op de Europese en mondiale markt.

Toelichting:

Het programma zet nu feitelijk alleen in op het remmen van digitale techbedrijven, en verhinderen van ongewenste investeringen. Maar streven naar digitale autonomie moet ook betekenen dat voor NL techbedrijven de drempels voor de EU markt worden verlaagd, c.q. hun kansen op de NL en EU markt worden vergroot - ook als dat hulp vereist. Dat pas ook bij de ambitie “ Nederlandse positie vasthouden en versterken” Immers, voor VS of CN tech bedrijven is het makkelijker de EU markt te betreden als ze al flinke schaal in hun thuismarkt hebben bereikt.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Het is belangrijk om naast strenge regulering van tech reuzen ook mogelijke nieuwe spelers op de markt te steunen, om zo tot concurrerende digitale markten te komen.

AMCVP.S446

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Recht op Digitaal Nalatenschap**

Indiener: thema-afd Digitaal66

Woordvoerder: Marlous Albers

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2057

Voorgestelde tekst:

Digitaal nalatenschap is op dit moment onvoldoende wettelijk verankerd. D66 zorgt ervoor dat personen en hun nabestaanden en liefhebbers grip krijgen op data na de dood, zodat de digitale erfenis op een waardige manier afgehandeld kan worden.

Toelichting:

Er wordt nog niets gezegd over digitaal nalatenschap, hoewel dit wel een van de benoemde speerpunten is van oud-kamerlid Monica den Boer (zie het actieplan Digitale Erfenis in 2019) en ontzettend relevant in de huidige samenleving: wij kunnen niet meer om social media heen en wij moeten ook de consequenties hiervan inzien. Onze digitale erfenis is immers duizelingwekkend groot en het is noodzakelijk om digitaal nalatenschap en de privacy rechten van overledenen scherp in de wet op te nemen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit sluit aan bij het D66-actieplan Digitale Erfenis.

AMCVP.S447

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **mogelijkheid tot aanpassen fusiecontroleregels**

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Stijn Huijts

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2079

Voorgestelde tekst:

Toevoegen na "kritisch getoetst": en zonodig passen we de fusiecontroleregels aan om te zorgen dat dit ook effectief kan gebeuren.

Toelichting:

Volgens de Nederlandse fusiecontroleregels moet een overname worden gemeld bij de ACM als de betrokken ondernemingen aan bepaalde omzetsdrempels voldoen. Echter, in de digitale economie is omzet niet altijd een goede indicator van het maatschappelijk belang van een onderneming. Als gevolg bekijkt de ACM bijvoorbeeld veel kleine overnames tussen autodealers, maar had de ACM (en ook de Europese Commissie) geen bevoegdheid de Facebook/Instagram overname te toetsen. Dit is geen efficiënte inzet van belastinggeld.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Een Nuttige toevoeging op de tekst.

AMCVP.S450

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Specifieke grondstoffen en monitoring circulaire economie**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Guido Israëls

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2106

Voorgestelde tekst:

Er is meer aandacht en beleid nodig voor circulariteit van kritieke grondstoffen zoals zeldzame metalen. Om onze doelen op het gebied van Circulaire Economie te halen moet grondstoffenwinning, -import, -export en -gebruik meer worden gemonitord.

Toelichting:

Belangrijke prioriteiten op gebied van circulaire economie die nu in programma ontbreken.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Er is aandacht nodig voor kritieke grondstoffen, zoals zeldzame metalen. Deze grondstoffen zijn essentieel voor economische ontwikkeling en circulair gebruik is dan ook belangrijk om te voorkomen dat ze op gaan.

AMCVP.S451

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Harde doelstelling reductie milieukosten circulaire economie**

Indiener: Guido Israëls

Woordvoerder: Guido Israëls

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2106

Voorgestelde tekst:

Daarnaast voeren we een harde doelstelling in voor de reductie van milieueffecten gerelateerd aan het delven, transporteren en verwerken van grondstoffen voor de Nederlandse markt.

Voor CO2 zal deze doelstelling gelijk lopen met de doelstellingen uit het klimaatakkoord.

Toelichting:

Circulaire economie gaat niet alleen over het reduceren van het grondstoffen gebruik, maar juist ook om het reduceren van de negatieve effecten gerelateerd aan grondstoffengebruik.

Door het voeren van een doelstelling kan hier ook op worden gestuurd, en kan grondstoffen gebruik worden verminderd, daar waar de impact het hoogste is. Om deze doelstelling te halen zal grondstofgerelateerde CO2 uitstoot ook beprijsd moeten worden.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Goed om dit hard te maken.

AMCVP.S452

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Risicokapitaal voor investeren in circulaire projecten**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Frank Nouws

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2129

Voorgestelde tekst:

Toevoegen tussen "lastig aan" en "financiering": risicodragende

Toelichting:

Het knelpunt voor investeerders is meer het risicoprofiel van deze investeringen dan de beschikbaarheid van financiële middelen. Door deze aanpassing komt dit tot uiting.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Prima om specifieker 'risicodragende' financiering te benoemen.

AMCVP.S453

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Circulair Inkopen**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Sybren Bosch

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2141 t/m 2144

Huidige tekst:

We willen dat gemeenten en hun deelnemingen, provincies, waterschappen en het Rijk vanaf 2025 de helft van hun inkoop circulair maken. Hiervoor ontwikkelt het Rijk een handleiding en jaarlijkse standaarden.

Voorgestelde tekst:

We willen dat gemeenten en hun deelnemingen, provincies, waterschappen en het Rijk structureel circulaire principes toe gaan passen in alle aanbestedingen van fysieke producten. Daarbij passen we de Aanbestedingswet aan om sterker te sturen op het realiseren van maatschappelijke doelstellingen bij het uitgeven van publiek geld.

Toelichting:

Vanuit persoonlijke expertise en werkzaamheden heb ik veel ervaring op het gebied van circulair inkopen. Het sturen op 'de mate van circulariteit' van een inkooptraject ("de helft van hun inkoop circulair maken") zorgt voor veel onduidelijkheid en definitiediscussies, en helpt inhoudelijk weinig versnellen. Het gaat om het toepassen van circulaire principes in aanbestedingen: levensduurverlenging, demontabiliteit van producten, afspraken over retourname, etc. De voornaamste barrière daarbij is dat de Aanbestedingswet primair stuurt op Rechtmatigheid, en Doelmatigheid (het bereiken van maatschappelijke doelen bij het uitgeven van publiek geld) slechts een van de neven-doelen is. Het voorstel is daarom om de Aanbestedingswet aan te scherpen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: De voorgestelde tekst maakt duidelijker hoe we onze wens kunnen uitvoeren.

AMCVP.S454

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **ontmoedigen terugsturen pakketjes webwinkels**

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Marianne Rots

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2145

Voorgestelde tekst:

Om verspilling van producten en onnodig transport te verminderen, treden we in overleg met de sector om de hoeveelheid retourzendingen naar webwinkels te verminderen.

Toelichting:

Webwinkels bieden vaak de mogelijkheid pakketjes gratis terug te zenden waarbij alleen minimale toelichting gevraagd wordt en de retourzending vrijwel nooit geweigerd wordt. Dit heeft geleid tot grote verspilling van producten en veel onnodig transport. Omdat veel geretourneerde producten of hun verpakking(een beetje) beschadigd zijn, is het ingewikkeld voor kleine/nieuwe webwinkels de verliezen op de geretourneerde producten te beperken. Dat maakt het voor hen extra moeilijk op deze markt een plek te veroveren. Mogelijkheden om retourzendingen te verminderen kunnen zijn: betere informatie over de kleur, vorm en het materiaal van producten en vooral over de maat van kleren en schoenen, retourzendingen door de klant laten betalen en/of strikter toezien dat geretourneerde producten niet beschadigd zijn.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit is een aansprekend voorstel om de uitwassen van webshoppen aan te passen. Dit voorstel biedt een heldere en brede oplossings om dit opkomende probleem aan te pakken.

AMCVP.S455

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Circulair Inkopen**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Sybren Bosch

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2161

Voorgestelde tekst:

We stellen voor alle publieke inkopen van fysieke producten informatie-eisen rondom milieu-impact en materiaalsamenstelling.

Toelichting:

Het sturen op de maatschappelijke impact van inkoop is op dit moment vaak nog niet mogelijk. In de bouw en de GWW is het gebruikelijk om milieu-informatie aan te leveren bij realisatie en kan daarop gestuurd worden, in veel andere productgroepen - zoals ICT, kleding of schoonmaakproducten - is dat het nog niet het geval. Het stellen van informatie-eisen bij kleine aanbestedingen, veelal door kleine overheden, wordt vaak gezien als niet proportioneel. Door deze eisen structureel in alle publieke aanbestedingen mee te nemen, gaan marktpartijen hier ook structureel mee aan de slag en wordt het op termijn mogelijk om goede effectmonitoring vorm te geven.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Informatie is nodig om aan circulaire inkoop te doen.

AMCVP.S456

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Frank Nouws

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2161

Voorgestelde tekst:

- Daar waar nodig moet het aantal producten dat valt onder de zogenaamde uitgebreide producentenverantwoordelijkheid worden uitgebreid.

Toelichting:

Wij zien dit als een waardevolle toevoeging op de bovenliggende punten.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit is in lijn met het programma en inzet in de Tweede Kamer op samenwerking met producenten om verantwoordelijkheid te kweken. .

AMCVP.S457

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Post-me-niet-register**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Melanie Oderwald-Ruijsbroek

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2161

Voorgestelde tekst:

We maken een post-me-niet-register zodat organisaties geen brieven op naam kunnen versturen als je dat als consument niet wilt.

Toelichting:

Veel gemeenten zijn aan de slag om de hoeveelheid papier in je brievenbus aan te pakken met nieuwe brievenbusstickers voor ongeadresseerd reclamemateriaal. Aan brieven van bijvoorbeeld loterijen die op naam staan kunnen de gemeenten en consumenten niets doen. De landelijke overheid kan hier regels voor maken zodat er voor post net zoiets komt al het bel-me-niet-register.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Een nuttige aanvulling op het ja/ja protocol voor ongeadresseerde brieven.

AMCVP.S458

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Toegang tot het recht**

Indiener: Ruben Alderse Baas

Woordvoerder: Ruben Alderse Baas

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2199 t/m 2203

Huidige tekst:

Laagdrempelige vormen van conflictbeslechting zijn bij burenruzies of familieruzies effectiever dan een gang naar de rechter. Met vrederechters, nabijheidsrechters, buurtrechters of spreekuurrechters kunnen ook conflicten worden opgelost. Sommige zaken kunnen bij de Huurcommissie of andere (online) instantie worden behandeld in plaats van bij de rechter. Ook mediation is soms een alternatief of aanvulling.

Voorgestelde tekst:

Alternatieve (online) vormen van geschilbeslechting zoals mediation en experimenten binnen en buiten de rechtspraak kunnen effectiever zijn dan de gang naar de rechter. We staan positief tegenover alternatieven zolang een mogelijkheid bestaat om zich tot de rechter te wenden. Toegang tot het recht blijft zo voor eenieder bereikbaar.

Toelichting:

In huidige tekst staat dat genoemde alternatieven effectiever zijn; dat staat niet vast en lijkt me ook niet de enige/juiste motivatie. Ook is de wens breder dan alleen bij burenr- of familieruzies. Met een opsomming van specifieke (veel op elkaar lijkende) voorbeelden sluit je veel andere opties uit. De experimenten in de opsomming zijn veelal Belgische experimenten waar reeds binnen de rechtspraak of het ministerie naar gekeken wordt. De tekst loopt niet en sluit rommelig af. Het accent zou moeten liggen op bereikbare toegang tot recht middels (online) alternatieven.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S460

Amendement

Pre-advies: Neutraal

Titel Amendement: **Moderne rechtspraak**

Indiener: Rijk van Nijmegen

Woordvoerder: Henk Beerten

Doel amendement: Schrappen van tekst

Regelnummer: 2224 t/m 2225

Huidige tekst:

Het bestuursrecht is te versnipperd. We voegen daarom de vier hoogste bestuursrechtelijke colleges samen in een bestuursrechtelijke kamer bij de Hoge Raad.

Toelichting:

Samenvoeging van de gespecialiseerde hoogste bestuursrechters wordt door geen van de gerechten gewild en levert alleen maar energieverlies en frictiekosten op. De samenwerking is thans uitstekend en komt onder meer tot uitdrukking in de Commissie Rechtseenheid bestuursrecht en in zgn 'kruisbenoeringen' Een probleem oplossen dat niet bestaat is niet wenselijk en contraproductief.

Pre-advies: Neutraal
Toelichting: Het blijft ergens merkwaardig dat er vier hoogste bestuursrechters zijn, maar we laten het oordeel graag aan de leden.

AMCVP.S461

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Meer bestuursrechtelijke uitspraken toegankelijk**

Indiener: Gouda

Woordvoerder: Bram Talman

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2226

Voorgestelde tekst:

D66 staat voor een transparante rechtspraak. Meer bestuursrechtelijke uitspraken van de rechter worden digitaal toegankelijk gemaakt.

Toelichting:

In theorie kan iedereen bij een rechtbank uitspraken inzien. Met de vergaande digitalisering van de maatschappij is dat niet meer van deze tijd. Een deel van de uitspraken wordt online gepubliceerd. Het komt de transparantie ten goede als dit met meer uitspraken gebeurt.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S463

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Versterken Cyberweerbaarheid**

Indiener: thema-afd Digitaal66

Woordvoerder: Hester Duursema

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2259

Voorgestelde tekst:

Cyberveiligheid en informatieveiligheid zijn in deze snel digitaliserende wereld belangrijker dan ooit. Ondernemers hebben de primaire verantwoordelijkheid om dit op orde te hebben. Echter de overheid kan en moet hier actief in ondersteunen. Bijvoorbeeld door het Digital Trust Center te versterken als eerste aanspreekpunt bij cyber calamiteiten. Zo hebben bedrijven en branches een vaste en betrouwbare plek waar ze terecht kunnen met hun online veiligheidsproblemen en vraagstukken bij calamiteiten.

Toelichting:

Cyberveiligheid en informatieveiligheid zijn belangrijker dan ooit. Op dit moment wordt dit voor vitale infrastructuur goed ondersteund vanuit de overheid. Voor bedrijven en branches bestaat het Digital Trust Center, deze ontvangt te weinig ondersteuning om te zorgen voor een algemene cyberveiligheid bij onze bedrijven en branches.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Versterken van de inzet van het DTC past bij onze inzet.

AMCVP.S464

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Bestuursrecht geen alternatief voor strafrecht**

Indiener: Arnhem

Woordvoerder: Mattijs Loor

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2273

Voorgestelde tekst:

Opsporing en criminaliteitsbestrijding zijn primair een taak van politie en OM. De laatste jaren zijn gemeentes, vanuit hun bestuursrechtelijke taken, zich meer met criminaliteitsbestrijding gaan bezighouden. D66 wil deze ontwikkeling afremmen. Het bestuursrecht, bijvoorbeeld het sluiten van een pand of het intrekken van een vergunning, waarbij een rechterlijke toets vooraf ontbreekt, mag slechts worden ingezet waar dat absoluut noodzakelijk is voor openbare orde en veiligheid. Het mag niet worden gezien als alternatief voor het strafrecht.

Toelichting:

Burgemeesters maken steeds meer gebruik van hun bevoegdheden in het bestuursrecht om criminelen aan te pakken. Dat is goed, waar het daadwerkelijk criminelen raakt. Het gebeurt echter regelmatig dat een burgemeester ten onrechte deze stappen neemt, waarna een rechter achteraf concludeert dat bewijs ontbreekt of de burgemeester te vergaande stappen nam. Dit kan grote gevolgen hebben voor onschuldige ondernemers en hun werknemers.

Bestuursrechtelijke stappen kunnen nodig zijn, maar mogen nooit een alternatief worden voor het strafrecht, omdat een rechtelijke toets vooraf ontbreekt.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S465

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Versterken positieve veiligheid**

Indiener: Zwolle

Woordvoerder: Sander van Dijk

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2279

Voorgestelde tekst:

De politie heeft de komende tijd meer mensen nodig. De besteding van het geld moet doelmatiger en transparanter worden. Het is voor D66 belangrijk dat de politie met sociale instanties en gemeenten samenwerkt aan het versterken van positieve veiligheid bijvoorbeeld op het gebied van leefbaarheid. Hierbij moet vroegtijdige preventie van criminaliteit en radicalisering de kerntaak zijn. Bovendien willen we dat diversiteit in de politieorganisatie wordt bevorderd.

Toelichting:

We investeren in de kwaliteit van politie en formuleren preventie als kerntaak. De politie kan en moet, wanneer nodig, enerzijds handhaven, beboeten, geweld gebruiken, repressief handelen etc. Maar anderzijds is de politie een cruciale schakel wanneer het gaat om het versterken van positieve aspecten van het samenleven ten gunste van de veiligheid. Samen met bijvoorbeeld sociale instanties en gemeenten werken aan leefbaarheid, inclusiviteit en solidariteit. Voor de kerntaak van de politie, preventie, is juist deze benadering belangrijk. Als middel doeltreffend, maar ook als doel heel waardevol. De voorgestelde toegevoegde tekst in het verkiezingsprogramma zet kort deze positieve, brede en opbouwende visie op het investeren in kwaliteit van politie uiteen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S466

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Jeugdwijkagent onmisbaar in de wijk**

Indiener: Den Haag

Woordvoerder: Fonda Sahla

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2284

Voorgestelde tekst:

D66 is voorstander van de inzet van (extra) jeugdwijkagenten.

Toelichting:

De wettelijke norm is nu één wijkagent op 5000 inwoners, ivm lage bezetting worden de wijkagenten vaak voor andere taken ingezet en de jeugdwijkagent als die er al is ook. Dat zorgt ervoor dat de focus op jongeren vaak verloren gaat, een jeugdwijkagent met functionele taakstelling risicojongeren werkt preventief.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S467

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Drugscriminaliteit onder jongeren bestrijden waar het nodig is**

Indiener: Gouda

Woordvoerder: Evert Bobeldijk

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2305 t/m 2306

Huidige tekst:

We geven met name de grote steden voldoende geld en instrumenten om jongeren een uitweg uit (drugs)criminaliteit te bieden door het volgen van een opleiding of begeleiding bij het vinden van werk.

Voorgestelde tekst:

We geven met name die gemeenten waar de problematiek het grootst is voldoende geld en instrumenten om jongeren een uitweg uit (drugs)criminaliteit te bieden door het volgen van een opleiding of begeleiding bij het vinden van werk.

Toelichting:

Deze vorm van criminaliteit vinden we vooral in de grote steden, maar niet uitsluitend daar. Er zijn ook middelgrote en kleinere gemeenten met vergelijkbare problematiek. We moeten middelen inzetten op basis van de grootte van de problematiek, niet op basis van de grootte van de gemeente.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S468

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Terrorisme en extremisme: in de kiem smoren!**

Indiener: Haarlem

Woordvoerder: Bastiaan Dikker

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2315 t/m 2343

Huidige tekst:

Terrorismebestrijding door Europese samenwerking Bestrijding van terreur moet zoveel mogelijk in Europees verband plaatsvinden. Alleen door gezamenlijke opsporing en het delen van inlichtingen tussen diensten van EU-lidstaten kan terrorisme effectief worden aangepakt. Preventie is voor D66 het vertrekpunt bij de bestrijding van terreur. Daarbij mogen uitbreiding van het strafrecht en bevoegdheden onze verworven vrijheden niet onnodig inperken. We dringen aan op goede privacybescherming en democratische waarborgen in het veiligheidsbeleid. Massasurveillance hoort daar zeker niet bij. • D66 wil een vroegtijdige signalering van radicalisering. Dat doen we met wijkagenten, jongerenwerkers en inlichtingendiensten. Zo signaleren we radicalisering onder jongeren vroegtijdig. • We trekken een absolute grens wanneer individuen haatzaaien of oproepen tot geweld, net zoals bij het aanwakken van antisemitisme, islamofobie en homohaat. Dat geldt voor alle vormen van terreur, zowel jihadistisch als extreemrechts gedachtegoed. • Er is geen plaats voor ongewenste buitenlandse beïnvloeding die tot ondermijning van onze democratische rechtsstaat, vrijheden en open samenleving leiden. Religieuze en andere maatschappelijke instellingen worden daarom verplicht om transparant te zijn over hun geldstromen. • Nederlandse kinderen van IS-strijders in Syrische kampen worden naar Nederland gehaald om verdere radicalisering te voorkomen. Voorop staat dat IS-strijders, zowel mannen als vrouwen, worden berecht voor de misdaden die zij hebben begaan. Bij voorkeur gebeurt dit voor een internationaal tribunaal. • Er komt een volwaardige Europese Inlichtingen- en Veiligheidsdienst. Vanzelfsprekend gaat dit samen met democratische waarborgen, respect voor fundamentele rechten, toezicht en parlementaire controle. • Het afgelopen decennium is er veel ingrijpende Europese antiterrorismewetgeving ingevoerd waarvan noodzaak, proportionaliteit en effectiviteit niet voldoende bewezen zijn. D66 wil dat de Nederlandse regering pleit voor een uitvoerige evaluatie van de huidige Europese maatregelen tegen terrorisme.

Voorgestelde tekst:

Bestrijding van terrorisme en extremisme door Europese samenwerking Bestrijding van terrorisme en extremisme moet zoveel mogelijk in Europees verband plaatsvinden. Alleen door gezamenlijke opsporing en het delen van inlichtingen tussen diensten van EU-lidstaten kan terrorisme en extremisme effectief worden aangepakt. Preventie is voor D66 het vertrekpunt bij de bestrijding van terreur. Daarbij mogen uitbreiding van het strafrecht en bevoegdheden

onze verworven vrijheden niet onnodig inperken. We dringen aan op goede privacybescherming en democratische waarborgen in het veiligheidsbeleid. Massasurveillance hoort daar zeker niet bij. • Preventie en vertrouwen zijn voor D66 de basis om radicalisering een halt toe te roepen. Samen met gemeenten, wijkagenten, jongerenwerkers, docenten en hulpverleners willen we radicalisering vroegtijdig signaleren en de negatieve gevolgen voor het individu en de samenleving tot een minimum beperken. • We trekken een absolute grens wanneer individuen haatzaaien, intimideren of oproepen tot geweld, net zoals bij het aanwakken van racisme, antisemitisme, islamofobie en homohaar. Dat geldt voor alle vormen; terrorisme, rechts-extremisme, links-extremisme, islamitisch extremisme en overige ideologieën die het gebruik van geweld legitimeren. • Er is geen plaats voor ongewenste buitenlandse beïnvloeding die tot ondermijning van onze democratische rechtsstaat, vrijheden en open samenleving leiden. Religieuze en maatschappelijke instellingen worden daarom verplicht om transparant te zijn over buitenlandse geldstromen en ontvangsten in natura waaronder het ontvangen van (buitenlandse) haat zaaiende sprekers. D66 gaat ook onderzoeken welk handelingsperspectief landelijk geboden kan worden aan (lokale) uitvoeringsinstanties om daadwerkelijk te kunnen interveniëren. • Nederlandse kinderen van IS-strijders in Syrische kampen worden naar Nederland gehaald om verdere radicalisering te voorkomen. Voorop staat dat IS-strijders, zowel mannen als vrouwen, worden berecht voor de misdaden die zij hebben begaan. Bij voorkeur gebeurt dit voor een internationaal tribunaal. • Er komt een volwaardige Europese Inlichtingen- en Veiligheidsdienst. Vanzelfsprekend gaat dit samen met democratische waarborgen, respect voor fundamentele rechten, toezicht en parlementaire controle. • Het afgelopen decennium is er veel ingrijpende Europese antiterrorismewetgeving ingevoerd waarvan noodzaak, proportionaliteit en effectiviteit niet voldoende bewezen zijn. D66 wil dat de Nederlandse regering pleit voor een uitvoerige evaluatie van de huidige Europese maatregelen tegen terrorisme.

Toelichting:

a. De passage in het verkiezingsprogramma is alleen gericht op terrorisme terwijl verderop in de tekst stelling wordt genomen tegen onder andere haatzaaien, antisemitisme en homohaar. Deze gedragingen vallen samen met het verspreiden van angst, demoniseren en intimideren (soms in combinatie met het gebruik van geweld) onder de categorie extremisme. En dient derhalve genoemd te worden in (de titel van) deze tekst. b. De tekst is onvolledig en niet representatief in het benoemen van de eerstelijnsprofessionals die van belang zijn bij vroeg signalering van radicalisering. Dat zijn mensen die vanuit hun werkzaamheden binnen het sociaal en veiligheidsdomein contact met jongeren tot hun primaire taak kunnen rekenen zoals hulpverleners, docenten en ambtenaren van de gemeenten. c. Vroeg signalering van radicalisering valt buiten de wettelijke verantwoordelijkheid van de inlichtingendiensten. In dit stadium zijn de gemeenten en zorg- en veiligheidshuizen aan zet. d. D66 noemt meerdere malen in een vroeg stadium te willen ingrijpen bij radicalisering. Derhalve is het van belang om ook bij het voorkomen van terrorisme ook internationaal samen te werken bij het bestrijden van extremisme (in de online wereld) als voorportaal van terrorisme. e. Ongewenste buitenlandse beïnvloeding bij religieuze en andere maatschappelijke instellingen is onwenselijk. Het verplicht transparant maken van geldstromen werkt dit gedeeltelijk tegen. Daarnaast moet ook transparantie zijn over haat zaaiende sprekers en de aansturing vanuit het buitenland op het aanbod van (online)

lesprogramma's die zich niet verhouden tot onze democratische rechtsorde. f. Naast transparantie is het van belang om daadwerkelijk handelingsperspectief te bieden aan (lokale) uitvoeringsinstanties zoals OM, politie en gemeenten om onder andere haatzaaien, intimidatie, homohaat vroegtijdig een halt toe te roepen. g. De vormen die worden aangehaald (jihadisme en extreem rechts) zijn niet volledig en stroken deels met terreur. Bij extreem rechts gaat het om een (weliswaar verwerpelijk) gedachtegoed maar wordt er nog geen geweld gebruikt. Bij rechts-extremisme is dit wel het geval. h. Daarbij is het van belang om alle vormen van terreur te benoemen; rechts-extremisme, links-extremisme, islamitisch extremisme en andere ideologieën die in staat zijn tot het legitimeren of gebruik van geweld.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S470

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **aanpak terrorismefinanciering**

Indiener: thema-afd Economie

Woordvoerder: Ivo Thijssen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2338

Voorgestelde tekst:

Bij terrorismebestrijding hoort ook de strenge, Europese aanpak van terrorismefinanciering. Dit betekent een Europese toezichthouder die toezicht houdt op terrorismefinanciering, witwassen en andere dubieuze geldstromen. Dat verhoogt effectiviteit en zorgt bovendien voor een gelijk speelveld voor financiële instellingen.

Toelichting:

De bewaking van de financiële soliditeit van banken is ondergebracht bij de ECB, maar de strijd tegen terrorismefinanciering (en witwassen) wordt nog altijd op nationaal niveau overzien. Landen met gebrekkig toezicht worden aantrekkelijk voor terrorismefinanciering (en witwassers) en er wordt vervolgens vanuit die landen Europa bediend. Dit trekt een wissel op het hele anti-terrorismefinancieringsraamwerk en verstoort een gelijk speelveld voor banken. Dat verdwijnt als het toezicht op Europees niveau wordt georganiseerd.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S472

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Beperk menselijke checks van automatische beslissingen tot het beoordelen van ethisch gevoelige algoritmes**

Indiener: Utrecht Afdeling
Woordvoerder: Oele Koornwinder

Doel amendement: Wijzigen van de tekst
Regelnummer: 2356 t/m 2358

Huidige tekst:

Een data-strategie moet onze individuele grondrechten beschermen. In de kern betekent dit dat mensen eigenaar zijn van hun persoonlijke data en dat geautomatiseerde besluitvorming door algoritmes altijd een menselijke component behoudt.

Voorgestelde tekst:

Een data-strategie moet onze individuele grondrechten beschermen. In de kern betekent dit dat mensen eigenaar zijn van hun persoonlijke data en dat geautomatiseerde besluitvorming door algoritmes bij ethisch gevoelige beslissingen altijd een menselijke component behoudt, voor zover de overheid hierover verantwoordelijk is.

Toelichting:

Als we alle geautomatiseerde beslissingen willen controleren, kunnen we net zo goed geen automatische systemen ontwikkelen; dit zal de efficiency van de overheid dramatisch verslechteren. Het gaat er volgens mij om dat we de eindbeslissing over ethisch gevoelige zaken, bv. het weigeren van een uitkering op basis van profilering, altijd door een mens laten beoordelen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S474

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Registreer dataverzameling in de openbare ruimte**

Indiener: Westland

Woordvoerder: Ties Kuijpers

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2368

Voorgestelde tekst:

Er moet een compleet, openbaar, landelijk register van dataverzameling in de openbare ruimte worden gepubliceerd. Hierin moeten duidelijk het doel, de aard en de omvang van deze dataverzameling vindbaar zijn, alsook de verantwoordelijke verzamelende partij(en). De Autoriteit Persoonsgegevens kan beheerder van dit register zijn.

Toelichting:

Het concept-verkiezingsprogramma streeft naar open, inzichtelijke en gedeelde data (r. 2364-2366) én naar voor iedereen beschikbare en toegankelijke datainfrastructuur (r. 2367-2368). Deze doelen kunnen worden geconcretiseerd door een compleet, openbaar, landelijk register te lanceren dat inzicht geeft in deze data en infrastructuur. De mogelijkheid voor het publiek om in te zien waar er welke data wordt verzameld introduceert bovendien 'checks and balances'. Een register vormt daarmee een waarborg tegen oneigenlijke en ongebreidelde dataverzameling.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S475

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **BIT als bestuursorgaan**

Indiener: Frank van t Ende

Woordvoerder: Frank van t Ende

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2379 t/m 2382

Huidige tekst:

Transparantie en uitlegbaarheid worden verplicht bij het gebruik van IT-systemen door de overheid. In het ontwerp van systemen staan behoeften en verwachtingen van burgers centraal. Het Bureau ICT-toetsing (BIT) ziet hierop toe. We willen dat het BIT een sterkere positie krijgt, met een mandaat voor vijf jaar.

Voorgestelde tekst:

Transparantie en uitlegbaarheid worden verplicht bij het gebruik van IT-systemen door de overheid. In het ontwerp van systemen staan behoeften en verwachtingen van burgers centraal. Het Bureau ICT-toetsing (BIT) ziet hierop toe. We willen dat het BIT een sterkere positie krijgt, met een mandaat voor vijf jaar. Bijvoorbeeld door het een zelfstandig bestuursorgaan te maken.

Toelichting:

Het BIT heeft de afgelopen jaren onder druk gestaan, mede ook dankzij de positie van het bureau. Het is belangrijk om daar concreet op te lossen

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S477

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Beperk niet het middel, maar de toepassing**

Indiener: Bastiaan Smit

Woordvoerder: Bastiaan Smit

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2412 t/m 2413

Huidige tekst:

We willen geen 'predictive policing', een techniek om criminaliteit op te sporen waarbij voorspellende analyses voor de politie worden gemaakt met gebruik van zelflerende systemen.

Voorgestelde tekst:

Waar er gebruikt gemaakt wordt van 'predictive policing', een techniek om criminaliteit op te sporen waarbij voorspellende analyses voor de politie worden gemaakt met gebruik van zelflerende systemen, mag dit nooit leiden tot discriminatie of ongelijke kansen. Alleen wanneer juist toegepast, kan deze techniek bijdragen aan een veiligere samenleving.

Toelichting:

Predictive policing is een té breed begrip om in zijn geheel te verbieden. De techniek biedt kansen bij het effectief inzetten van politiecapaciteit en het tegengaan van verschillende vormen van criminaliteit. Een verkeerde toepassing kan echter al snel leiden tot onbedoelde discriminatie van burgers. Daarom moet er terughoudend en zorgvuldig mee om worden gegaan.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Er kunnen inderdaad situaties zijn waar 'predictive policing' nodig is. We vinden het belangrijk dat er goede voorwaarden aangesteld worden.

AMCVP.S484

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Internationale aanpak cybercrime**

Indiener: thema-afd Internationale Samenwerking

Woordvoerder: Lidwien van Langen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2445

Voorgestelde tekst:

Nederland pleit voor een internationale standaard of regelgeving voor de aanpak van cybercriminelen, trollen, en fakenieuwsverspreiders die op grote schaal opereren met het doel de samenleving te ondermijnen.

Toelichting:

Op het vlak van het internationaal recht bestaat nog geen alom onderschreven regels of jurisprudentie over digitale activiteiten gericht op het destabiliseren van andere staten. Staten kunnen niet goed verantwoordelijk gesteld kunnen worden voor digitale activiteiten van mensen of groepen die vaak duidelijk onder de radar blijven, maar wel gelieerd zijn aan een overheid.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: In EU verband is dit al onderweg.

AMCVP.S485

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Treed op tegen internetpesten**

Indiener: Haarlem

Woordvoerder: Bastiaan Dikker

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2446 t/m 2457

Huidige tekst:

Het voorkomen en aanpakken van internetpesters vereist een aanpak op meerdere gebieden. In de huidige wereld wordt alles vastgelegd en gedeeld. De aanwezigheid van webcams zorgt voor inherente onveiligheid. Hier zijn nieuwe regels voor nodig en een hogere prioritering krijgen bij de politie. • De aanpak van internetpesten krijgt meer prioriteit bij de politie. De drempel voor aangifte moet omlaag worden gebracht, bijvoorbeeld door een publiekscampagne. • We hebben Europese regels nodig voor de veiligheid van digitale apparaten, zodat wordt voorkomen dat deze gehackt en misbruikt kunnen worden om mensen te chanteren. Webcams moeten fysiek afgedekt kunnen worden. • Er moet een procedure voor supersnelrecht komen om online content zo snel mogelijk - eventueel tijdelijk - van het internet te verwijderen. Slachtoffers van cybercrime zijn gebaat bij snel handelen. Platforms moeten worden verplicht om content te verwijderen indien nodig.

Voorgestelde tekst:

Het voorkomen en aanpakken van (seksueel) overschrijdend gedrag op internet vereist een aanpak op meerdere gebieden. In de huidige online wereld wordt alles vastgelegd en gedeeld. De aanwezigheid van webcams zorgt voor inherente onveiligheid. Wij moeten werken aan blijvende bewustwording, online omgangsvormen, nieuwe regels en een hogere prioritering bij scholen, gemeenten en politie. • De aanpak van internetpesten krijgt meer prioriteit bij de politie. Bij strafbare feiten als online bedreigingen, sextortion en grooming moet de drempel voor aangifte bij de politie omlaag worden gebracht. Bijvoorbeeld door (online) publiekscampagnes, het ondersteunen van hands-on initiatieven in de samenleving en het verbeteren van kennis en kunde omtrent cybercriminaliteit bij de aangiftebalie van de politie. • We hebben Europese regels nodig voor de veiligheid van digitale apparaten, zodat wordt voorkomen dat deze gehackt en misbruikt kunnen worden om mensen te chanteren. Leveranciers van webcams krijgen striktere regels opgelegd voor het veilige gebruik van de camera. • Er moet een procedure voor supersnelrecht komen om online content zo snel mogelijk - eventueel tijdelijk - van het internet te verwijderen. Slachtoffers van internetcriminaliteit zijn gebaat bij snel handelen. Platforms moeten worden verplicht om content te verwijderen indien nodig.

Toelichting:

De titel internetpesten dekt niet de lading, hoewel pestgedrag wel degelijk een serieus probleem is, worden zaken als seks shaming en strafbare feiten als grooming en sextortion niet genoemd. De termen verschillen, maar hebben allen te maken met seksueel overschrijdend online gedrag. Voorstel is om de titel aan te passen: Treed op tegen (seksueel) overschrijdend gedrag op internet. 2. Pesten is geen aangelegenheid van de politie zolang het zich niet vertaalt naar strafbare feiten. Het is belangrijk om hier de signalerende en corrigerende rol van o.a. school, jongerenwerkers en sportverenigingen te noemen. Waarbij docenten (al) een belangrijke rol spelen in voorlichting en het leren van offline en online pestgedrag in de klas of het schoolplein. 3. De politie speelt wel een rol bij strafbare feiten zoals bedreiging, sextortion (afpersing met een seksueel getinte foto (of video) gestolen via sociale media, e-mails, door het overnemen van webcams of door apparatuur te stelen) en hacking. Aan deze gedragingen moet de politie meer prioriteit geven en blijvend investeren in het kennisniveau bij aangifte op het bureau. Daarnaast is het van belang om de aangiftebereid te verhogen door bijvoorbeeld een gerichte online publiekscampagne en het ondersteunen van meer hands-on online-campagnes zoals Hackshield. 4. Het afdekken van de webcam is een ouderwetse manier van cybersecurity die de verantwoordelijkheid voor veilig thuisgebruik bij de gebruiker neer legt. Terwijl de leverancier naast een verantwoordelijkheid ook de mogelijkheden heeft tot veilig(er) gebruik. Bij de gebruiker moet blijvend aan bewustwording worden gewerkt van de negatieve gevolgen van sexting. En aan de leverancier van webcams in smartphones en computers worden strengere eisen voorgelegd over het veilig gebruik van camera's waaronder een softwarematige stopknop.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S486

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Treed op tegen internetpesten**

Indiener: Bastiaan Smit

Woordvoerder: Bastiaan Smit

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2450 t/m 2451

Huidige tekst:

De aanpak van internetpesten krijgt meer prioriteit bij de politie. De drempel voor aangifte moet omlaag worden gebracht, bijvoorbeeld door een publiekscampagne.

Voorgestelde tekst:

De aanpak van internetpesten krijgt meer prioriteit bij de politie. De aangiftebereidheid moet worden vergroot, bijvoorbeeld door middel van een publiekscampagne.

Toelichting:

Volgens de politie doen mensen minder snel aangifte van een cybermisdrijf dan van andere gevallen van criminaliteit. Een publiekscampagne maakt het niet makkelijker om aangifte te doen, maar heeft wel invloed op de aangiftebereidheid. Door deze aanpassing klopt het voorbeeld weer in de rest van de zin.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S488

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Smile! You're on camera. But wait... there's more.**

Indiener: Westland

Woordvoerder: Ties Kuijpers

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2452 t/m 2454

Huidige tekst:

We hebben Europese regels nodig voor de veiligheid van digitale apparaten, zodat wordt voorkomen dat deze gehackt en misbruikt kunnen worden om mensen te chanteren. Webcams moeten fysiek afgedekt kunnen worden.

Voorgestelde tekst:

We hebben Europese regels nodig voor de veiligheid van digitale apparaten, zodat wordt voorkomen dat deze gehackt en misbruikt kunnen worden om mensen te chanteren. Camera's op consumentenapparatuur moeten fysiek afgedekt kunnen worden. Microfoons en GPS-sensoren moeten hardwarematig uitgeschakeld kunnen worden.

Toelichting:

Laten we eerlijk zijn, bijna iedereen heeft al zo'n schuifje over de camera van zijn laptop. Dat is natuurlijk een goede zaak. Echter, het is naïef om te denken dat het probleem daarmee is opgelost. Integendeel, het heeft de interesse van personen met slechte bedoelingen om andere camera's te hacken alleen maar groter gemaakt. We moeten onszelf beschermen door ook op bijvoorbeeld telefoons en tablets een fysieke afdekking van de camera('s) te bewerkstelligen. Bovendien kan niet alleen via camera's compromitterend materiaal over mensen worden verzameld. Ook audiogegevens en locatiegegevens verraden akelig veel over iemands leven. Daarom moet D66 pleiten voor de mogelijkheid om zulk soort sensoren uit te kunnen schakelen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S489

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Gehaaste spoed, alleen waar het echt moet.**

Indiener: Bastiaan Smit

Woordvoerder: Bastiaan Smit

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2455 t/m 2457

Huidige tekst:

Er moet een procedure voor supersnelrecht komen om online content zo snel mogelijk - eventueel tijdelijk - van het internet te verwijderen. Slachtoffers van cybercrime zijn gebaat bij snel handelen. Platforms moeten worden verplicht om content te verwijderen indien nodig.

Voorgestelde tekst:

Er moet een procedure voor supersnelrecht komen om online content zo snel mogelijk - eventueel tijdelijk - van het internet te verwijderen indien er mogelijk sprake is van een strafrechtelijke overtreding. Slachtoffers van cybercrime zijn gebaat bij snel handelen. Platforms moeten worden verplicht om content te verwijderen indien nodig.

Toelichting:

Voor slachtoffers van online stalking, bedreiging, of discriminatie is snel handelen essentieel. Een spoedprocedure is hier dan ook proportioneel, in afwachting van een definitief oordeel. Bij bijvoorbeeld mogelijke auteursrechtenschending is er minder spoed, en hoeft content niet verwijderd te worden in afwachting van een zorgvuldige procedure. De voorgestelde tekst sluit uitstekend aan bij regel 2080, welke een soortgelijke wens uitspreekt met betrekking tot (het voorkomen van) content filtering ten behoeve van auteursrecht.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S490

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Regionale omroepen**

Indiener: Zeeland

Woordvoerder: Monique Schoonen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2461

Huidige tekst:

Voor een goed functionerende democratische rechtsstaat is een onafhankelijke, pluriforme pers essentieel. Zowel nationaal als lokaal.

Voorgestelde tekst:

Voor een goed functionerende democratische rechtsstaat is een onafhankelijke, pluriforme pers essentieel. Zowel nationaal, regionaal, als lokaal.

Toelichting:

Regionale omroepen vormen samen met landelijke en lokale publieke omroepen het publiek bestel en zijn een onmisbare tussenlaag. Zeker in gebieden waarin lokale publieke omroepen ontbreken of geen rol in de nieuwsvoorziening vervullen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S491

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Verschraling Journalistiek**

Indiener: Zeeland

Woordvoerder: Monique Schoonen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2465

Huidige tekst:

In tijden van nepnieuws en desinformatie is de noodzaak van gedegen onderzoeksjournalistiek, [...]

Voorgestelde tekst:

In tijden van nepnieuws en desinformatie is de noodzaak van gedegen (onderzoeks) journalistiek, [...]

Toelichting:

De journalistiek staat onder druk. Op regionaal en lokaal niveau heeft een kaalslag plaatsgevonden. Laat staan dat er ruimte is voor onderzoeksjournalistiek.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S493

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Investeren in regionale- lokale omroepen**

Indiener: Zeeland

Woordvoerder: Monique Schoonen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2484

Huidige tekst:

We willen structureel blijven investeren in lokale en regionale omroepen.

Voorgestelde tekst:

We willen structureel, en meer dan nu het geval is, investeren in lokale en regionale omroepen.

Toelichting:

De regionale en lokale omroepen zitten al jaren in een neerwaartse bekostigingsspiraal. Om de kaalslag van de regionale en lokale journalistiek tegen te gaan moet fors meer worden geïnvesteerd. Er moet geld bij.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S498

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Techgiganten in journalistiek**

Indiener: Zeeland

Woordvoerder: Monique Schoonen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2498 t/m 2499

Huidige tekst:

We ondersteunen Europese regelgeving die afdwingt dat techgiganten kranten eerlijk betalen voor het gebruik van hun inhoud.

Voorgestelde tekst:

We ondersteunen Europese regelgeving die afdwingt dat techgiganten journalistieke organisaties eerlijk betalen voor hun inhoud.

Toelichting:

Techgiganten verdienen aan journalistieke content waarvoor niet wordt betaald.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S503

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Duidelijke inspraak in digitale tijden**

Indiener: Bastiaan Smit

Woordvoerder: Bastiaan Smit

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2510 t/m 2511

Huidige tekst:

D66 wil dat de overheid bedrijven aanmoedigt om inspraak mee te nemen in het ontwerp van platforms. Ook experimenteert de overheid zelf met vormen van (online) burgerinspraak.

Voorgestelde tekst:

0 D66 wil dat de overheid bedrijven aanmoedigt burgerinspraak mee te nemen bij het ontwerpen van platforms. Bij de grote rol die deze platforms spelen in onze samenleving hoort het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid. 0 Overheden worden gestimuleerd te experimenteren met nieuwe, toegankelijke vormen van online burgerinspraak.

Toelichting:

De huidige tekst is kort en enigszins verwarrend. Het gaat hier om twee verschillende punten, dus kan dat beter ook als twee bulletpoints "0" worden gepresenteerd. Platforms moeten hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen. De bestaande experimenten met online burgerinspraak moeten aangemoedigd en uitgebreid worden zodat burgers op een toegankelijke wijze inspraak krijgen op alle overheidsniveaus.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S504

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Online politieke advertenties**

Indiener: thema-afd Digitaal66

Woordvoerder: Roel Wieringa

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2519

Voorgestelde tekst:

Sociale Netwerkbedrijven moeten een openbare doorzoekbare database creëren van betaalde, doelgroepgerichte online politieke wervingsadvertenties. De database bevat alle varianten van de advertenties en de profielen van de doelgroepen waaraan ze vertoond zijn.

Toelichting:

Een politieke advertentie is een betaalde advertentie die door of namens een politieke partij reclame maakt voor die partij. Doelgroepgerichte advertenties bevatten politieke boodschappen over de problemen van een doelgroep en/of de belofte daar iets aan te doen. Online gerichte politieke advertenties zijn niet voor alle burgers zichtbaar, waardoor burgers informatie missen die ze nodig hebben om een goed geïnformeerde autonome keuze te doen bij verkiezingen. En ze kunnen een valse voorstelling van zaken geven en valse beloftes doen, die niet onafhankelijk gecontroleerd kunnen worden. Dat verhindert het vrije democratische verkiezingsproces. Een openbare database herstelt openbaarheid en controleerbaarheid.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Een openbare doorzoekbare database kan bijdragen aan meer gewenste transparantie.

AMCVP.S513

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Voor de samenleving, door de samenleving**

Indiener: Bastiaan Smit

Woordvoerder: Bastiaan Smit

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2563 t/m 2564

Huidige tekst:

We maken gebruik maken van veilige digitale middelen, zoals het online vragen naar de mening van mensen.

Voorgestelde tekst:

We versterken de democratie door burgers via digitale middelen bij te laten dragen aan nieuw beleid. Via zowel brede consultaties als het vragen naar meningen op specifieke punten, versterken we de legitimiteit en effectiviteit van beleid met het vroegtijdig en doelgericht ophalen van input.

Toelichting:

De bestaande tekst loopt niet helemaal lekker, maar is ook niet erg concreet. De voorgestelde tekst specificeert enkele manieren om met digitale inspraak de democratie te versterken.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S521

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Transparantie van, en controle op financiering van politieke partijen**

Indiener: thema-afd Democratie R

Woordvoerder: Guy Puylaert

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2614

Voorgestelde tekst:

Om de financiering van politieke partijen transparanter te maken en beter gecontroleerd te laten worden komt er een onafhankelijke autoriteit met de bevoegdheid om sancties op te leggen wanneer zaken niet of onjuist gerapporteerd worden. Aan geldstromen via lokale afdelingen en anonieme financiering via stichtingen worden extra voorwaarden en rapportageverplichtingen opgelegd.

Toelichting:

‘Wiens brood men eet wiens woord men spreekt.’ Het is daarom van belang dat burgers weten hoe en door wie partijen en politici gefinancierd worden. Politieke invloed mag nooit te koop zijn. Ten opzichte van de huidige situatie moeten sterke verbeteringen doorgevoerd worden. Dit voorstel is in lijn met de Commissie Veling die de financiering van politieke partijen in Nederland onderzocht. Het voorstel is opgesteld in samenwerking met de thema-afdeling Internationale Samenwerking.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S535

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Onder andere**

Indiener: thema-afd Samenleven, Migratie en Asiel

Woordvoerder: Shermin Amiri

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2765

Voorgestelde tekst:

Toevoegen na "vraagt dat": onder andere

Toelichting:

Het bestrijden van racisme en bewuste discriminatie vraagt om meer dan alleen harde straffen. Dit blijkt op zich ook uit de rest van het hoofdstuk, maar voor de lezer lijkt het ons goed dat ook hier te benadrukken; harde straffen zijn belangrijk, maar er is meer. Dat drukt deze zin beter uit wanneer we de woorden 'onder andere' toevoegen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S536

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **We voeren een actieve strijd tegen racisme en discriminatie**

Indiener: thema-afd Samenleven, Migratie en Asiel

Woordvoerder: Anouschka Biekman

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2765 t/m 2769

Huidige tekst:

“Wij gaan strijd voeren om de muren die ons verdelen af te breken. Bij racisme en bewuste discriminatie vraagt dat om harde straffen. Bij onbewuste discriminatie om bewustwording en het stimuleren van dialoog. Dat vraagt ook om zelfreflectie. Bij de overheid, maar ook bij D66 als politieke vereniging. Hoe we recht doen aan dit belangrijke onderwerp is ook voor ons een zoektocht. Maar één ding is zeker: in het Nederland van de toekomst is geen plek voor racisme en discriminatie.”

Voorgestelde tekst:

Wij blijven strijd voeren om de muren die ons verdelen af te breken. Bij racisme en bewuste discriminatie vraagt dat om harde straffen. Bij onbewuste discriminatie om bewustwording, dialoog en zelfreflectie. Niet alleen bij de overheid, maar ook bij D66 als politieke vereniging. Wij doen recht aan dit belangrijke onderwerp, door het nog actiever op te pakken. Want één ding is zeker: in het Nederland van de toekomst is geen plek voor racisme en discriminatie.

Toelichting:

De huidige tekst impliceert dat de strijd om racisme en discriminatie aan te pakken, helemaal niet is gevoerd. Het is wellicht onvoldoende effectief gevoerd. Daarnaast is de bestrijding van racisme en discriminatie geen zoektocht, maar moet het gewoon worden aangepakt. Zoals in het SER-advies Diversiteit in de Top: Tijd voor versnelling staat omschreven, “is de tijd van kleine stapjes zetten en van vrijblijvendheid voorbij” (Advies 19|12 2019: p.8). Daarom wordt voorgesteld om de tekst aan te scherpen en actiever te maken, zodat het duidelijk wordt dat D66 hier actie op onderneemt.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S538

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Excuses voor slavenhandel en slavernij wereldwijd**

Indiener: Bert Reinders

Woordvoerder: Bert Reinders

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2787 t/m 2788

Huidige tekst:

Voor de erkenning van een gedeeld verleden moet de Nederlandse staat excuses aanbieden voor de Trans-Atlantische slavenhandel.

Voorgestelde tekst:

Voor de erkenning van een gedeeld verleden moet de Nederlandse staat excuses aanbieden voor haar rol in de wereldwijde slavenhandel en slavernij.

Toelichting:

Wereldwijd zijn zo'n twee miljoen slaven vervoerd naar voormalige Nederlandse kolonies, waarvan ruim 1,1 miljoen slaven naar de kolonies in Azië en Zuid-Afrika. Tussen de 40 en 90% van de bevolking in een kolonie was slaaf. Slavenhandel en slavernij was de basis van de economie in alle voormalige kolonies.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S539

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Discriminatie en racisme**

Indiener: thema-afd Samenleven, Migratie en Asiel

Woordvoerder: Sumer Chaban

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2788

Voorgestelde tekst:

De overheid organiseert doorlopend campagnes om de impact van (al dan niet bewust) discriminerend gedrag aan de orde te stellen.

Toelichting:

Dit actiepunt slaat op deze zin in regel 2766 "Bij onbewuste discriminatie om bewustwording en het stimuleren van dialoog. Dat vraagt ook om zelfreflectie. Bij de overheid, maar ook bij D66 als politieke vereniging. Hoe we recht doen aan dit belangrijke onderwerp is ook voor ons een zoektocht"

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S540

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Keti Koti nationale feestdag**

Indiener: Arnhem

Woordvoerder: Susan van Ommen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2789

Voorgestelde tekst:

Hiernaast wil D66 dat Keti Koti een nationale feestdag wordt.

Toelichting:

Keti Koti is een belangrijke dag voor de zwarte gemeenschap. Op 1 juli 1863 werd namelijk de slavernij afgeschaft. Het is na het maken van excuses, voor de erkenning en emancipatie van de zwarte gemeenschap belangrijk om deze dag – 1 juli – niet alleen na 150 jaar, maar elk jaar nationaal te vieren.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S541

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **inclusiviteit is de norm**

Indiener: thema-afd Samenleven, Migratie en Asiel

Woordvoerder: Anouschka Biekman

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2793 t/m 2796

Huidige tekst:

Niet afgedwongen omdat het moet, maar gestimuleerd omdat het de beste manier is om te communiceren met de veelkleurige Nederlandse samenleving. Dat maakt de overheid herkenbaar voor verschillende groepen mensen en zorgt voor minder racisme en discriminatie.

Voorgestelde tekst:

D66 maakt zich sterk voor: het formuleren van concreet beleid en specifieke doelen die inzetten op de werving, instroom en doorstroom van vrouwen, mensen met een biculturele achtergrond en mensen met een arbeidsbeperking. Dat maakt de overheid herkenbaar voor verschillende groepen mensen en zorgt voor een inclusieve samenleving.

Toelichting:

De huidige tekst is niet consistent met de tekst over het instellen van een tijdelijk vrouwenquotum. Met het vrouwenquotum wordt namelijk wel iets afgedwongen. Daarnaast is de tekst zoals nu geformuleerd niet vanuit het oogpunt van inclusiviteit, maar vanuit achterstand. In de voorgestelde tekst wordt een van de aanbevelingen van het SER-advies Diversiteit in de Top: Tijd voor versnelling overgenomen en breder ingezet (Advies 19|12 2019: p.41).

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S542

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Een diverse belastingdienst**

Indiener: Carmen Rietdijk

Woordvoerder: Carmen Rietdijk

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2797 t/m 2798

Huidige tekst:

De politie, maar ook andere organisaties binnen de overheid, maken diversiteitsbeleid tot prioriteit in alle lagen van de organisatie

Voorgestelde tekst:

Alle overheidsorganisaties, in het bijzonder de politie en de Belastingdienst, maken diversiteitsbeleid tot prioriteit in alle lagen van de organisatie.

Toelichting:

Omdat de Belastingdienst recent enorm in de fout is gegaan is het passend hen hier te benoemen. Verder moeten alle overheidsorganisaties aandacht aan diversiteit schenken, wat in het tekstvoorstel nadrukkelijker wordt benoemd.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Alhoewel de Belastingdienst al een vrij diverse organisatie is, geldt dit nog niet voor alle geledingen. Zeker gezien de benodigde cultuurverandering en lessen van de toeslagenaffaire is het goed om de diversiteit bij o.a. de Belastingdienst te bevorderen.

AMCVP.S543

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Tegen verbod op religieuze kleding**

Indiener: Amsterdam Afdeling

Woordvoerder: Niels Ras

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2805

Voorgestelde tekst:

D66 staat pal voor het vrij zijn om te geloven wat je wil en zal altijd opstaan tegen discriminatie. Geloof is iets persoonlijks en de manier waarop je je geloof belijdt hoort een eigen keuze te zijn. Daarbij hoort de overheid niet te bepalen wat iemand om religieuze redenen draagt, ook niet in publieke ruimtes.

Toelichting:

Als D66 staan wij ervoor dat iedereen vrij moet kunnen zijn. Dit betekent ook dat iedereen moeten kunnen geloven wat iemand wil. Het verkiezingsprogramma spreekt zich erg sterk uit tegen discriminatie en racisme in het algemeen en komt met goede maatregelen, bijvoorbeeld in het onderwijs en binnen instituties. Binnen het huidige politieke debat is het alleen belangrijk om ons ook duidelijk en expliciet uit te spreken tegen discriminatie op basis van geloof, waaronder antisemitisme en islamofobie.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S544

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: Voeg VN-verdrag Handicap toe aan hoofdstuk Gelijkwaardigheid

Indiener: Wouter Bolier

Woordvoerder: Wouter Bolier

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2828

Voorgestelde tekst:

Gelijke kansen voor mensen met een handicap D66 ondersteunt en onderschrijft het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (kortweg: VN-verdrag Handicap). Nederlanders met een beperking hebben minder toegang tot werk of een woning. Voor hen en voor iedereen in Nederland moet toegankelijkheid de norm worden en ontoegankelijkheid de uitzondering.

Toelichting:

In een hoofdstuk over gelijkwaardigheid kan de doelgroep mensen met een beperking of chronische ziekte niet onvermeld blijven. Het is te prijzen dat D66 racisme en discriminatie concreet wil bestrijden. Mensen met een beperking of chronische ziekte worden nog te vaak uitgesloten en achtergesteld op allerlei beleidsterreinen. Daarom is het belangrijk dat D66 werk maakt van meer gelijke kansen voor mensen met een beperking of chronische ziekte. Voorbeelden van hoe D66 het VN-verdrag Handicap al ondersteunde: - 2020: mede-initiatiefnemer aanpassing artikel 1 Grondwet toevoeging handicap en seksuele gerichtheid - 2016: steunde ratificatie VN-verdrag Handicap - Tweede Kamerleden verwijzen bij Kamervragen regelmatig naar VN-verdrag Handicap Het voorstel voor toevoeging van deze tekst is een introductie waarop een aantal voorbeelden volgen. Deze voorbeelden zijn afzonderlijk opgenomen in aparte amendementen, vanaf regelnummer 2828.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S545

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: Voeg aanpassing artikel 1 Grondwet en toegankelijke openbare gebouwen en assistentiehonden toe aan hoofdstuk
Gelijkwaardigheid

Indiener: Wouter Bolier

Woordvoerder: Wouter Bolier

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2828

Voorgestelde tekst:

- D66 werkt aan het opnemen van een verbod op discriminatie op grond van een beperking in artikel 1 van de Grondwet. Maar belangrijker is dat dit idee wordt toegepast in de praktijk, zoals in het openbaar vervoer, op websites van de overheid en op straat. -

Openbare gebouwen moeten altijd toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. En de assistentiehond, die voor veel mensen van grote waarde is om zelfstandig te kunnen leven, mag nooit worden geweigerd.

Toelichting:

D66 ondersteunt en onderschrijft het VN-verdrag Handicap. Tussen regelnummers 3183 tot en met 3189 stonden twee goede punten over aanpassing artikel 1 Grondwet en over toegankelijkheid openbare gebouwen en assistentiehonden. Die stonden echter in het hoofdstuk over Zorg. Ze passen beter in dit hoofdstuk over Gelijkwaardigheid. Daarmee verleg je de focus naar waar het hoort: gelijke kansen en rechten.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S548

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Voeg toets van nieuwe wet- en regelgeving aan VN-verdrag Handicap toe aan hoofdstuk Gelijkwaardigheid**

Indiener: Wouter Bolier

Woordvoerder: Wouter Bolier

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2828

Voorgestelde tekst:

- D66 toetst relevante nieuwe wet- en regelgeving altijd aan het VN-verdrag Handicap.

Toelichting:

D66 ondersteunt en onderschrijft het VN-verdrag Handicap. Nieuwe wet- en regelgeving mag niet in strijd mag zijn met dit VN-verdrag. Daarom is het noodzakelijk dat relevant nieuw beleid wordt getoetst of het niet in strijd is met het VN-verdrag Handicap. Nieuw beleid is relevant om te toetsen zodra het mensen met een beperking of chronische ziekte raakt.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S549

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: Voeg ratificatie Facultatief Protocol toe aan hoofdstuk
Gelijkwaardigheid

Indiener: Wouter Bolier

Woordvoerder: Wouter Bolier

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2828

Voorgestelde tekst:

- D66 is voor ratificatie van het Facultatief Protocol van het VN-verdrag Handicap. Hiermee kunnen mensen naar de rechter stappen wanneer overheden in strijd met het VN-verdrag Handicap handelen.

Toelichting:

D66 ondersteunt en onderschrijft het VN-verdrag Handicap. Bij dit VN-verdrag hoort een Facultatief Protocol. Hierdoor kunnen mensen (met een beperking of chronische ziekte) niet hun rechten ontleend aan het VN-verdrag Handicap bij de rechter verzilveren. Met als gevolg dat zij niet gelijke rechten als ieder ander kunnen uitoefenen. Sinds ratificatie van het VN-verdrag Handicap in 2016 laat ratificatie van het Facultatief Protocol echter op zich wachten. D66 kan daad bij woord over gelijkwaardigheid toevoegen door zich in te zetten voor ratificatie van het Facultatief Protocol van het VN-verdrag Handicap.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S550

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Voeg betrekken van ervaringsdeskundigen toe aan hoofdstuk
Gelijkwaardigheid**

Indiener: Wouter Bolier

Woordvoerder: Wouter Bolier

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2828

Voorgestelde tekst:

- D66 wil dat de overheid mensen met een beperking actief betreft bij het ontwikkelen van beleid. Mensen met een beperking en hun vertegenwoordigende organisaties moeten in staat worden gesteld mee te denken en te beslissen over beleid.

Toelichting:

D66 ondersteunt en onderschrijft het VN-verdrag Handicap. Een van de kernpunten dat volgt uit dit VN-verdrag Handicap is het motto 'Niets over ons zonder ons.' Overheden moeten mensen met een beperking en hun representatieve organisaties, ervaringsdeskundigen dus, betrekken bij het ontwikkelen van beleid, waar het hen aangaat. Het betrekken van ervaringsdeskundigen maakt nieuw beleid inclusiever en toegankelijker en kan beter voorkomen dat het in strijd is met het VN-verdrag Handicap.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S551

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Je hoort erbij vanaf dag een**

Indiener: thema-afd Samenleven, Migratie en Asiel

Woordvoerder: Shermin Amiri

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2830 t/m 2836

Huidige tekst:

Als mensen naar Nederland komen en hier willen blijven, moeten zij zo snel mogelijk integreren. Dat betekent allereerst de Nederlandse taal leren. Op deze manier kunnen mensen zo snel mogelijk meedoen. Op school of werk. Maar integreren kunnen nieuwkomers niet alleen. Met hulp van de overheid gaan zij daarom vanaf het eerste moment aan de slag met een eigen inburgeringsplan. En bij alle keuzes die met of voor inburgeraars worden gemaakt is hun kans op werk of school leidend. D66 wil ook dat Nederland zich ervoor inzet dat dit wordt vastgelegd in EU-wetgeving, zodat overal in Europa nieuwkomers kunnen meedoen.

Voorgestelde tekst:

Mensen die naar Nederland komen en hier blijven, moeten zo snel mogelijk integreren. Dit vraagt inspanning van zowel de nieuwkomer als van de Nederlandse samenleving. De overheid dient hier een proactieve, stimulerende en faciliterende rol in te vervullen. Het leren van de taal en het opbouwen van een Nederlands sociaal netwerk zijn hierin belangrijke eerste stappen. Op deze manier kunnen mensen zo snel mogelijk meedoen. Onderdeel van integreren is het inburgeren. Ook dit kunnen nieuwkomers niet alleen. Met hulp van de overheid gaan zij daarom vanaf het eerste moment aan de slag met een eigen inburgeringsplan. En bij alle keuzes die met of voor inburgeraars worden gemaakt is hun kans op werk of school leidend. D66 wil ook dat Nederland zich ervoor inzet dat dit wordt vastgelegd in EU-wetgeving, zodat overal in Europa nieuwkomers kunnen meedoen.

Toelichting:

Integreren behelst meer dan inburgeren. De tekst zou daarom inburgeren ook meer als een onderdeel van het integreren mogen laten zien. Daarnaast achten wij het belangrijk overkoepelend met betrekking tot het thema integreren ook iets te zeggen over de gewenste rol van de overheid. Dus niet puur op het stukje inburgering, maar ook op het bredere integreren. In de tekst lijkt het logisch deze twee dus iets meer uit elkaar te halen door er twee alinea's van te maken en voordat het hoofdstuk specifiek over inburgeren gaat ook iets te zeggen over integratie. Daarnaast vinden we het van belang aan te stippen dat integreren vanaf dag 1 moet, maar dat dit niet alleen iets van de nieuwkomer vraagt. Dit vraagt ook inspanning van onze overheid (in facilitering) en met name van onze samenleving en haar inwoners. Er zijn tal van voorbeelden die laten zien dat wanneer goed gestimuleerd en

gefaciliteerd, er meer verbinding tussen nieuwkomers en autochtonen ontstaat en dat dit ten goede komt aan alle vervolgstappen in ontwikkeling richting school of werk. Zo blijkt bijvoorbeeld uit verschillende onderzoeken dat het aangaan van sociale contacten een belangrijke graadmeter van succes in participatie en integratie van nieuwkomers kan zijn. Daarmee starten vanaf dag 1 lijkt mede daarom ook logisch. Het betrekken van de autochtone bevolking bij deze opgave (bijvoorbeeld middels het ondersteunen van informele maatjes- en mentorschaaprojecten) is een opdracht die de overheid zichzelf in dit licht bezien zou moeten geven.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: De tekst nuanceert de rol van de overheid. Het toevoegen van het Nederlands sociaal netwerk is inderdaad cruciaal voor succesvolle integratie.

AMCVP.S552

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Gezamenlijke inspanning burgers en overheid**

Indiener: thema-afd Samenleven, Migratie en Asiel

Woordvoerder: Daphnie Ploegstra

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2832

Voorgestelde tekst:

Met hulp van de overheid en van betrokken burgers gaan zij daarom vanaf het eerste moment aan de slag met een eigen inburgeringsplan.

Toelichting:

e denken dat aandacht voor maatschappelijke initiatieven ter ondersteuning van nieuwkomers goed in het programma zou passen. Een gezamenlijke inspanning van overheid en burgers samen levert in de beste resultaten op als het gaat om inburgering en die gezamenlijkheid misten we nog in het concept-programma.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S553

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Integreren is een gedeelde verantwoordelijkheid (1)**

Indiener: Carmen Rietdijk

Woordvoerder: Carmen Rietdijk

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2832 t/m 2833

Huidige tekst:

Op school of werk. Maar integreren kunnen nieuwkomers niet alleen. Met hulp van de overheid gaan zij daarom vanaf het eerste moment aan de slag met een eigen inburgeringsplan.

Voorgestelde tekst:

Op school of werk. Maar integreren kunnen nieuwkomers niet alleen, het is een verantwoordelijkheid die we allemaal met elkaar delen. Met hulp van de overheid gaan zij daarom vanaf het eerste moment aan de slag met een eigen inburgeringsplan. En samen werken we aan het vergroten van draagvlak, en voor de succesvolle inburgering van nieuwkomers.

Toelichting:

De verantwoordelijkheid voor inburgering komt al snel enkelzijdig bij nieuwkomers te liggen. Dat is niet eerlijk, en niet effectief. Voor een succesvolle inburgering moeten we allemaal samenwerken. Het is daarom belangrijk dat er wordt gewerkt aan draagvlak, en gedeelde verantwoordelijkheid, zodat iedereen in dit proces wordt meegenomen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Werken aan het draagvlak voor nieuwkomers is inderdaad een belangrijk deel van integratie.

AMCVP.S554

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Stemrecht in nationale verkiezingen voor in Nederland woonachtige EU ingezetenen.**

Indiener: thema-afd Europa

Woordvoerder: Thomas Peutz

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2837

Voorgestelde tekst:

D66 wil bijdragen aan de verdere integratie van Europa door burgers uit andere EU lidstaten die langer dan vijf jaar in Nederland woonachtig zijn stemrecht te geven in de nationale en provinciale verkiezingen.

Toelichting:

Een toenemend aantal EU-burgers woont en werkt in andere lidstaten dan die waar ze vandaan komen. Ook in Nederland groeit deze groep. Om verdere integratie van Europa te stimuleren en om nationalistisch georiënteerd populisme tegen te gaan, zijn wij er voorstander van om Europese ingezetenen in het land waar zij woonachtig zijn stemrecht te geven in de landelijke verkiezingen. Wij geloven dat internationale samenwerking een belangrijke voorwaarde is voor het aanpakken van grote maatschappelijke en systemische problemen, van migratie tot klimaatverandering, en dat Nederlandse wetgeving op dit gebied een voortrekkersrol kan vervullen op basis waarvan Nederland bij andere lidstaten kan aandringen op reciprociteit en/of navolging. Dit amendement refereert aan de motie (PM 111) die door de AAV Delft namens de International Working Group werd ingediend voor het landelijk congres dat op 18 april geen doorgang kon vinden en waarin de tweede kamerfactie werd verzocht om te onderzoeken of het mogelijk zou zijn om EU-burgers die langer dan vijf jaar in Nederland woonachtig zijn voor de duur van hun verdere verblijf stemrecht te geven in de landelijke verkiezingen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Mensen die hier langer dan vijf jaar zijn, mogen immers ook al meestemmen bij lokale verkiezingen.

AMCVP.S555

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Medezeggenschap in de inburgering**

Indiener: Utrecht Afdeling

Woordvoerder: Anne-Marijke Podt

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2845

Voorgestelde tekst:

We zorgen dat nieuwkomers medezeggenschap krijgen over lokaal beleid en uitvoering van de inburgeringswet in gemeenten, zoals dat ook gebruikelijk is bij bijvoorbeeld de doelgroep van de Participatiewet. Zo kunnen nieuwkomers volwaardig meepraten over beleid dat hen aangaat en doen zij ervaring op met medezeggenschap.

Toelichting:

Cliëntenraden in zorginstellingen of voor werk en inkomen, medezeggenschapsraden bij onderwijsinstellingen – op veel plekken in Nederland is het gebruikelijk (en soms zelfs wettelijk verplicht) om de mensen waar het om draait gevraagd en ongevraagd advies te laten geven over beleid en uitvoering. Dit punt regelt dat ook voor nieuwkomers die inburgeren.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S556

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Betere kwaliteitscontrole van taalonderwijs (bij inburgering)**

Indiener: Arnhem

Woordvoerder: Susan van Ommen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2847

Voorgestelde tekst:

- Om de kwaliteit van het taalonderwijs te garanderen worden de controles voortaan gedaan door de Onderwijsinspectie.

Toelichting:

Er wordt een hoop gefraudeerd door taalaanbieders. Het Blik op Werk keurmerk voldoet niet. Nieuwkomers verdienen beter. We verwachten van hen dat ze volwaardig meedoen in onze samenleving, dat kan niet met slecht taalonderwijs. De kwaliteit van het onderwijs aan nieuwkomers moet van hetzelfde niveau zijn als al het andere onderwijs. Daarom moet de Onderwijsinspectie dit controleren.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S557

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **werkgevers als onderdeel van de inburgering**

Indiener: thema-afd Samenleven, Migratie en Asiel

Woordvoerder: Sumer Chaban

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2852

Voorgestelde tekst:

De overheid/gemeenten organiseren sponsorprogramma bij werkgevers/sectoren die nieuwkomers kansen bieden op leren en werken bij een werkgever als onderdeel van hun inburgering.

Toelichting:

Inburgeren slaagt alleen als het leren van de Nederlandse taal gekoppeld wordt aan levensperspectieven in Nederland. Door het koppelen van het leren van taal aan kansen in sectoren waar een tekort is aan personeel, willen we de meerwaarde van nieuwkomers benutten voor de werkgelegenheid en hen financieel onafhankelijk maken.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit sluit goed aan op het idee om werkgevers beter te betrekken bij integratie.

AMCVP.S560

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Gezamenlijke inspanning overheid en burgers II**

Indiener: thema-afd Samenleven, Migratie en Asiel

Woordvoerder: Daphnie Ploegstra

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 2852 t/m 2854

Huidige tekst:

D66 wil solidariteit van 'oudkomers' en nieuwkomers bevorderen en zet zich in voor versterking van maatschappelijke initiatieven die solidariteit versterken.

Voorgestelde tekst:

D66 wil dat Nederlanders, waaronder eerdere generaties nieuwkomers, meer ruimte krijgen om bij te dragen aan snelle integratie. Maatschappelijke initiatieven hiertoe worden meer ondersteund.

Toelichting:

Zie toelichting amendement gezamenlijke inspanning overheid en burgers I

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S562

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Goed geïnformeerde zwangeren**

Indiener: Carmen Rietdijk

Woordvoerder: Carmen Rietdijk

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2925

Voorgestelde tekst:

Ook krijgen zwangeren informatie over hun rechten met betrekking tot werk.

Toelichting:

Als je je rechten niet kent, dan ben je een makkelijk slachtoffer. Door zwangeren te wijzen op hun rechten brengen we hen in een betere positie om hulp te zoeken als ze slachtoffer worden van zwangerschapsdiscriminatie.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S563

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Een betere zedenpolitie**

Indiener: Carmen Rietdijk

Woordvoerder: Carmen Rietdijk

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2939

Voorgestelde tekst:

Ook investeren we in de zedenpolitie, waarbij we inzetten op een veilige(re) omgeving voor slachtoffers om zedenmisdrijven te melden.

Toelichting:

Het is van groot belang dat slachtoffers van zedenmisdrijven zich veilig voelen om bij de politie hun verhaal te doen. Dit is nog niet altijd het geval. Ze worden niet altijd geloofd, of ze krijgen te horen dat de kans op een veroordeling laag is. Er is daarom binnen de politieorganisatie meer expertise nodig op dit gebied.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit punt is in lijn met een recent verschenen rapport van de Inspectie J&V.

AMCVP.S564

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **religieuze praktijken (2)**

Indiener: Amsterdam Afdeling

Woordvoerder: Renée de Zwart

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2954

Voorgestelde tekst:

We treden op tegen religieuze parktijken die de vrijheid van vrouwen en meisjes ernstig beperken, zoals gedwongen huwelijken, eerwraak en tegen haar wil achterlating in het buitenland of ontvoering naar het buitenland. - We treden op tegen genitale verminking en zetten actief preventieprogramma's op tegen genitale verminking van meisjes en vrouwen.

Toelichting:

Jaarlijks worden er ongeveer 60 Nederlandse meisjes en vrouwen achtergelaten in land van herkomst ouders om verschillende redenen. Soms huwelijk, soms goedkope scheiding, soms is er sprake van bigamie. De hulpverlening is voor een groot deel wegbezuinigd. Ongeveer 40.000 vrouwen in Nederland zijn genitaal verminkt. Dit geeft grote lichamelijke en psychische klachten. Elk jaar worden er weer meisjes vanuit Nederland genitaal verminkt ondanks het verbod hierop. Schatting 100 meisjes per jaar? Er is met preventieprogramma's m.b.v. sleutelfiguren uit de gemeenschap best wat aan te doen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S567

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Vernieuwende anticonceptievormen**

Indiener: Carmen Rietdijk

Woordvoerder: Carmen Rietdijk

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2977

Voorgestelde tekst:

We stimuleren onderzoek naar vernieuwende anticonceptie vormen, zoals de mannenpil, en niet-hormonale anticonceptie voor vrouwen.

Toelichting:

De pil is erg populair, maar kent significante risico's en bijwerken. Niet iedere vrouw heeft positieve ervaringen met de pil, of andere vormen van hormonale anticonceptie. Er is daarom behoefte aan gebruiksvriendelijke, niet-hormonale anticonceptie voor vrouwen. Mannen hebben weinig keuze wat betreft anticonceptie, alleen het condoom. Mannen is hierin ook keuzevrijheid gegund. Daarnaast komt de verantwoordelijkheid voor anticonceptie nu bij de vrouw te liggen wanneer zij en haar mannelijke partner besluiten geen condoom te gebruiken. De ontwikkelingen op dit gebied op basis van marktwerking gaan niet snel genoeg, daarom is er stimulering nodig.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S569

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Intimidatie van bezoekers abortusklinieken aan banden**

Indiener: Peter Jansema

Woordvoerder: Peter Jansema

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2991

Voorgestelde tekst:

Intimidatie van bezoekers van de klinieken moet verder aan banden worden gelegd.

Toelichting:

De vrijheid van meningsuiting en het recht op demonstratie wordt misbruikt door fanatiekelingen. Er is geen enkele noodzaak om deze rechten in de directe nabijheid van klinieken uit te oefenen. D66 ziet dit als misbruik van recht, als intimidatie. Hier dient stevig tegen te worden opgetreden.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Intimidatie van vrouwen bij een abortuskliniek is onacceptabel.

AMCVP.S570

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Seksuele voorlichting gaat verder dan biologie**

Indiener: Carmen Rietdijk

Woordvoerder: Carmen Rietdijk

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3013

Voorgestelde tekst:

Seksuele voorlichting gaat verder dan biologische mechanismen, en het voorkómen van zwangerschap en SOA's. De voorlichting schenkt ook aandacht aan consent, seksuele weerbaarheid, en aan een brede definitie van 'seks'.

Toelichting:

Het is belangrijk dat seksuele voorlichting niet stopt bij het uitleggen van de biologie van geslachtsorganen, zwangerschap, en SOAs. Onderwerpen als consent, seksuele weerbaarheid, en een brede definitie van 'seks' zijn belangrijk voor álle jongeren om zelfstandig en verstandig om te gaan met hun eigen seksualiteit, en die van anderen. Ook ontstaat er ruimte om LHBTIQ+ onderwerpen te bespreken en te normaliseren. Het betreft een nieuwe bullet tussen 'onmisbaar voor een veilige omgeving voor alle kinderen op school.' en 'Met behulp van preventieprogramma's en voorlichting gaan we homofobie in de sportwereld '

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S571

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Zorg voor kinderen na scheiden**

Indiener: Eva van Wijngaarden

Woordvoerder: Eva van Wijngaarden

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3033

Voorgestelde tekst:

Als ouders uit elkaar gaan is het belangrijk dat zij samen tot een goed ouderschapsplan komen.

D66 wil dat de belangen van beide ouders hierin in gelijke mate worden meegewogen.

Bovenaan staat uiteraard het belang van het kind. Dat betekent onder andere dat ouders in eerste instantie beiden bij de opvoeding betrokken blijven.

Toelichting:

Constaterende dat: Ongeveer dertig procent van de vijftienjarigen niet gezamenlijk met beide ouders op hetzelfde adres woont. Wanneer ouders uit elkaar gaan, er een verplichting is tot het opstellen van een ouderschapsplan. 70 procent van de kinderen van gescheiden ouders voornamelijk bij de moeder wonen. Van de volwassenen tussen 25 en 46 jaar die als kind de scheiding van hun ouders meemaakten, heeft nu 20 procent geen contact meer met de vader en 5 procent niet meer met de moeder. Overwegende dat: D66 de partij is die radicale kansengelijkheid voorstaat.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: We vinden het belangrijk dat beide ouders een gelijke rol spelen bij het tot stand komen van het ouderschapsplan. We zien nu nog te vaak dat vaders buiten spel worden gezet. Het is in eerste instantie ook in het belang van het kind dat beide ouders zo veel mogelijk betrokken blijven bij de opvoeding.

AMCVP.S572

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Onderzoek vechtscheiding en beslag op jeugdzorg**

Indiener: Den Haag

Woordvoerder: Elwin Lammers

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3045

Voorgestelde tekst:

Vechtscheidingen leiden tot een onevenredig beslag op de jeugdzorg. Er moet een grondige evaluatie komen van de effectiviteit van deze jeugdzorg-interventies.

Toelichting:

Volgens meerdere onderzoeken wordt meer dan de helft van de jeugdzorg 'besteed' aan jongeren van wie de ouders in een vechtscheiding terecht gekomen zijn. Het is niet duidelijk wat de effectiviteit van deze interventies is. Het grote beslag dat vechtscheidingen leggen op de jeugdzorg en de onduidelijkheid over de effectiviteit van de ingezette interventies vereisen nader onderzoek en waar nodig en mogelijk aanpassing van beleid en prioriteiten.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S575

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Geboorte gezondheid**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Remko Zuidema

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 3070

Huidige tekst:
bij

Voorgestelde tekst:
ver voor

Toelichting:

Ook al tijdens de zwangerschap zijn er vele negatieve invloeden op de gezondheid, uiteraard nemen we die mee in de aanpak.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

Reactie op advies van indiener:

In lijn met het concept-VKP en met de inzet van de TK-fractie omtrent voorlichting.

AMCVP.S577

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **In de zwangerschap kwetsbaarheid te lijf gaan.**

Indiener: Zwolle

Woordvoerder: Erna Kerkhof

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 3079

Huidige tekst:

De jeugdgezondheidszorg is de aangewezen partij

Voorgestelde tekst:

De verloskundige- en jeugdgezondheidszorg zijn de aangewezen partijen

Toelichting:

Een samenwerking tussen verloskunde en jeugdgezondheidszorg geeft betere en snellere resultaten.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S578

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Gezondheid is meer dan zorg 1**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Marlise Vroom

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3082

Voorgestelde tekst:

- We stimuleren een gezonde leefstijl onder (aankomende) ouders en gezonde baby- en kinderproducten.

Toelichting:

Gezonde leefstijl is belangrijk voor- en tijdens de zwangerschap voor de gezondheid van het kind en dat geldt ook voor gezond eten van baby's en kinderen. Helaas is op dit moment 75% van de kinderproducten die in de supermarkt wordt verkocht ongezond (bron Foodwatch). Dit amendement wil hier verandering in aanbrengen door gezonde leefstijl evenals meer gezonde producten te stimuleren.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S580

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Ook weinig alcohol is slecht voor de gezondheid.**

Indiener: Jesse Koper

Woordvoerder: Rana Orhan

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 3084

Huidige tekst:
weinig

Voorgestelde tekst:
geen

Toelichting:

Op basis van wetenschappelijke literatuur heeft de Gezondheidsraad in de "Richtlijnen goede voeding 2015" geadviseerd om geen alcohol te drinken. Daarnaast bleek twee jaar geleden uit een internationale meta-analyse, gepubliceerd in The Lancet en op basis van gezondheidsgegevens van 600 duizend drinkers in negentien landen, dat alle alcoholconsumpties ongezond zijn. De conclusie van dat onderzoek luidde: 'The level of consumption that minimises an individual's risk is 0 g of ethanol per week, largely driven by the fact that the estimated protective effects for ischaemic heart disease and diabetes in women are offset by monotonic associations with cancer.'

<https://www.thelancet.com/action/showPdf?pii=S0140-6736%2818%2931571-X>

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S581

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **De gezonde keuze is de gemakkelijke keuze**

Indiener: Westland

Woordvoerder: Marja Hogervorst

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3088

Voorgestelde tekst:

Toevoegen na "ze leven": en tegelijkertijd de gezonde keuze de gemakkelijke keuze maken.

Toelichting:

In de tekst staat nu dat de gezonde keuzes moeilijker voorhanden of duurder zijn dan ongezonde alternatieven. De huidige tekst wekt de indruk dat dit zou moeten veranderen, maar dit wordt niet expliciet genoemd. Het zou daarom expliciet moeten worden benoemd dat D66 wil dat de gezond keuze de gemakkelijke keuze wordt. De volgende zinnen sluiten daar prima op aan.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S584

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Suikerbelasting voor een gelijk speelveld**

Indiener: Delft

Woordvoerder: Vincent van Roon

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3091

Voorgestelde tekst:

Toevoegen na "Brits voorbeeld": en onderzoeken een algemene suikerbelasting.

Toelichting:

Op het najaarscongres van 2018 heeft D66 zich uitgesproken voor een suikerbelasting om een gelijk speelveld te scheppen tussen gezonde en ongezonde voeding. Ongezonde voeding is de laatste jaren namelijk schrikbarend goedkoper geworden. Een frisdrankbelasting is een goed begin, maar doet nog niks aan de enorme hoeveelheden onnodige suiker die in bijna ieder ander product zitten, van pindakaas tot tomatensaus.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

Reactie op advies van indiener:

"Helemaal eens met het pre-advies!"

AMCVP.S589

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Gezondheid is meer dan zorg 8**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Marlise Vroom

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3092

Voorgestelde tekst:

We zetten in op onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek naar de relatie tussen bodemkwaliteit, voedingswaarde en gezondheid.

Toelichting:

Als wetenschappelijk kan worden aangetoond dat duurzaam geproduceerde voeding meer voedingswaarde en (micro)nutriënten bevat en aantoonbaar gezonder zijn, dan is dat een heel grote stimulans voor duurzaam producerende agrariërs en daarmee de gewenste landbouwtransitie. Om dit onderzoek goed te kunnen doen is (bedrijfs)onafhankelijk onderzoek nodig.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S591

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Gezondheid is meer dan zorg 4**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Marlise Vroom

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3092

Voorgestelde tekst:

We stimuleren een voedselomgeving die het makkelijk en aantrekkelijk maakt om gezonde en duurzame voeding te kopen.

Toelichting:

Hiermee bedoelen we enerzijds gezonde en aantrekkelijke (school)kantines, bedrijfsrestaurants en gezonde maaltijden in ziekenhuizen en instellingen en anderzijds het stimuleren van gezonder en duurzaam voedsel in de omgeving zoals op stations, fastfoodrestaurants, in winkelstraten, benzinestations, supermarkten etc.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S599

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Minder meeroken, meer doorademen**

Indiener: Rijk van Nijmegen

Woordvoerder: Esther Dauphin

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3101

Voorgestelde tekst:

Toevoegen tussen "worden ingesteld" en "bij sportparken": in de openbare ruimte, waaronder ook

Toelichting:

Jaarlijks overlijden 2000 - 3000 mensen in Nederland aan meeroken, een onvrijwillige handeling. Dit risico kunnen we beperken doordat we rookverboden in de openbare ruimten instellen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit is al mogelijk voor gemeenten binnen de huidige wetgeving.

AMCVP.S603

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Samen sterk voor een rookvrije generatie**

Indiener: Amber Leguit

Woordvoerder: Amber Leguit

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3102

Voorgestelde tekst:

Toevoegen tussen "bij sportparken" en "stadions en": , speelplekken

Toelichting:

Door speelplekken rookvrij te maken, geven we kinderen het goede voorbeeld en voorkomen we het schadelijke meeroken. Voorbeelden van speelplekken zijn een speeltuin, scoutinggroep, buitenzwembad, de kinderboerderij, dierentuin, speelplein of een attractiepark. We zien graag dat alle speelplekken in Nederland rookvrij worden. Dat kan alleen met een rookverbod op deze plekken. Zet jij je ook in voor een rookvrije generatie? Ondersteun dan dit amendement.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S604

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Sterker stelsel van publieke gezondheidszorg**

Indiener: Michiel Verkoulen

Woordvoerder: Michiel Verkoulen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3110

Voorgestelde tekst:

Om de volksgezondheid beter te borgen en gezondheidsverschillen slagvaardig aan te pakken moet het stelsel van publieke gezondheidszorg versterkt worden. We onderzoeken hoe het stelsel van publieke gezondheidszorg fors verstevigd kan worden door ruimere financiering en een robuustere organisatie om de uitdagingen van de volksgezondheid de komende jaren beter aan te kunnen.

Toelichting:

In de aanpak van de corona crisis wordt pijnlijk duidelijk dat het stelsel van publieke gezondheidszorg onvoldoende responsief en adaptief is om de crisis doortastend het hoofd te bieden. We zien dat het beste in de tegenstribbelende houding van de GGD'en bij het snel opschalen van de testcapaciteit en de capaciteit voor bron- en contactonderzoek. Straks hebben we ze ook hard nodig voor het verdelen van een vaccin over de hele bevolking. Het lijkt alsof ons stelsel achter de problemen aan holt in plaats van voorop gaat in het adresseren van problemen. Maar het probleem is breder; het stelsel van publieke gezondheidszorg is het belangrijkste instrument van de overheid om de volksgezondheid te borgen en de ongelijke verdeling van gezondheid te verkleinen. De Raad voor de Volksgezondheid en Samenleving noemt dit laatste de Grote Sociale Kwestie van onze tijd. De GGD'en zijn georganiseerd in 25 regio's die weinig aansluiting hebben met zorgregio's. Ze zijn democratisch gebrekkig aangestuurd. We geven bovendien minder dan een procent van de nationale uitgaven aan zorg uit aan publieke gezondheidszorg terwijl daar de grootste gezondheidswinst behaald kan worden voor onze volksgezondheid. De balans moet hersteld. Meer geld voor publieke gezondheidszorg waar problemen worden voorkomen, wat minder voor de curatieve en langdurige zorg. En een organisatiestructuur die adaptief is en waar we voor de langere tijd op kunnen vertrouwen. Hoe het er precies uit moet gaan zien moet onderzocht worden, mede op basis van inzichten uit de evaluaties van de huidige crisis. Dat is anders en beter moet is wel duidelijk.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S612

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Meer maatschappelijke acceptatie voor mensen met hiv**

Indiener: Arnhem

Woordvoerder: Patrick van Iperen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3126

Voorgestelde tekst:

Daarnaast zet D66 zich in voor de maatschappelijke acceptatie van personen met hiv.

Toelichting:

Het is goed dat er wordt ingezet op het hiv-preventiemiddel en dat dit eenvoudiger beschikbaar wordt voor risicogroepen. Naast het voorkomen van hiv heerst er echter nog steeds stigma op mensen met hiv. Dat stigma leidt er toe dat mensen met hiv als minderwaardig worden beschouwd. Het stigma wordt enerzijds veroorzaakt door gebrek aan kennis over hiv, anderzijds ook door het taboe wat er op heerst. Wij willen dat D66 zich inzet om dit taboe te doorbreken.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S618

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Patiëntenorganisaties verdienen een gelijkwaardiger positie**

Indiener: Lisa van Ginneken

Woordvoerder: Lisa van Ginneken

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3173

Voorgestelde tekst:

- Samen beslissen gaat verder dan de spreekkamer. Patiënten moeten via hun vertegenwoordigende organisaties mede vorm kunnen geven aan hoe de zorg is ingericht. We versterken daarom de formele positie van patiëntenorganisaties zodat zij een gelijkwaardiger partij kunnen zijn ten opzichte van zorgaanbieders, zorgverzekeraars en overheid. Financiering voor patiëntenorganisaties en hun koepels wordt gehandhaafd en indien mogelijk uitgebreid.

Toelichting:

De inleiding van het hoofdstuk over zorg stelt dat de 'patiënt het uitgangspunt' moet zijn. De 'toegevoegde waarde voor de patiënt' is het belangrijkste criterium om te komen tot de 'best passende zorg', waarbij de 'kwaliteit van leven centraal' staat. Dit is een waardevol uitgangspunt. Helaas is de uitwerking ervan in het programma erg mager. Er wordt enkel gesproken over samen beslissen in de spreekkamer. Dit is te weinig. Enerzijds omdat samen beslissen een ontwikkeling is die al gaande is. Anderzijds omdat het gesprek in de spreekkamer slechts één stap is in het zorgtraject van een patiënt. Bij veel zorgdomeinen is het zogeheten zorgpad aanbodgestuurd ingericht. Patiënten moeten bijvoorbeeld vaak meer dan één keer naar het ziekenhuis voor één klacht of behandeling: een gesprek met de arts, een radiologisch onderzoek, een bloedonderzoek, een functieonderzoek, een gesprek met een verpleegkundig consulent. Ook is zorg vaak niet op de plek of de momenten beschikbaar waarop de patiënt dat graag zou willen. Bijvoorbeeld bij de huisarts in plaats van in het ziekenhuis, of in het weekend in plaats van door de week. Daar komt bij dat wat vanuit medisch-technisch perspectief het beste is, niet altijd is wat de patiënt nodig heeft. Patiënten weten vaak heel goed wat hen zou helpen om te leven met hun ziekte of klacht. Als zij hier pas in de spreekkamer over mee mogen praten, is het te laat. Dan zijn zij al onderdeel van een stramien dat door medisch professionals is ingericht. Het steviger borgen van de positie van patiëntenorganisaties helpt hen om in continuïteit mee te praten over de inrichting van dat stramien. Dit helpt om te bepalen wat werkelijk zinnige zorg is. Dit brengt de juiste zorg op het juiste moment op de juiste plaats. Dit leidt tot meer regie, meer therapietrouw en een hogere tevredenheid bij de patiënt. We moeten af van het begrip patiëntenparticipatie. Het gaat om artsenparticipatie. Nu worden patiënten juist teveel gedwongen om in het proces van de arts te participeren, terwijl het juist de arts zou moeten zijn die in het ziekteproces van de patiënt participeert. De patiënt als uitgangspunt stellen zou een radicale cultuurverandering moeten betekenen. Beter

gefaciliteerde patiëntenorganisaties zijn in staat om zo'n cultuurverandering teweeg te brengen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S619

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Hoofdstuk Zorg – schrap aanpassing artikel 1 en assistentiehond**

Indiener: Wouter Bolier

Woordvoerder: Wouter Bolier

Doel amendement: Schrappen van tekst

Regelnummer: 3183 t/m 3189

Huidige tekst:

D66 werkt aan het opnemen van een verbod op discriminatie op grond van een beperking in artikel 1 van de Grondwet. Maar belangrijker is dat dit idee wordt toegepast in de praktijk, zoals in het openbaar vervoer, op websites van de overheid en op straat. Openbare gebouwen moeten altijd toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. En de assistentiehond, die voor veel mensen van grote waarde is om zelfstandig te kunnen leven, mag nooit worden geweigerd.

Toelichting:

Dit hoofdstuk gaat over zorg en deze paragraaf specifiek over zorg voor mensen met een handicap. Het verbod op discriminatie en toegankelijkheid van openbare gebouwen passen hier niet. Deze twee punten horen thuis in het hoofdstuk 'Werk maken van gelijkwaardigheid.' Dus deze punten verdwijnen niet uit verkiezingsprogramma, maar worden verplaatst. Voor deze toevoeging is een apart amendement.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S620

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Voldoende geld voor Wmo**

Indiener: Leiden

Woordvoerder: Sam Quax

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3201

Voorgestelde tekst:

D66 vindt dat gemeenten voldoende geld moeten hebben om de Wmo goed te kunnen regelen.

Toelichting:

Op dit moment wordt niet gesproken over de financiële druk op gemeenten voor de uitvoering van de Wmo. De voorgestelde tekst is m.m. een exacte kopie van de volzin over jeugdzorg (randnummer 3275), waar dezelfde problematiek speelt.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit kan met extra geld, maar ook door het afschaffen van het abonnementstarief - zoals ook al in het programma staat.

AMCVP.S626

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Investeer in kinder- en jeugdpsychiatrie**

Indiener: Marijke Booij

Woordvoerder: Marijke Booij

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3277

Voorgestelde tekst:

Vanwege het belang van voorkomen van ernstiger problematiek, willen we investeren in onderzoek en behandeling in de kinder- en jeugdpsychiatrie.

Toelichting:

Aandacht voor vroegbehandeling van psychiatrische stoornissen zou meer visionair zijn, dan de oppervlakkige punten die nu in het programma staan. Het gaat dus niet alleen om voldoende geld, maar het stimuleren van innovatie door investering

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S632

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Nooit zonder zorg bij doorverwijzing basis GGZ naar gespecialiseerde GGZ**

Indiener: Den Haag

Woordvoerder: Bruce Siemens

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3318

Voorgestelde tekst:

Indien mensen door de basis GGZ doorverwezen worden naar gespecialiseerde GGZ, kunnen zij onverhoopt op een wachtlijst terechtkomen. In dat geval dient de basis GGZ de zorg voort te blijven zetten tot de zorg bij de gespecialiseerde GGZ van start gaat. Mensen met een hulpvraag mogen niet zonder hulp komen te zitten wanneer zij doorverwezen worden.

Toelichting:

Om gelijk het taboe te doorbreken: ik heb hier zelf mee te maken en heb enkele maanden geen ondersteuning gehad. Na een hulpvraag bij de huisarts heb ik toch iets van ondersteuning kunnen krijgen. Helaas blijkt ik geen uitzondering te zijn en blijven veel mensen in de tussentijd van hulp verstoken, omdat zij niet weten dat zij zelf de overbrugging moeten, laat staan kunnen, regelen. Deze mensen kunnen wij niet in de kou laten staan, zeker niet met de mogelijke gevolgen die hieraan kleven.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Vaak wordt overigens ook al zorg aangeboden ten tijde van het wachten.

AMCVP.S636

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Ontwikkeling beddenbeschikbaarheidssysteem GGZ**

Indiener: Marijke Booij

Woordvoerder: Marijke Booij

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3325

Voorgestelde tekst:

Om de capaciteit van de bedden in de GGZ zo optimaal mogelijk te gebruiken moet er een beddenbeschikbaarheidssysteem worden ontwikkeld waarbij inzichtelijk wordt gemaakt waar opnamecapaciteit is.

Toelichting:

Momenteel wordt de zorgaanbieder alleen betaald voor een bezet bed. Daardoor wil elke zorgaanbieder regie houden over wie er op een bed komt te liggen en worden bedden die vrij komen gereserveerd voor patiënten uit eigen regio. Anders loop je namelijk risico dat de patiënt weer overgeplaatst wordt naar de eigen regio als daar weer plek is en is je bed weer leeg. Door de financiële prikkel te veranderen en instellingen inzicht te geven in elkaars capaciteit, wordt samenwerking gestimuleerd en capaciteit efficiënter gebruikt.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S640

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Niet iedereen die in aanmerking komt met de GGZ heeft maatschappelijke problemen!**

Indiener: Madelein van Woerkom

Woordvoerder: Madelein van Woerkom

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 3328 t/m 3329

Huidige tekst:

Mensen die in aanraking komen met de ggz, hebben vaak ook andere maatschappelijke problemen. Van schulden tot stress en eenzaamheid.

Voorgestelde tekst:

Een deel van de mensen dat in aanraking komt met de GGZ, heeft maatschappelijke problemen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan schulden en eenzaamheid. De maatschappelijke problemen en de psychische aandoeningen beïnvloeden elkaar over en weer in negatieve zin. We moeten deze problemen her-, erkennen en aanpakken.

Toelichting:

Door te stellen dat mensen die in aanraking komen met de GGZ vaak maatschappelijke problemen hebben stigmatiseer je deze groep. Het punt is dat de vraag is wat de kip of het ei is. Bovendien wordt in de huidige tekst te veel causaliteit gelegd, met een te groot optimisme. Dat als de maatschappelijke problemen opgelost worden, de psychische problemen niet verergeren. Dit is echt te kort door de bocht.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S643

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Inzetten op nazorg!**

Indiener: Madelein van Woerkom

Woordvoerder: Madelein van Woerkom

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3336

Voorgestelde tekst:

We zetten in op nazorg, om te voorkomen dat iemand terugvalt na een traject in de GGZ. We willen GGZ-instellingen en zorgverzekeraars stimuleren meer te innoveren wat betreft nazorg mogelijkheden Nazorg kan ook door begeleiding in de eerstelijnszorg, of bij een herstelacademie als laagdrempelige opvang voor mensen die intensief willen werken aan herstel.

Toelichting:

Herstelacademies zijn maar een voorbeeld van nazorg, nazorg is breder dan dat. Er is nog te weinig mogelijk voor nazorg ook binnen de GGZ. Dit komt omdat er nog geen vergoeding mogelijk is vanuit de zorgverzekering als er geen DSM-classificatie meer is. Wij willen daarom zorgverzekeraars en ggz-instellingen oproepen om meer te innoveren op dit gebied. Goede nazorg betekent dat we kunnen voorkomen dat een terugval in klachten krijgen en zo zorgen we voor minder druk in de GGZ.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S646

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Goede zorg voor patiënten met Ernstig Psychiatrische Aandoeningen (EPA)**

Indiener: Aukelien van Nijen

Woordvoerder: Aukelien van Nijen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3339

Voorgestelde tekst:

Goede zorg voor patiënten met Ernstig Psychiatrische Aandoeningen (EPA) Binnen de GGZ is een groep patiënten met Ernstig Psychiatrische Aandoeningen (EPA), geschat op ongeveer 210 duizend personen. Herdiagnostiek, zoals bij GGNet, brengt inzichtelijk dat patiënten niet altijd de juiste zorg krijgen, vooral door verkeerde of verouderde diagnostiek. Het stimuleren van dergelijke programma's past binnen een project Zinnige Zorg en Juiste Zorg op de Juiste plek.

Toelichting:

In de het hele hoofdstuk over de GGZ zie ik de patiënten met bijvoorbeeld schizofrenie waarvoor ik regelmatig werk als psychiater niet terug komen in het beleid. Er is veel nadruk op preventie, en zorg dichtbij huis, maar de EPA-patienten verdienen mijns inziens ook aandacht in het verkiezingsprogramma van D66.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S650

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Behandelen is niet voorbehouden aan uitsluitend artsen.**

Indiener: Zwolle

Woordvoerder: Erna Kerkhof

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 3399

Huidige tekst:

Artsen moeten zich kunnen richten op de best passende zorg.

Voorgestelde tekst:

Zorgverleners en behandelaars moeten zich kunnen richten op de best passende zorg.

Toelichting:

Er zijn in de zorg meerdere professionals die zich richten op passende zorg.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S653

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Tekst eigen risico in de zorg verbeteren**

Indiener: thema-afd Senioren en Samenleving

Woordvoerder: Hein van der Reijden

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 3494 t/m 3502

Huidige tekst:

Wie naar een ziekenhuis moet, is vaak in één keer het volledig eigen risico kwijt. Dit is een hoge drempel die kan leiden tot zorgmijding. Aan de andere kant is er helemaal geen prikkel meer voor gepast gebruik van dure ziekenhuiszorg, als het eigen risico opgemaakt is. Wij willen daarom een maximale eigen bijdrage van 100 euro per behandeling, met een maximum van 400 euro per jaar. Vanaf de vijfde behandeling geldt geen eigen bijdrage. Zo maken we de medisch-specialistische zorg toegankelijker en voorkomen we dat mensen zorg mijden. Tegelijk behouden we het hele jaar een prikkel om mensen over verantwoord gebruik van zorg na laten te denken.

Voorgestelde tekst:

Wie naar een ziekenhuis moet, is vaak in één keer het volledig eigen risico van €385 per jaar kwijt. Zeker voor mensen die minder te besteden hebben, is dit een hoge drempel die kan lijden tot zorgmijding. Vaak eindigen mensen dan later in een ingrijpender zorgtraject. Wij willen daarom een maximale eigen bijdrage van €100 per behandeling, voor maximaal 4 behandelingen per jaar. In totaal dus hoogstens €400 per jaar. Het eigen risico voor genees- en hulpmiddelen valt ook onder dit totaalbedrag. Moet een patiënt naar het ziekenhuis, dan ontvangt deze straks een rekening van maximaal €100. Zo verlagen we de bestaande drempel van €385 fors, en houden we de rekening voorspelbaar en betaalbaar. Daarmee voorkomen we dat mensen met een kleinere portemonnee het ziekenhuis mijden. Tegelijk behouden we het hele jaar een stimulans voor mensen om over een verantwoord beroep op dure ziekenhuiszorg na te denken.

Toelichting:

verduidelijking van het voorstel

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S655

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Seniorenwoningen**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam, thema-afd Ruimte en Mobiliteit

Woordvoerder: Remko Zuidema

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 3553 t/m 3556

Huidige tekst:

Daarom moet iedere gemeente zorgen voor voldoende levensloopbestendige bouw. Daarmee worden huizen ingericht op mensen die ouder worden. Het Rijk kan daarbij ondersteunen met eisen voor levensloopbestendigheid in het bouwbesluit om zo meer aangepaste woningen te kunnen bouwen.

Voorgestelde tekst:

Daarom moet iedere gemeente zorgen voor het toevoegen van seniorenwoningen als verdichting van de bestaande buurten. Daarmee worden huizen gebouwd voor de mensen in de buurt die ouder worden en lokaal willen doorverhuizen. De gemeenten worden ondersteund in het verlagen van parkeernormen om daardoor op overbodig geworden parkeerplaatsen te bouwen voor de buurt.

Toelichting:

Levensloopbestendigheid is al ruim verankerd in het bouwbesluit, maar helpt niet in bestaande woningen met de vergrijzing, lokaal nieuwbouw alternatieven bieden wel. Bestaande gezinswoningen voldoen voor ouderen niet aan de toegankelijkheid door het sanitair, smalle gangen, over size, en steile interne trappen naar verdiepingen en zijn meestal moeilijk aanpasbaar.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S656

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Seniorenwoningen**

Indiener: thema-afd Senioren en Samenleving

Woordvoerder: Hein van der Reijden

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3556 t/m 3558

Voorgestelde tekst:

Naast nieuwbouw moeten bestaande woningen kunnen worden aangepast. Deze opgave ligt niet alleen bij de woningcorporaties maar ook bij gemeenten, projectontwikkelaars en investeerders. Voor ouderen (55+) moeten leeftijdsgebonden beperkingen van financieringsmogelijkheden voor de aanpassing van hun woning worden weggenomen.

Toelichting:

Om het oplopende tekort aan seniorenwoningen het hoofd te bieden is niet alleen nieuwbouw nodig maar moeten ook bestaande woningen worden aangepast. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de wens van veel ouderen om in hun bekende woonomgeving met goede voorzieningen te kunnen blijven wonen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S657

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Geef ouderen meer regie over hun dagelijkse leven**

Indiener: Erik Terheggen

Woordvoerder: Erik Terheggen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3563

Voorgestelde tekst:

D66 vindt het belangrijk dat ouderen zelf regie kunnen houden over hun dagelijks leven.

Daarom willen we eigen initiatieven, waarbij ouderen samen met vrijwilligers zorg en samen zijn lokaal organiseren, maximaal faciliteren.

Toelichting:

Uit onderzoek van de Universiteit van Humanistiek blijkt dat de kwaliteit van leven, zoals ouderen die ervaren, in belangrijke mate bepaald wordt door de invloed die ze hebben op hun dagelijkse leven. Her en der in Nederland worden zogenaamde zorgcoöperaties opgericht (bijv: austerlitzzorgt.nl) ook wel burgercollectieven genoemd, waarbij ouderen en vrijwilligers samen, met veel succes, zorg en verbinding lokaal organiseren en zo eenzaamheid en isolement bestrijden. De overheid zou dit soort initiatieven moeten stimuleren.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S658

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Thuis wonen, goede zorg**

Indiener: Rijk van Nijmegen

Woordvoerder: Thomas Van de Winkel

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 3563 t/m 3567

Huidige tekst:

Hulp vanuit hun eigen netwerk kan helpen voorkomen dat zwaardere hulp meteen nodig is. Zo houden mensen zelf keuzevrijheid over waar zij oud worden of wie hun huisarts is. Gemeenten moeten hier ruimte voor maken. Samenwerking met woningcorporaties is essentieel om deze keuzevrijheid voor ouderen met een bescheiden inkomen te verzekeren.

Voorgestelde tekst:

Hulp vanuit hun eigen netwerk kan evenals beschikbare thuiszorg helpen voorkomen dat zwaardere hulp meteen nodig is. Zo houden mensen zelf keuzevrijheid over waar zij oud worden of wie hun huisarts is. Gemeenten moeten hier ruimte voor maken, evenals voor voldoende plekken voor tijdelijke opnames in verzorgingshuizen. Samenwerking met woningcorporaties is essentieel om deze keuzevrijheid voor ouderen met een bescheiden inkomen te verzekeren.

Toelichting:

Veroudering wordt vaak geschetst als een proces van langzame geestelijke en lichamelijke achteruitgang en inherente toename van hulpbehoefte. Dikwijls is echter sprake van een acuut voorval (bv een infectie of gebroken heup) waardoor een oudere plots sterk in zelfredzaamheid terugvalt. Tijdens het herstel in het ziekenhuis ontstaat het moment dat de oudere inmiddels te goed voor het ziekenhuis, maar nog lang niet zelfredzaam genoeg voor thuis is. Ziekenhuisopnames duren regelmatig langer dan nodig omdat ofwel thuiszorg nog niet georganiseerd, ofwel nog geen plek voor tijdelijke opname in een verzorgingshuis beschikbaar is. Hierdoor wordt enerzijds het herstel vertraagd, en anderzijds de spaarzame ziekenhuisplekken onnodig lang bezet gehouden.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S660

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Thuis oud worden**

Indiener: Rijk van Nijmegen

Woordvoerder: Thomas Van de Winkel

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3588 t/m 3589

Voorgestelde tekst:

Toevoegen na "preventieve ouderenzorg" en "zorgen voor": en meer acuut beschikbare thuiszorg,

Toelichting:

Veroudering wordt vaak geschetst als een proces van langzame geestelijke en lichamelijke achteruitgang en inherente toename van hulpbehoefte. Dikwijls is echter sprake van een acuut voorval (bv een infectie of gebroken heup) waardoor een oudere plots sterk in zelfredzaamheid terugvalt. Tijdens het herstel in het ziekenhuis ontstaat het moment dat de oudere inmiddels te goed voor het ziekenhuis, maar nog lang niet zelfredzaam genoeg voor thuis is. Ziekenhuisopnames duren regelmatig langer dan nodig omdat ofwel thuiszorg nog niet georganiseerd, ofwel nog geen plek voor tijdelijke opname in een verzorgingshuis beschikbaar is. Hierdoor wordt enerzijds het herstel vertraagd, en anderzijds de spaarzame ziekenhuisplekken onnodig lang bezet gehouden.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S662

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Uitwisseling van patiëntengegevens**

Indiener: Jesse Koper

Woordvoerder: Aurelie Girbes

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 3615 t/m 3616

Huidige tekst:

Dat betekent dat de ICT van zorgaanbieders een veilige uitwisseling van gegevens mogelijk moet maken.

Voorgestelde tekst:

Patiëntgegevens moeten op een veilige manier kunnen worden uitgewisseld tussen zorginstellingen, op het moment dat dit nodig is voor de patiëntenzorg. Hierin moet de overheid een leidende rol aannemen, om ervoor te zorgen dat dit op korte termijn mogelijk is op een manier die de privacy van de patiënt waarborgt.

Toelichting:

De ICT van zorgaanbieders is niet in staat om gegevensuitwisseling mogelijk te maken. Dit kunnen alleen de leveranciers van elektronische patiëntendossiers (EPD's) waarmaken. De meeste zorginstellingen maken gebruik van elektronische patiëntendossiers die zijn ontwikkeld door een klein aantal grote bedrijven. Om gegevensuitwisseling mogelijk te maken moeten die bedrijven aanpassingen aanbrengen in hun software, die in strijd kunnen zijn met hun commercieel belang. Daarom moet de overheid het voortouw nemen om gegevensuitwisseling mogelijk te maken en hierbij toezicht houden op het waarborgen van de privacy.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: We zijn het met indiener eens dat het belangrijk is dat de overheid de regie neemt op het ICT-dossier in de zorg. De overheid moet stevige eisen aan aanbieders van deze software stellen, op het gebied van privacy, en op het gebied van open standaarden, zodat verschillende ICT-systemen van verschillende leveranciers met elkaar kunnen communiceren. Dit voorkomt de afhankelijkheid van één of enkele aanbieders.

AMCVP.S664

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Scholing terminale zorg**

Indiener: Apeldoorn
Woordvoerder: Bart Schudel

Doel amendement: Schrappen van tekst
Regelnummer: 3662 t/m 3663

Huidige tekst:
waarbij de expertise van het Expertisecentrum Euthanasie gebruikt kan worden.

Toelichting:
Door het ECE als enige te noemen doe je andere belangrijke initiatieven (zoals o.a. het SCEN programma vd KNMG) tekort. Op gebied van palliatieve zorg is het EC niet het aangewezen instituut. Door de zin te eindigen na “artsen” laat je het initiatief bij de hoogopgeleide professionals(artsen) zelf om hun (na)scholing in te vullen. Dit is niet aan een politieke partij om te doen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S665

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Besmettelijke verlos- en kraamzorg**

Indiener: Delft

Woordvoerder: Melanie Oderwald-Ruijsbroek

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3710

Voorgestelde tekst:

We willen dat ouders kunnen kiezen voor verloskundigenpraktijken en kraamzorgorganisaties die uitsluitend werken met gevaccineerde medewerkers.

Toelichting:

Om baby's in hun eerste dagen optimaal zonder risico's op besmetting met bijvoorbeeld de mazelen te kunnen verzorgen moeten ouders, verloskundigen en kraamverzorgenden die niet gevaccineerd zijn kunnen weren. Dit willen we in eerste instantie het liefst zonder alle verloskundigen en kraamverzorgenden te verplichten zich te laten vaccineren. Een middel om dit mogelijk te maken is om deze praktijken/organisaties in staat te stellen een vaccinatieverklaring van hun medewerkers te vragen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Het gaat om een mogelijkheid en niet om een verplichting, dat zien wij als een goede zaak. Verplichtingen zijn pas een laatste middel om aan te grijpen.

AMCVP.S668

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Lokaal xtc experiment**

Indiener: Utrecht Afdeling

Woordvoerder: Has Bakker

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3753

Voorgestelde tekst:

Naar analogie van het wietexperiment, pleit D66 voor het mogelijk maken van een lokaal xtc-/mdma-experiment waarbij de productie en verkoop daarvan worden gereguleerd.

Toelichting:

Het wordt tijd het debat over drugs een stap verder te brengen. Wij willen dat er - door middel van experimenten - ruimte gemaakt wordt om lokaal ervaring op te doen met een minder repressieve omgang met de minst schadelijke soorten drugs. Ook willen we leren wat wel en niet werkt in de praktijk. Het wietexperiment staat op het punt van beginnen. Nu is het tijd voor het lokaal xtc-/mdma-experiment.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit past in het standpunt om minder repressief om te gaan met drugs en via experimenten te verkennen hoe kan worden bijgedragen aan meer gezondheid en minder criminaliteit en overlast.

AMCVP.S669

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Belangrijke(re) plek voor sporten en bewegen**

Indiener: Utrecht Afdeling

Woordvoerder: Has Bakker

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 3762 t/m 3763

Huidige tekst:

Alle kinderen moeten de kans krijgen om een gezonde en actieve levensstijl te ontwikkelen. Als dit op jonge leeftijd al normaal is, is het makkelijker dit een leven lang vol te houden.

Voorgestelde tekst:

Sporten en bewegen zijn cruciaal om onze gezondheid te verbeteren en veel voorkomende ziektes en aandoeningen zoals overgewicht, hart- en vaatziekten, kanker en diabetes te voorkomen. De coronacrisis is een alarmbel: mensen met een mindere vitaliteit en weerbaarheid zijn het meest kwetsbaar. Daarom komen we nu in actie om te zorgen dat sporten en bewegen een veel belangrijkere plek krijgt in ons dagelijks leven. Overheid, onderwijs, gezondheidszorg, zorgverzekeraars, voedingsindustrie en bedrijfsleven moeten samen deze handschoen oppakken. Voorkomen moet de norm worden, niet genezen. • We steunen het initiatief van de Gezonde Generatie en willen dat de Nederlandse jeugd in 2040 de gezondste ter wereld is. Daarom willen we kinderen helpen een gezonde en actieve levensstijl te ontwikkelen, en prikkelen en verleiden om (meer) te gaan sporten en bewegen. • [Hierna de oorspronkelijke eerste bullet uit het VKP, regl 3764]

Toelichting:

Sporten en bewegen zijn ontzettend belangrijk laat steeds meer onderzoek zien. En we doen het te weinig. Als we nu niet in actie komen, heeft in 2040 meer dan de helft van de mensen in Nederland een chronische aandoening. Daarom is preventie zo belangrijk en moeten we ons vooral richten op het in beweging en aan het sporten krijgen van jongeren. Uit de concept-tekst van het VKP sprak nog te weinig ambitie op dit vlak, terwijl ook de coronacrisis laat zien hoe belangrijk een gezonde leefstijl is.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S671

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Meer kinderen voldoen aan de beweegnorm**

Indiener: Arnhem

Woordvoerder: Patrick van Iperen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 3764 t/m 3766

Huidige tekst:

Kinderen krijgen op school minimaal twee uur per week bewegingsonderwijs door een vakdocent (zie 'Een rijke schooldag voor elk kind'). Daarnaast krijgen alle kinderen voldoende mogelijkheden om bij hun school buiten te spelen.

Voorgestelde tekst:

Zoveel mogelijk kinderen voldoen aan de beweegnorm van vijf uur bewegen per week. Hiervoor krijgen kinderen op school minimaal twee uur per week bewegingsonderwijs door een vakdocent (zie 'Een rijke schooldag voor elk kind'). Daarnaast krijgen alle kinderen voldoende mogelijkheden om tijdens en bij hun school drie uur per week buiten te spelen en te bewegen.

Toelichting:

De beweegnorm van 5 uur per week wordt door heel veel kinderen in Nederland niet gehaald. Hierdoor bewegen kinderen te weinig met gevolgen voor hun gezondheid en motorische vaardigheden. Daarom is het belangrijk om naast tenminste twee uur bewegingsonderwijs te krijgen van een vakdocent zij ook minimaal drie uur per week de mogelijkheid hebben buiten te spelen en/of te bewegen. Dit kan georganiseerd wordt vanuit school, maar ook door wijk/buurtverenigingen, via buurtsportcoaches en/of met de sportverenigingen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit amendement sluit goed aan bij "de rijke schooldag" en biedt voldoende ruimte aan scholen om hier op een eigen manier invulling aan te geven. Indien het amendement 'Goed bewegingsonderwijs' wordt aangenomen, dan vervalt dit amendement.

AMCVP.S673

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Sport en spel**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Remko Zuidema

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 3787

Huidige tekst:

Iedereen in Nederland moet op een veilige manier kunnen sporten.

Voorgestelde tekst:

Iedereen in Nederland moet op een veilige manier volwaardig aan sport en spel deel kunnen nemen.

Toelichting:

Naast wat sport heet, is er ook juist bij kinderen veel sprake van spel met belangrijke sociale en motorische functie. Dat kan al op het sportveldje in de buurt of rennen op het schoolplein. Juist hen daarin ondersteunen i.p.v. alleen het formele sport deel. Dit bevordert de fysieke en sociale gezondheid van iedereen en vooral kinderen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S674

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Geen EU-geld naar corrupte lidstaten**

Indiener: thema-afd Europa
Woordvoerder: Margarita Jeliaskova

Doel amendement: Wijzigen van de tekst
Regelnummer: 3834 t/m 3836

Huidige tekst:

We zorgen wel dat EU-geld alsnog zoveel mogelijk terechtkomt bij burgers, ngo's, onderzoekers, lokale besturen en ondernemers, zonder dat de regering daaraan te pas komt.

Voorgestelde tekst:

D66 zal zich inspannen om instrumenten te ontwikkelen en te versterken op EU niveau, waardoor EU-geld niet bij corrupte regeringen en organisaties terechtkomt, maar burgerbevolking en organisaties die zich inzetten voor EU-waarden ontziet.

Toelichting:

In het huidige tekst wordt gesuggereerd dat we nu al ervoor kunnen zorgen dat het geld 'terechtkomt bij burgers, ngo's, onderzoekers, lokale besturen en ondernemers, zonder dat de regering daaraan te pas komt.' 1. De huidige EU mechanismes van verdeling staan zo'n bypass van centrale regeringen gewoonweg niet toe. 2. Het idee dat corruptie louter op centraal niveau plaatsvindt, is naïef. Ook NGO's, onderzoekers, lokale bestuurders en ondernemers zijn vaak onderdeel van een corrupte constructie van rondpompen van geld. 3. We moeten verder kijken dan de formele kenmerken van de instituties die in een aantal gevallen niets meer zijn dan puur 'facade-democratie.'

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S675

Amendement

Pre-advies: Neutraal

Titel Amendement: **D66 blijft federalistisch**

Indiener: thema-afd Europa

Woordvoerder: Christiaan de Vries

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3845

Voorgestelde tekst:

Toevoegen na "Europees verdrag": D66 is voorstander van verdere federalisering van de Europese Unie.

Toelichting:

Net als in het programma voor EP2019 zeggen we zo duidelijk dat D66 een federale Europese Unie nastreeft. Onze democratische hervormingsvoorstellen passen bij een federaal stelsel, dus zijn we zo duidelijk naar de kiezers wat we uiteindelijk willen.

Pre-advies: Neutraal
Toelichting: Federalisering is geen doel op zich, maar we laten het oordeel graag aan de leden.

Reactie op advies van indiener:

Federalisering beschrijft het democratiserende proces dat D66 in het concept programma heeft staan. D66 moet niet bang zijn om het F-woord in de mond te nemen, maar het juist open en eerlijk vertellen. Zo voorkom je dat de kiezer van een koude kermis thuiskomt.

AMCVP.S680

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Een minister Europese Zaken**

Indiener: België Luxemburg

Woordvoerder: Gosse Vuijk

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 3881 t/m 3882

Huidige tekst:

Europese Zaken moet een stevigere positie krijgen in het kabinet, eventueel met een staatssecretaris voor Europese Zaken.

Voorgestelde tekst:

Er moet een bewindspersoon voor Europese Zaken komen.

Toelichting:

Niet “eventueel”, niet “misschien”, het is noodzaak.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S681

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **EU Uitbreidingsagenda Westelijke Balkan**

Indiener: thema-afd Internationale Samenwerking

Woordvoerder: Jelger Groeneveld

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 3894

Huidige tekst:
bepaalde landen

Voorgestelde tekst:
de landen

Toelichting:

Alle landen in de Westelijke Balkan zijn vooralsnog onderdeel van de EU Uitbreidingsagenda. De zin in het VP suggereert dat niet alle landen in de WB welkom zouden zijn. Dat zou niet alleen zeer onwenselijk zijn, het zou ook strijdig zijn met de geest van de geopolitieke vervolgutleg in deze bullet.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S683

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Vergroten EU ondersteuning kandidaat lidstaten**

Indiener: thema-afd Internationale Samenwerking

Woordvoerder: Jelger Groeneveld

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3901

Voorgestelde tekst:

Deze ondersteuning zal vergroot moeten worden.

Toelichting:

De ondersteuning van aspirant lidstaten is beduidend minder dan in de hoopgevende jaren 90 richting Centraal Europa. Hierdoor blijft het tempo van (en druk op) institutionele hervormingen achter, wat een negatieve “feedback loop” voedt: EU lidstaten die niet enthousiast worden op basis van de gebrekkige progressie die ze zien.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Wij steunen deze lijn.

AMCVP.S684

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Rechtstaatsconditionaliteit, ook voor EU kandidaat-lidstaten**

Indiener: Maarten Lemstra

Woordvoerder: Maarten Lemstra

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3902

Voorgestelde tekst:

Deze hulp wordt voorzien van conditionaliteit zodat EU-geld niet gebruikt kan worden door actoren die zich niet houden aan Europese waarden rondom democratie, rechtsstaat en mensenrechten.

Toelichting:

[Namens de Werkgroep Buitenlandse Zaken van de Jonge Democraten] Niet alleen bij EU-lidstaten, maar ook bij steun voor kandidaat-lidstaten is het belangrijk om te voorkomen dat geld in de zakken belandt van actoren en overheden die zich niet houden aan Europese waarden rondom democratie, rechtsstaat en mensenrechten. Een rapport van het Freedom House laat zien dat ook op de Westelijke Balkan in toenemende mate problemen zijn met rechtsstatelijk verval. (<https://freedomhouse.org/report/nations-transit/2020/dropping-democratic-facade>) Dit neemt in enige kandidaat-lidstaten zelfs de vorm van “state capture” aan. (<https://www.clingendael.org/publication/undermining-eu-enlargement>) Deze toevoeging zorgt ervoor dat zulke conditionaliteit niet alleen voor EU-lidstaten, maar ook voor EU-kandidaat-lidstaten geldt.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Overigens is dit in feite al geregeld in de herziene uitbreidingsmethodiek van de Commissie.

AMCVP.S687

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Nabuuerschap met stippen op de horizon**

Indiener: thema-afd Internationale Samenwerking
Woordvoerder: Jelger Groeneveld

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst
Regelnummer: 3908

Voorgestelde tekst:

Lidmaatschap van de Europese Economische Ruimte of Europese Vrijhandelsassociatie kan naast perspectief op EU lidmaatschap ook die belangrijke stip op de horizon bieden zodat deze landen betrokken, gemotiveerd en gebonden blijven.

Toelichting:

Een alternatieve horizon naast EU lidmaatschap kan helpen de toenemende terughoudendheid van EU lidstaten jegens verdere uitbreiding en de wens van partnerlanden tot meer integratie nader tot elkaar te brengen. Geopolitiek een win-win. Niet alle Oostelijk Partnerschap landen zijn in gelijke mate geïnteresseerd in EU lidmaatschap, maar zouden wel meer economische samenwerking of integratie willen. Breng dit nader tot elkaar. Een concrete stip buiten het onbereikbare EU lidmaatschap (door afkeer binnen EU) helpt deze landen zichzelf te motiveren waarbij er een concrete beloning ligt voor “deliverables”.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S688

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Een serieuze EU zet conflict resolutie hoger op de agenda**

Indiener: thema-afd Internationale Samenwerking

Woordvoerder: Jelger Groeneveld

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3914

Voorgestelde tekst:

De EU zet conflictoplossing, bemiddeling, dialoog en interactie met conflictgebieden in de nabuurregio centraler in het nabuurschapsbeleid.

Toelichting:

In de Oostelijk Partnerschap landen is een rafelrand van conflictgebieden ontstaan die onttrokken zijn aan internationaal toezicht en interactie door een isolatie beleid dat contraproductief is gebleken. In elk van deze gebieden is de sociaal economische en mensenrechtelijke positie dramatisch en verslechterd deze met de jaren. D66 wil dat de EU een serieuze en krachtige speler op het wereldtoneel is. Dit impliceert meer en diepere betrokkenheid in de nabuurregio ten aanzien van de conflictgebieden. Zie ook https://www.ceps.eu/wp-content/uploads/2020/03/Frozen-Conflicts-_final.pdf (pg 25-28, 53)

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S689

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Sociale bescherming en goede arbeidsomstandigheden in Europa**

Indiener: thema-afd Europa

Woordvoerder: Jan Paul Peters

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3925

Voorgestelde tekst:

Toevoegen na "arbeidsomstandigheden": en zal de regering, vooruitlopend op de oprichting van de Europese Arbeidsautoriteit, de Inspectie SZW opdragen wantoestanden tegen te gaan.

Toelichting:

(Oost) Europese werknemers worden vaak via malafide uitzendbureaus of schijn ZZP constructies tewerkgesteld. Hierdoor ontstaat een ongelijk speelveld voor Nederlandse werknemers. Een Europese oplossing loopt vaak stuk op gebrek van medewerking door de landen vanwaar deze werknemers afkomstig zijn. Daarom is directe actie vanuit Nederland nodig.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit sluit ook aan bij het advies van het aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten en bij onze andere uitspraken in dit hoofdstuk.

AMCVP.S693

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Crisis management lijst met producten waarin Europa zelfvoorzienend moet zijn**

Indiener: thema-afd Europa

Woordvoerder: Jan Paul Peters

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 3971 t/m 3972

Huidige tekst:

De productie van cruciale voorzieningen, zoals geneesmiddelen en medische beschermingsmiddelen, organiseren en verdelen we Europees.

Voorgestelde tekst:

Europa stelt een lijst op van cruciale voorzieningen waarin het zelfvoorzienend moet zijn, zoals geneesmiddelen en medische beschermingsmiddelen en organiseert en verdeelt productie en voorraadvorming tussen de lidstaten.

Toelichting:

Het is niet alleen van belang dat er productie in Europa plaats vindt, maar ook dat deze productie in de vraag kan voorzien en zelfvoorzienend is. Goede voorraadvorming moet in pieken in de vraag kunnen voorzien.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S699

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Evenwichtige en Transparante Onderhandelingen bij Handelsverdragen**

Indiener: Thomas Vissers

Woordvoerder: Thomas Vissers

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 4080

Voorgestelde tekst:

Bij onderhandelingen voor handelsverdragen zorgen we voor representativiteit en transparantie. Zo komen alle belanghebbenden van werkgever- tot werknemersorganisaties aan bod in het onderhandelingsproces en kunnen parlementariërs en journalisten hun controlerende taak vervullen.

Toelichting:

Dit amendement poogt een nieuwe bullet point in te voegen op regel 4080 in het hoofdstuk "Eerlijke, Duurzame Handel". Onderhandelingsfases bij handelsverdragen zijn in het verleden niet altijd even transparant en representatief geweest. Zo kregen journalisten en parlementariërs nauwelijks toegang tot wat er in het TTIP-verdrag stond en werden de belangen van bijvoorbeeld werknemers niet altijd evenwichtig meegenomen in het opstellen van een verdrag. Wij denken daarom dat deze toevoeging belangrijk is voor het democratisch proces en de garantie dat iedereen profiteert van handelsverdragen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Consultaties zijn al onderdeel van het onderhandelingsproces.

AMCVP.S703

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Toekomstige relatie met het VK**

Indiener: thema-afd Internationale Samenwerking
Woordvoerder: Stijn Huijts

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst
Regelnummer: 4122 t/m 4123

Voorgestelde tekst:

Wij maken werk van een nieuwe bilaterale relatie met het Verenigd Koninkrijk na de overgangsperiode, voortbouwend op de sterke historische band die bestaat tussen Nederland en het Verenigd Koninkrijk en in nauwe samenwerking met onze partners onder andere in de EU en de NAVO.

Toelichting:

De huidige tekst kijkt te weinig naar de toekomst, waarin het Verenigd Koninkrijk hoe dan ook zal proberen een eigen weg te gaan buiten de EU. Verlenging van de overgangsperiode lijkt onwaarschijnlijk gezien de Britse politieke context. Het Verenigd Koninkrijk is een belangrijk land voor Nederland waar het gaat om internationale samenwerking, en het is belangrijk om naast de EU-onderhandelingen ook te gaan denken over het Verenigd Koninkrijk als bilaterale partner van Nederland. Dit amendement doet daar een eerste aanzet toe.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Goed om ook de toekomstige relatie mee te nemen.

AMCVP.S704

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Samenwerking tussen lidstaten en EU met betrekking tot ontwikkelingssamenwerking (OS)**

Indiener: thema-afd Internationale Samenwerking

Woordvoerder: Kees van der Meer

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 4136

Voorgestelde tekst:

In Europees verband zetten wij ons in voor implementatie van de ‘2017 Consensus voor Ontwikkeling’ waarin de EU en de lidstaten hebben afgesproken intensiever samen te werken op ontwikkelingssamenwerking.

Toelichting:

Na "...Verenigde Naties." De OESO heeft in de 2018 review van ontwikkelingssamenwerking van de EU implementatie van de ‘Consensus voor Ontwikkeling’ aanbevolen. De vorige Commissie heeft in diverse documenten aangegeven dat implementatie plaats zal vinden door de nieuwe Commissie nadat het Meerjarig Financieel Kader 2021-2027 is vastgesteld. Voor Nederland biedt de Consensus mogelijkheden om door selectiviteit en samenwerking de versnippering terug te dringen en de slagkracht, efficiëntie en effectiviteit van OS te vergroten.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: Dit is in lijn met het huidige beleid en wordt in het nieuwe MFK ook al meegenomen.

AMCVP.S705

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Corruptie aanpak ook prioriteit binnen OS-beleid**

Indiener: thema-afd Internationale Samenwerking

Woordvoerder: Lidwien van Langen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 4149 t/m 4150

Huidige tekst:

Bijvoorbeeld door grondoorzaken van armoede, klimaatverandering, irreguliere migratie en terreur aan te pakken.

Voorgestelde tekst:

Bijvoorbeeld door grondoorzaken van armoede, corruptie, klimaatverandering, irreguliere migratie en terreur aan te pakken.

Toelichting:

Corruptie is een van de grootste en moeilijkste aan te pakken problemen in de wereld. Het is een oorzaak en een gevolg. Nederland dient corruptie op alle mogelijke manieren te bestrijden.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S706

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Ontwikkelingsgeld is voor ontwikkeling, niet voor asielzoekers stoppen**

Indiener: thema-afd Samenleven, Migratie en Asiel

Woordvoerder: Niels Ras

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 4156

Voorgestelde tekst:

Ontwikkelingsgeld moet enkel aan ontwikkelingsdoeleinden worden uitgegeven en niet aan het tegenhouden van asielzoekers.

Toelichting:

Het aanpakken van de grondoorzaken van migratie is een goede insteek, maar dit vertaalt zich te vaak in het tegenhouden van asielzoekers buiten de Europese grenzen. Zoals bij de EU Emergency Trust Fund for Africa waar 62% van het ontwikkelingsgeld wordt uitgegeven aan het stoppen van migratie. D66 moet zich in de Tweede Kamer en Europa inzetten om ervoor te zorgen dat ontwikkelingsgeld ook echt naar het reduceren van armoede gaat, zoals het is bedoeld, en niet naar het puur tegenhouden van migratie.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: OS-geld voor grondoorzaken van irreguliere migratie is inderdaad wat anders dan het financieren van grensbewaking. Daar is het niet voor bedoeld.

AMCVP.S707

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Internationale steun lokale boeren en boerinnen**

Indiener: Abel Hartman

Woordvoerder: Abel Hartman

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 4157

Voorgestelde tekst:

Toevoegen tussen "ondervoeding door" en "het bijdragen": het investeren in kleinschalige boeren en boerinnen en

Toelichting:

[Namens de Werkgroep Buitenlandse Zaken van de Jonge Democraten] Volgens de FAO, de Voedsel- en Landbouworganisatie van de VN, is internationaal investeren in kleinschalige boeren en boerinnen de meest effectieve methode voor het uitbannen van honger en ondervoeding (zie: VN-rapport <http://www.fao.org/3/a-i7556e.pdf>). Dit is dus een manier om de grondoorzaken van o.a. armoede op de lange termijn te bestrijden, omdat er meer ruimte komt voor lokale productielijnen en boeren en boerinnen in ontwikkelende landen beter kunnen gaan concurreren met die in ontwikkelde landen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S708

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Bebossing**

Indiener: thema-afd D66 Duurzaam

Woordvoerder: Remko Zuidema

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 4160

Huidige tekst:

Het tegengaan van ontbossing wereldwijd in de strijd tegen klimaatverandering.

Voorgestelde tekst:

Het tegengaan van ontbossing wereldwijd in de strijd tegen klimaatverandering en het zorgen voor grootschalige duurzame herbebossing.

Toelichting:

Het grootste deel van het bos op aarde is verdwenen. Juist daar was CO2 opgeslagen die nu de klimaatverandering verergert. Het terugbrengen daarvan is noodzakelijk om de schadelijke CO2-niveaus langzamer te doen stijgen en uiteindelijk weer omlaag te brengen.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S709

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Private sectorontwikkeling als Prioriteit binnen OS-beleid**

Indiener: thema-afd Internationale Samenwerking

Woordvoerder: Bas Evers

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 4166

Voorgestelde tekst:

Versterken van de positie van het midden-en klein bedrijf in ontwikkelingslanden, met extra aandacht voor de positie van jonge en vrouwelijke ondernemers

Toelichting:

Voorgestelde prioriteit ontbreekt en hangt nauw samen met het aanpakken van de grondoorzaken van armoede, klimaatverandering en irreguliere migratie. Past binnen de contouren van de nieuwe OS koers 'linking aid, trade investment' die momenteel onderbelicht is in het verkiezingsprogramma. Bovendien past voorgestelde prioriteit, sterker dan alle andere prioriteiten, goed bij de pijler 'duurzame en inclusieve groei' als 1 van de 3 belangrijkste ambities in de nota 'Investeren in Perspectief' van Kaag uit 2018.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S712

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Verkenning biodiversiteitsfonds**

Indiener: thema-afd Internationale Samenwerking

Woordvoerder: Bas Evers

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 4178

Voorgestelde tekst:

Het intensiveren van de inzet in de strijd tegen klimaatverandering; in het bijzonder het proactief herstellen van biodiversiteit wereldwijd.

Toelichting:

Wanneer je het tegengaan van ontbossing wereldwijd in de strijd tegen klimaatverandering tot prioriteit maakt van OS beleid moet je dat uitvoerbaar maken met financiële middelen en een instrument. De ambitie om deze prioriteit te operationaliseren mag groter dan wat het huidige verkiezingsprogramma nu stelt. Het DCFD qua budget vergroten is hier geen antwoord op omdat het DCFD qua mandaat veel bredere doelstellingen heeft, een financieel oogmerk heeft en beperkt is tot relatief kleine transacties (1-7 miljoen).

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S714

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **doorbreek afhankelijkheid arbeidsmigranten van werkgever voor bed en zorgverzekering**

Indiener: Marieke van Doorn

Woordvoerder: Marieke van Doorn

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 4214

Voorgestelde tekst:

Een bed is niet langer direct afhankelijk van werk. Ook de zorgverzekering wordt niet door de werkgever beheerd, maar door de arbeidsmigrant. De adviezen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten worden zo optimaal mogelijk gevolgd.

Toelichting:

De afhankelijkheid van de werkgever voor slaapplek en zorgverzekering, brengt arbeidsmigranten in een kwetsbare positie. Huisvesting is slecht geregeld momenteel, waardoor mede-Europeanen onder erbarmelijke omstandigheden in ons land verblijven.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S715

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Aanpakken van de oorzaken van vluchten**

Indiener: thema-afd Samenleven, Migratie en Asiel

Woordvoerder: Gerrit Hartholt

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 4228

Voorgestelde tekst:

Daar waar mogelijk zet D66 in op het aanpakken van de oorzaken van vluchten.

Toelichting:

Veel vluchtelingen willen liever niet vluchten. Indien de oorzaken van vluchten worden aangepakt, kunnen veel vluchtelingen worden geholpen, respectievelijk kan voorkomen worden dat veel mensen moeten vluchten. De afgelopen jaren is een x aantal keren de oorzaken van vluchten aangepakt, met als gevolg dat vluchtelingen konden terugkeren.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S717

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Opvang in de regio**

Indiener: thema-afd Samenleven, Migratie en Asiel

Woordvoerder: Shermin Amiri

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 4232 t/m 4234

Huidige tekst:

We onderzoeken de mogelijkheden voor private hervestiging, naar het voorbeeld van Canada. Hierbij kunnen mensen of particuliere organisaties vluchtelingen voordragen voor vestiging in Nederland en daarvoor de kosten dragen.

Voorgestelde tekst:

We bieden ruimte aan pilots om verschillende varianten van private hervestiging te verkennen, waarin mensen of particuliere organisaties vluchtelingen voordragen voor vestiging in Nederland. Zij kunnen daarvoor de kosten dragen en ondersteunen hervestigde vluchtelingen bij de eerste stappen naar integratie.

Toelichting:

Private hervestiging houdt meer in dan alleen het dragen van de kosten voor de overkomst en vestiging van voorgedragen vluchtelingen. Voor hen is overkomst naar een land als Nederland (zeker vluchtelingen die hervestigd worden vanuit vluchtelingenkampen) een behoorlijke verandering. De mensen of particuliere organisaties die de vestiging bekostigd hebben spelen daarom (en zeker vlak na de aankomst) een grote rol bij de eerste stappen naar integratie. Daarnaast zijn er diverse modellen voor private hervestiging. Het Canadese model is daar één van, maar er zijn meerdere voorbeelden die het waard zijn om te verkennen (zie ook het rapport over private hervestiging van het Migration Policy Institute uit 2017).

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S718

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Humanitaire visa**

Indiener: thema-afd Samenleven, Migratie en Asiel

Woordvoerder: Daphnie Ploegstra

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 4235

Voorgestelde tekst:

Om asielzoekers in staat te stellen om zonder gevaar Europa te bereiken, zet Nederland zich op Europees niveau in voor humanitaire visa.

Toelichting:

Om gevaarlijke situaties op de Middellandse zee te voorkomen, zet D66 zich in voor het uitbreiden van legale migratieroutes (zoals meer hervestiging). Afgifte van humanitaire visa is een legale migratieroute die voor Nederland en andere landen echter niet wordt gebruikt. Het biedt de asielzoekers de mogelijkheid om op de ambassade van een EU-lidstaat een visum voor kort verblijf aan te vragen om de asielprocedure in deze lidstaat te doorlopen. Het Europees Parlement heeft bovendien al in 2018 een voorstel aangenomen om dit te realiseren.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S720

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Wir schaffen das**

Indiener: thema-afd Samenleven, Migratie en Asiel

Woordvoerder: Daphnie Ploegstra

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 4262

Voorgestelde tekst:

Om op korte termijn de situatie op de Griekse eilanden te verlichten zet Nederland zich op Europees niveau in voor het maken van nieuwe relocatieafspraken. Daarnaast neemt Nederland ook zelf direct haar verantwoordelijkheid door zelf direct kwetsbare asielzoekers uit de Griekse kampen op te nemen en in Nederland de asielprocedure te laten doorlopen.

Toelichting:

Het verkiezingsprogramma benoemt de urgentie om iets te doen aan de situatie in Griekenland en de noodzaak dit te voorkomen. Echter, er worden nog geen oplossingen aangedragen om op de korte termijn de situatie voor de mensen in Griekenland te verlichten. In lijn met PM 108.07 aangenomen op D66 congres 108, zetten we ons in voor nieuwe relocatie-afspraken, zowel op Europees niveau, en bij gebrek aan unanimiteit, door als Nederland een voorbeeld te stellen (zoals Duitsland onlangs heeft gedaan). Dit laat zien dat draagvlak actief gecreëerd kan worden.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S722

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Landelijke vreemdelingen voorzieningen**

Indiener: Utrecht Afdeling

Woordvoerder: Anne-Marijke Podt

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 4272 t/m 4273

Huidige tekst:

D66 is daarbij voor Bed Bad en Brood voorzieningen.

Voorgestelde tekst:

De Landelijke Vreemdelingen Voorziening (eerder: Bed, Bad, Brood voorziening) wordt voortgezet onder regie van de gemeenten en met voldoende rijksfinanciering. Daarbij is er voldoende doorzettingsmacht en creativiteit noodzakelijk om de complexe dossiers van mensen die geen verblijfsvergunning hebben daadwerkelijk op te lossen.

Toelichting:

De huidige tekst in het verkiezingsprogramma gaat voorbij aan de ontwikkelingen met betrekking tot de opvang van ongedocumenteerden. De pilots met de LVV's die nu in verschillende gemeenten worden gedaan kunnen leiden tot verbeteringen in opvang en begeleiding, maar dan is er wel meer inzet nodig om te zorgen dat deze mensen perspectief krijgen – in Nederland of het land van herkomst.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S723

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Betere begeleiding alleenstaande minderjarigen vluchtelingen**

Indiener: Utrecht Afdeling

Woordvoerder: Anne-Marijke Podt

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 4282

Voorgestelde tekst:

Toevoegen na: “verbetert het toezicht op deze kinderen”: Voor ieder kind maken opvang- en voogdijpartners, gemeente en lokale onderwijs- en jeugdzorgpartners een individueel plan. Bovendien krijgen AMVs recht op verlengde pleegzorg (tot 21 jaar).

Toelichting:

Kinderen (met of zonder verblijfsvergunning) verdienen meer dan een dak boven hun hoofd en toezicht. Er moet meer gedaan worden om kinderen op school te houden en dat ze de zorg krijgen die ze nodig hebben. Daarvoor moet de samenwerking worden gezocht met lokale partijen. Bestaande voorbeelden van dit soort plannen zijn te vinden in de AMV opvang in de gemeente Utrecht. Voor AMVs stopt pleegzorg op dit moment op 18 jaar, waar we voor Nederlandse kinderen (gelukkig) verlengde zorg tot 21 hebben geregeld.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S725

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Meedoen vanaf dag een**

Indiener: thema-afd Samenleven, Migratie en Asiel

Woordvoerder: Shermin Amiri

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 4308

Voorgestelde tekst:

We investeren in het aanleggen van een sociale infrastructuur rondom opvanglocaties. In het bijzonder in initiatieven die het mogelijk maken dat vluchtelingen op basis van gelijkwaardigheid (dus buiten de vrijwillige en professionele hulprelaties om) in contact kunnen komen met Nederlanders. Hiermee benutten en ontsluiten we het potentieel van de grote bereidheid van Nederlanders om aan dit vraagstuk bij te dragen en leren nieuwkomers Nederland (en Nederlanders) in de praktijk kennen en bouwen ze vanaf dag één aan het opbouwen van een nieuw menswaardig bestaan.

Toelichting:

Eenzaamheid en gebrek aan contact met Nederlanders is een veel gehoord en ook onderzocht probleem. Zo geeft bijvoorbeeld 94% van de vluchtelingen aan meer contact met Nederlanders te willen en voelt 1 op de 3 vluchtelingen zich sterk sociaal geïsoleerd. Dit werkt, mede ingegeven door de jarenlange procedures, enorm negatief door in het welbevinden en de gezondheid van nieuwkomers en belemmert in veel gevallen het soepel opbouwen van een nieuw bestaan. Daarnaast zijn de Nederlandse cultuur en bijbehorende normen en waarden voor een groot deel niet of nauwelijks uit een boekje te leren. Contact met Nederlanders (buiten de hulpverlening) laat in de praktijk zien dat nieuwkomers sneller en beter integreren wanneer zij een sociaal netwerk kunnen opbouwen. Tegelijkertijd kent Nederland, naast mensen die tegen de opvang van vluchtelingen zijn, enorm veel mensen die hier positief tegenover staan en een bijdrage willen leveren. Deze vaak onbenutte burgerkracht is in dit grote vraagstuk hard nodig en de ervaring leert dat wanneer er geïnvesteerd wordt in het stimuleren en bij elkaar brengen hiervan, de samenleving uit zichzelf gaat bijdragen. Zoals een overheid verantwoordelijk is voor de fysieke infrastructuur rondom opvanglocaties zou zij dat ook moeten zijn met betrekking tot de sociale infrastructuur. Dit vraagt relatief kleine investeringen met een groot effect. Waaronder zowel effecten op de korte termijn in termen van draagvlak en leefbaarheid, als effecten op de lange termijn in termen van succesvolle wederzijdse integratie en het vergroten van de zelfredzaamheid van nieuwkomers.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S726

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Meedoen vanaf dag één ook voor gezinsmigranten**

Indiener: thema-afd Internationale Samenwerking

Woordvoerder: Jelger Groeneveld

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 4308

Voorgestelde tekst:

Meedoen vanaf dag één geldt ook voor gezinsmigranten die zich permanent vestigen in Nederland.

Toelichting:

Niet alleen voor asielzoekers is meedoen vanaf dag één beter, maar dit geldt ook voor gezinsmigranten, waaronder zowel gezinshereniging als gezinsvorming wordt verstaan. Met name op het punt van erkenning van diploma's is er een wereld te verbeteren, zodat bijvoorbeeld immigrerende partners snel mee kunnen draaien op de arbeidsmarkt op hun opleidingsniveau.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S727

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Diplomaten zijn ook goed voor een vrij en veilig leven**

Indiener: Rijk van Nijmegen

Woordvoerder: Carin Hereijgers

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 4311

Voorgestelde tekst:

Daarnaast biedt juist de Europese Unie, met haar veel bredere palet aan middelen om vrede en veiligheid te bevorderen, een uitgelezen kans om naast deze militaire middelen ook de civiele middelen voor vredeshandhaving en bevordering van de veiligheid verder te ontwikkelen. De inzet van de krijgsmacht is immers pas aan de orde als alle andere middelen tot beslechting van het conflict gefaald hebben.

Toelichting:

D66 heeft een apart hoofdstuk over alleen de krijgsmacht met feitelijk als belangrijkste lijn dat deze Europees moet worden. Er wordt eigenlijk niets gezegd over de voorwaarden waaronder deze ingezet kan worden behalve instemming van het Europees Parlement of een speciale commissie daarvan. Militaire maatregelen willen we aanmerken als "last resort". Preventie met diplomatie e.d. hebben we gewoon goed in huis en gaat problemen voorkomen: we willen toch vooral oorlog en geweld voorkomen. Meer info oa op: <https://samenveilig.earth/project-nieuwe-veiligheid/>

Pre-advies: Overnemen
Toelichting:

AMCVP.S728

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **Onderteken Verdrag voor verbod op kernwapens**

Indiener: Den Haag

Woordvoerder: Doeke Eisma

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 4372

Voorgestelde tekst:

[Toevoegen na regelnummer 4372:], te beginnen met ondertekening van het Verdrag voor verbod op kernwapens (TPNW).

Toelichting:

Ondertekening van het TPNW betekent niet dat de verplichtingen van het NAVO-verdrag worden geschonden en vormt een(extra) bijdrage aan nucleair- vrije samenleving. De Raad van Kerken Nederland is groot voorstander van deze ondertekening.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: We zijn het eens met de geest van dit verdrag en zetten ons ertoe in dat Nederland dit kan tekenen. Wel houdt D66 vast aan de noodzaak van wederzijdse ontwapening. Eenzijdige ontwapening is gezien de huidige veiligheidssituatie onverantwoord.

AMCVP.S729

Amendement

Pre-advies: Neutraal

Titel Amendement: **Geen nucleaire taak JSF**

Indiener: Den Haag

Woordvoerder: Doeke Eisma

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 4372

Voorgestelde tekst:

De JSF krijgt als vervanger van de F 16 niet langer een nucleaire taak.

Toelichting:

Deze opstelling van ons land in het kader van het NAVO-verdrag vormt een duidelijk signaal voor een nucleair-vrije toekomst.

Pre-advies: Neutraal
Toelichting: We streven naar een situatie waarin de JSF deze taak niet hoeft te hebben. Daarvoor is wel noodzakelijk dat wederzijdse ontwapening plaatsvindt zodat deze taak op verantwoorde wijze kan worden afgestoten.

AMCVP.S730

Amendement

Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: **De overheid is geen huishouden**

Indiener: Christiaan Mooiweer

Woordvoerder: Christiaan Mooiweer

Doel amendement: Schrappen van tekst

Regelnummer: 4399 t/m 4400

Huidige tekst:

Dan moet ons huishoudboekje wel op orde zijn

Toelichting:

Deze zin verwijderen. De Rijksoverheid is geen huishouden en de financiële bestendigheid van de overheid is niet van dezelfde parameters afhankelijk als een huishouden. Een overheid die bezuinigt, vermindert bijvoorbeeld economische activiteit, waardoor haar begrotingssaldo verder kan verslechteren. Dat soort overwegingen geldt niet voor een huishouden. Een huishouden is daarmee geen goede inspiratie voor het begrotingsbeleid en dus moeten we metaforen vermijden die dat wel suggereren – ook omdat het oubollig taalgebruik is.

Pre-advies: Overnemen
Toelichting: